

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	7
1. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων – Αγροδιατροφικός τομέας	9
1.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	10
1.1.1 Γενικά Στοιχεία	10
1.1.2 Φυτική Παραγωγή	11
1.1.3 Ζωική Παραγωγή	17
1.1.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια.....	19
1.1.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία.....	20
1.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	23
1.2.1 Γενικά Στοιχεία	23
1.2.2 Φυτική Παραγωγή.....	24
1.2.3 Ζωική Παραγωγή	28
1.2.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια.....	31
1.2.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία.....	32
1.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ.....	33
1.3.1 Γενικά Στοιχεία	33
1.3.2 Φυτική Παραγωγή	35
1.3.3 Ζωική Παραγωγή	38
1.3.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια.....	40
1.3.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία.....	41
1.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ.....	43
1.4.1 Γενικά Στοιχεία	43
1.4.2 Φυτική Παραγωγή.....	45
1.4.3 Ζωική Παραγωγή	48
1.4.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια.....	52
1.4.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία.....	54
1.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	55
1.5.1 Γενικά Στοιχεία	55
1.5.2 Φυτική Παραγωγή.....	57
1.5.3 Ζωική Παραγωγή	62
1.5.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια.....	69
1.5.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία.....	70

1.5.6	ΠΟΠ – ΠΓΕ - Παραδοσιακά.....	72
2.	Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	74
2.1	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΆΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΑΘΙΟΥ	74
2.1.1	Στόχοι του Καλαθιού	74
2.1.2	Άξονες του Καλαθιού	75
2.1.3	Προτεινόμενα προϊόντα για το Καλάθι.....	75
2.1.3.1	ΠΟΠ- ΠΓΕ προϊόντα.....	76
2.1.3.2	Υποψήφια προς Πιστοποίηση προϊόντα	77
2.1.3.3	Παραδοσιακά προϊόντα	77
2.1.4	Προϊόντα με βάση τους άξονες του Καλαθιού	78
2.2	ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΛΑΘΙΟΥ – ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	80
2.2.1	Πιστοποίηση Προϊόντων	80
2.2.2	Ομάδες Παραγωγών Αγροτικών Προϊόντων.....	81
2.2.3	Σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης.....	81
2.2.4	Σύμφωνο Ποιότητας – Περιφερειακό σήμα.....	82
2.2.5	Παρατηρητήριο τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων	82
2.2.6	Ενιαίο μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών.....	82
2.2.7	Συμβολαϊκή Γεωργία.....	83
2.2.8	Εκπαίδευση αγροτών	84
2.2.9	Εκδηλώσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων.....	85
2.2.9.1	«Θεσμοφóρια» 2013 Αθήνα.....	85
2.2.9.2	ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2015, Αθήνα.....	88
2.2.9.3	Detrop 2015, Θεσσαλονίκη.....	91
2.2.9.4	ΟΛΚΕ Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας Α.Ε.	93
2.2.9.5	ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2016, Αθήνα	95
2.2.9.6	Detrop 2016, Θεσσαλονίκη.....	96
2.2.9.7	ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2016, Αθήνα.....	99
2.2.9.8	Έκθεση Food Show 2016, Βαρσοβία-Πολωνία	101
2.2.9.9	ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2017	103
2.2.9.10	Detrop 2017, Θεσσαλονίκη.....	105
2.2.9.11	ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017, Αθήνα.....	107
2.2.10	Κριτική επισκόπηση δράσεων προώθησης	110
3.	Τυπολογία Δράσεων Προώθησης Καλαθιού Αγροτικών Προϊόντων ΠΙΝ	119
3.1	ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΙΝ.....	120

3.2	ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ.....	121
3.3	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ.....	122
3.3.1	Δράσεις ενίσχυσης έρευνας και καινοτομίας	122
3.3.2	Δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	123
4.	Δράσεις Προώθησης & Πηγές Χρηματοδότησης	124
4.1	ΠΥΛΩΝΑΣ Ι ΤΗΣ ΚΑΠ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 1144/2014	126
4.1.1	Πρώθηση αγροτικών προϊόντων – Καν. (ΕΕ) 1144/2014	126
4.1.1.1	Θεσμικό Πλαίσιο	126
4.1.1.2	Είδη Προγραμμάτων	127
4.1.1.3	Λεπτομέρειες Υλοποίησης των Προγραμμάτων.....	127
4.1.1.4	Διαδικασία υλοποίησης.....	129
4.1.2	Μέτρα Προώθησης – Καν (ΕΕ) 1308/2013	132
4.1.2.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα τομέα Οπωροκηπευτικών	132
4.1.2.2	Προγράμματα Στήριξης στον Αμπελοοινικό τομέα.....	132
4.2	ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙ ΤΗΣ ΚΑΠ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	133
4.2.1	Μέτρο 01. Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης	133
4.2.2	Μέτρο 02. Συμβουλευτικές υπηρεσίες.....	135
4.2.3	Μέτρο 03. Συστήματα ποιότητας	135
4.2.4	Μέτρο 04. Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού	136
4.2.5	Μέτρο 09. Οργανώσεις Παραγωγών	138
4.2.6	Μέτρο 16.4. Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης.....	139
4.2.7	Μέτρο 19. CLLD - LEADER	139
4.3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014-2020.....	141
4.3.1	Μέτρα Εμπορίας – Άρθρο 68.....	141
4.3.2	Εφαρμογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης (CLLD)	142
4.4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2014-2020.....	143
4.4.1	Επενδυτική Προτεραιότητα 1α.....	144
4.4.2	Επενδυτική προτεραιότητα 1β.....	144
4.4.3	Επενδυτική Προτεραιότητα 3α.....	145
4.5	ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΕΠΑΝΕΚ).....	146
4.6	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕ.....	147
4.6.1	Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας - INTERREG	147
4.6.1.1	Ελλάδα – Ιταλία 2014-2020.....	147

4.6.1.2	Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020	148
4.6.1.3	Αδριατικής – Ιονίου 2014-2020	148
4.6.1.4	MED 2014-2020	149
4.6.1.5	MED ENI CBC 2014-2020.....	149
4.6.1.6	INTERREG EUROPE.....	149
4.6.1.7	Βαλκανική - Μεσόγειος 2014-2020.....	150
4.6.2	Πρόγραμμα ERASMUS+	150
4.7	ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	152
4.7.1	Δράσεις Enterprise Greece	152
4.7.2	Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων	154
4.7.3	Δράσεις προώθησης Υπουργείων	154
4.7.4	Δράσεις προώθησης Συνδέσμων, Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικών, Εμπορικών Φορέων και Επιμελητηρίων	156
4.7.5	Χρηματοδότηση δράσεων προώθησης Ιδιωτών	157
5.	Σύνοψη της μελέτης	158
	Βιβλιογραφία	163
	Παράρτημα	165

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Κέρκυρας, 2011	11
Πίνακας 2: Επικρατέστερες Καλλιέργειες, ΠΕ Κέρκυρας, 2012	11
Πίνακας 3: Στοιχεία ελαιοκαλλιέργειας ΠΕ Κέρκυρας, 2017	12
Πίνακας 4: Στοιχεία παραγωγής ελαιολάδου, ΠΕ Κέρκυρας, 2017	12
Πίνακας 5: Στοιχεία παραγωγής υπαίθριων κηπευτικών ΠΕ Κέρκυρας, 2017	14
Πίνακας 6: Στοιχεία παραγωγής κηπευτικών υπό κάλυψη ΠΕ Κέρκυρας, 2017	15
Πίνακας 7: Στοιχεία παραγωγής δενδρωδών καλλιεργειών ΠΕ Κέρκυρας, 2017	15
Πίνακας 8: Στοιχεία παραγωγής κουμ-κουάτ ΠΕ Κέρκυρας, 2017	16
Πίνακας 9: Στοιχεία ζωικής παραγωγής ΠΕ Κέρκυρας, 2017	17
Πίνακας 10: Παραγόμενα προϊόντα ζωικής προέλευσης με βάση το γάλα ΠΕ Κέρκυρας, 2017	19
Πίνακας 11: Στοιχεία αλιείας ΠΕ Κέρκυρας, 2017	20
Πίνακας 12: Στοιχεία υδατοκαλλιέργειας ΠΕ Κέρκυρας, 2017	20
Πίνακας 13: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Κέρκυρας, 2017	21
Πίνακας 14: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Ζακύνθου, 2012	24
Πίνακας 15: Στοιχεία ζωικής παραγωγής στην ΠΕ Ζακύνθου, 2017	28
Πίνακας 16: Στοιχεία μελισσοκομίας στην ΠΕ Ζακύνθου, 2017	30
Πίνακας 17: Στοιχεία για αλιεία & υδατοκαλλιέργεια ΠΕ Ζακύνθου, 2017	32
Πίνακας 18: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Ζακύνθου, 2017	32
Πίνακας 19: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Κεφ/νίας & Ιθάκης, 2011	34
Πίνακας 20: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2012	35
Πίνακας 21: Στοιχεία ζωικής παραγωγής, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017	39
Πίνακας 22: Στοιχεία μελισσοκομίας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017	40
Πίνακας 23: Στοιχεία αλιείας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017	40
Πίνακας 24: Υδατοκαλλιέργεια /Λιμνοθάλασσες/Μεταποίηση-Εμπορία, ΠΕ Κεφ/νίας&Ιθάκης, 2017	41
Πίνακας 25: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017	41
Πίνακας 26: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Λευκάδας, 2011	44
Πίνακας 27: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Λευκάδας, 2012	46
Πίνακας 28: Στοιχεία ζωικής παραγωγής, ΠΕ Λευκάδας, 2017	49
Πίνακας 29: Παραγωγή προϊόντων με βάση το κρέας, ΠΕ Λευκάδας, 2017	51
Πίνακας 30: Στοιχεία μελισσοκομίας, ΠΕ Λευκάδας, 2017	51
Πίνακας 31: Στοιχεία αλιείας, ΠΕ Λευκάδας, 2017	53
Πίνακας 32: Υδατοκαλλιέργεια – Λιμνοθάλασσες – Μεταποίηση, Εμπορία, ΠΕ Λευκάδας, 2017	53
Πίνακας 33: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Λευκάδας, 2017	54
Πίνακας 34: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΙΝ, 2012	57
Πίνακας 35: Στοιχεία ελαιοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017	58
Πίνακας 36: Στοιχεία βιολογικής ελαιοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017	60
Πίνακας 37: Στοιχεία αμπελοκαλλιέργειας, ΠΙΝ, 2017	61
Πίνακας 38: Στοιχεία ζωικής παραγωγής ΠΙΝ, 2017	63
Πίνακας 39: Κατανομή αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017	64
Πίνακας 40: Κατανομή βοοειδών ΠΙΝ, 2017	66
Πίνακας 41: Στοιχεία μελισσοκομίας ΠΙΝ, 2017	67
Πίνακας 42: Στοιχεία Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017	70
Πίνακας 43: Μονάδες μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας ΠΙΝ, 2017	71
Πίνακας 44:Εγκεκριμένα προγράμματα προώθησης Ελλάδας, 2016	131
Πίνακας 45:Διεθνείς Εκθέσεις Τροφίμων, Ποτών & Αγροτικών Προϊόντων	153

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Χάρτης ΠΕ Κέρκυρας, (Google maps)	10
Διάγραμμα 2: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές) στην ΠΕ Κέρκυρας	18
Διάγραμμα 3: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα) στην ΠΕ Κέρκυρας	18
Διάγραμμα 4: Χάρτης ΠΕ Ζακύνθου, (Google maps)	23
Διάγραμμα 5: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές) στην ΠΕ Ζακύνθου	29
Διάγραμμα 6: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα) στην ΠΕ Ζακύνθου	29
Διάγραμμα 7: Αριθμός Μελισσοκόμων 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου	30
Διάγραμμα 8: Αριθμός κυψελών 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου	31
Διάγραμμα 9: Παραγόμενο μέλι (tn) 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου	31
Διάγραμμα 10: Χάρτης ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, (Google maps)	33
Διάγραμμα 11: Χάρτης ΠΕ Λευκάδας (Google maps)	43
Διάγραμμα 12: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές), ΠΕ Λευκάδας	50
Διάγραμμα 13: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα), ΠΕ Λευκάδας	50
Διάγραμμα 14: Αριθμός Μελισσοκόμων, ΠΕ Λευκάδας	51
Διάγραμμα 15: Αριθμός Κυψελών, ΠΕ Λευκάδας	52
Διάγραμμα 16: Παραγόμενο Μέλι (tn), ΠΕ Λευκάδας	52
Διάγραμμα 17: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΙΝ, 2012	58
Διάγραμμα 18: Κατανομή εκτάσεων ελαιοκαλλιέργειας στην ΠΙΝ, 2017	59
Διάγραμμα 19: Κατανομή ελαιόδενδρων στην ΠΙΝ, 2017	59
Διάγραμμα 20: Κατανομή παραγωγής ελαιόλαδου στην ΠΙΝ, 2017	60
Διάγραμμα 21: Κατανομή έκτασης αμπελοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017	61
Διάγραμμα 22: Στοιχεία ζωικής παραγωγής (εκτροφές) ΠΙΝ, 2017	64
Διάγραμμα 23: Κατανομή εκτροφών αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017	65
Διάγραμμα 24 Κατανομή αριθμού αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017	65
Διάγραμμα 25: Κατανομή εκτροφών βοοειδών στην ΠΙΝ, 2017	66
Διάγραμμα 26: Κατανομή αριθμού βοοειδών στην ΠΙΝ, 2017	66
Διάγραμμα 27: Κατανομή αριθμού μελισσοκόμων στην ΠΙΝ, 2017	68
Διάγραμμα 28: Κατανομή αριθμού κυψελών στην ΠΙΝ, 2017	68
Διάγραμμα 29: Κατανομή παραγόμενου μελιού στην ΠΙΝ, 2017	69
Διάγραμμα 30: Κατανομή απαντήσεων ανά φύλο	111
Διάγραμμα 31: Κατανομή απαντήσεων ανά ηλικία	111
Διάγραμμα 32: Κατανομή απαντήσεων ανά επίπεδο εκπαίδευσης	111
Διάγραμμα 33: Κατανομή απαντήσεων ανά επαγγελματική ιδιότητα	112
Διάγραμμα 34: Αναγνωρισιμότητα του Καλαθιού	112
Διάγραμμα 35: Γνωστότερα προϊόντα του καλαθιού	113
Διάγραμμα 36: Συμμετοχή στις δράσεις προώθησης της ΠΙΝ	113
Διάγραμμα 37: Κατηγορίες συμμετεχόντων.	114
Διάγραμμα 38: Αξιολόγηση της οργάνωσης των εκθέσεων	114
Διάγραμμα 39: Επίτευξη του στόχου προώθησης των εκθέσεων	115
Διάγραμμα 40: Σημαντικότερες ενέργειες των επισκεπτών	116
Διάγραμμα 41: Σημαντικότερες επιπτώσεις των δράσεων προώθησης	116
Διάγραμμα 42: Πρόταση άλλων δράσεων προώθησης	117
Διάγραμμα 43: Κυριότερες προτεινόμενες δράσεις προώθησης	117

Εισαγωγή

Το παρόν παραδοτέο με τίτλο «**Π1 Επικαιροποίηση Επιχειρησιακού Σχεδίου «Καλάθι της ΠΙΝ»**» εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης «Επικαιροποίηση των στοιχείων που συνθέτουν το Επιχειρησιακό Σχέδιο "Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ)" σύμφωνα με την Πολιτική για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση του Πρωτογενή Τομέα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων όπως αυτή προσδιορίζεται από τα όργανα διοίκησης της Περιφέρειας, με κύρια έμφαση στην κριτική επισκόπηση των δράσεων προώθησης του καλαθιού που έλαβαν χώρα κατά την προηγούμενη περίοδο και τον προσδιορισμό των νέων δράσεων που θα πρέπει να αναληφθούν για την αποτελεσματική προώθηση του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της περιφέρειας.

Το παραδοτέο αποτελείται από πέντε (5) Κεφάλαια στα οποία παρατίθενται: η υφιστάμενη κατάσταση του αγροδιατροφικού τομέα της ΠΙΝ, το Καλάθι των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, οι δράσεις προώθησης του Καλαθιού, η κριτική επισκόπηση των δράσεων προώθησης που έλαβαν χώρα μέχρι σήμερα, πρόταση για νέες δράσεις προώθησης του Καλαθιού, οι δυνητικές πηγές χρηματοδότησης αυτών και τέλος τα συμπεράσματα.

Για την εκπόνηση του παραδοτέου έγινε συλλογή στοιχείων φυτικής παραγωγής, ζωικής παραγωγής, αλιείας, υδατοκαλλιέργειας, μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας από τις Περιφερειακές Ενότητες Κέρκυρας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας & Ιθάκης και Λευκάδας της ΠΙΝ, σε συνεργασία με τη Γενική Δ/νση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΙΝ (ΓΔΑΟΚ) καθώς και με τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, Ζακύνθου και Λευκάδας. Επίσης στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση του αγροδιατροφικού τομέα της ΠΙΝ χρησιμοποιήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) και από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ).

Για την κριτική επισκόπηση των δράσεων προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, που έλαβαν χώρα από το 2013-2017, εκπονήθηκε ερωτηματολόγιο, λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες και τα πρότυπα ερωτηματολόγια της πλατφόρμας ερευνών SurveyMonkey. Τα ερωτηματολόγια της πλατφόρμας αυτής χρησιμοποιούνται ευρέως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε έρευνες για τον αγροδιατροφικό τομέα. Κυρίως αναλύθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν πρότυπα ερωτηματολόγια ικανοποίησης πελατών και πρότυπα ερωτηματολόγια ανάδρασης (feedback) εκδηλώσεων.

Στη συνέχεια προτάθηκαν νέες δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, οι οποίες αφορούν σε άμεσες ενέργειες προώθησης και σε υποστηρικτικές ενέργειες προώθησης και παράλληλα έγινε λεπτομερής καταγραφή των δυνητικών πηγών χρηματοδότησης των δράσεων αυτών, μετά από συστηματική μελέτη των δυνατοτήτων που παρέχονται τόσο από ευρωπαϊκούς όσο και από εθνικούς πόρους. Χρηματοδότηση για την υλοποίηση των δράσεων προώθησης, που προτείνονται, μπορεί να γίνει από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)¹, από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ)², από τα Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ και άλλες πηγές.

¹ Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του ΕΚ και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.

² Καν. (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του ΕΚ και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου

Το παραδοτέο ολοκληρώνεται με την καταγραφή συμπερασμάτων σχετικά με το Επιχειρησιακό Σχέδιο "Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ)", τις δράσεις προώθησής του και τις πηγές χρηματοδότησης αυτών.

Επισημαίνεται ότι ήταν ιδιαίτερα σημαντική η συμβολή των υπηρεσιών της ΠΙΝ και ιδιαίτερα της Γενικής Δ/ση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, σε ότι αφορά τη συλλογή στοιχείων για τον αγροδιατροφικό τομέα της Περιφέρειας.

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ – ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Στο παρόν Κεφάλαιο παρατίθεται περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ) της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) αλλά και συνολική κατάσταση της ΠΙΝ και συγκεκριμένα παρατίθενται Γενικά Στοιχεία, Στοιχεία Φυτικής Παραγωγής, Ζωικής Παραγωγής, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, Μεταποίησης/Τυποποίησης /Εμπορίας για τον τομέα.

Τα στοιχεία είναι επικαιροποιημένα για το έτος 2017, μετά από συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΙΝ καθώς και με τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, Ζακύνθου και Λευκάδας.

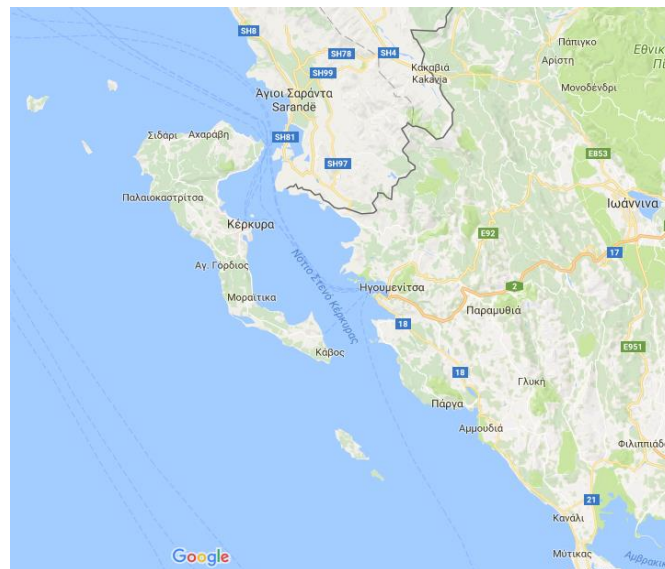
Αναλυτικότερα το παρόν Κεφάλαιο περιλαμβάνει τα ακόλουθα πέντε υποκεφάλαια:

- Το υποκεφάλαιο «**1.1 Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας**», στο οποίο περιλαμβάνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας.
- Το υποκεφάλαιο «**1.2 Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου**», στο οποίο περιλαμβάνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου.
- Το υποκεφάλαιο «**1.3 Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας & Ιθάκης**», στο οποίο περιλαμβάνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας & Ιθάκης.
- Το υποκεφάλαιο «**1.4 Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας**», στο οποίο περιλαμβάνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας.
- Το υποκεφάλαιο «**1.5 Περιφέρεια Ιονίων Νήσων**», στο οποίο περιλαμβάνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

1.1 Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας

1.1.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας (ΠΕ Κέρκυρας) συγκροτείται από το Δήμο Κέρκυρας και το Δήμο Παξών. Ο Δήμος Κέρκυρας αποτελείται από το νησί της Κέρκυρας και τα τρία Διαπόντια νησιά (Οθωνοί, Ερείκουσα, Μαθράκι) στη βορειοδυτική άκρη του Ελλαδικού χώρου. Έδρα του δήμου είναι η πόλη της Κέρκυρας. Έχει έκταση 592.000 στρέμματα, γεγονός που τον καθιστά το έβδομο σε έκταση ελληνικό νησί και το δεύτερο των Ιονίων Νήσων.

Διάγραμμα 1: Χάρτης ΠΕ Κέρκυρας, (Google maps)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το έτος 2011, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Κέρκυρας είναι 102.071 κάτοικοι.

Σημειώνεται ότι, στην διάρκεια της περιόδου 2007-2012 το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Κέρκυρας είναι ελαφρώς χαμηλότερο από το μέσο κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Επίσης ο νομός Κέρκυρας, αν και διατηρεί ορισμένες αντιστάσεις, λόγω της έμφασης της οικονομικής δραστηριότητας στον τουρισμό, ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις τάσεις οικονομικής ύφεσης της χώρας.

Ο Δήμος Κέρκυρας γεωμορφολογικά διαιρείται σε τρεις ζώνες. Στο βόρειο τμήμα εμφανίζονται οι υψηλότεροι ορεινοί όγκοι, το κεντρικό τμήμα είναι πεδινό με σειρές από λοφίσκους και καλύπτεται από βλάστηση ελαιώνων, ενώ το νότιο τμήμα έχει ήπιο ανάγλυφο.

Ο Δήμος Κέρκυρας χαρακτηρίζεται ως μια περιοχή με σημαντικούς / πλούσιους φυσικούς πόρους. Περιλαμβάνει αρκετά και ενδιαφέροντα φυσικά οικοσυστήματα (Περιοχές Δικτύου Natura 2000, υδροβιότοποι ΕΚΒΥ – 1994 και λοιπά αξιόλογα οικοσυστήματα), καθώς έχει υψηλό δείκτη βροχοπτώσεων και ήπιο κλίμα.

Σε ό,τι αφορά τη σύνθεση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) που παράγεται στο νομό, ο τριτογενής τομέας παράγει το 91,4% της ΑΠΑ, τη στιγμή που ο πρωτογενής και ο δευτερογενής τομέας παράγουν μόλις το 8,6% (2 % και 6,6% αντίστοιχα). Ο πίνακας 1 που ακολουθεί περιγράφει τους απασχολούμενους (μόνιμος πληθυσμός) ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Πίνακας 1: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Κέρκυρας, 2011

Απασχολούμενοι				
Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Ζητούν εργασία
35.594	2.374	4.65	28.565	8.179

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2011

Ο Δήμος Παξών αποτελείται από μια συστάδα μικρών νησιών και βραχονησίδων, τα μεγαλύτερα από τα οποία είναι οι Παξοί και οι Αντίπαξοι και βρίσκονται 7 μίλια νότια της . Οι ανατολικές ακτές των Παξών είναι ομαλές , ενώ οι δυτικές απότομες, με αξιόλογους σχηματισμούς : σπήλαια, αψίδες , θόλους και κατακόρυφους γκρεμούς. Πρωτεύουσα των Παξών είναι ο Γάιος, ένα γραφικό χωριό χτισμένο στο λιμάνι, που προστατεύεται από δυο νησάκια, τον Άγιο Νικόλαο και την Παναγία. Σήμερα οι Παξοί έχουν περίπου 2300 μόνιμους κατοίκους , ενώ το καλοκαίρι δέχονται περισσότερους από 200.000 επισκέπτες. Οι Παξοί είναι ένας απέραντος ελαιώνας και οι Αντίπαξοι ένας μεγάλος αμπελώνας.

1.1.2 Φυτική Παραγωγή

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι εκτάσεις, σε στρέμματα, των επικρατέστερων καλλιεργειών της ΠΕ Κέρκυρας:

Πίνακας 2: Επικρατέστερες Καλλιεργείες, ΠΕ Κέρκυρας, 2012

Είδος Καλλιεργείας	Έκταση (στρ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	172.909
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	3.183
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση (εκτατικά δικαιώματα)	1.996
Ζωοτροφές	594
Κηπευτικά	224
Λοιπά εσπεριδοειδή	164
Αραβόσιτος Ποτιστικός	70
Κύρια ψυχανθή πολλαπλής συμμόρφωσης εκτός οσπριοειδών	60
Καρποί με κέλυφος	45
Αραβόσιτος Ενσίρωσης	37
Σύνολο	179.281

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012 (www.gaiapedia.gr)

Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 2, οι βασικότερες καλλιεργείες της ΠΕ Κέρκυρας, είναι της ελιάς και της αμπέλου με χαρακτηριστικά μονοκαλλιέργειας. Σε αυτό συνέβαλαν τόσο η μορφολογία του εδάφους, όσο και οι κλιματολογικές συνθήκες, οι οποίες ήταν κατάλληλες για την ανάπτυξη των καλλιεργειών αυτών.

Ελιά και ελαιόλαδο

Ο Κερκυραϊκός ελαιώνας θεωρείται γεωργική γη πρώτης προτεραιότητας, αφού έχει πολλαπλή χρήση (παραγωγικός, αισθητικός και προστατευτικός). Εκτείνεται σε έκταση 240.000 στρέμματα και περιλαμβάνει 4.000.000 ελαιόδεντρα καταλαμβάνοντας περίπου το 65% της γεωργικής γης και το 38% της συνολικής έκτασης του νησιού (Πίνακας 3). Ο Κερκυραϊκός ελαιώνας είναι παραγωγικός, αφού απασχολεί τα 2/3 του γεωργικού πληθυσμού, και έχει τη δυνατότητα σημαντικής συμβολής στην οικονομία του νησιού σε συνδυασμό με τον τουρισμό. Είναι αισθητικός, διαμορφώνοντας τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και δίνοντας ένα χαρακτηριστικό χρώμα στο Κερκυραϊκό τοπίο και τέλος δρα προστατευτικά εμποδίζοντας τη διάβρωση του εδάφους. Ο καρπός της λιανολιάς συλλέγεται από το Νοέμβριο μέχρι και τον Ιούνιο και η μέση παραγωγή του παραγόμενου ελαιολάδου ανέρχεται περίπου σε 10.000 τόνους ετησίως.

Η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς, εκτείνεται σε μόλις 0,5% της συνολικής έκτασης της ελαιοκαλλιέργειας, δηλαδή σε 1.200 στρ., περιλαμβάνει 16.800 ελαιόδεντρα και απασχολεί 60 παραγωγούς. Η ολοκληρωμένη διαχείριση της καλλιέργειας ελιάς, εκτείνεται σε έκταση 13.000 στρ. και απασχολεί 437 παραγωγούς (Πίνακας 3).

Πίνακας 3: Στοιχεία ελαιοκαλλιέργειας ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Καλλιέργεια Ελιάς		Συνολικά	
ΠΕ	Αριθμός Παραγωγών	Έκταση (στρ)	Αριθμός Ελαιοδένδρων
Στοιχεία καλλιέργειας	11.000	240.000	4.000.000
Βιολογική καλλιέργεια	60	1.200	16.800
Ολοκληρωμένη διαχείριση	437	13.000	Nd

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Οι σημαντικότερες ποικιλίες ελιάς είναι η Λιανολιά Κέρκυρας, η Κορωνέικη και το Θειακό. Τα σημαντικότερα προϊόντα της ελιάς είναι το ελαιόλαδο και η βρώσιμη ελιά. Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 4, η μέση παραγωγή ελαιόλαδου ανέρχεται σε 10.000 τόνους ετησίως και από αυτά οι 1.000 τόνοι είναι έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, οι 2.000 τόνοι παρθένο ελαιόλαδο και οι υπόλοιποι 7.000 τόνοι ανήκουν σε άλλες κατηγορίες. Επίσης κάθε χρόνο παράγονται 1.000 τόνοι βιολογικό ελαιόλαδο (συμπεριλαμβάνονται στους συνολικούς 10.000 τόνους), εκ των οποίων οι 500 τόνοι είναι έξτρα παρθένο και οι υπόλοιποι 500 τόνοι παρθένο ελαιόλαδο.

Πίνακας 4: Στοιχεία παραγωγής ελαιολάδου, ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Παραγωγή Ελαιολάδου				
Κατηγορίες Ελαιολάδου	Έξτρα παρθένο	Παρθένο	Άλλο	Σύνολο
Συνολική παραγωγή ελαιολάδου (tn)	1.000	2.000	7.000	10.000
Βιολογικό ελαιόλαδο (tn)	500	500	nd	1.000

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Εκτός από το ελαιόλαδο και τη βρώσιμη ελιά, υπάρχουν και άλλα προϊόντα:

- Πολλές οικογένειες αλατίζουν ελιές (φιλολιές) για δική τους χρήση.

- Το ελαιόλαδο εκτός από βρώσιμο, χρησιμοποιείται για την παραγωγή σαπουνιών από παλιά τοπική βιοτεχνία.
- Το ξύλο της ελιάς χρησιμοποιείται από μικρές βιοτεχνίες για την κατασκευή διαφόρων αντικειμένων, είτε διακοσμητικών είτε χρηστικών.
- Το ξύλο από το κλάδεμα για την θέρμανση των νοικοκυριών.

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες ωστόσο, ο Κερκυραϊκός ελαιώνας έχει σταδιακά εγκαταλειφθεί, αφού η έντονη τουριστική ανάπτυξη συνέβαλε στην αλλαγή της χρήσης γης και τη στροφή του εργατικού δυναμικού προς τον τουρισμό, αλλά και λόγω των διαρθρωτικών προβλημάτων που τον χαρακτηρίζουν όπως ο κατακερματισμός της γης, η δύσκολη πρόσβαση κ.λπ.

Επίσης παράγοντες που συντελούν στη χαμηλή παραγωγή και ποιότητα ελαιολάδου είναι η καταστρεπτική κοπή του ελαιώνα, το ανεξέλεγκτο κλάδεμα, οι μυκητολογικές ασθένειες της ελιάς λόγω κλίματος αλλά και τα στάδια της μεταφοράς, προσωρινής αποθήκευσης, μεταχείρισης πριν την άλεση, τυποποίηση και διάθεση.

Σημαντικό πρόβλημα υπάρχει και στα περισσότερα ελαιοτριβεία που καλούνται να εκσυγχρονιστούν και να πιστοποιηθούν, είτε για την άλεση βιολογικού καρπού και την παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου, είτε για την άλεση ελαιοκάρπου μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης για την παραγωγή ΠΓΕ ελαιολάδου.

Πιστοποιημένης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) – Πιστοποιημένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ)

Το ελαιόλαδο «Άγιος Ματθαίος», από ποικιλία κορωνέικο έχει καταχωρηθεί στα μητρώα ως Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) (αρ. απόφασης καταχώρησης ονομασίας C321/2003 σελ.43, ΚΑΝ (ΕΟΚ) αριθ. 2081/92 Του Συμβουλίου), ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει τυποποιηθεί, λόγω έλλειψης υποδομών (ΚΑΛΑΘΙ 2012)..

Αμπέλι & Οίνος

Η καλλιέργεια της αμπέλου συγκεντρώνεται κυρίως στο νότιο τμήμα του νησιού, ενώ στο βόρειο και το κεντρικό τμήμα η καλλιέργεια περιορίζεται στον ορεινό όγκο του Παντοκράτορα και την περιοχή Σιναράδες-Λιβιάδι Ρόπα-Λιαπάδες. Οι εκτάσεις της καλλιέργειας αμπελιού είναι 10.600 στρέμματα που αντιστοιχεί σε ποσοστό 3,28% της καλλιεργήσιμης γης. Από αυτές οι εκτάσεις για οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπελιού είναι περίπου 200 στρέμματα, ωστόσο επειδή δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα στο Αμπελουργικό Μητρώο για το πόσοι είναι οι πραγματικοί παραγωγοί και τι παράγουν, τα στοιχεία που παρέχονται είναι μόνο για τους παραγωγούς που έχουν οινοποιεία ή δεν έχουν οινοποιεία αλλά κάνουν δηλώσεις παραγωγής. Με την καλλιέργεια οινοποιήσιμων ποικιλιών, ασχολούνται 20 παραγωγοί (ΔΑΟΚ 1017).

Η καλλιεργήσιμη έκταση από την οποία παράγονται οι τοπικοί ΠΓΕ οίνοι είναι 62,5 στρέμματα, εκ των οποίων 60 στρέμματα για ΠΓΕ Κέρκυρας και 2,5 στρέμματα για ΠΓΕ Χαλικούνας (ΔΑΟΚ 2017). Επιπλέον υπάρχουν αμπελοκαλλιεργητές που παράγουν κρασί για αυτοκατανάλωση. Σε μικρή έκταση 17,5 στρέμματα καλλιεργείται αμπέλι για οινοποίηση με βάση τις μεθόδους της βιολογικής γεωργίας, με το οποίο ασχολούνται 3 παραγωγοί (ΔΑΟΚ 2017). Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται στην ΠΕ Κέρκυρας είναι κακοτρύγη, λευκό πετροκόρυθο, μαύρο πετροκόρυθο, βερζαμί, σκοπελίτικο, μοσχάτο, φειδιάς και άλλες οινοποιήσιμες ποικιλίες.

Στην ΠΕ Κέρκυρας υπάρχουν 7 οινοποιεία και 11 εμφιαλωτήρια οίνου.

ΠΟΠ - ΠΓΕ**α) ΠΓΕ Κέρκυρας**

Απόφαση αριθ. 330585/7.8.1996 (ΦΕΚ 765/Β/28.8.1996) «Τοπικός οίνος Κέρκυρας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την Απόφαση αριθ. 316844/29.11.2004 (ΦΕΚ 1850/Β/14.12.2004). Παράγεται σε έκταση 60 στρεμμάτων και απασχολεί 6 παραγωγούς.

β) ΠΓΕ Χαλικούνας

Απόφαση αριθ. 316853/29.11.2004 «Τοπικός Οίνος Χαλικούνας» (ΦΕΚ 1850/Β/14.12.2004). Παράγεται από έναν παραγωγό σε έκταση 2,5 στρέμματα.

Λοιπές καλλιέργειες**Κηπευτικά, Εσπεριδοειδή, οπωροκηπευτικά, ζωοτροφές, ανθοκομικά φυτά**

Τα υπαίθρια κηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων και των οικιακών κήπων, καλλιεργούνται σε έκταση 21.000 και παράγουν 24.950 τόνους ετησίως. Ο αριθμός των παραγωγών που πωλούν κηπευτικά προϊόντα είναι 200. Τα κηπευτικά υπό κάλυψη, καλλιεργούνται σε 85 στέμματα, η παραγωγή τους ανέρχεται σε 654 τόνους ετησίως και απασχολούν 36 παραγωγούς. Στους Πίνακες 5 και 6 παρατίθενται ο αριθμός των παραγωγών, η έκταση και η παραγωγή, ανά είδος. Στα υπαίθρια κηπευτικά οι βασικές καλλιέργειες είναι η επιτραπέζια ντομάτα και η πατάτα, ενώ στα υπό κάλυψη η επιτραπέζια ντομάτα, το αγγούρι και το κολοκυθάκι.

Πίνακας 5: Στοιχεία παραγωγής υπαίθριων κηπευτικών ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Υπαίθρια Κηπευτικά			
Είδος	Αριθμός Παραγωγών *	Έκταση	Παραγωγή (tn/έτος)
1 επιτραπέζια ντομάτα	30	3.500	6.100
2 πιπεριά	10	400	420
3 αγγούρι	10	500	750
4 μελιτζάνα	10	400	420
5 φασολάκι	10	800	500
6 κολοκυθάκι	20	1.000	1.200
7 αρακάς	10	300	150
8 μαρούλι	15	350	350
9 λάχανο	15	1.000	1.500
10 πατάτα	50	12.000	13.000
11 αγκινάρα	20	750	560
Σύνολο	200	21.000	24.950
* αναφέρεται ο αριθμός μόνο των παραγωγών που πωλούν το προϊόν, ενώ στην έκταση και στην παραγωγή αναφέρεται και το σύνολο των οικιακών κήπων			

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Πίνακας 6: Στοιχεία παραγωγής κηπευτικών υπό κάλυψη ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Κηπευτικά υπό κάλυψη			
Είδος	Αριθμός Παραγωγών	Έκταση	Παραγωγή
1 επιτραπέζια ντομάτα	10	40	500
2 αγγούρι	7	15	100
3 φασολάκι	2	3	3
4 μελιτζάνα	5	7	14
5 πιπεριά	5	7	14
6 κολοκυθάκι	5	10	20
7 μαρούλι	2	3	3
Σύνολο	36	85	654

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Σε ό,τι αφορά στα εσπεριδοειδή, σε έκταση 5.800 στρεμμάτων, καλλιεργούνται πορτοκάλια, λεμόνια και μανταρίνια, που παράγουν 4.500 τόνους ετησίως και απασχολούν 340 παραγωγούς (Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Στοιχεία παραγωγής δενδρωδών καλλιεργειών ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Δενδρώδη			
Είδος	Αριθμός Παραγωγών	Έκταση	Παραγωγή (th/έτος)
1 λεμόνια	100	1.600	1.300
2 μανταρίνια	40	200	200
3 πορτοκάλια	200	4.000	3.000
Σύνολο	340	5.800	4.500

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Επίσης σε ό,τι αφορά στις υπόλοιπες καλλιέργειες καλλιεργούνται 480 στρέμματα ζωτροφές και 60 στρέμματα αραβόσιτος ενσίρωσης (ΟΣΔΕ 2012), ενώ υπάρχουν κλειστού και ανοικτού τύπου θερμοκήπια ανθοκομικών φυτών (περιοχή Αγ. Μαθαίου κ.α).

Αρωματικά Φυτά

Πλούσια είναι η αυτοφυής βλάστηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών (ρίγανη, θυμάρι, δεντρολίβανο, μάραθο, φασκόμηλο, χαμομήλι, τσάι βουνού, λεβάντα, μέντα, δάφνη, βασιλικός κλπ.), στην Κέρκυρα καθώς το κλίμα και το έδαφος (ορεινός όγκος Παντοκράτορα, Άγιοι Δέκα) ευνοούν την ανάπτυξη τους. Πρόκειται για αυτοφυή φυτά, που χρησιμοποιούνται για ιδιοκατανάλωση και παράγονται σε μικρές ποσότητες οι οποίες πωλούνται στη λαϊκή αγορά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ (2012) ωστόσο, η έκταση των αρωματικών φυτών είναι 20 στρέμματα.

ΠΓΕ**Κουμ κουάτ**

Καλλιεργούνται περίπου 15.000 δέντρα κουμ κουάτ που αντιστοιχούν σε 160 στρέμματα και παράγονται 200 τόνοι ετησίως. Τα περισσότερα δέντρα κουμ κουάτ είναι στις Νυμφές της Δ.Ε. Θιναλίων, αλλά υπάρχουν και σε όλη την Κέρκυρα μικρότεροι οπωρώνες (Πίνακας 8).

Πίνακας 8: Στοιχεία παραγωγής κουμ-κουάτ ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Ιδιαίτερα προϊόντα			
Είδος	Αριθμός Παραγωγών	Έκταση	Παραγωγή (tn/έτος)
κουμ κουάτ	40	160	200

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Το κουμ κουάτ αποτελεί Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) (υπ' αρ. αποφ. :317718/14.01.1994 (ΦΕΚ 6/11.01.94)).

Ο καρπός από το κουμ κουατ είναι εσπεριδοειδές, που μεταποιείται στο ομώνυμο λικέρ, φρουί γλασέ και σε μικρότερες ποσότητες σε μαρμελάδα και γλυκό του κουταλιού. Πωλείται σε τοπικά παραδοσιακά μαγαζιά αλλά και σε σουπερ μάρκετ και σε μικρό ποσοστό εξάγεται. Είναι ένα από τα προϊόντα που σχεδόν κάθε επισκέπτης παίρνει μαζί του φεύγοντας από την Κέρκυρα. Οι ίδιες επιχειρήσεις παρασκευάζουν μάντολες και μαντολάτα.

Στην ΠΕ ενότητα Κέρκυρας υπάρχουν 7 εγκαταστάσεις επεξεργασίας κουμ κουάτ.

1.1.3 Ζωική Παραγωγή

Η κτηνοτροφία μπορεί να χαρακτηριστεί ως παραδοσιακή απασχόληση για τον τοπικό πληθυσμό, δεδομένου ότι μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '80 υπήρχε αυτάρκεια σε κρέας και σε γάλα, ενώ υπήρχε σημαντική παραγωγή γαλακτοκομικών τοπικών προϊόντων (π.χ. βούτυρο, γραβιέρα Κερκύρας κλπ.), που είχαν μεγάλη ζήτηση σε όλη την Ελλάδα και ήταν πρότυπα παραγωγής.

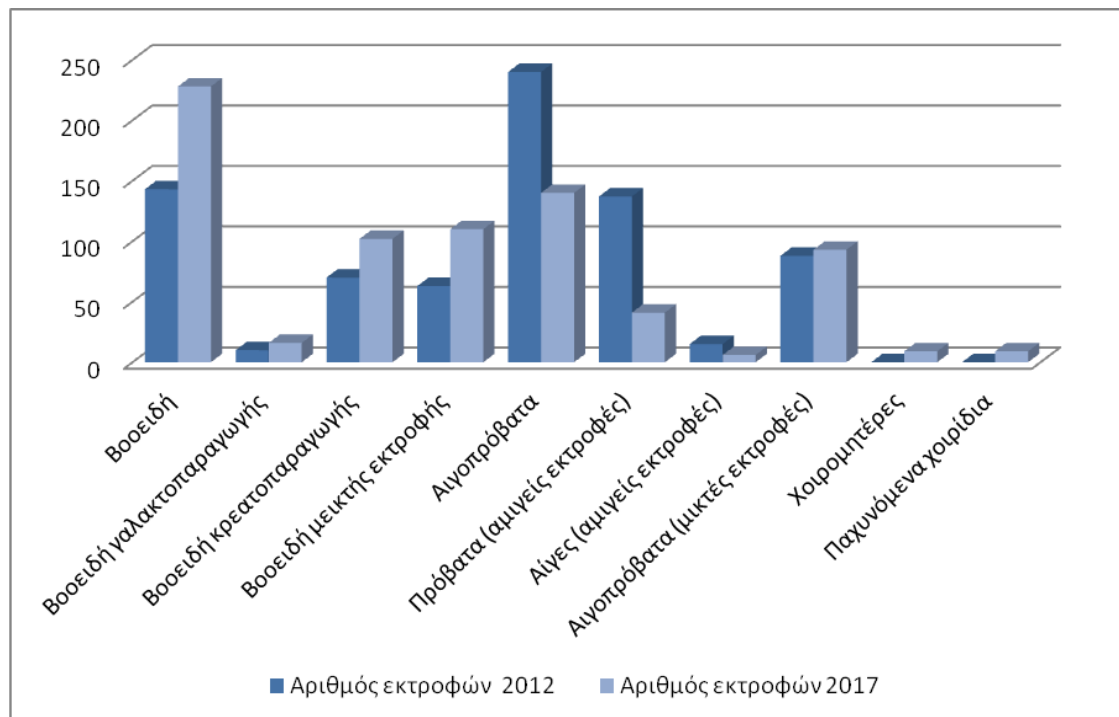
Στην Κέρκυρα εκτρέφονται 10.438 αιγοπρόβατα σε 140 εκμεταλλεύσεις, 985 βοοειδή σε 228 εκμεταλλεύσεις και 10.000 κυψέλες σε 250 εκμεταλλεύσεις. Η χοιροτροφία και η ορνιθοτροφία είναι ελάχιστα ανεπτυγμένες. Στον Πίνακα 9 παρατίθενται ο αριθμός των εκτροφών και των ζώων/κυψελών ανά είδος ζώου, σύμφωνα με τα στοιχεία που καταγράφηκαν το 2017 από τη ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας.

Πίνακας 9: Στοιχεία ζωικής παραγωγής ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Κέρκυρα	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων/αριθμός κυψελών
Βοοειδή	228	985
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγικής & αναπαραγωγικής κατεύθυνσης	16	424
Βοοειδή κρεατοπαραγωγικής κατεύθυνσης	102	388
Βοοειδή μεικτής εκτροφής	110	173
Αιγοπρόβατα	140	10438
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	41	7925
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	6	2513
Αιγοπρόβατα (μικτές εκτροφές)	93	
Χοιρομητέρες	9	79
Παχυνόμενα χοιρίδια	9	481
Μέλισσες	250	10000
Ορνιθοτροφία	1	600

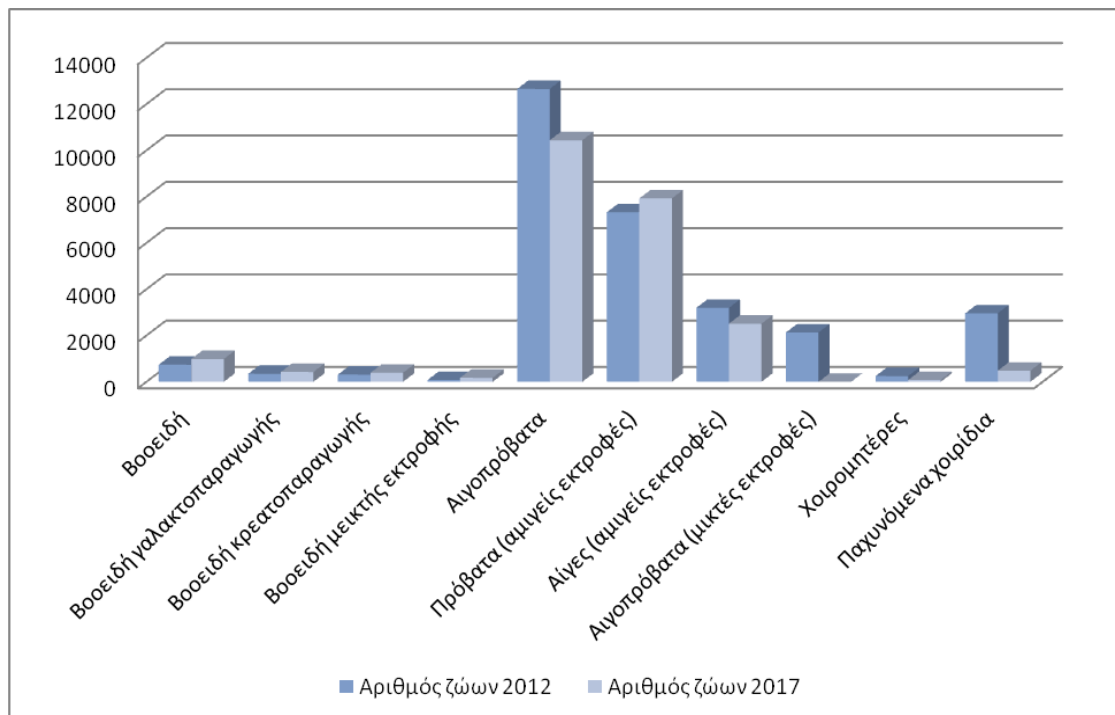
Πηγή ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Συγκρίνοντας τα επικαιροποιημένα στοιχεία (2017), με τα στοιχεία από το καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (2012), παρατηρούμε πως αυξήθηκε ο αριθμός εκτροφών και ζώων στα βοοειδή, ενώ μειώθηκαν τα αιγοπρόβατα και οι χοίροι (Διαγράμματα 2 και 3).

Διάγραμμα 2: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές) στην ΠΕ Κέρκυρας

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 3: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα) στην ΠΕ Κέρκυρας

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Τα τελευταία χρόνια ο τομέας της κτηνοτροφίας διέρχεται κρίση λόγω της τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και των αυστηρών κανόνων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή (συνθήκες διαβίωσης ζώων, σήμανση κλπ.).

Επιπλέον, παρατηρείται η έλλειψη οργάνωσης (ομάδες παραγωγών), η αδυναμία ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών, καθώς και η ανυπαρξία δράσεων κατάρτισης των κτηνοτρόφων.

Επιπρόσθετα, αρνητικό ρόλο διαδραματίζουν η έλλειψη χωροθετημένων κτηνοτροφικών ζωνών, με συνέπεια τον συνεχή διωγμό των κτηνοτροφικών μονάδων λόγω των προβλημάτων που δημιουργούν, ιδιαίτερα σε κατοικημένες και γεινιάζουσες τουριστικές περιοχές, αλλά και η έλλειψη ζωοτροφών (βιολογικών ή μη), των οποίων η εισαγωγή από άλλες περιοχές ανεβάζει το κόστος παραγωγής σε υψηλά επίπεδα.

Ο αριθμός των κτηνοτροφικών μονάδων είναι περιορισμένος, ενώ απουσιάζουν και ικανοποιητικές μονάδες μεταποίησης (τυροκομεία- αλλαντοποιεία), με αποτέλεσμα την περιορισμένη παραγωγή τοπικών προϊόντων (π.χ. βούτυρο Κερκύρας, γραβιέρα Κερκύρας, σαλάμι Κερκύρας, νούμπουλο), που χαρακτήριζαν την κτηνοτροφία του νησιού. Η παραγωγή προϊόντων με βάση το γάλα αποτυπώνεται στον Πίνακα 10.

Πίνακας 10: Παραγόμενα προϊόντα ζωικής προέλευσης με βάση το γάλα ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Προϊόντα με βάση το γάλα	Παραγωγή (tn/έτος)
Γάλα (πρόβειο-αγελαδινό-γίδινο)	7,5 αγελαδινό 250 πρόβειο
Βούτυρο	15
Τυρί λευκό	20
Γιαούρτια, κρέμες, ρυζόγαλα	160

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2012

Σύμφωνα με την έρευνα διάρθρωσης γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της ΕΛΣΤΑΤ έτους 2007, δεν υπάρχουν στο νομό Κέρκυρας μονάδες που εφαρμόζουν συστήματα βιολογικής εκτροφής - παραγωγής ζώων.

Μελισσοκομία

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς ο τομέας της μελισσοκομίας. Υπάρχουν περίπου 250 ερασιτέχνες και επαγγελματίες μελισσοκόμοι με 10.000 κυψέλες, οι οποίοι παράγουν ετησίως 450 τόνους, δύο (2) τυποποιητήρια και (1) Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός. Η ενασχόληση με τη μελισσοκομία παρέχει μία σειρά από βασικά πλεονεκτήματα και έχει τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης. Επιπλέον, τα μελισσοκομικά προϊόντα είναι προϊόντα που παραδοσιακά παράγονται στο νησί, παρουσιάζουν αυξημένη ζήτηση στην αγορά και εύκολα μπορούν να μετατραπούν σε βιολογικά.

1.1.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια

Η αλιευτική δραστηριότητα στο νομό Κέρκυρας είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη και ασκείται σε επαγγελματικό επίπεδο με σκάφη κυρίως παράκτιας αλιείας και λιγότερο μέσης αλιείας, με ποικίλα αλιεύματα ανάλογα με την εποχιακή διακύμανση (521 σκάφη, σύνολο αλιέων 1.300 και 2 αλιευτικοί σύλλογοι), ενώ υπάρχουν 64 αλιευτικά καταφύγια (Πίνακας 11). Σε μικρότερο βαθμό δραστηριοποιούνται και ερασιτεχνικά σκάφη για την παραγωγή των οποίων δεν υπάρχουν μετρήσιμα δεδομένα.

Πίνακας 11: Στοιχεία αλιείας ΠΕ Κέρκυρας, 2017

ΠΕ	Αλιείς (αριθμός)	Σκάφη (αριθμός)	Αλιευτικοί σύλλογοι (αριθμός)	Καταφύγια (αριθμός)
Κερκύρας	1300	521	2*	64
* υπήρχαν 16 Σύλλογοι, αλλά με την κείμενη νομοθεσία έγιναν Κερκύρας και Παξών				

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Κάθε χρόνο αλιεύονται 3.500 τόνοι ψαριών από γρί-γρί, τράτες και μικρούς ψαράδες και τα αλιεύματα διατίθενται στις λαϊκές αγορές, στα ιχθυοπωλεία, από πλανόδιους ψαράδες και κάποιες φορές στη ηπειρωτική Ελλάδα. Τα σημαντικότερα είδη αλιείας είναι ο μπακαλιάρος, η γόπα, η μαρίδα, τα σκορπίδια, ο γαύρος, η σαρδέλα, ο ξιφίας, το χταπόδι, το καλαμάρι, η σουπιά και ο κολιός. Εξάγεται το 15% της παραγωγής, δηλαδή 530 τόνοι ψαριών, αξίας 4.560.000 ευρώ.

Στην Κέρκυρα και στην περιοχή της Κασσιώπης υπάρχει μια μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας που εκτρέφει λαβράκι και τσιπούρα (περί τους 540 tn/έτος), με διάθεση κυρίως στην ιταλική αγορά. (90%). Υπάρχουν τρεις εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων και εκμετάλλευση εμπορίας (Πίνακας 12).

Όσον αφορά στις λοιπές υδατοκαλλιέργειες, στις λιμνοθάλασσες Κορισσίων και Αντινινιώτη λειτουργούν εκτακτικά ιχθυοτροφεία περιορισμένης παραγωγικότητας. Η υδατοκαλλιέργεια ασκείται όχι με ιδιαίτερα σύγχρονες μεθόδους και εκτρέφονται διάφορα είδη, από κέφαλο, τσιπούρα, λαβράκι, γαρίδα, έως και χέλι (περί τους 2 t/έτος) ενώ παράγονται περιορισμένες ποσότητες αυγοτάραχου.

Πίνακας 12: Στοιχεία υδατοκαλλιέργειας ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Κέρκυρα	Αριθμός	Έκταση	Περιγραφή ειδών αλιείας	Συνολική ποσότητα (tn)
1 Μονάδες υδατοκαλλιέργειας	1		τσιπούρα, λαβράκι	540
2 Λιμνοθάλασσες *	2	7.500στρ.	τσιπούρα, λαβράκι, κέφαλος, χέλι	nd
3 Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων	3		τσιπούρα, λαβράκι, χταπόδι, καλαμάρι	nd
4 Εμπορία	1		τσιπούρα, λαβράκι	nd
* στις λιμνοθάλασσες το είδος της καλλιέργειας είναι εκτακική				

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Συγκρίνοντας τα επικαιροποιημένα στοιχεία (2017), με τα στοιχεία από το ΕΣ Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (2012), παρατηρούμε πως μειώθηκε ο αριθμός των αλιέων και των αλιευτικών σκαφών, ενώ δημιουργήθηκαν 2 ακόμα εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων.

1.1.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία

Στην Κέρκυρα υπάρχουν 35-40 λειτουργικά ελαιοτριβεία, 8 τυποποιητήρια ελαιολάδου και ένα πυρηνελαιουργείο και 7 οινοποιεία και 11 εμφιαλωτήρια οίνου. Υπάρχουν 7 εγκαταστάσεις

επεξεργασίας κουμ κουάτ, 1 εγκατάσταση για παραγωγή μπύρας και 1 για παραγωγή τσιτσιμπύρας. Επίσης 4 επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, 7 εγκαταστάσεις τεμαχισμού κρέατος και παρασκευασμάτων και 6 εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας. Καταγράφονται επίσης 3 εγκαταστάσεις μελιού. Σχετικά με τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, υπάρχουν 2 εγκαταστάσεις επεξεργασίας αλιευμάτων, μία εγκατάσταση ιχθυοκαλλιέργειας και 2 εγκαταστάσεις συσκευασίας αλιευμάτων (Πίνακας 13).

Πίνακας 13: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Κέρκυρας, 2017

Είδος μεταποιητικής/τυποποιητικής μονάδας	Αριθμός	Συνολική δυναμικότητα	Παραγωγή σε τόνους
Ελαιοτριβεία	98 (λειτουργούν 35-40)	nd	10.000
Πυρηνελαιουργεία	1	nd	nd
Τυποποιητήρια ελαιολάδου	8	5000	nd
Οινοποιεία	8	1140	1.155
Εμφιαλωτήρια Οίνου	11	nd	nd
Μονάδες επεξεργασίας κουμ κουάτ	7	nd	nd
Μονάδες παραγωγής μπύρας	1	nd	nd
Μονάδα παραγωγής τσιτσιμπύρας	1	nd	nd
Επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων	4	800	600
Μονάδες τεμαχισμού κρέατος	7	1700	1250
Μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας	6	2300	1800
Μονάδες συσκευασίας, επεξεργασίας αλιευμάτων	2	750	690
Μονάδες μελιού	3	750	450
Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας *	1	500	530
Μονάδες έτοιμων φαγητών catering	2	250	200
Παραγωγή πίτσας / σφολιατοειδών	2	10	8
Μονάδες συσκευασίας αλιευμάτων	2	600	630
*Οι ποσότητες των εγκαταστάσεων αυτών, συσκευάζονται όλες στην εγκατάσταση συσκευασίας			

Πηγή: ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας 2017

Συγκρίνοντας τα στοιχεία από τη ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας το 2012 και το 2017, παρατηρούμε μια μικρή αύξηση των μονάδων μεταποίησης/τυποποίησης στα τυποποιητήρια ελαιολάδου, στις επιχειρήσεις γαλακτοκομικών, κρέατος, μελιού, αλιευμάτων και ιχθυοκαλλιέργειας.

Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν αναφέρονται κυρίως: στην υστέρηση σε τεχνολογικό και διοικητικό εκσυγχρονισμό, στο περιορισμένο εύρος εξειδίκευσης, στη μη επαρκή ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τεχνολογίας, κ.ά.

Τα ανωτέρω προβλήματα επαυξάνονται από παράγοντες όπως το μεταφορικό κόστος, οι ελλείψεις ειδικών υποδομών και γενικά από τις πιέσεις και τους περιορισμούς της νησιωτικότητας (προβληματική προσπελασιμότητα, διαπεριφερειακή και ενδοπεριφερειακή, πιέσεις στο περιβάλλον και τους πόρους, ανάγκη εξοικονόμησης ενεργειακών & υδατικών πόρων απειλές από φυσικούς κινδύνους & την κλιματική αλλαγή).

Παραδοσιακά προϊόντα ΠΕ Κέρκυρας

Παραδοσιακά προϊόντα Κέρκυρας είναι εκτός του κουμ-κουατ (ΠΓΕ), η τσιτσιμπύρα, το λιμοντσέλο, η Κερκυραϊκή μπύρα, η συκόπιτα ή συκομαϊδα, το νούμπουλο, το σαλάμι Κερκύρας και τα λουκάνικα. Από λεμόνια παρασκευάζεται το λιμοντσέλο (είδος απεριτίφ) και η τσιτσιμπύρα (είδος αναψυκτικού). Η τσιτσιμπύρα αντιπροσωπεύει τη νεότερη ιστορία της Κέρκυρας, αποτελεί σήμα κατατεθέν των Επτανήσων από την εποχή της αγγλικής κυριαρχίας και γνωρίζει μεγάλη επιτυχία στα καφέ, τις ταβέρνες και τα μίνι μάρκετ του νησιού.

Στη βόρεια Κέρκυρα, στην περιοχή του Αρίλλα, παρασκευάζεται η κερκυραϊκή φρέσκια μπύρα, σε ένα μικρό, αλλά σύγχρονο ζυθοποιείο. Η Κερκυραϊκή Μικροζυθοποιία παρασκευάζει τέσσερα είδη μπύρας:

- η Royal Ionian: ξανθιά, δροσιστική μπύρα από παλιά Τσέχικη συνταγή, είναι αρωματική με έντονο χαρακτήρα
- η Real Ale Bitter: καστανόχρωμη μπύρα, η γεύση της έχει μια ευχάριστη πικράδα και πλούσιο άρωμα
- η Ionian Eros: σύμφωνα με τον Όμηρο στο έπος της "Οδύσσειας" ο βασιλιάς των Φαιάκων Αλκίνοος φύλασσε σε κρατήρες ασημένιους και χρυσούς κρίθινο οίνο.
- η Real Ale Special: ξανθοκόκκινη μπύρα, με φρουτώδες άρωμα και βελούδινη γεύση

Συκόπιτα ή συκομαϊδα εκλεκτός ουζομεζές, που φτιάχνεται από αποξηραμένα σύκα, ούζο, πιπέρι και άλλα μπαχαρικά. Παρασκευάζεται από κάποιες μεταποιητικές μονάδες κουμ κουατ, ενώ δεν λείπει από τα κερκυραϊκά νοικοκυριά που αγαπούν την παράδοση.

Τα λουκάνικα, τα σαλάμια και τα νούμπουλα (καπνιστό χοιρινό φιλέτο) Κερκύρας παρασκευάζονται με ντόπιες συνταγές από χοιρινά που εκτρέφονται σε πρότυπες μονάδες του Νομού. Το νούμπουλο και το σαλάμι ήδη βρίσκεται στις αγορές της υπόλοιπης Ελλάδας και οι παραγόμενες ποσότητες μπορούν να καλύψουν ενδεχόμενη αύξηση της ζήτησης.

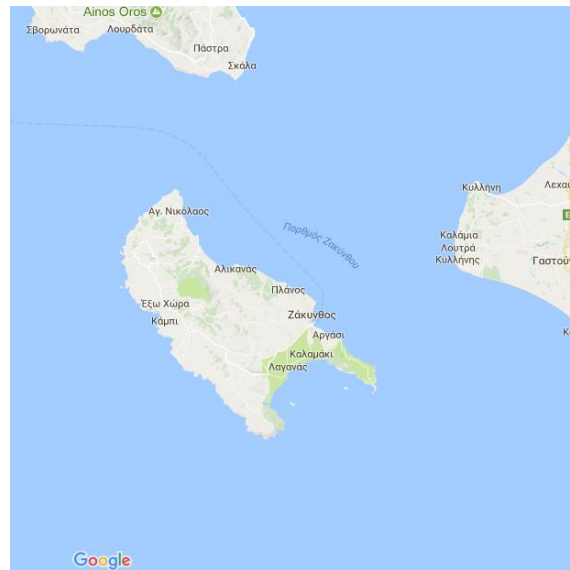
Το περίφημο αυθεντικό βούτυρο Κερκύρας, με το μοναδικό άρωμα, έχει αρχίσει να παράγεται και πάλι. Δυστυχώς, το βούτυρο παράγεται σε μικρές ποσότητες, διότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί πρώτη ύλη, γάλα, το οποίο προέρχεται από ιδιόκτητη μικρή κτηνοτροφική μονάδα.

Για την Κέρκυρα συμπεραίνεται ότι ενώ οι βασικές καλλιέργειες και εκτροφές δεν παρουσιάζουν σε γενικές γραμμές μεταβολές ανάμεσα στο 2012 και το 2017, αυτό που φαίνεται να αλλάζει είναι μία μικρή αύξηση των μονάδων μεταποίησης και τυποποίησης δηλαδή ελαιοτριβείων, οινοποιείων, μονάδες γάλακτος, κρέατος, μελιού, αλιευμάτων και ιχθυοκαλλιέργειών.

1.2 Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου

1.2.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου (ΠΕ Ζακύνθου) συγκροτείται από το Δήμο Ζακύνθου. Έδρα του δήμου είναι η πόλη της Ζακύνθου. Το νησί της Ζακύνθου είναι σε έκταση, το ενδέκατο ελληνικό νησί και το τρίτο (μετά την Κεφαλονιά και την Κέρκυρα) νησί των Ιονίων Νήσων. Η έκταση του Δήμου Ζακύνθου είναι 405.600 στρέμματα και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το έτος 2011, ο μόνιμος πληθυσμός του είναι 40.759 κάτοικοι.

Διάγραμμα 4: Χάρτης ΠΕ Ζακύνθου, (Google maps)

Η «Αγροτική Ζάκυνθος» κατέχει το 95% της συνολικής έκτασης του νησιού, όπου κατοικεί το 70% περίπου του συνολικού πληθυσμού της. Η «Αγροτική Ζάκυνθος» περιλαμβάνει μία μεγάλη ποικιλία πεδινών και ορεινών κοινοτήτων, καθώς και περιοχές εξαιρετικού φυσικού κάλλους, με διεθνή προβολή και μεγάλη περιβαλλοντική και ιστορική αξία και πολλά μνημεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Η ύπαρξη πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών ως περιοχών Natura 2000, αλλά και η δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου αποδεικνύουν την μεγάλη αξία της πλούσιας, αλλά και σπάνιας αξίας, χλωρίδας και πανίδας της Ζακύνθου, που αποτελεί πόλο έλξης, αλλά και πηγή πλούτου, στη Ζάκυνθο (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ζακύνθου, 2014-2020).

Η αγροτική οικονομία συμβάλλει σημαντικά στον πλούτο της Ζακύνθου, με ποικιλία οικονομικών δραστηριοτήτων που επεκτείνονται από τον πρωτογενή τομέα και τη μεταποίηση (π.χ. παραγωγή τροφίμων και ποτών), μέχρι τον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών (τουρισμός, αναψυχή, υγεία, παιδεία, εμπόριο, συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες, κ.λπ.).

Παραδοσιακά στον τομέα της φυτικής παραγωγής στο νησί κυριαρχούν το ελαιόλαδο και η σταφίδα. Η ελαιοκαλλιέργεια της ΠΕ Ζακύνθου πραγματοποιείται από αρχαιότατων χρόνων και το εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο που παράγεται προέρχεται, κατά κανόνα, από μεγάλης ηλικίας ελαιόδενδρα, εάν εξαιρέσουμε ένα ποσοστό που αφορά επεκτάσεις και ανανεώσεις της καλλιέργειας. Αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί την μεγαλύτερη σε έκταση και σημασία καλλιέργεια που συμβάλλει στην οικονομία του νησιού.

Η καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας στη Ζάκυνθο (Σταφίδα Ζακύνθου), εμφανίστηκε στις αρχές του 16ου αιώνα και γρήγορα επεκτάθηκε σ' ολόκληρο το νησί. Η εξαιρετική ποιότητα του προϊόντος είχε ως αποτέλεσμα την αυξημένη ευρωπαϊκή ζήτησή του. Από τότε και μέχρι σήμερα η υψηλή ζήτησή της, ανάγει τη καλλιέργεια της σταφίδας σε κύριο προϊόν φυτικής παραγωγής του νησιού, διαδραματίζοντας έναν εξέχοντα ρόλο στην οικονομία του.

Μετά το ελαιόλαδο και τη σταφίδα, το κρασί είναι το τρίτο σημαντικότερο προϊόν που παράγεται στη Ζάκυνθο. Οι κυριότερες ποικιλίες είναι το Σκιαδόπουλο, ο Παύλος, η Ρομπόλα και το Σαββατιανό από τις λευκές ποικιλίες, ενώ από τις ερυθρές ο Αυγουσιτιάτης, και ο Κατσακούλιας. Άλλες σημαντικές καλλιέργειες είναι τα σιτηρά, τα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά. Σημαντικά παραδοσιακά προϊόντα αποτελούν το πεπόνι και το νεροκρέμμο Ζακύνθου.

Όσο αφορά τη ζωική παραγωγή εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα και μικρός αριθμός βοοειδών. Η εκτροφή πουλερικών, κουνελιών και χοίρων γίνεται κυρίως για τις ανάγκες των νοικοκυριών. Η ανάπτυξη της ζωικής παραγωγής δυσχεραίνεται από την ενασχόληση των κατοίκων της Ζακύνθου με τον τουρισμό, τους αυστηρούς κανόνες για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων και τη μη ύπαρξη χωροθετημένων κτηνοτροφικών ζωνών.

Η αλιεία στο νομό Ζακύνθου συνεχώς φθίνει, παρότι διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στην απασχόληση (αποτελεί σημαντική εναλλακτική απασχόληση) και συνεισφέρει ποικιλοτρόπως στην τοπική κοινωνία. Η μεταποιητική δραστηριότητα στον αγροδιατροφικό τομέα στην ΠΕ Ζακύνθου δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, με εξαίρεση τον τομέα του ελαιολάδου και του οίνου.

1.2.2 Φυτική Παραγωγή

Η καλλιεργήσιμη γη της ΠΕ Ζακύνθου, είναι 177.760 στρέμματα που αντιστοιχεί στο 44% της συνολικής έκτασης του νησιού, εκ των οποίων αρδευόμενα είναι μόλις τα 1.015 στρέμματα (Ε.Σ. «Καλάθι αγροτικών προϊόντων» Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2012).

Πίνακας 14: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Ζακύνθου, 2012

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση (στρ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	97.565
Σταφίδες	14.033
Λοιπά Σιτηρά	9.517
Ζωοτροφές	6.401
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	6.204
Σιτάρι	4.798
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση (εκτατικά δικαιώματα)	4.625
Λοιπές καλλιέργειες-Δενδρώδεις	115
Λοιπά εσπεριδοειδή	115
Κηπευτικά	69
Σύνολο	143.441

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012 (www.gaiapedia.gr)

Στον Πίνακα 14 φαίνονται οι εκτάσεις σε στρέμματα, των επικρατέστερων καλλιεργειών της ΠΕ Λευκάδας, οι οποίες δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης³. Η καλλιέργεια της ελιάς κυριαρχεί με ποσοστό 67% στο σύνολο των Δηλώσεων Καλλιέργειας της Περιφερειακής Ενότητας, ακολουθεί η καλλιέργεια σταφίδας σε ποσοστό 10%, των σιτηρών σε ποσοστό 7% και των αμπελώνων για παραγωγή οίνου σε ποσοστό 4%. Μικρότερης σημασίας καλλιέργειες της ΠΕ Ζακύνθου, είναι τα εσπεριδοειδή, τα κηπευτικά και τα γεώμηλα.

Ελιά - Ελαιόλαδο

Η καλλιέργεια της ελιάς στην ΠΕ Ζακύνθου, καταλαμβάνει έκταση 100.000 στρέμματα που αντιστοιχεί σε ποσοστό 56% της καλλιεργήσιμης γης, περιλαμβάνει 1.750.000 ελαιόδεντρα και απασχολεί 8.000 παραγωγούς. Η αρδευόμενη έκταση καλλιέργειας ελιάς είναι μόλις 100 στρέμματα που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,1% και περιλαμβάνει 1.600 ελαιόδεντρα (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Η καλλιέργεια της βιολογικής ελιάς, εκτείνεται σε μόλις 2% της συνολικής έκτασης της ελαιοκαλλιέργειας, δηλαδή σε 2.000 στρ., περιλαμβάνει 34.000 ελαιόδεντρα και απασχολεί 54 παραγωγούς. Η ολοκληρωμένη διαχείριση της καλλιέργειας ελιάς, εκτείνεται σε ποσοστό 8% της συνολικής έκτασης της ελαιοκαλλιέργειας, δηλαδή σε 8.000 στρ., και περιλαμβάνει 140.000 ελαιόδεντρα (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Οι κυριότερες ποικιλίες ελιάς είναι η κορωνέικη οποία πλέον καταλαμβάνει την πλειοψηφία των εκτάσεων σε ένα ποσοστό 85% περίπου και η ντόπια (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Και οι δύο επικρατούσες ποικιλίες αποτελούν σημαντικό μέρος της ιδιαίτερα πλούσιας βιοποικιλότητας της ΠΕ Ζακύνθου. Αναλυτικότερα πρέπει να αναφερθεί ότι η ποικιλία “ντόπια”, χαρακτηρίζεται από υψηλόκορμα – μεγάλα και ορθόκλαδα δένδρα, ενώ η παραγωγή τους είναι πολύ μεγαλύτερη και πρωιμότερη της “κορωνέικης” (Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2012).

Τα σημαντικότερα προϊόντα της ελιάς είναι το ελαιόλαδο και η βρώσιμη ελιά. Η μέση παραγωγή ελαιόλαδου ανέρχεται σε 6.000 τόνους ετησίως και από αυτά οι 5.800 τόνοι είναι έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, οι 200 τόνοι παρθένο ελαιόλαδο. Κάθε χρόνο παράγονται 130 τόνοι βιολογικό ελαιόλαδο, εκ των οποίων οι 120 τόνοι είναι έξτρα παρθένο και οι υπόλοιποι 10 παρθένο ελαιόλαδο. Επίσης παράγονται 640 τόνοι ελαιόλαδο ολοκληρωμένης διαχείρισης, εκ των οποίων οι 630 τόνοι είναι έξτρα παρθένο και οι υπόλοιποι 30 παρθένο ελαιόλαδο (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Η παραγωγή ελαιόλαδου την τελευταία πενταετία κυμαίνεται μεταξύ 6.000 και 8.500 τόνους εξαιρετικού παρθένου ελαιόλαδου με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ποιότητας, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του προγράμματος Loc-elaiοn και με απόδοση μεταξύ 16,5% και 17,3%. Από την παραγόμενη ποσότητα σχεδόν όλη διατίθεται στην χονδρική αγορά ως ανώνυμο προϊόν με άγνωστο τον τόπο προορισμού, όπου και τυποποιείται, με ένα πολύ μικρό ποσοστό να διατίθεται εμφιαλωμένο.

Οι καλλιεργητικές μέθοδοι που ακολουθούνται σήμερα μπορούμε - σε γενικές γραμμές - να ισχυριστούμε ότι συμβαδίζουν με τις αρχές των κωδικών ορθής γεωργικής πρακτικής, γεγονός που καταδεικνύει την δυνατότητα για θετικότερες εξελίξεις στον τομέα αυτό. Οι ελαιοποιήσεις πραγματοποιούνται στα υφιστάμενα ελαιοτριβεία της Περιφερειακής Ενότητας, μερικά από τα οποία έχουν προβεί σε εκσυγχρονισμό λειτουργώντας σε δύο αλλά και τρεις φάσεις. (Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2012).

³ Η Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (Ε.Α.Ε) υποβάλλεται κάθε χρόνο από τους ενδιαφερόμενους γεωργούς προς τον Ο.ΠΕΚ.Ε.ΠΕ, το μοναδικό στη χώρα μας διαπιστευμένο Οργανισμό για τον έλεγχο και την πληρωμή των γεωργικών ενισχύσεων της Ε.Ε. Εκτός από τη λήψη ενισχύσεων, η Ε.Α.Ε αποτελεί Δήλωση Καλλιέργειας και Εκτροφής Ζώων προς τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.

Το ελαιόλαδο Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) Ζακύνθου, είναι προϊόν υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας, με ιδιαίτερα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά. («Ελαιόλαδο ΠΓΕ Ζάκυνθος»: Ημερομηνία καταχώρησης 17/7/1998, Αριθ. αναγνώρισης: 379565/20.8.1993, Καν. (ΕΚ) 1549/98). Η παραγωγή του ΠΓΕ Ζάκυνθος ανέρχεται σε 62 τόνους ετησίως (1% της συνολικής παραγωγής ελαιολάδου της ΠΕ Ζακύνθου) και με αυτή ασχολούνται 128 παραγωγοί (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Έχουν πιστοποιηθεί 17 ελαιοτριβεία και 5 τυποποιητήρια από τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Agrocert) για να παράγουν και να τυποποιούν ελαιόλαδο ΠΓΕ Ζάκυνθος. (Ε.Σ. «Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων», 2012).

Αμπέλι – Οίνος - Σταφίδα

Η αμπελοκαλλιέργεια αποτελεί παραδοσιακή καλλιέργεια για το νησί, που εκτείνεται σε 8.750 στρέμματα (εκ των οποίων τα 8.500 αφορούν οινοποιήσιμες ποικιλίες και τα 250στρ. αφορούν επιτραπέζιες ποικιλίες) και καταλαμβάνει ποσοστό περίπου 5% της καλλιεργήσιμης έκτασης (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Οι οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, καλλιεργούνται συνολικά σε 8.500 στρέμματα και παράγουν 8.000 τόνους ετησίως. Οι βιολογικές οινοποιήσιμες ποικιλίες καλλιεργούνται σε έκταση 1,7% της συνολικής για οινοποιήσιμες ποικιλίες, δηλαδή σε 150 στρέμματα και παράγουν ποσότητα 100 τόνους ετησίως (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Οι επιτραπέζιες ποικιλίες αμπέλου, καλλιεργούνται συνολικά σε 250 στρέμματα και παράγουν 300 τόνοι ετησίως (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες της Ζακύνθου θεωρούνται κατάλληλες για την αμπελοκαλλιέργεια και την παραγωγή πρώτης ύλης αρίστης ποιότητας. Οι κυριότερες οινοποιήσιμες ποικιλίες από άποψη εκτάσεων είναι: το Σκιαδόπουλο, ο Παύλος, η Ρομπόλα και το Σαββατιανό από τις λευκές ποικιλίες, ενώ από τις ερυθρές ο Αυγουσιάτης, και ο Κατσακούλιας. Η μέση ετήσια παραγωγή οίνων ανέρχεται σε 4.500 τόνους περίπου, εκ των οποίων το 85% είναι λευκοί και το 15% ερυθροί. (Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων).

Στην ΠΕ Ζακύνθου, καλλιεργούνται 107,5 στρέμματα, για παραγωγή 53,42 τόνων ετησίων οίνου Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΓΕ Ζάκυνθος (Υπ. αριθμ. απόφ :310945/24-12-2010 Υ. Α.Α.Τ (ΦΕΚ 2042 τ. Β')). Επίσης σε έκταση 85,2 στρεμμάτων παράγεται ο γνωστός λευκός τοπικός οίνος ΒΕΡΝΤΕΑ ονομασία κατά παράδοση Ζακύνθου, σε ποσότητα 43,36 τόνους ετησίως (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Κορινθιακή σταφίδα (Σταφίδα Ζακύνθου)

Καλλιεργούνται περίπου 16.000 στρέμματα, ποσοστό 9% του συνόλου της καλλιεργήσιμης έκτασης του νησιού και παράγονται 2.500 τόνοι σταφίδας ετησίως (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Η Σταφίδα Ζακύνθου προέρχεται αποκλειστικά από ρώγες σταφυλιών του είδους *Vitis corinthica*, οι οποίες έχουν υποστεί φυσική αποξήρανση στον ήλιο με κύρια χαρακτηριστικά του επεξεργασμένου προϊόντος: το μικρό ομοιογενές μέγεθος των ρωγών με διάμετρο που κυμαίνεται από 4 ως 8 χιλιοστά, το ομοιογενές μελανοϊώδες χρώμα, μέγιστη περιεχόμενη υγρασία που δεν ξεπερνά το 18 % του βάρους του προϊόντος και την έλλειψη γιγάρτων. Οι ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες της Ζακύνθου ευνοούν τη παραγωγική διαδικασία και προσδίδουν στο προϊόν υψηλή περιεκτικότητα σε σάκχαρα. Παράλληλα, ο τρόπος της καλλιέργειας, η μετασυλλεκτική τεχνική χειρισμού και επεξεργασίας, προσδίδουν στο τελικό

προϊόν εξαιρετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά σε ότι αφορά, το άρωμα, το χρώμα, τη γεύση και την ασφάλεια του καταναλωτή.

Είναι γνωστή στην Ευρωπαϊκή και Διεθνή αγορά με την επωνυμία **«Zante currants»**. Διατίθεται εκτός της εσωτερικής αγοράς στην Αγγλία, Ολλανδία, Γερμανία ενώ παράλληλα έχουν γίνει εξαγωγές στο παρελθόν σε Αυστραλία, Σιγκαπούρη και Κίνα. Η μεταποίηση και η επεξεργασία γίνεται στο σταφιδεργοστάσιο της ΕΑΣ Ζακύνθου. Η Σταφίδα Ζακύνθου έχει αναγνωριστεί ως προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), παράγεται, μεταποιείται και επεξεργάζεται στο νομό Ζακύνθου. (Σταφίδα Ζακύνθου Ημερ. καταχώρησης 31/5/2008 (Καν. (ΕΚ) 483/2008). Η ΠΟΠ Σταφίδα Ζακύνθου καλλιεργείται σε έκταση 110 στρέμματα, παράγει 45 τόνους ετησίως και απασχολεί 9 παραγωγούς (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου δραστηριοποιείται η Οργάνωση Παραγωγών Φρούτων και Λαχανικών (Κορινθιακή σταφίδα) της ΕΑΣ Ζακύνθου από το 2000. Την τρέχουσα περίοδο αριθμεί περίπου 700 μέλη με 7200 στρέμματα κορινθιακής σταφίδας. (Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων).

Λοιπές καλλιέργειες

Από τις λοιπές καλλιέργειες σημαντικότερη από πλευράς έκτασης, είναι η καλλιέργεια των σιτηρών, η οποία καλλιεργείται σε έκταση 3.000 στρεμμάτων και παράγει 750 τόνους ετησίως. Από τα υπόλοιπα δημητριακά, καλλιεργείται βρώμη σε έκταση 1.000 στρέμματα, με ετήσια παραγωγή 250 τόνους (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Τα υπαίθρια κηπευτικά, καλλιεργούνται σε έκταση 1070 στρεμμάτων και παράγουν 3.500 τόνους ετησίως. Τα κηπευτικά υπό κάλυψη, καλλιεργούνται σε 250 στρέμματα και η παραγωγή τους ανέρχεται σε 1000 τόνους ετησίως. Στα υπαίθρια κηπευτικά οι βασικές καλλιέργειες είναι το πεπόνι Ζακύνθου, το κρεμμύδι Ζακύνθου, η τομάτα, το καρπούζι και το μπρόκολο, ενώ στα υπό κάλυψη η τομάτα, το αγγούρι και η πιπεριά (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Τα εσπεριδοειδή καλλιεργούνται συνολικά σε 1.220 στρέμματα και παράγουν περίπου 4.000 τόνους. Οι σημαντικότερες καλλιέργειες είναι τα λεμόνια που καλλιεργούνται σε έκταση 800 στρέμματα και παράγουν 2.400 τόνους και οι πορτοκαλιές (κοινά και μέρλιν) που καλλιεργούνται σε έκταση 350 στρεμμάτων και παράγουν 1.400 τόνους πορτοκαλιών. Επίσης σε μικρές εκτάσεις καλλιεργούνται ροδιές, αχλαδιές, λωτοί και μούσμουλα (Νέσπολες). (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Δύο σημαντικά παραδοσιακά προϊόντα της ΠΕ Ζακύνθου είναι το πεπόνι και το νεροκρέμμοδο Ζακύνθου. Το πεπόνι Ζακύνθου καλλιεργείται σε έκταση περίπου 300 στρεμμάτων και έχει ετήσια παραγωγή 750 τόνους (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Πρόκειται για ποικιλία γηγενή, ξηρική, πρώιμη, με μετρίου μεγέθους καρπούς, σχήματος σφαιροειδούς, πεπλατυσμένου στους πόλους. Το χρώμα του φλοιού του καρπού στην ωρίμανση είναι κίτρινο χρυσίζον και της σάρκας λευκό με πράσινη απόχρωση. Οι καρποί έχουν ιδιαίτερο άρωμα και ευχάριστη γλυκιά γεύση. Η ποικιλία πεπονιού Ζακύνθου διατηρείται στο Ινστιτούτο Αμπέλου και Οπωροκηπευτικών του Πύργου. Το πεπόνι Ζακύνθου παρουσιάζει καλή προσαρμοστικότητα και είναι κατάλληλο για καλλιέργεια υπαίθρου και για πρώιμη καλλιέργεια σε χαμηλά σκέπαστρα. Η μέση στρεμματική απόδοση ανέρχεται έως τους 2,5 τόνους με μέσο βάρος καρπών 1,5-2,5 κιλά. Η καλλιέργεια του Ζακυνθινού πεπονιού είναι ξηρική και μόνο έτσι αποδίδει τα επιθυμητά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά (άρωμα, γεύση) του. (Ε. Σ. «Καλάθι αγροτικών προϊόντων» Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2012).

Το νεροκρέμμοδο Ζακύνθου, καλλιεργείται σε έκταση 300 στρεμμάτων και παράγει 1.500 τόνους ετησίως (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Πρόκειται για τοπική ποικιλία κρεμμυδιού που καλλιεργείται κυρίως στην ανατολική παραλιακή περιοχή του νησιού, όπου οι εδαφολογικές συνθήκες είναι κατάλληλες (ελαφρά

εδάφη και καλής ποιότητας νερό). Η ποικιλία χαρακτηρίζεται από τον έντονα πεπλατυσμένο βολβό που έχει λευκή σάρκα και μεγάλη περιεκτικότητα σε νερό με χαρακτηριστική δροσερή γεύση, γλυκιά έως ελαφρά καυστική με χαρακτηριστικό άρωμα. Οι βολβοί δεν ξηραίνονται αλλά καταναλώνονται φρέσκοι. Ένας βολβός μπορεί να φτάσει και να υπερβεί το 1 κιλό σε βάρος. Η μέση παραγωγή/στρέμμα κυμαίνεται από 3-4 tn έως 5-6 tn. (Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2012).

Στην ΠΕ Ζακύνθου καλλιεργούνται δύο ιδιαίτερα προϊόντα τα φραγκόσυκα και η αλόη, σε έκταση 25 και 2 στρέμματα αντίστοιχα (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

Οι εξαγωγές της ΠΕ Ζακύνθου, αφορούν κυρίως την κορινθιακή σταφίδα, το ελαιόλαδο και τον οίνο. Ο μεγαλύτερος όγκος των εξαγωγών αφορά στην κορινθιακή σταφίδα. Κάθε χρόνο εξάγονται 683.000 κιλά σταφίδας, αξίας λίγο λιγότερο από 1 εκατ. ευρώ. Ακολουθεί το ελαιόλαδο με εξαγωγές 13.600 κιλών, αξίας 54 χιλιάδων ευρώ και 3.000 κιλά οίνοι, αξίας 10 χιλιάδων ευρώ (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017).

1.2.3 Ζωική Παραγωγή

Στην ΠΕ Ζακύνθου εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα και βοοειδή. Ο μεγαλύτερος αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων βρίσκεται στην ορεινή ζώνη. Εκτρέφονται 13.885 αιγοπρόβατα σε 265 εκμεταλλεύσεις και παράγουν 139 τόνους κρέας και 2.080 γάλα τόνους ετησίως. Επίσης εκτρέφονται 1.680 βοοειδή σε 277 εκμεταλλεύσεις και παράγουν 380 τόνους κρέας ετησίως. Υπάρχει μόνο μία βιολογική εκμετάλλευση με 200 πρόβατα και ετήσια παραγωγή 2 τόνους κρέας και 30 γάλα. (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Η χοιροτροφία, η κονικλοτροφία και η ορνιθοτροφία είναι ελάχιστα ανεπτυγμένες και αφορούν οικόσιτες παραγωγές (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017), (Πίνακας 15).

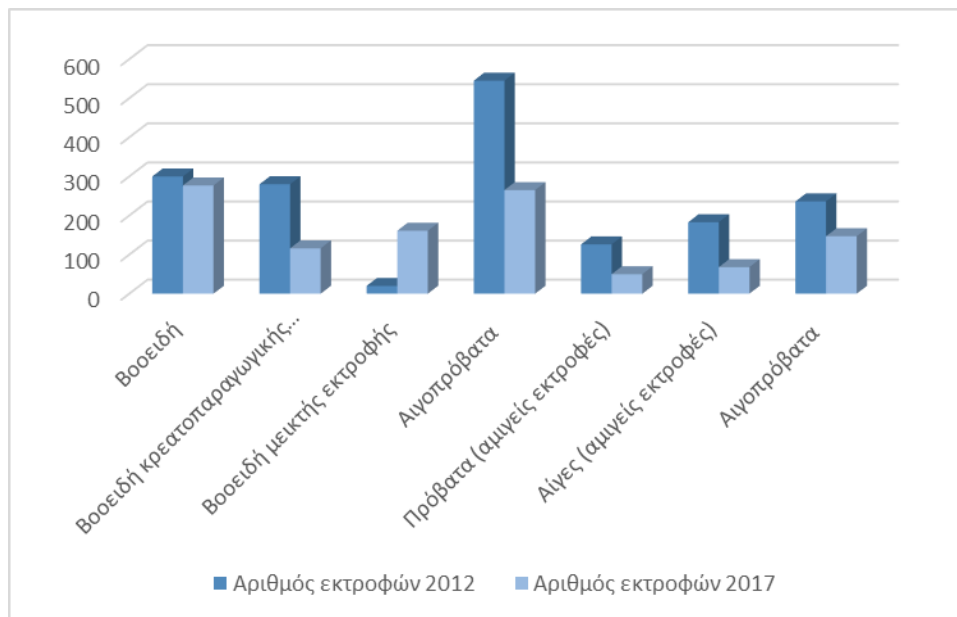
Πίνακας 15: Στοιχεία ζωικής παραγωγής στην ΠΕ Ζακύνθου, 2017

Κατηγορία	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων	Παραγωγή κρέατος (tn)	Παραγωγή γάλακτος (tn)
Βοοειδή	277	1.680	380	0
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγικής & αναπαραγωγικής κατεύθυνσης				
Βοοειδή κρεατοπαραγωγικής κατεύθυνσης	116	1.159	280	
Βοοειδή μεικτής εκτροφής	161	521	100	
Αιγοπρόβατα	265	13.885	139	2.080
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	50	2.500	25	400
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	68	3.400	34	580
Αιγοπρόβατα	147	7.985	80	1.100
Χοιρομητέρες	1 & Οικόσιτα	20		
Παχυνόμενα χοιρίδια	1 & Οικόσιτα	200	12	
Κονικλοτροφία	Οικόσιτα	17.000	33	
Ορνιθοτροφία	Οικόσιτα	40.000	60	3.500.000

Πηγή: ΔΑΟΚ Ζακύνθου 2017

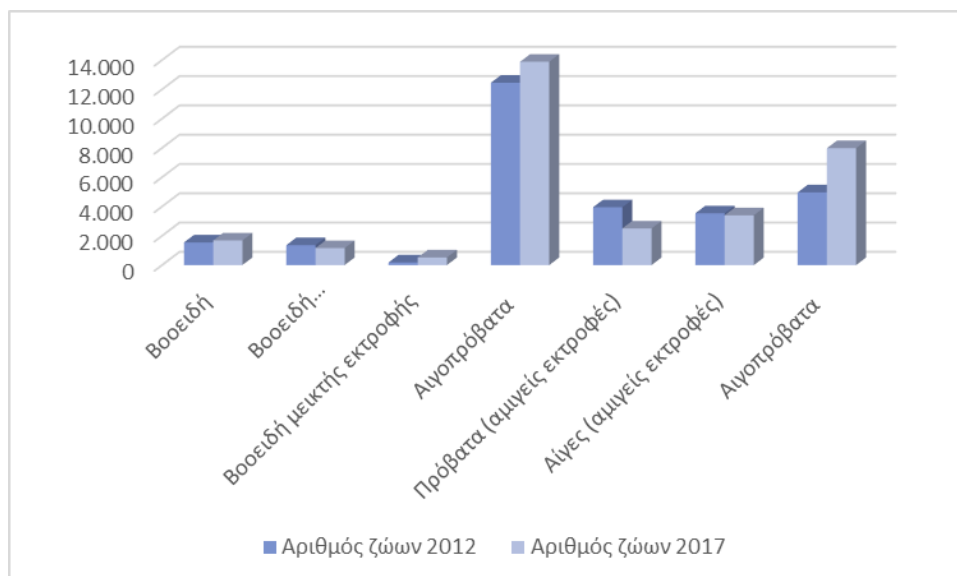
Όπως αποτυπώνεται και στα Διαγράμματα 5 και 6, για όλες τις κατηγορίες ζώων έχουν μειωθεί οι εκτροφές κατά την τελευταία πενταετία. Στα αιγοπρόβατα η μείωση των εκτροφών είναι περίπου στο

μισό (51%) ενώ στα βοοειδή 8%. Ο αριθμός των ζώων ωστόσο αυξάνεται στο σύνολο των βοοειδών κατά 9% και στο σύνολο των προβάτων κατά 11.

Διάγραμμα 5: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές) στην ΠΕ Ζακύνθου

(Πηγή: ΔΑΟΚ Ζακύνθου).

Διάγραμμα 6: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα) στην ΠΕ Ζακύνθου

(Πηγή: ΔΑΟΚ Ζακύνθου)

Στο νησί της Ζακύνθου, εκτρέφεται η ντόπια ελληνική φυλή Πρόβατο Ζακύνθου, η οποία παρουσιάζει υψηλές αποδόσεις σε γάλα και κρέας και υψηλή αντοχή στις αντίξοες συνθήκες του περιβάλλοντος της περιοχής. Σε 5 εκμεταλλεύσεις, εκτρέφονται 750 ζώα, τα οποία παράγουν 8 τόνους κρέας και 150 τόνους γάλα ετησίως. (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Τα σημαντικότερα προϊόντα ζωικής παραγωγής με βάση το γάλα είναι το λαδοτύρι Ζακύνθου και το ανθότυρο. Ετησίως παράγονται 60 και 8 τόνοι τυριού αντίστοιχα (ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017). Το λαδοτύρι Ζακύνθου είναι χαρακτηριστικό της Ζακύνθου και γνωστό σε πολλές αγορές εκτός της τοπικής. Συνδέεται δε από σειράς αιώνων με την παραδοσιακά

ασκούμενη τυροκομία και τις ιδιαιτερότητες της κτηνοτροφίας της περιοχής. Επί πλέον τα ευρείας αποδοχής οργανοληπτικά και ποιοτικά του χαρακτηριστικά το καθιστούν στόχο αθέμιτου ανταγωνισμού από φορείς εμπορίας ομοειδών προϊόντων εντός και εκτός Ζακύνθου. Παράγεται από ανάμειξη πρόβειου & γιδινού γάλακτος. Η συνήθης αναλογία ανάμειξης πρόβειου και γιδινού γάλακτος στα οργανωμένα τυροκομεία είναι 80/20, σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις προστίθεται αγελαδινό γάλα. Η ιδιαιτερότητα είναι ότι ωριμάζει και αποθηκεύεται σε ελαιόλαδο, γεγονός που προσδίδει ιδιαίτερα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά επιθυμητά στον καταναλωτή. Είναι ημίσκληρο τυρί με 45-50% υγρασία και με 35% λιποπεριεκτικότητα (Καλάθι αγροτικών προϊόντων ΠΙΝ, 2012).

Μελισσοκομία

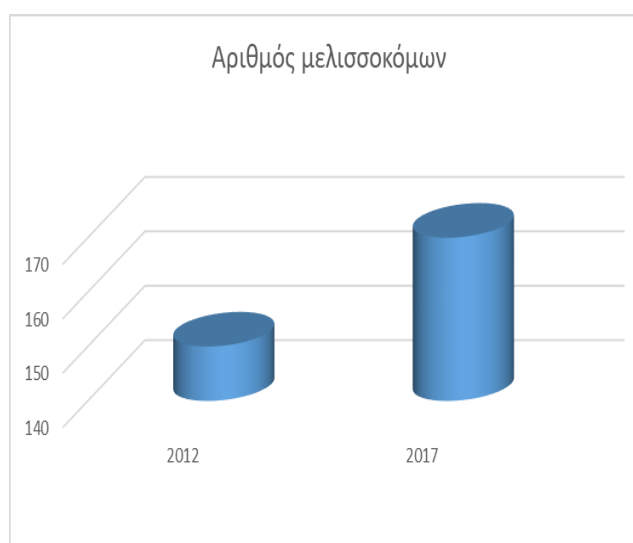
Πρόκειται για σημαντικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής στο νησί της Ζακύνθου. Τον τελευταίο καιρό αυξάνεται ο αριθμός των μελισσοκόμων καθώς η παραγωγή μελιού αποτελεί σημαντικό συμπληρωματικό εισόδημα. Η χλωρίδα της περιοχής (θυμάρι, θρούμπι, ρέικι, φασκόμηλο κ.λπ.) βοηθάει ώστε η ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος να είναι εξαιρετική. Η διάθεσή του γίνεται στην τοπική αγορά και στους επισκέπτες κατά τη θερινή περίοδο. Παράγονται 90 τόνοι μελιού από 8.000 κυψέλες, τις οποίες κατέχουν 170 μελισσοκόμοι, εγγεγραμμένοι στο μελισσοκομικό μητρώο.

Πίνακας 16: Στοιχεία μελισσοκομίας στην ΠΕ Ζακύνθου, 2017

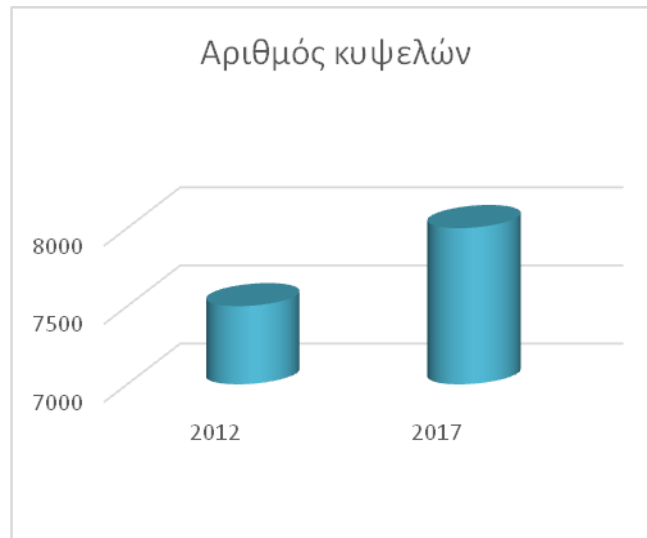
Αριθμός μελισσοκόμων	Αριθμός κυψελών	Παραγόμενο μέλι (tn)	Παραγόμενο κερί (tn)
170	8.000	90	--

Πηγή: Μελισσοκομικό Μητρώο, ΔΑΟΚ, 2017

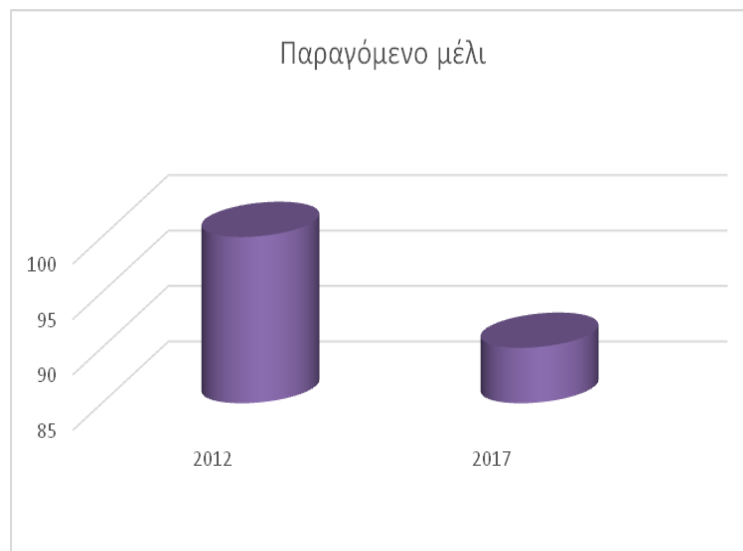
Κατά την τελευταία πενταετία παρατηρείται αύξηση της του αριθμού των μελισσοκόμων κατά 13%, αύξηση των κυψελών κατά 6%, ενώ η ποσότητα μελιού μειώνεται κατά 10% όπως αποτυπώνεται στα Διαγράμματα 7, 8 και 9.

Διάγραμμα 7: Αριθμός Μελισσοκόμων 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου

Διάγραμμα 8: Αριθμός κυψελών 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου

Διάγραμμα 9: Παραγόμενο μέλι (tn) 2012-2017, ΠΕ Ζακύνθου

Πηγή ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017

1.2.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια

Η αλιεία στο νομό Ζακύνθου συνεχώς φθίνει, παρότι διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στην απασχόληση (αποτελεί σημαντική εναλλακτική απασχόληση) και συνεισφέρει ποικιλοτρόπως στην τοπική κοινωνία.

Κάθε χρόνο αλιεύονται τόνοι ψαριών από γρι-γρί, τράτες (όπως σαρδέλα, μαρίδα, γόπα, κολιός, μαγιάτικο, γαύρος) και από μικρούς ψαράδες (δίχτυα-παραγάδια, όπως μπαρμπούνι, σκορπίδι, κουτσουμούρα, φαγκρί, σφυρίδα, ροφός, σαργός, σουπιά, χταπόδι, μπακαλός, κ.α.). Τα αλιεύματα διατίθενται κυρίως στη λαϊκή αγορά και στα ιχθυοπωλεία. Υπάρχουν 8 αλιευτικά καταφύγια (Κερί, Αγ. Νικόλαος Βολιμών, Αλικανός, Μ. Γερακάρι, Κυψέλη, Τραγάκι, Πλάνος (Γάϊδαρος), Πόρτο Ρώμα). Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας δεν υπάρχουν στο νησί, παρότι έχουν γίνει προσπάθειες στο παρελθόν για ένταξη σε προγράμματα του ΕΠΑΛ (9 Αιτήσεις), οι οποίες σταμάτησαν λόγω αδυναμίας συναίνεσης όλων των φορέων του νησιού.

Για την αλιεία δεν υπάρχουν μεταβολές ανάμεσα στο 2017 και το 2012, εκτός του ό,τι μειώθηκε ο αριθμός των αλιευτικών συλλόγων, από δύο σε έναν.

Πίνακας 17: Στοιχεία για αλιεία & υδατοκαλλιέργεια ΠΕ Ζακύνθου, 2017

Είδος	Αριθμός	κυριότερα είδη ψαριών	Παραγ. Προϊόν /έτος	άλλα είδη	εξαγωγές
Αλιείς	891				
Αλιευτικά σκάφη	556				
Αλιευτικοί σύλλογοι	1				
Αλιευτικά καταφύγια	8				

Πηγή ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017

1.2.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία

Η μεταποιητική δραστηριότητα στον αγροδιατροφικό τομέα στην ΠΕ Ζακύνθου δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, με εξαίρεση τον τομέα του ελαιολάδου και του οίνου. Υπάρχουν 40 ελαιουργεία με ετήσια παραγωγή 8.000 τόνους, 7 τυποποιητήρια ελαιόλαδου με ετήσια παραγωγή 200 τόνους, 8 οινοποιεία που παράγουν 1.700 τόνους εκ των οποίων οι 97 αφορούν οίνους ΠΓΕ, 1 σταφιδεργαστήριο που επεξεργάζεται 750 τόνους σταφίδα, 1 μονάδα γαλακτοκομικών προϊόντων και 6 μονάδες παραδοσιακών προϊόντων.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία που διατέθηκαν από τη ΔΑΟΚ το 2017 και τα στοιχεία του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2012, φαίνεται πως στην πενταετία προστέθηκε ένα οινοποιείο και ένα τυποποιητήριο ελαιολάδου.

Πίνακας 18: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Ζακύνθου, 2017

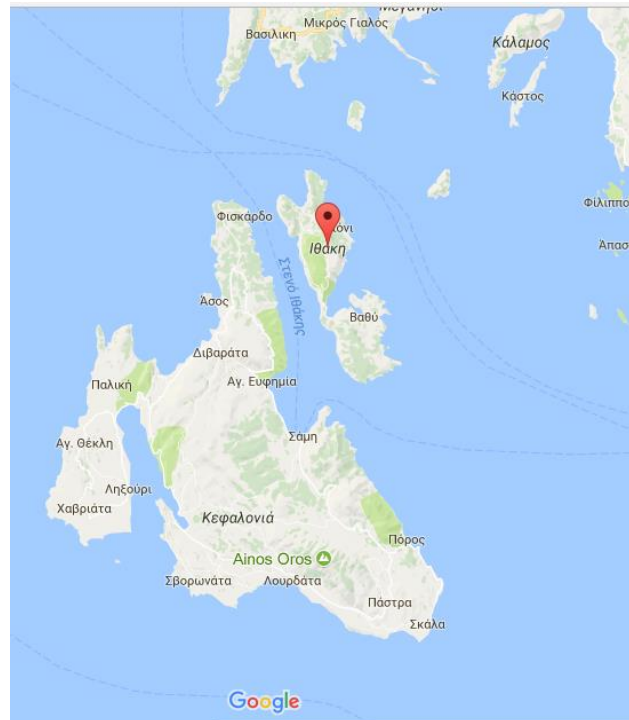
Τομέας Παραγωγής	Είδος Μονάδας	Αριθμός	Παραγωγή (tn)
Ελιά & Ελαιόλαδο	Ελαιουργεία	40	8000
	Τυποποιητήρια ελαιολάδου	7	200
Αμπέλι & Οίνος	Οινοποιεία	8	1700 (97 ΠΓΕ)
	Σταφιδεργαστήριο	1	750
Ζωική Παραγωγή	Επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων	1	nd
Δεύτερη Μεταποίηση	παραδοσιακά προϊόντα (παστέλι, ζαχαρώδη προϊόντα, μαντολάτο, λαδόπιτα, λαδοκούλουρα)	6	nd

Πηγή ΔΑΟΚ Ζακύνθου, 2017

1.3 Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας & Ιθάκης

1.3.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας & Ιθάκης περιλαμβάνει τους Δήμους Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης έχει έκταση 786 τ.χλμ. και καταλαμβάνει περίπου το 35% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Συγκεντρώνει περίπου το 19% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας, δηλ. έχει 39.032 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Διάγραμμα 10: Χάρτης ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, (Google maps)

Δήμος Κεφαλονιάς

Ο Δήμος Κεφαλονιάς αποτελείται από το νησί της Κεφαλονιάς, που έχει έκταση 781 τ.χλμ. και είναι το έκτο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας και το μεγαλύτερο του Ιονίου Πελάγους. Βρίσκεται νότια της Λευκάδας και βόρεια της Ζακύνθου.

Ο Δήμος Κεφαλονιάς έχει πληθυσμό 35.801 κατοίκους καταγράφοντας μικρή αυξητική τάση σε σχέση με το 2001. Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού (> 65 ετών) είναι 22,62%, όταν στο σύνολο της χώρας είναι 16,71%. Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού είναι σχετικά χαμηλό με το 22,5% να εγκαταλείπει πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Η Κεφαλονιά είναι ένα ορεινό νησί με πλούσιο κάθετο διαμελισμό. Μεγαλύτερο βουνό του νησιού είναι ο Αίνος, με ψηλότερη κορυφή τον Μεγάλο Σωρό (1.628 μ.). Στην ανατολική πλευρά του Αίνου εξαπλώνεται η κεφαλληνιακή Ελάτη, ενώ υπάρχει και μεγάλη βλάστηση θαμνοειδών. Στο νησί σχηματίζονται δύο χερσόνησοι, προς Βορρά της Ερίσου - ορεινή στο μεγαλύτερο μέρος της – και Δυτικά της Παλικής, πεδινή και η πιο εύφορη της Κεφαλονιάς. Οι ακτές του νησιού είναι ψηλές και βραχώδεις, μάλιστα στη δυτική μεριά είναι απότομες και δύσκολα προσβάσιμες.

Η Κεφαλονιά λόγω της έντονης ορεινής φυσιογνωμίας και του σχετικά υγρού κλίματος εμφανίζει τη μεγαλύτερη βιοποικιλότητα συγκριτικά με τα άλλα Ιόνια νησιά. Σε αυτό συντελούν οι πολυσχιδείς ακτές της, το ορεινό ανάγλυφο, τα δάση του Αίνου, οι βάλτοι και οι μικρολίμνες, που αποτελούν μία ενδιαφέρουσα και σπάνια ποικιλία βιοτόπων (Ευθυμιάτου –Κατσούνη, 2012).

Το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων ανέρχεται σε ποσοστό 29% και οι βοσκότοποι αποτελούν το 16% της έκτασης του νησιού (ΕΛΣΤΑΤ, 2000). Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις του νησιού βρίσκονται ενδιάμεσα των οροσειρών, στους πρόποδες των ορεινών όγκων ή πλησίον των ακτών. Είναι οι πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές, που διαχρονικά δέχτηκαν τις περισσότερες ανθρώπινες παρεμβάσεις. Τις τελευταίες δεκαετίες μάλιστα οι παρεμβάσεις είναι πιο έντονες λόγω ανάπτυξης του τουρισμού. Πολλές γεωργικές εκτάσεις δόθηκαν για τουριστικά καταλύματα με αποτέλεσμα να μειωθούν οι καλλιέργειες (Ευθυμιάτου –Κατσούνη, 2012).

Οι κάτοικοι του Δήμου Κεφαλονιάς, με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, εμφανίζουν κατά κεφαλήν εισόδημα χαμηλότερο του μέσου όρου της περιφέρειας Ιονίων Νήσων και της χώρας. Η οικονομία του νησιού βασίζεται κυρίως στα γεωργικά προϊόντα (σταφύλια, κρασιά, μέλι, ελαιόλαδο, σύκα), στα κτηνοτροφικά προϊόντα, στην αλιεία και τα τελευταία χρόνια στον τουρισμό. Χαρακτηριστικά του πρωτογενή τομέα είναι το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, ο μικρός βαθμός εκμηχάνισης της παραγωγής και η χαμηλή παραγωγικότητα. Η γεωργική γη δέχεται έντονες πιέσεις από την τουριστική δραστηριότητα και την οικιστική ανάπτυξη. Τα βασικά γεωργικά προϊόντα της Κεφαλονιάς είναι το λάδι και το κρασί. Υπάρχουν σειρά προϊόντων με Ονομασία Προέλευσης ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (π.χ. κρασιά «Ρομπόλα»), καθώς και προϊόντα που μπορούν να τύχουν πιστοποίησης (τυροκομικά Κεφαλονιάς). Η απασχόληση ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2011)

Πίνακας 19: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Κεφ/νίας & Ιθάκης, 2011

Απασχολούμενοι/Τομέα							
Έτος	Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%	Σύνολο
2001	12.192	16	2.692	19	9.141	65	14.025
2011	11.425	10	2.368	18	9.733	72	13.526

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2011

Η σύγκριση των στοιχείων του 2001 με αυτά του 2011 δείχνει μια μέτρια μετατόπιση (6%) της οικονομικής δραστηριότητας από τον πρωτογενή προς τον τριτογενή τομέα. Η μετατόπιση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς αντιστοιχεί σε μείωση κατά 37% της απασχόλησης στον πρωτογενή, που ακόμα και το 2001 ήταν χαμηλή.

Δήμος Ιθάκης

Ο Δήμος Ιθάκης βρίσκεται στα νότια της Λευκάδας και βορειοανατολικά της Κεφαλονιάς κι έχει πρωτεύουσα το Βαθύ. Έχει έκταση 117,8 τ. χλμ και 3.231 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Ο πληθυσμός σε σχέση με τα στοιχεία του 2001 αυξήθηκε κατά 5% και χαρακτηρίζεται από γήρανση και χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Η Ιθάκη είναι το μικρότερο σε μέγεθος και πληθυσμό μετά τους Παξούς νησί των Ιονίων Νήσων. Η Ιθάκη, νησί ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, εξελίσσεται τουριστικά χωρίς να καταστρέφει τη γοητεία και την παράδοσή της.

Το νησί αποτελεί ένα ορυχείο διατήρησης και συντήρησης ελληνικής προέλευσης πανάρχαιων ποικιλιών φυτών και φυλών ζώων. Εκατοντάδες στρέμματα των ντόπιων ποικιλιών καλλιεργούνται με

τις μεθόδους της βιολογικής γεωργίας. Η ομάδα βιοκαλλιεργητών Ιθάκης αριθμεί 22 άτομα και υπάρχουν συνολικά 700 στρέμματα βιολογικής καλλιέργειας ελιάς και αμπελιού στο νησί. Σημαντικά προϊόντα του νησιού είναι το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Ιθάκης που προέρχεται από την ντόπια ποικιλία ελαιόδεντρου Θιακό και οι δύο ποικιλίες κρασιού, η μαυροδάφνη και το λευκό, καθώς επίσης και η μεγάλη ποικιλία γλυκών κουταλιού. Γλυκό κυδώνι, γλυκό κούμαρο, γλυκό αχλάδι, μαρμελάδες, ραβανί, μέλι αλιφασκιάς και άλλα πολλά. Τις τοπικές γεύσεις συμπληρώνουν το τυρί τύπου φέτα και το κρέας από την ντόπια φυλή ζώων ερυθρωπό πρόβατο (Δήμος Ιθάκης, www.ithaki.gr).

1.3.2 Φυτική Παραγωγή

Η καλλιεργήσιμη γη της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι 127.600 στρέμματα εκ των οποίων μόλις το 1,5%, δηλ 1.850 στρέμματα είναι αρδευόμενα και αφορά στο 14% της συνολικής έκτασης. Στον Πίνακα 24 φαίνονται οι εκτάσεις, σε στρέμματα, των επικρατέστερων καλλιεργειών της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, οι οποίες δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης⁴. Η καλλιέργεια της ελιάς είναι η σημαντικότερη και ακολουθεί η καλλιέργεια σιτηρών που καλύπτει κυρίως κτηνοτροφικές ανάγκες. Καλλιεργούνται αμπελώνες για παραγωγή οίνου, κηπευτικά, αμπελώνες για παραγωγή σταφίδας, εσπεριδοειδή, αρωματικά φυτά, βρώσιμα όσπρια, ακρόδρυα και οι πατάτες.

Πίνακας 20: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2012

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση (στρ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	19.135
Λοιπά Σιτηρά	16.837
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	2.395
Σιτάρι	1.044
Ζωοτροφές	381
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση (εκτατικά δικαιώματα)	315
Σταφίδες	252
Αγροανάπαυση	193
Κηπευτικά	89
Όσπριοειδή	87
Σύνολο	40.727

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012 (www.gaiapedia.gr)

Ελιά - Ελαιόλαδο

Η ελαιοκαλλιέργεια, κατέχει σημαντικό τμήμα του τομέα της φυτικής παραγωγής στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Υπάρχουν περί τα 1.000.000 ελαιόδενδρα, που καταλαμβάνουν έκταση περίπου 100.000 στρέμματα (ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς, 2017). Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ελαιοκομικού Μητρώου (2016) στο

⁴ Η Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (Ε.Α.Ε) υποβάλλεται κάθε χρόνο από τους ενδιαφερόμενους γεωργούς προς τον Ο.ΠΕΚ.Ε.ΠΕ, το μοναδικό στη χώρα μας διαπιστευμένο Οργανισμό για τον έλεγχο και την πληρωμή των γεωργικών ενισχύσεων της Ε.Ε. Εκτός από τη λήψη ενισχύσεων, η Ε.Α.Ε αποτελεί Δήλωση Καλλιέργειας και Εκτροφής Ζώων προς τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.

Νομό Κεφαλονιάς έχουν καταγραφεί περίπου 32.000 ελαιοτεμάχια που αντιστοιχούν σε περίπου 8.100 παραγωγούς.

Ο παραδοσιακός ελαιώνας της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης συμβάλλει στην προώθηση της βιοποικιλότητας, την καταπολέμηση της απερίημωσης, την πρόληψη των πυρκαγιών και την αντιδιαβρωτική προστασία του εδάφους. Οι ποικιλίες που καλλιεργούνται, στον ορεινό όγκο του νησιού της Κεφαλονιάς, είναι η ντόπια Κεφαλληνιάς, η μουζελιά, η θιακιά ενώ στα εύφορα – πεδινά εδάφη του νησιού καλλιεργούνται οι ποικιλίες κορφολιά, ματολιά, το σιμωτέικο κορώνι, το ντόπιο κορώνι, η κορωνέικη κλπ. Οι ποικιλίες αυτές αποτελούν ένα πολύτιμο γενετικό υλικό γιατί έχουν προκύψει από τη μακρόχρονη καλλιεργητική παράδοση, έχουν εγκλιματιστεί πλήρως στις περιοχές που καλλιεργούνται, αναπτύσσοντας ανθεκτικότητα στις ασθένειες και είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, καθώς καλλιεργούνται ως ξηρική καλλιέργεια. Κάθε μια από αυτές έχει χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα, που μπορούν να αξιοποιηθούν και να προβληθούν για την πιστοποίηση του παραγομένου προϊόντος. Ιδιαίτερα στο νησί της Ιθάκης καλλιεργείται η ποικιλία Θειακό σε καθαρότητα 98% του συνόλου των 170.000 ελαιοδέντρων, δεχόμενη αυστηρό κλάδεμα και πρώιμη συλλογή.

Στόχος της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι η πιστοποίηση της ποιότητας του ελαιολάδου και η καθιέρωση τύπων του με κατοχύρωση του ελαιολάδου με ονομασία προέλευσης (πχ. Ιθάκη, Ορεινή Κεφαλονιά) καθώς και η προώθηση της παραγωγής στην εγχώρια αγορά, οι εξαγωγές και η σύνδεση με τον τουρισμό.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς (2017) παράγονται ετησίως 1.800 τόνοι ελαιολάδου από τα 12 ελαιοτριβεία του νησιού, τυποποιούνται 27,5 και εξάγονται ετησίως 4 τόνοι ελαιολάδου, αξίας 30.000 €.

Σύμφωνα με τη ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς καταλαμβάνει μια μικρή έκταση 530 στρεμμάτων, με τον αριθμό των καλλιεργητών να ανέρχεται στους 22, στοιχεία τα οποία δεν έχουν μεταβληθεί κατά την τελευταία πενταετία.

Αμπέλι - Οίνος

Η καλλιέργεια αμπελώνων για παραγωγή οίνου και παραγωγή σταφίδας είναι μια από της σημαντικότερες καλλιέργειες της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, με σημαντική συμβολή στο γεωργικό εισόδημα. Οι αμπελώνες καταλαμβάνουν μια έκταση 12000-13.000 στρέμματα, συμπεριλαμβανομένων και των 500 στρεμμάτων σταφίδας, δηλαδή ποσοστό 9,4% της καλλιεργούμενης έκτασης στοιχεία τα οποία δεν έχουν μεταβληθεί κατά την τελευταία πενταετία. Πραγματοποιούνται επίσης ετησίως εξαγωγές 90 τόνων κρασιού αξίας 447.000 €.

Η Κεφαλονιά και η Ιθάκη είναι νησιά με έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο, ποικιλία γεωλογικών σχηματισμών και ιδιαίτερα εδαφοκλιματολογικά χαρακτηριστικά, άρα είναι ιδανικοί τόποι για τη καλλιέργεια των ποικιλιών του αμπελιού που μπορούν να χαρακτηριστούν ως ντόπιες. Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται είναι η Ρομπόλα Κεφαλληνίας, Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας, Μοσχάτος Κεφαλληνίας (τρεις ποικιλίες που δίνουν περίφημους ΠΟΠ οίνους), το Τσαούσι, ο Αρακλινός, το Γουστολίδι, το Κορφιάτικο, η Μοσχατέλλα, το Μοσχούδι, το Θειακό (μαύρο και άσπρο), ο Μοθωνιός και άλλες.

Παρόλο που η αμπελοκαλλιέργεια σημείωσε μείωση σε σχέση με το παρελθόν και αυτή η μείωση επέφερε σημαντική αλλαγή στη φυσιολογία του τοπίου, η περιοχή καλλιέργειας της Ρομπόλας δεν ακολούθησε αυτή τη μείωση αντίθετα είχε και μικρή αύξηση. Αυτό οφείλεται στο χαρακτηρισμό του οίνου ως Π.Ο.Π., γεγονός που διατήρησε την καλλιέργεια στην περιοχή. Η ζώνη του ΠΟΠ Ρομπόλα (θεσπίστηκε το 1982) είναι στο νησί της Κεφαλονιάς της ομώνυμης περιφερειακής ενότητας, σε έκταση

1.800 στρ. και υψόμετρα από 175 έως 800μ. Όλη η έκταση βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού. Ο ΠΟΠ Ρομπόλα είναι ο μόνος ελληνικός οίνος ΠΟΠ, που παίρνει το όνομά του όχι από την περιοχή, αλλά από την ποικιλία. Στην Κεφαλονιά, η ρομπόλα είναι η πλέον διαδεδομένη ποικιλία, η οποία ευδοκimeί σε γενικώς φτωχά εδάφη (άγονα), ενίοτε τόσο φτωχά που οι Ιταλοί ονόμαζαν το κρασί της «Vino di Sasso», δηλαδή «κρασί της πέτρας». Στις ορεινές πλαγιές του Αίνου υπάρχουν ακόμα πολλά αυτόριζα αμπέλια ιδιαίτερα μεγάλης ηλικίας. Ισχύει διάταξη που επιτρέπει την παραγωγή οίνων και από οينوποιεία εκτός ζώνης, εφόσον, βεβαίως, βρίσκονται στο νησί της Κεφαλονιάς. Έτσι, παράγονται οίνοι ΠΟΠ Ρομπόλα από όλα τα οينوποιεία που βρίσκονται στην Κεφαλονιά.

Στην περιφερειακή ενότητα Κεφαλονιάς έχουν θεσπιστεί επιπλέον τρεις ζώνες οίνων ΠΓΕ:

Α) Στο νότιο τμήμα του Ιονίου πελάγους, η ζώνη του ΠΓΕ Μαντζαβινάτα, που θεσπίστηκε το 1996, είναι τα όρια της περιοχής του οικισμού Μαντζαβινάτων Κατωγής, της δημοτικής κοινότητας Παλικής. Στο νοτιοδυτικό τμήμα της Κεφαλονιάς, στη χερσόνησο της Παλικής, νότια από το Ληξούρι, είναι το χωριό Μαντζαβινάτα, το όνομα του οποίου σημαίνει «φαγητό μετά οينوποσίας». Περιπτώ λοιπόν να ειπωθεί ότι η καλλιέργεια αμπελιών είναι για την περιοχή παράδοση. Οίνοι ΠΓΕ Μαντζαβινάτα παράγονται από 1 οينوποιείο, από τις ποικιλίες Γουστολίδι (βοστυλίδι), τσαούσι, αρακλινό και θειακό.

Β) Η ζώνη του ΠΓΕ Μεταξάτα, που θεσπίστηκε το 1996, είναι η περιοχή Μοναστήρια του χωριού Μεταξάτα της δημοτικής κοινότητας Λειβαθούς. Παράγεται ερυθρός ξηρός οίνος από την ποικιλία Θηνιάτικο.

Γ) Η ζώνη του ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου, που θεσπίστηκε το 1997, είναι τα όρια των περιοχών Αγίου Νικολάου, Αργινίων, Μαρκόπουλου, Ξενόπουλου, Πάστρας της δημοτικής κοινότητας Ελειού Πρόνων και Γριζάτων της δημοτικής κοινότητας Σάμης, που βρίσκονται στις πλαγιές του όρους Αίνος. Η ζώνη του ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου περιλαμβάνει αμπέλια που βρίσκονται εκτός της ζώνης του ΠΟΠ Ρομπόλα Κεφαλονιάς, στις νοτιοανατολικές και ανατολικές υπώρειες του Αίνου. Οίνοι ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου παράγονται από 1 οينوποιείο της Κεφαλονιάς, από τις ποικιλίες Γουστολίδι (βοστυλίδι), τσαούσι, μαυροδάφνη (ΕΔΟΑΟ, ιστοσελίδα).

Αρωματικά φυτά

Η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης διαθέτει, λόγω του ανάγλυφου και του κλίματος, σημαντικό αριθμό καλλιέργειας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Τα αυτοφυή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά υπάρχουν διάσπαρτα σε όλες τις ορεινές περιοχές των βουνών της Κεφαλονιάς αλλά και σε πεδινές περιοχές. Έτσι από την κορυφογραμμή του Αίνου αλλά και άλλων βουνών όπως το Ρούδι, η Αγία Δυνατή, η Ευμορφία και το «Καλόν Όρος», μέχρι και τις παρυφές αυτών συναντώνται διάφορα είδη.

Συγκεκριμένα, η Κεφαλονιά θα μπορούσε να χωριστεί με βάση το υψόμετρο σε τρεις ζώνες στις οποίες φύονται διάφορα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά:

- Από 1600-1000μ υψόμετρο: ρίγανη, θυμάρι (θρούμπι), φασκόμηλο και δάφνη.
- Από 1100- 600μ υψόμετρο: ρίγανη, θυμάρι, φασκόμηλο, μολόχα, αγριομάραθο, δάφνη, άγρια μέντα και τσαϊ.
- Από 600 μέτρα και κάτω: ρίγανη, θυμάρι, φασκόμηλο μολόχα, χαμομήλι, αγριομάραθο, μέντα και δάφνη.

Το υψόμετρο κάθε περιοχής καθώς και οι εδαφοκλιματικές συνθήκες επηρεάζουν τη σύσταση τους και κατ' επέκταση την ποιότητά τους. Το ξηροθερμικό κλίμα της Μεσογείου βοηθά τα φυτά αυτά να αποδώσουν στον υπέρτατο βαθμό τα αρώματα τους και τις ευεργετικές τους ιδιότητες.

Αναφορικά με την συλλογή και την εμπορία των αυτοφυών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών στο νησί, υπάρχουν ελάχιστοι που ασχολούνται συστηματικά. Συνηθέστερη πρακτική είναι η συλλογή, κυρίως για οικιακή κατανάλωση, και η σποραδική και σε μικρές ποσότητες πώλησή τους από λίγους πλανόδιους πωλητές κατά την αιχμή της τουριστικής περιόδου.

Στις περισσότερες αυλές των σπιτιών των χωριών της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης βρίσκονται φυτεμένα κατά παράδοση μέντα, δυόσμος, χαμομήλι, αρμπάρόριζα, μαντζουράνα, αγριοτριανταφυλλίες (ροζαμάπα), βασιλικός, δενδρολίβανο, λουίζα, μάραθα, λεβάντα και δάφνη, τα οποία οι νοικοκυρές ανάλογα με την κουζίνα τους προσθέτουν στα φαγητά και γλυκά τους.

Στην Κεφαλονιά υπάρχει μια μικρή μονάδα που καλλιεργεί, συγκομίζει, αποξηραίνει και συσκευάζει αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά.

Στοιχεία για τις συγκομιζόμενες ποσότητες αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών δε δύναται να καταγραφούν, σύμφωνα με τη ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς.

Λοιπές καλλιέργειες

Εκτός από τις δύο βασικές καλλιέργειες της ελιάς και της αμπέλου, στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης καλλιεργούνται 8500 στρέμματα σιτηρά καλύπτοντας κυρίως κτηνοτροφικές ανάγκες, δηλαδή ποσοστό 6,7% της καλλιεργούμενης έκτασης και 3.700 στρέμματα κηπευτικά δηλαδή ποσοστό 2,9% της καλλιεργούμενης έκτασης. Η καλλιέργεια των κηπευτικών περιορίζεται σε λίγες αρδευόμενες εκτάσεις με ντόπιες ποικιλίες (πράσινα πεπόνια Παλλικής, σκόρδα, τομάτα, φασολάκια και λοιπά φυλλώδη λαχανικά). Η παραγωγή τους είναι εποχιακή, διατίθενται στην ντόπια αγορά και ορισμένα από τα καλλιεργούμενα είδη θα μπορούσαν να τυποποιηθούν. Επίσης καλλιεργούνται 3400 στρέμματα δενδρωδών καλλιεργειών, όπως εσπεριδοειδή, που καλύπτουν τις οικιακές ανάγκες. Στις λοιπές καλλιέργειες της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης δεν έχει υπάρξει μεταβολή κατά την τελευταία πενταετία, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς.

1.3.3 Ζωική Παραγωγή

Αιγοπρόβατα – Βοοειδή – Λοιπές εκτροφές

Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα σε ημiekτατική και εκτατική μορφή κτηνοτροφίας και παράγονται προϊόντα πλούσια σε θρεπτικά στοιχεία (λίπος, πρωτεΐνες) αλλά και οργανοληπτικές ιδιότητες (γεύση, άρωμα).

Στην προβατοτροφία επικρατεί το Κεφαλονίτικο πρόβατο και σε μικρότερο αριθμό υπάρχουν και ορισμένες άλλες ελληνικές φυλές. Τα γίδια είναι ένας πληθυσμός που έχει διαμορφωθεί στο νησί από την μακρόχρονη εκτροφή του είδους και είναι πλήρως εγκλιματισμένος στις συνθήκες διαμονής και διατροφής. Η τοπογραφία των νησιών σε συνδυασμό με τη ποικιλότητα της χλωρίδας και την πληθώρα των αρωματικών φυτών αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα και προσδίδουν στο αιγοπρόβειο κρέας, εξαιρετική ποιότητα και ξεχωριστή γεύση. Τα αιγοπρόβατα που εκτρέφονται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης φτάνουν τα 200.000 ζώα περίπου και οι εκτροφές είναι περίπου 1.200. Εξάγονται 12 τόνοι τυρί ετησίως αξίας 60.000 €. Τέλος στα βοοειδή πρέπει να αναφερθεί η ύπαρξη της σπάνιας φυλής των βραχυκερατικών αγελάδων σε σημαντικό αριθμό με 172 εκτροφές και 3.000 περίπου ζώα.

Τα στοιχεία της ζωικής παραγωγής δεν έχουν μεταβληθεί κατά την τελευταία πενταετία, σύμφωνα με τη ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς και παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σημειώνεται ότι η ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς δε διαθέτει στοιχεία παραγωγής κρέατος.

Πίνακας 21: Στοιχεία ζωικής παραγωγής, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017

Κατηγορία	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων	Ετήσια παραγωγή κρέατος (tn)
Βοοειδή	172	3011	nd
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγής & αναπαραγωγής	172	3011	nd
Βοοειδή κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης	0	0	0
Βοοειδή μεικτής εκτροφής	0	0	0
Αιγοπρόβατα	1.203	200.827*	nd
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	525	61.214	nd
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	342	59.651	nd
Αιγοπρόβατα (μεικτές)	336	79.962	nd
Χοιρομητέρες (οικόσιτα) και Παχυνόμενα χοιρίδια	80	600	nd
Κονικλοτροφία	1 μονάδα & οικόσιτα	5.000	nd
Ορνιθοτροφία (κότες αυγοπαραγωγής/κοτόπουλα) - οικόσιτα	1 μονάδα & οικόσιτα	115.000	nd

Πηγή: ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς, 2017

Στην Κεφαλονιά εντός του 2016 ιδρύθηκε σφαγείο με δυναμικότητα 400 tn /έτος, το οποίο θα συμβάλει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας εκτροφής αιγοπροβάτων.

Μελισσοκομία

Η μελισσοκομία αποτελεί δυναμικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Η γεωμορφολογία της περιοχής σε συνδυασμό με τις κλιματικές συνθήκες προσδίδουν στην αυτοφυή μελισσοκομική χλωρίδα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία κάνουν το μέλι της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης να ξεχωρίζει για την ποιότητα και τη γεύση του. Παράγονται 170-200 tn μελιού από 19.000 κυψέλες, τις οποίες κατέχουν 270 μελισσοκόμοι, εγγεγραμμένοι στο μελισσοκομικό μητρώο.

Η περιοχή θεωρείται ιδανική για τη διατήρηση των μελισσοσμηνών, γεγονός που τεκμηριώνεται και από στοιχεία του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού του Αίνου, όπου έχουν καταγραφεί πάνω από 1083 είδη και υποείδη φυτών. Πολλά από αυτά τα φυτά είναι μελισσοτροφικά και οι διαφορετικές περιόδους ανθοφορίας τους καλύπτουν όλο το έτος, στηρίζοντας έτσι τη διατροφή των μελισσών και περιορίζοντας στο ελάχιστο τις τροφοδοσίες με ζάχαρη. Η ανθοφορία του φθινοπώρου βοηθά τα

σμήνη να ανανεώσουν τον πληθυσμό τους και να αποταμιεύσουν αρκετή τροφή για τους χειμερινούς μήνες. Η ανθοφορία της άνοιξης βοηθά ώστε να δημιουργηθεί αρκετός γόνος και η ανθοφορία του καλοκαιριού βοηθά στο να εξασφαλιστεί η εσοδεία του αγνού εξαιρετικής ποιότητας και υψηλής διατροφικής αξίας μελιού των νησιών της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης. Το μέλι που παράγεται είναι θυμαρίσιο, ανθέων ή ελάτης, εξαιρετικής ποιότητας και φήμης.

Πίνακας 22: Στοιχεία μελισσοκομίας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017

Αριθμός μελισσοκόμων	Αριθμός κυψελών	Παραγόμενο μέλι (tn)	Παραγόμενο κερί (tn)
270	19.000	170-200	Μικρή ποσότητα

Πηγή: Μελισσοκομικό Μητρώο, ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς, 2017

1.3.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια

Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης η αλιεία ασκείται συστηματικά. Υπάρχουν 270 αλιευτικά σκάφη και 500 αλιείς, 3 αλιευτικοί σύλλογοι και 14 αλιευτικά καταφύγια (ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς, 2017). Τα είδη ψαριών που αλιεύονται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι μπαρμπούνι, κουτσομούρα, γαύρος, σαρδέλα, σουπιά και αστακός.

Πίνακας 23: Στοιχεία αλιείας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017

ΠΕ	Αλιείς (αριθμός)	Σκάφη (αριθμός)	Αλιευτικοί σύλλογοι (αριθμός)	Αλιευτικά Καταφύγια (αριθμός)
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	500	270	3	14

Πηγή ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς 2017

Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης δραστηριοποιούνται εταιρείες πρωτοπόρες στον κλάδο της ιχθυοκαλλιέργειας. Μια από τις πρώτες μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας που ιδρύθηκαν στην Ελλάδα λειτούργησε στην περιοχή το 1983. Η εμπειρία, η τεχνογνωσία και οι δεξιότητες των ιχθυολόγων της εποχής εκείνης, μεταφέρθηκαν με άριστα αποτελέσματα σε μεγάλες μετέπειτα εταιρείες του κλάδου. Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας έχουν διαπιστευτεί από τον ΕΛΟΤ (Πιστοποιημένο Σύστημα Ποιότητας) και λειτουργούν με ISO 9001 και HACCP, τα οποία εγγυώνται την ποιότητα και την υγιεινή των προϊόντων τους, ενώ εκτρέφονται ψάρια με βιολογικές μεθόδους τα οποία έχουν μεγάλη ζήτηση στην εγχώρια και την ευρωπαϊκή αγορά.

Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών και ιδιαίτερα των θαλασσοκαλλιεργειών είναι ο πλέον δυναμικός στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και έχει ιδιαίτερη σημασία για την οικονομική ανάπτυξη και τη διατήρηση του ντόπιου πληθυσμού. Λειτουργούν 25 μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, σε έκταση 1000 στρεμμάτων. Η ετήσια παραγωγή τους ανέρχεται σε 17.822 τόνους και παράγουν κυρίως τσιπούρα και λαβράκι

Η ποιότητα των εκτρεφόμενων ιχθύων είναι άριστη και δεν υστερεί από την αντίστοιχη των αλιεσόμενων ιχθύων. Η παραγωγή τσιπούρας-λαυρακιού γίνεται με απόλυτα ελεγχόμενες συνθήκες και το σιτηρέσιο πλησιάζει πάρα πολύ αυτό της φυσικής διατροφής τους. Οι ελεγχόμενες δε συνθήκες διακίνησης και εμπορίας, από σύγχρονα συσκευαστήρια όπου τηρούνται όλοι οι κανόνες υγιεινής που

επιβάλλει η κοινοτική και εθνική νομοθεσία, εγγυώνται την ποιότητα των προϊόντων (ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς, 2017).

Πίνακας 24: Υδατοκαλλιέργεια /Λιμνοθάλασσες/Μεταποίηση-Εμπορία, ΠΕ Κεφ/νίας&Ιθάκης, 2017

Παραγωγικές Δραστηριότητες	Αριθμός	Έκταση (στρέμματα)	Περιγραφή προϊόντων αλιείας	Ετήσια παραγωγή (tn)
Μονάδες υδατοκαλλιέργειας	25	1.006	τσιπούρα, λαβράκι	17.822
Λιμνοθάλασσες *	1	1.200		
Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων	1			2100
Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί	1			5.000.000 ιχθύδια

Πηγή ΔΑΟΚ Κεφαλονιάς 2017

Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης λειτουργεί μια μονάδα επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων, δυναμικότητας 2.100 τόνων και ένας ιχθυογεννητικός σταθμός που παράγει 5.000.000 ιχθύδια. Οι εξαγωγές ιχθύων ανέρχονται σε 1.376 τόνους ετησίως και η αξία τους στα 13,3 εκ €.

1.3.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία

Η μεταποιητική δραστηριότητα στον αγροδιατροφικό τομέα στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι ανεπτυγμένη κυρίως στους τομείς του ελαιολάδου, του οίνου, του μελιού και των ζωικών προϊόντων. Υπάρχουν 12 ελαιοτριβεία, 5 τυποποιητήρια ελαιολάδου, 9 οινοποιεία και 15 τυροκομεία. Οι μονάδες τυποποίησης μελιού παράγουν περίπου 20 τόνους μέλι εξαιρετικής ποιότητας ετησίως. Εντός του 2016 ιδρύθηκε το μοναδικό σφαγείο στο νησί της Κεφαλονιάς, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013.

Πίνακας 25: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017

Τομέας παραγωγής	Μονάδες Μεταποίησης/Τυποποίησης/Εμπορίας	Αριθμός	Συνολική Δυναμικότητα	Παραγωγή tn/έτος
Ελιά & Ελαιόλαδο	Ελαιοτριβεία	12	110 tn/ 8ωρο	1800
	Τυποποιητήρια ελαιολάδου	5	85 tn/έτος	27,5
Αμπέλι & Οίνος	Οινοποιεία	9	1900 tn/έτος	760
Ζωική Παραγωγή	Σφαγείο	1	400 tn/έτος	nd
	Μονάδες επεξεργασίας κρέατος	2	nd	nd
	Μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (σαλάμι αέρος – λουκάνικα)	2	nd	nd

	Τυροκομεία	15	2.000 tn/έτος	1250
	Τυποποιητήρια μελιού (πιστοποιημένα)	9	22,1 tn/ 8ωρο	8,7
	Τυποποιητήρια μελιού (μη πιστοποιημένα)	25	12.5 tn/έτος	10
Αλιεία	Συσκευαστήρια ψαριών	2	1780 tn/έτος	1720
Δεύτερη Μεταποίηση Παραδοσιακά προϊόντα	Παραδοσιακά προϊόντα	6	nd	nd

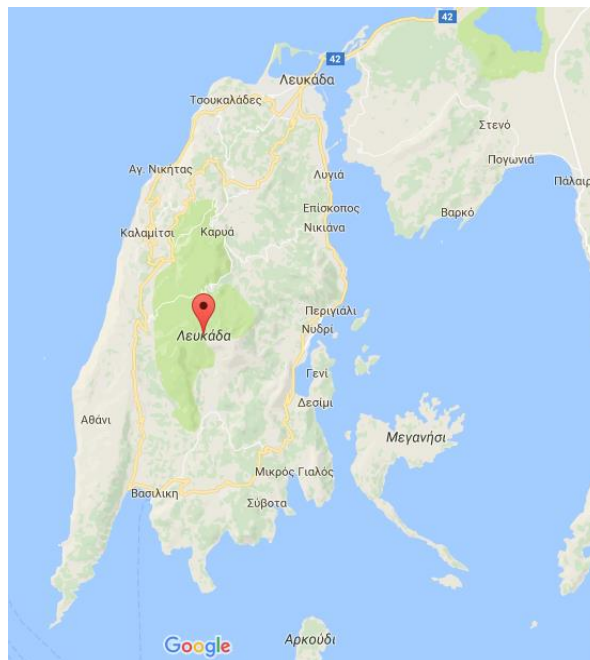
Πηγή: ΔΑΟΚ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, 2017

Επίσης υπάρχουν έξι μονάδες που παράγουν παραδοσιακά, ζαχαρώδη προϊόντα, όπως παστέλι, ζαχαρώδη προϊόντα, μαντολάτο, μάντολα, μπαρμπουλέ και κομφέτο (παστοκύδωνο).

1.4 Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας

1.4.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας (ΠΕ Λευκάδας) συγκροτείται από το Δήμο Λευκάδας και το Δήμο Μεγανησίου. Η ΠΕ Λευκάδας έχει έκταση 356 τ.χλμ. και καταλαμβάνει περίπου το 15% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Είναι η δεύτερη μικρότερη Π.Ε της ΠΙΝ από πληθυσμιακή άποψη, συγκεντρώνοντας το 11,5% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας, δηλ. έχει 23.693 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Διάγραμμα 11: Χάρτης ΠΕ Λευκάδας (Google maps)

Δήμος Λευκάδας

Ο Δήμος Λευκάδας αποτελείται από το νησί της Λευκάδας και τα μικρότερα νησιά Καλάμου και Καστού με έκταση 335,8 τ.χλμ.. Το νησί της Λευκάδας με έκταση 320 τ. χλμ., είναι το τέταρτο σε μέγεθος νησί των Επτανήσων και η πόλη της Λευκάδας είναι η πύλη εισόδου στο νησί, διαμέσου της πλωτής γέφυρας συνεχούς ροής που την ενώνει με την Αιτωλοακαρνανία και παράλληλα το οικονομικό και διοικητικό κέντρο της ΠΕ Λευκάδας.

Ο Δήμος Λευκάδας έχει πληθυσμό 22.652 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011) καταγράφοντας μικρή αυξητική τάση σε σχέση με το 2001. Καταγράφεται αρνητική εικόνα των ηλικιακών δεδομένων, με το 30% του πληθυσμού άνω των 60 ετών, παρά τη βελτίωση της συμμετοχής του «παραγωγικού πληθυσμού», που οφείλεται κυρίως στην αυξημένη συγκριτικά εισροή μεταναστών παραγωγικών ηλικιών. Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού είναι σχετικά χαμηλό (Ε.Π. Δ. Λευκάδας, 2015).

Το έδαφος του Δ. Λευκάδας είναι ορεινό σε ποσοστό 70%. Έχει ψηλά βουνά με ψηλότερη κορυφή στο κέντρο του νησιού της Λευκάδας τα Σταυρωτά (1.182 μ.). Στη δυτική πλευρά του νησιού, που είναι απόκρημνη, βρίσκονται πολλές εκτεταμένες παραλίες με άμμο. Διαθέτει, επίσης στενά οροπέδια, εύφορες κοιλάδες και φαράγγια με πλούσια βλάστηση, ενώ έχει αξιόλογη χλωρίδα που περιλαμβάνει

ελιές, κυπαρίσσια, ποικιλία πεύκων, μια ειδική ποικιλία δρυός, αρωματικά βότανα και σπάνια λουλούδια. Οι γεωργικές εκτάσεις καλύπτουν το 56% της συνολικής επιφάνειας του νησιού ενώ οι μόνιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις ανέρχονται στο 17% (68.770 στρέμματα) και οι βοσκότοποι, είτε πρόκειται για δασώδεις είτε για ποώδους βλάστησης εκτάσεις, αποτελούν το 8,5% του νησιού.

Οι κάτοικοι του Δήμου Λευκάδας, με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, εμφανίζουν το μικρότερο κατά κεφαλήν εισόδημα της περιφέρειας Ιονίων Νήσων και χαμηλότερο του μέσου όρου της χώρας. Η τοπική οικονομία στηρίζεται κατά βάση στον τουρισμό, αφού τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά η συμμετοχή του τομέα αυτού στο συνολικό ΑΕΠ του Νομού, ενώ αντίστοιχα έχει μειωθεί η συμμετοχή του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα παραγωγής. Η απασχόληση ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Πίνακας 26: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Λευκάδας, 2011

Απασχολούμενοι/Τομέα							
Έτος	Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%	Σύνολο
2001	1.448	20,76	1.289	18,48	4.237	60,75	6,974
2011	770	9,79	1.447	18,40	5.646	71,80	7.863

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2011

Η σύγκριση των στοιχείων του 2001 με αυτά του 2011 δείχνει μια σημαντική μετατόπιση (10%) της οικονομικής δραστηριότητας από τον πρωτογενή προς τον τριτογενή τομέα. Η μετατόπιση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς αντιστοιχεί σε μείωση κατά 50% της απασχόλησης στον πρωτογενή, που ακόμα και το 2001 ήταν χαμηλή.

Παραδοσιακά στον τομέα της φυτικής παραγωγής στο νησί κυριαρχεί η ελαιοκαλλιέργεια. Οι ελαιώνες της Λευκάδας συνθέτουν την εικόνα του αγροτικού τοπίου σε ολόκληρο το νομό. Πολλά από αυτά είναι αιωνόβια, πραγματικά μνημεία καθώς και κομμάτι της ιστορίας της περιοχής. Ο ελαιώνας της Λευκάδας αποτελείται κυρίως από υψηλόκορμες ελιές για την παραγωγή και ελάχιστες επιτραπέζιες. Ένα μικρό κομμάτι καταλαμβάνει και η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς.

Μετά το ελαιόλαδο, το κρασί είναι το δεύτερο σημαντικό προϊόν που παράγεται στη Λευκάδα. Η καλλιέργεια των αμπελιών είναι απλωμένη σε όλο το νησί και οι κυριότερες ποικιλίες είναι το βερτζαμί και η βαρδέα. Άλλες καλλιέργειες περιλαμβάνουν εσπεριδοειδή, που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των νοικοκυριών, και όσπρια από τα οποία ξεχωρίζουν η φακή Εγκλουβής και το λαθούρι Καρυάς.

Όσο αφορά τη ζωική παραγωγή εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα και μικρός αριθμός βοοειδών. Η εκτροφή πουλερικών γίνεται κυρίως για τις ανάγκες των νοικοκυριών. Η ανάπτυξη της ζωικής παραγωγής δυσχεραίνεται από την ενασχόληση των Λευκαδίων με τον τουρισμό, τους αυστηρούς κανόνες για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων και τη μη ύπαρξη χωροθετημένων κτηνοτροφικών ζωνών.

Στην Λευκάδα, η αλιεία ασκείται εντατικά και αλιεύονται ετησίως τόνοι ψαριών από μηχανότρατες, γρι-γρί και παράκτια σκάφη. Τα αλιεύματα διατίθενται στην εγχώρια αγορά, στην Ηπειρωτική Ελλάδα και από πλανόδιους αλιείς. Στις δύο λιμνοθάλασσες Παλαιόν και Αυλαίμων, στο βόρειο τμήμα της Λευκάδας, συνολικής έκτασης 6.500 στρεμμάτων παράγονται κυρίως κεφαλοειδή, τσιπούρα και λαυράκι. Επίσης υπάρχει παραγωγή χελιού, το οποίο διατίθεται στην αγορά του εξωτερικού, μέσω εμπόρων. Άλλο προϊόν που παράγεται στις λιμνοθάλασσες είναι το αυγοτάραχο. Η παραγωγική δυνατότητα των 2 αυτών ιχθυοκαλλιεργειών μπορεί να αυξηθεί σημαντικά αν γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις.

Δήμος Μεγανησίου

Ο Δήμος Μεγανησίου περιλαμβάνει το Μεγανήσι και τα γύρω νησάκια και νησίδες (Σκορπιός, Θηλεία, Σκορπίδι, Κυθρός). Αποτελείται από τρεις οικισμούς και έχει έδρα το Κατωμέρι. Το Μεγανήσι βρίσκεται μεταξύ Λευκάδας και Ιθάκης και συνδέεται ακτοπλοϊκά με το νησί της Λευκάδας στο νοτιοανατολικό τμήμα της (Νυδρί) και στην πόλη της Λευκάδας (ΕΠ Δ. Μεγανησίου, 2015)

Ο Δήμος Μεγανησίου έχει έκταση 22,4 τ. χλμ και 984 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Ο πληθυσμός σε σχέση με τα στοιχεία του 2001 μειώθηκε κατά 10% και χαρακτηρίζεται από γήρανση και χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Το Μεγανήσι είναι ουσιαστικά πεδινό, χωρίς σπουδαίους ορεινούς όγκους και η ακτογραμμή του είναι απότομη και βραχύως χωρίς μεγάλες αμμώδεις παραλίες. Το παράκτιο τμήμα του και όλη η θαλάσσια περιοχή γύρω απ' αυτό έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000. Στο νησί δεν υπάρχουν μεγάλες δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις, αλλά μικρός ιδιωτικός κλήρος, όπου καλλιεργούνται ελαιόδενδρα.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Μεγανησίου είναι 35% του συνολικού πληθυσμού του και η ανεργία κυμαίνεται στο 9%, όντας η χαμηλότερη στην ΠΙΝ. Το 24,8% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 21% στο δευτερογενή και το 50,5% στον τριτογενή ενώ οι υπόλοιποι δε δήλωσαν οικονομική δραστηριότητα.

Στο Μεγανήσι παρατηρείται μια μετατόπιση από την αγροτικού τύπου οικονομία σε μια οικονομία εξαρτώμενη από τον τουρισμό. Στον αγροτικό τομέα κυριαρχεί η μονοκαλλιέργεια της ελιάς και υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ζώων, κυρίως αιγοπροβάτων ελεύθερης βοσκής. Η κτηνοτροφική δραστηριότητα ασκείται κυρίως για τη συμπλήρωση του εισοδήματος, με ελάχιστες εξαιρέσεις, με συνέπεια η απόδοση της παραγωγής να είναι πολύ χαμηλή και τα λιγοστά προϊόντα (γάλα, τυρί) να χρησιμοποιούνται κυρίως για ιδιοκατανάλωση. Το 14% του ενεργού πληθυσμού του Μεγανησίου ασχολείται με την αλιεία, ποσοστό υψηλό σε σχέση με το μ.ο. της ΠΙΝ, που είναι 3%, και η παραγωγή διατίθεται στην τοπική αγορά και στη Λευκάδα. Στο νησί δεν υπάρχουν υδατοκαλλιέργειες. Η μεταποιητική δραστηριότητα αγροτικών προϊόντων είναι μικρή, καθώς υπάρχουν μόνο δύο ελαιοτριβεία.

Σε ότι αφορά την τοπική οικονομία, υπάρχει ανάγκη για ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα και δυνατότητα για ανάπτυξη της βιολογικής καλλιέργειας ελιάς και της επανακαλλιέργειας τοπικών ποικιλιών αμπέλου. Η επανεκκίνηση του πρωτογενούς τομέα στη βάση της ποιοτικής αναβάθμισης προϊόντων και υπηρεσιών με ανταγωνιστικό περιεχόμενο εντάσσεται στο όραμα του Δήμου. Στις προτεραιότητες του Δήμου για την οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση εντάσσονται δράσεις ενημέρωσης των κτηνοτρόφων και αξιοποίησης των παραγόμενων προϊόντων με στόχο τη στήριξη της κτηνοτροφίας καθώς και δράσεις συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς με στόχο την προστασία από παράνομη αλίευση και υπεραλίευση (Ε.Π. Δ. Μεγανησίου, 2015).

1.4.2 Φυτική Παραγωγή

Η καλλιεργήσιμη γη της ΠΕ Λευκάδας είναι 115.000 στρέμματα εκ των οποίων το 5%, δηλαδή 5.750 στρέμματα είναι αρδευόμενα. Στον Πίνακα 31 φαίνονται οι εκτάσεις, σε στρέμματα, των επικρατέστερων καλλιεργειών της ΠΕ Λευκάδας, οι οποίες δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης⁵. Η καλλιέργεια της ελιάς κυριαρχεί με ποσοστό 90% στο σύνολο των Δηλώσεων Καλλιεργειών της Περιφερειακής

⁵ Η Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (Ε.Α.Ε) υποβάλλεται κάθε χρόνο από τους ενδιαφερόμενους γεωργούς προς τον Ο.ΠΕΚ.Ε.ΠΕ, το μοναδικό στη χώρα μας διαπιστευμένο Οργανισμό για τον έλεγχο και την πληρωμή των γεωργικών ενισχύσεων της Ε.Ε. Εκτός από τη λήψη ενισχύσεων, η Ε.Α.Ε αποτελεί Δήλωση Καλλιέργειας και Εκτροφής Ζώων προς τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.

Ενότητας, ακολουθεί η καλλιέργεια αμπελώνων για παραγωγή οίνου σε ποσοστό 6% και βρώσιμων οσπρίων, όπως η φακή Εγκλουβής και το λαθούρι Καρυάς, σε ποσοστό 2%. Μικρότερης σημασίας καλλιέργειες της ΠΕ Λευκάδας είναι τα σιτηρά, τα κτηνοτροφικά φυτά για ζωοτροφές, τα εσπεριδοειδή, τα ακρόδρυα, τα αρωματικά φυτά, ο αραβόσιτος, τα κηπευτικά, τα πυρηνόκαρπα και οι πατάτες.

Πίνακας 27: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΕ Λευκάδας, 2012

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση (στρ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	39.441
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση (εκτατικά δικαιώματα)	9.050
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	2.967
Οσπριοειδή	549
Λοιπά Σιτηρά	451
Ζωοτροφές	330
Οριστική εγκατάλειψη οινοποιήσιμων ποικιλιών-Εκρίζωση	256
Λοιπά εσπεριδοειδή	84
Κύρια ψυχανθή πολλαπλής συμμόρφωσης εκτός οσπριοειδών	57
Καρποί με κέλυφος	48
Σύνολο	53.233

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012 (www.gaiapedia.gr)

Ελιά - Ελαιόλαδο

Στον τομέα της φυτικής παραγωγής στην ΠΕ Λευκάδας κυριαρχεί η ελαιοκαλλιέργεια. Στο νομό Λευκάδας υπάρχουν περί τα 830.000 ελαιόδενδρα, που καταλαμβάνουν περίπου 80.000 στρέμματα (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017). Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ελαιοκομικού Μητρώου (2016) στο Νομό Λευκάδας έχουν καταγραφεί 29.437 ελαιοτεμάχια που αντιστοιχούν σε 4.239 παραγωγούς. Οι ελαιώνες της Λευκάδας συνθέτουν την εικόνα του αγροτικού τοπίου σε ολόκληρο το νομό. Πολλοί από αυτούς είναι αιωνόβιοι, πραγματικά μνημεία καθώς και κομμάτι της ιστορίας της περιοχής. Ο ελαιώνας της Λευκάδας αποτελείται κυρίως από υψηλόκορμες ελιές για την παραγωγή ελαιολάδου, με κύρια ποικιλία την Ασπρολιά Λευκάδας και ελάχιστες επιτραπέζιες. Η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς καταλαμβάνει μια μικρή έκταση 2000 στρεμμάτων, με τον αριθμό των καλλιεργητών να ανέρχεται στους 40 (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017). Στην ΠΕ Λευκάδας παράγονται ετησίως 500-1000 tn ελαιολάδου, εκ των οποίων περίπου το μισό είναι παρθένο και εξαιρετικά παρθένο.

Σήμερα πολλοί από τους ελαιώνες έχουν εγκαταλειφθεί ή δεν καλλιεργούνται συστηματικά, γεγονός που ερμηνεύει τη μεγάλη διαφορά, της τάξης του 51% μεταξύ των ελαιώνων που έχουν καταγραφεί στο ελαιοκομικό μητρώο και αυτών που δηλώνονται στην Ε.Α.Ε. Οι βασικότερες αιτίες είναι ότι οι αγρότες που έχουν απομείνει είναι μεγάλης ηλικίας και ότι η οικονομική δραστηριότητα έχει μετατοπιστεί από τον πρωτογενή προς τον τριτογενή τομέα. Η τιμή που έχει σήμερα το ελαιόλαδο δεν επαρκεί για να καλύψει τα έξοδα καλλιέργειας και τη συλλογή του ελαιοκάρπου και αυτός είναι ένας ακόμα λόγος που

οι παραγωγοί στρέφονται σε άλλους παραγωγικούς κλάδους, όπως ο τουρισμός ή και εγκαταλείπουν (ιδίως οι νέοι) την καλλιέργεια, (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017).

Η σημαντικότερη ποικιλία, που καλλιεργείται στην ΠΕ Λευκάδας είναι η Ασπρολιά Λευκάδας, οποία καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση σε όλες τις περιοχές του Νομού Λευκάδας. Πρόκειται για ντόπια παραδοσιακή ποικιλία, με σχετικά μεγάλο καρπό, ο οποίος στην αρχή είναι άσπρος και στη συνέχεια μαυρίζει και είναι εύκολη στο τίναγμα. Τα δένδρα της Ασπρολιάς είναι δένδρα μεγάλα σε μέγεθος, με χοντρό και υψηλό κορμό και με μεγάλους πρωτογενείς και δευτερογενείς κλάδους, κάτι που δυσκολεύει τη συγκομιδή του καρπού.

Άλλη ποικιλία είναι η Μαυρολιά, που καταλαμβάνει σημαντική έκταση κυρίως στη δυτική πλευρά του νησιού της Λευκάδας. Η Μαυρολιά χαρακτηρίζεται από μικρότερα σε μέγεθος δένδρα, που δίνουν καλής ποιότητας ελαιόλαδο με μοναδικό ίσως μειονέκτημα τη δυσκολία στο τίναγμα. Οι ποικιλίες Σκατζολιά και Πλεξιδολιά καταλαμβάνουν μικρή σχετικά έκταση.

Στην ΠΕ Λευκάδας λειτουργούν 11 ελαιοτριβεία, εκ των οποίων ένα έχει πιστοποιηθεί για την παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου και 2 τυποητήρια ελαιολάδου.

Αμπέλι - Οίνος

Η καλλιέργεια αμπελώνων για παραγωγή οίνου είναι η δεύτερη σημαντικότερη καλλιέργεια στην ΠΕ Λευκάδας και καταλαμβάνει 4.000 στρέμματα, δηλαδή το 3,5% της καλλιεργητικής έκτασης. Η καλλιέργεια των αμπελιών είναι απλωμένη σε όλο το νησί της Λευκάδας, σε όλες τις πλαγιές και ο επισκέπτης βλέπει, ακόμα και σήμερα, σε πολλά χωριά της ορεινής Λευκάδας περίτεχνες ξερολιθίες, ακόμα και στα πιο απίθανα σημεία, που στήριζαν τις σκάλες με τ' αμπέλια (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017).

Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται είναι οι τοπικές ποικιλίες Βερτζαμί και Βαρδέα. Η λευκή Βαρδέα καλλιεργείται στη Νότια Λευκάδα, στα χωριά Άγιος Πέτρος, Σύβρος, Βασιλική, Κοντάρινα και λιγότερο στο Μαρανοχώρι. Η ερυθρή Βαρδέα είναι ιταλικής προέλευσης ποικιλία οινοποιίας και εισήχθη στη Λευκάδα τον 14ο–17ο αιώνα, κατά τη διάρκεια της κυριαρχίας των Βενετών. Καλλιεργείται συστηματικά στη Λευκάδα και η καλλιέργειά της επιτρέπεται στους νομούς Κέρκυρας, Πρέβεζας και Λάρισας. Άλλες ποικιλίες που καλλιεργούνται στην ΠΕ Λευκάδας είναι Μαλαγουλιά, Μαυροδάφνη, Κακοτρύγη, Λαγόρθη, Μοσχάτο άσπρο, Μερλό κ.ά. (ΚΕΟΣΟΕ, 2009).

Η αμπελοκαλλιέργεια παρουσιάζει μείωση τα τελευταία είκοσι χρόνια, αλλά την τελευταία δεκαετία εξαιτίας σημαντικών προβλημάτων από την φυλλοξήρα, υπάρχει η τάση της επαναφύτευσης με ανθεκτικά αμερικάνικα υποκείμενα, κυρίως στο νότιο τμήμα του νησιού και της δυναμικής επαναφοράς σύγχρονων πλέον και παραγωγικών αμπελώνων. Τα νησιά του Ιονίου, μαζί με τις Κυκλάδες, είναι στην κυριολεξία η Κιβωτός των γηγενών ποικιλιών αμπελιού (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017)

Με το πρόγραμμα της Αναδιάρθρωσης των Αμπελώνων⁶ έχει δοθεί η δυνατότητα την τελευταία πενταετία, σε 45 παραγωγούς, να εκριζώσουν 135 περίπου στρέμματα με αμπέλια χτυπημένα από φυλλοξήρα και να τα αντικαταστήσουν με νέα έριζα μοσχεύματα με αμερικανικά υποκείμενα, φυτεμένα με τέτοιο τρόπο που να διευκολύνουν και να εκμεταλλεύονται τις σύγχρονες καλλιεργητικές πρακτικές. Επίσης έχουν φυτευτεί 30 στρέμματα με νέες άδειες φύτευσης⁷ Από τη συνολική έκταση αμπελώνων μόνο τα 30 στρέμματα καλλιεργούνται με βιολογικές μεθόδους και ανήκουν σε έξι (6) βιοκαλλιεργητές.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1308/2013.

Ο οίνος που παράγεται στην ΠΕ Λευκάδας είναι εξαιρετικής ποιότητας. Παράγονται ετησίως περίπου 2.500 τn λευκά και ερυθρά κρασιά ΠΓΕ Λευκάδας (πρώην τοπικοί οίνοι Λευκάδος). Η ζώνη του ΠΓΕ Λευκάδας, που θεσπίστηκε το 2000, είναι τα όρια του ομώνυμου νησιού, στο κεντρικό Ιόνιο πέλαγος, αλλά σε 3 διαφορετικές και μερικώς επικαλυπτόμενες ζώνες, μία για κάθε χρωματικό τύπο κρασιού. Ο διαχωρισμός αυτός βασίζεται στις περιοχές όπου παραδοσιακά καλλιεργούνται και ευδοκίμουν οι ποικιλίες αμπέλου της. Η ζώνη του λευκού βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού, η ζώνη του ερυθρού στο κεντρικό, όπως και η ζώνη του ροζέ, αλλά σε μικρότερη και πιο ορεινή έκταση. Οι τύποι των οίνων που παράγονται είναι: α) Λευκός ξηρός, ημίξηρος, ημίγλυκος, β) Ροζέ ξηρός, ημίξηρος, ημίγλυκος και γ) Ερυθρός ξηρός, ημίξηρος, ημίγλυκος (ΕΔΟΑΟ, ιστοσελίδα)

Λοιπές καλλιέργειες

Εκτός από τις δύο βασικές καλλιέργειες της ελιάς και της αμπέλου, στην ΠΕ Λευκάδας καλλιεργούνται 1.000 στρέμματα εσπεριδοειδή, δηλαδή ποσοστό 0,9% της καλλιεργούμενης έκτασης και 1.200 στρέμματα κηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων των λαχανόκηπων, δηλαδή ποσοστό 1% της καλλιεργούμενης έκτασης. Μικρή ποσότητα της παραγωγής διατίθεται στην εσωτερική αγορά του νησιού, ενώ εξυπηρετούνται κυρίως οι ανάγκες των νοικοκυριών.

Τα βρώσιμα όσπρια καλλιεργούνται σε ποσοστό 0,6% της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης της ΠΕ, δηλαδή σε 700 στρέμματα. Παρόλο που η καλλιέργεια είναι μικρής σημασίας, περιλαμβάνει δυο ξεχωριστά τοπικά προϊόντα, τη φακή Εγκλουβής και το Λαθούρι Καρυάς.

ΦΑΚΗ ΕΓΚΛΟΥΒΗΣ

Η φακή Εγκλουβής καλλιεργείται μόνο στο οροπέδιο Εγκλουβής σε υψόμετρο 800 – 1000 μέτρα σε έκταση 350 περίπου στρεμμάτων, σε διαφορετικά αγροτεμάχια κάθε καλλιεργητική περίοδο και παράγονται ετησίως περίπου 30 έως 40 τόνοι φακής.

Η καλλιέργειά της φακής γίνεται με παραδοσιακό τρόπο και είναι επίπονη και χρονοβόρα (πχ βοτάνισμα με το χέρι). Τα ποιοτικά και οργανοληπτικά της χαρακτηριστικά την καθιστούν ένα από τα σημαντικότερα όσπρια και η τιμή της στο εμπόριο είναι πολλαπλάσια της τιμής οποιασδήποτε άλλης φακής στην ελληνική αγορά. Σπόροι φακής Εγκλουβής φυλάσσονται στο Διεθνές Κέντρο Αγροτικής Έρευνας ICARDA στη Συρία, μαζί με άλλους πολύτιμους σπόρους (ΔΑΟΚ Λευκάδας).

Έχει κατατεθεί φάκελος αίτησης για να χαρακτηριστεί Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης.

ΛΑΘΟΥΡΙ ΚΑΡΥΑΣ

Το Λαθούρι Καρυάς είναι ένα βρώσιμο όσπριο, που είναι άγνωστο στις αγορές έξω από την Λευκάδα και πωλείται χύμα στην τοπική αγορά. Η καλλιέργειά του τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί και παράγονται ετησίως περίπου 3,5 τόνοι.

Έχει κατατεθεί φάκελος αίτησης για να χαρακτηριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης.

1.4.3 Ζωική Παραγωγή

Αιγοπρόβατα – Βοοειδή – Λοιπές εκτροφές

Στην ΠΕ Λευκάδας εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα σε ημiekτατική και εκτατική μορφή κτηνοτροφίας και παράγονται 36 τόνοι κρέατος ετησίως. Το παραγόμενο γάλα από τα αιγοπρόβατα, που ανέρχεται σε 370 τn ετησίως, διατίθεται σε εγκαταστάσεις της περιφέρειας Ηπείρου, δεδομένου ότι στο νομό δε λειτουργεί τυροκομείο. Υπάρχουν επίσης μικρής δυναμικότητας μονάδες με βοοειδή ημιβελτιωμένων

φυλών με κρεατοπαραγωγική κατεύθυνση και μία μονάδα με βοοειδή της Ελληνικής Βραχυκερατικής Φυλής, οι οποίες παράγουν 12 τόνους κρέατος ετησίως. Κατά την τελευταία πενταετία γίνεται βιολογική εκτροφή αιγοπροβάτων και βοοειδών στο Μεγανήσι.

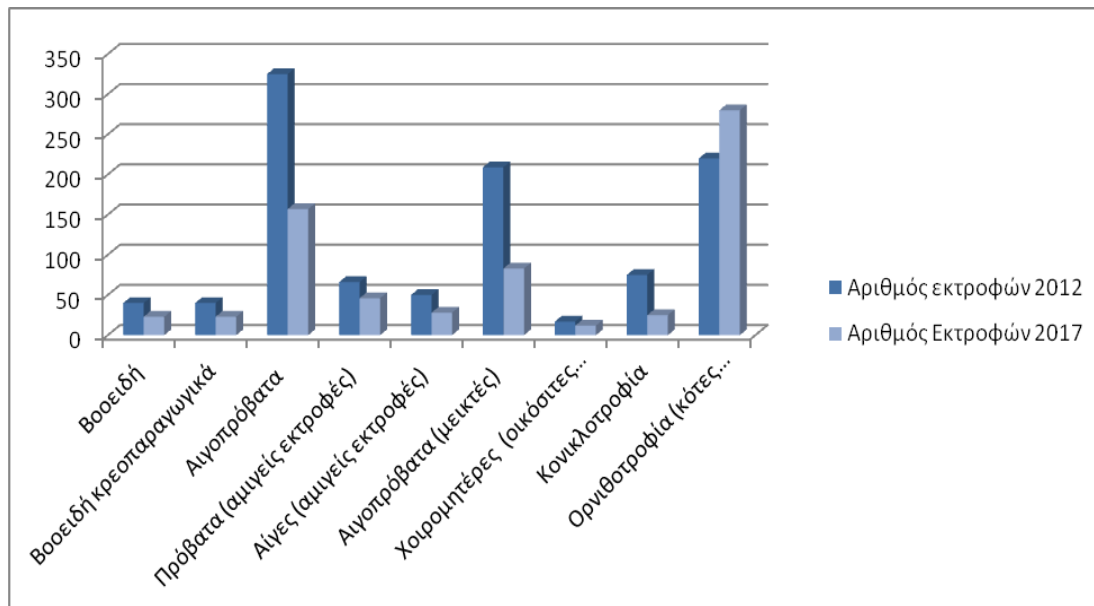
Πίνακας 28: Στοιχεία ζωικής παραγωγής, ΠΕ Λευκάδας, 2017

Κατηγορία	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων	Ετήσια παραγωγή κρέατος (tn)
Βοοειδή	23	615	12
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγής & αναπαραγωγής	0	0	0
Βοοειδή κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης	23	615	nd
Βοοειδή μεικτής εκτροφής	0	0	0
Αιγοπρόβατα	157	11.765	36
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	46	2.903	nd
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	28	2.533	nd
Αιγοπρόβατα (μεικτές)	83	6.329	nd
Χοιρομητέρες (οικόσιτες εκτροφές) και Παχυνόμενα χοιρίδια	12	118	nd
Κονικλοτροφία	25	450	nd
Ορνιθοτροφία (κότες αυγοπαραγωγής/κοτόπουλα) - οικόσιτα	280	18.500	nd

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

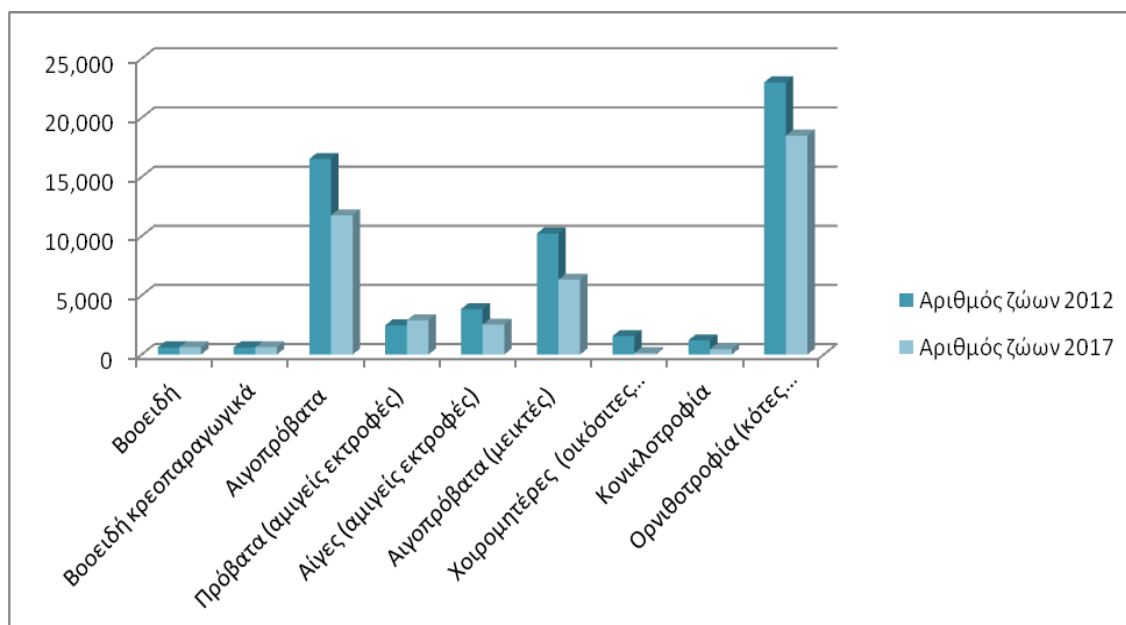
Η ενασχόληση των Λευκαδίων με τον τουρισμό, οι αυστηροί κανόνες για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων και η μη ύπαρξη χωροθετημένων κτηνοτροφικών ζωνών έχουν οδηγήσει σε δραματική μείωση της ζωικής παραγωγής. Στην ΠΕ Λευκάδας δεν λειτουργεί σφαγείο, με συνέπεια η σφαγή των ζώων να πραγματοποιείται σε γειτονικά σφαγεία του νομού Αιτωλοακαρνανίας, σε μικρή απόσταση από την Λευκάδα (10- 20 χιλ.).

Όπως αποτυπώνεται και στα Διαγράμματα 10 και 11, για όλες τις κατηγορίες ζώων έχουν μειωθεί οι εκτροφές κατά την τελευταία πενταετία από 33% έως 71%, με εξαίρεση την ορνιθοτροφία, που παρουσιάζεται μια αύξηση κατά 27%. Ο αριθμός των ζώων έχει διατηρηθεί στο ίδιο επίπεδο για τα κρεοπαραγωγικά βοοειδή, έχει αυξηθεί κατά 18% για τα πρόβατα και έχει μειωθεί από 38% έως και 80% σε όλες τις άλλες κατηγορίες.

Διάγραμμα 12: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Εκτροφές), ΠΕ Λευκάδας

Πηγή: (ΔΑΟΚ Λευκάδας)

Διάγραμμα 13: Συγκριτικά στοιχεία ζωικής παραγωγής 2012-2017 (Ζώα), ΠΕ Λευκάδας

Πηγή: (ΔΑΟΚ Λευκάδας).

Με εξαίρεση το σαλάμι αέρος, που παράγονται 180 τόνοι ετησίως και δευτερευόντως τα λουκάνικα Λευκάδας, που παράγονται 40 τόνοι ετησίως και στα οποία χρησιμοποιείται χοιρινό κρέας, δεν υπάρχουν άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης ιδιαίτερα γνωστά (Πίνακας 33). Σε μικρές ποσότητες και για οικιακή κυρίως χρήση, παρασκευάζεται ξινομυζήθρα ή σαλαμούρα, ένα προϊόν που μοιάζει στη γεύση με γαλοτύρι. Παρασκευάζεται από αιγοπρόβειο γάλα και ωριμάζει επίσης μέσα σε αιγοπρόβειο γάλα. Παραδοσιακά, κάθε σπίτι στα χωριά της Λευκάδας έχει τα ζώα του για την κάλυψη των δικών του αναγκών σε κρέας, γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά.

Πίνακας 29: Παραγωγή προϊόντων με βάση το κρέας, ΠΕ Λευκάδας, 2017

Προϊόντα με βάση το κρέας	Παραγόμενη ποσότητα Τόνοι / έτος
Σαλάμι αέρος Λευκάδας	180
Λουκάνικα	40

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

Μελισσοκομία

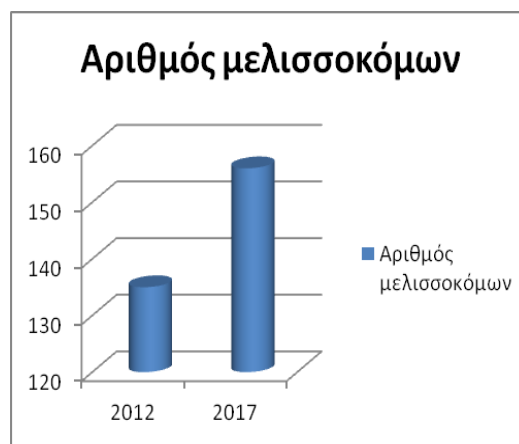
Η μελισσοκομία αποτελεί δυναμικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής της ΠΕ Λευκάδας. Η χλωρίδα του νησιού (ιδιαίτερα το θυμάρι) και οι καιρικές συνθήκες ευνοούν την ανάπτυξη της μελισσοκομίας, ιδιαίτερα στα νότια και νοτιοδυτικά τμήματα του νησιού. Παράγονται 110 tn μελιού από 9.500 κυψέλες, τις οποίες κατέχουν 156 μελισσοκόμοι, εγγεγραμμένοι στο μελισσοκομικό μητρώο

Πίνακας 30: Στοιχεία μελισσοκομίας, ΠΕ Λευκάδας, 2017

Αριθμός μελισσοκόμων	Αριθμός κυψελών	Παραγόμενο μέλι (tn)	Παραγόμενο κερί (tn)
156	9.500	110	--

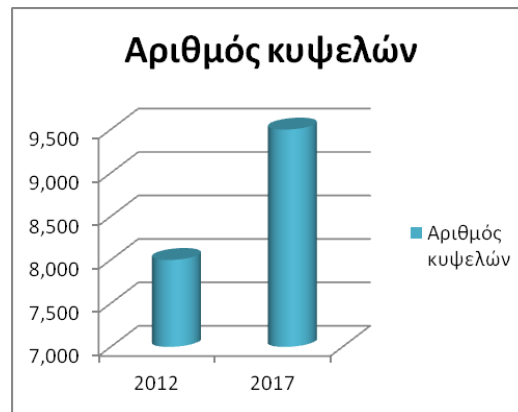
Πηγή: Μελισσοκομικό Μητρώο, ΔΑΟΚ, 2017

Κατά την τελευταία πενταετία παρατηρείται αύξηση της παραγόμενης ποσότητας μελιού κατά 20% περίπου με αντίστοιχη αύξηση του αριθμού των μελισσοκόμων και του αριθμού των κυψελών που υπάρχουν στην ΠΕ Λευκάδας, όπως αποτυπώνεται στα Διαγράμματα 12, 13 και 14.

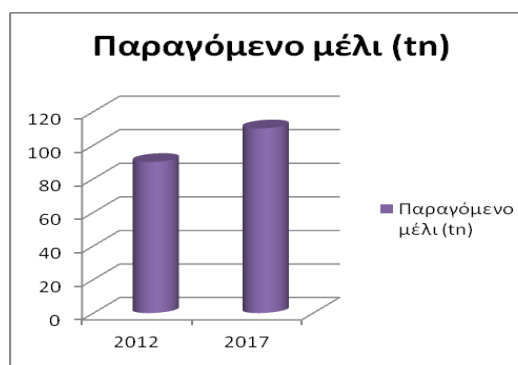
Διάγραμμα 14: Αριθμός Μελισσοκόμων, ΠΕ Λευκάδας

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

Διάγραμμα 15: Αριθμός Κυψελών, ΠΕ Λευκάδας

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

Διάγραμμα 16: Παραγόμενο Μέλι (tn), ΠΕ Λευκάδας

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

Οι παραγωγοί ωστόσο υστερούν τόσο στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων άσκησης της μελισσοκομίας όσο και στην τυποποίηση του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων. Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι νέοι άνθρωποι ασχολούνται με την μελισσοκομία. Λίγοι είναι νομάδες μελισσοκόμοι και οι περισσότεροι αξιοποιούν την χλωρίδα που υπάρχει στην νότια και νοτιοδυτική πλευρά του νησιού. Τα ρείκια, ο λαϊπόδας, το πεύκο, τα ανθισμένα εσπεριδοειδή και κυρίως το θυμάρι δίνουν εξαιρετικό άρωμα στο παραγόμενο μέλι.

Κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας μια σύγχρονη μονάδα τυποποίησης μελιού, η οποία ανήκει σε νέο αγρότη, γεγονός το οποίο θα προσφέρει προστιθέμενη αξία στο παραγόμενο μέλι.

Η μοναδική γεύση του θυμαριού που χαρακτηρίζει το λευκαδίτικο μέλι θα μπορούσε να οδηγήσει τους παραγωγούς στην διαδικασία κατοχύρωσης του παραγόμενου μελιού ως ΠΓΕ (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017).

1.4.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια

Στην ΠΕ Λευκάδας η αλιεία ασκείται εντατικά παρόλο που παρατηρείται μείωση αλιείων και αλιευτικών σκαφών κατά την τελευταία πενταετία της τάξης του 14% και 75% αντίστοιχα. Υπάρχουν 266 αλιευτικά σκάφη και 350 αλιείς, 2 αλιευτικοί σύλλογοι και 12 αλιευτικά καταφύγια (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017). Στην ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ δραστηριοποιούνται 266 επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη, ενώ οι αλιείς είναι περί τους 350.

Από τα 266 επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη:

- Τα 7 είναι Μέσης Αλιείας (6 γρι-γρι και 1 μηχανότρατα), με συνολική παραγωγή περί τους 350 τόνους (γαύρος, σαρδέλα, σαφρίδια, παλαμίδα, μπακαλιάροι, κουτσομούρες, μπαρμπούνια κ.α.) και δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή του Ιονίου Πελάγους (περιοχή νομού Λευκάδας, Βόρειο Ιόνιο, Μεσολόγγι, Πατραϊκός Κόλπος κλπ.). Τα αλιεύματα από τα αλιευτικά σκάφη μέσης αλιείας προωθούνται κυρίως σε μεγάλες πόλεις της Ηπειρωτικής Ελλάδας (Πάτρα, Θεσσαλονίκη κλπ.), μέσω χονδρεμπόρων.
- Τα 259 είναι παράκτιας αλιείας με συνολική παραγωγή περί τους 240 τόνους (μπακαλιάροι, παλαμίδα, γόπες, κέφαλοι, σαφρίδια, κ.α.) και δραστηριοποιούνται κυρίως στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή του νομού Λευκάδας. Τα αλιεύματα από τα αλιευτικά σκάφη παράκτιας αλιείας πωλούνται κυρίως στην ντόπια αγορά (πώληση σε ιχθυοπωλεία, απ' ευθείας πώληση από τους αλιείς, πώληση σε καταστήματα εστίασης, πλανόδιο εμπόριο) ενώ κάποιες ποσότητες προωθούνται σε μεγάλες πόλεις της Ηπειρωτικής Ελλάδας (Πάτρα, Θεσσαλονίκη κλπ.) μέσω χονδρεμπόρων.

Πίνακας 31: Στοιχεία αλιείας, ΠΕ Λευκάδας, 2017

ΠΕ	Αλιείς (αριθμός)	Σκάφη (αριθμός)	Αλιευτικοί σύλλογοι (αριθμός)	Αλιευτικά Καταφύγια (αριθμός)
Λευκάδα	350	266	2	12

Πηγή ΔΑΟΚ Λευκάδας 2017

Η ζήτηση προϊόντων αλιείας, για την κάλυψη των αναγκών της ντόπιας αγοράς, είναι αυξημένη τους θερινούς μήνες λόγω της τουριστικής περιόδου. Η διακίνηση, εμπορία και διάθεση των προϊόντων αλιείας, σύμφωνα με τις νέες νομοθετικές διατάξεις (σήμανση, ιχνηλασιμότητα των αλιευμάτων) θα συμβάλλει στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των αλιευτικών πόρων, θα προσφέρει προστασία στον καταναλωτή και θα κατοχυρώσει τα δικαιώματα των επαγγελματιών αλιέων (ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017).

Στην ΠΕ Λευκάδας και συγκεκριμένα στη νήσο Κάλαμο, στα ανατολικά του Νομού Λευκάδας, υπάρχει μια μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας που εκτρέφει κεφαλοειδή, λαβράκι, τσιπούρα και χέλι και παράγει περίπου 300 tn/έτος (δυναμικότητα μονάδας 575 tn/έτος). Η μονάδα εξαγει περισσότερο από το 70% της παραγωγής.

Πίνακας 32: Υδατοκαλλιέργεια – Λιμνοθάλασσες – Μεταποίηση, Εμπορία, ΠΕ Λευκάδας, 2017

Παραγωγικές Δραστηριότητες	Αριθμός	Έκταση (στρέμματα)	Κυριότερα είδη ψαριών & προϊόντων αλιείας - Περιγραφή	Ετήσια παραγωγή (tn)
Μονάδες υδατοκαλλιέργειας	1		τσιπούρα, λαβράκι, κέφαλος, χέλι	300
Λιμνοθάλασσες *	2	6.500	τσιπούρα, λαβράκι, κέφαλος, χέλι	9
Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων	3		τσιπούρα, λαβράκι, χταπόδι, καλαμάρι	nd
Εμπορία	1		τσιπούρα, λαβράκι	

Πηγή ΔΑΟΚ Λευκάδας 2017

Στις δύο λιμνοθάλασσες Παλαιόν και Αυλαίμων, στο βόρειο τμήμα της Λευκάδας, συνολικής έκτασης 6.500 στρεμμάτων, παράγονται κυρίως κεφαλοειδή, τσιπούρες, λαβράκια, χέλια κ.α. με μέση παραγωγή τα τελευταία χρόνια περί τους 9 τόνους.

1.4.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία

Η μεταποιητική δραστηριότητα στον αγροδιατροφικό τομέα στην ΠΕ Λευκάδας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, με εξαίρεση τον τομέα του ελαιολάδου και του οίνου. Τα 11 ελαιοτριβεία και τα 5 οινοποιεία καλύπτουν τις ανάγκες της περιοχής και είναι σημαντική και η ύπαρξη 2 τυποποιητηρίων ελαιολάδου. Η έλλειψη σφαγείου έχει ως συνέπεια η σφαγή των ζώων να πραγματοποιείται σε γειτονικά σφαγεία του νομού Αιτωλοακαρνανίας. Επίσης δεν υπάρχει μονάδα μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, η οποία θα ενίσχυε την ανταγωνιστικότητα του τομέα της αλιείας.

Πίνακας 33: Στοιχεία μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας, ΠΕ Λευκάδας, 2017

Τομέας παραγωγής	Μονάδες Μεταποίησης/Εμπορίας	Αριθμός
Ελιά & Ελαιόλαδο	Ελαιοτριβεία	11
	Τυποποιητήρια ελαιολάδου	2
Αμπέλι & Οίνος	Οινοποιεία	5
Ζωική Παραγωγή	Μονάδες επεξεργασίας κρέατος και πουλερικών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων	2
	Μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (Σαλάμι αέρος Λευκάδας-Λουκάνικο)	2 & 1 υπό κατασκευή
	Μονάδες μελιού	1
Δεύτερη Μεταποίηση/Παραδοσιακά προϊόντα	Παραδοσιακά προϊόντα (παστέλι, ζαχαρώδη προϊόντα, μαντολάτο, λαδόπιτα, λαδοκούλουρα)	5
	σοκολατοποιία	1
	Ποτοποιία που παράγει λικέρ (ροζολί, κανέλα, γαρίφαλο, σομάδα, κ.α.), κονιάκ και ούζο.	2

Πηγή: ΔΑΟΚ Λευκάδας, 2017

Στην ΠΕ Λευκάδας υπάρχουν δύο εγκεκριμένες εγκαταστάσεις παραγωγής και μία υπό κατασκευή του φημισμένου αλλαντικού με την ονομασία «Σαλάμι αέρος Λευκάδας». Υπάρχει ενδιαφέρον για την ένταξή του στα Προϊόντα Γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ). Επίσης υπάρχουν πέντε (5) βιοτεχνίες που παράγουν παραδοσιακά, ζαχαρώδη προϊόντα –παστέλι, μαντολάτο, λαδόπιτα, λαδοκούλουρα, γλυκά κουταλιού- χρησιμοποιώντας παλιές συνταγές, μία σοκολατοποιία, και δύο ποτοποιίες που παράγουν λικέρ (ροζολί, κανέλα, γαρίφαλο, σομάδα, κ.α.), κονιάκ και ούζο.

1.5 Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

1.5.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) αποτελεί νησιωτική περιφέρεια στο δυτικό ανάπτυγμα του ελλαδικού χώρου, με συνολική έκταση 2.318 τ.χλμ, (το 1,8% της χώρας). Βασικά γεωμορφολογικά της χαρακτηριστικά είναι οι ορεινοί όγκοι, οι λοφοσειρές, οι λιμνοθάλασσες καθώς και οι παράκτιες κυρίως, πεδινές εκτάσεις.

Ο μόνιμος πληθυσμός της ΠΙΝ ανέρχεται σε 207.855 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2011) και αντιστοιχεί στο 1,93% του πληθυσμού της χώρας. Παρά την υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα (αυξήθηκε σε 90,1 το 2011 κατ./τ. χλμ.), διάφοροι δημογραφικοί δείκτες εμφανίζουν μια αρνητική τάση.

Η οικονομία παρουσιάζει τα τελευταία είκοσι χρόνια, σε γενικές γραμμές, μια σταθερή πορεία ανάπτυξης που στηριζόταν κυρίως στην ανάκαμψη του τουρισμού παγκοσμίως και τη σταθερή εγχώρια ζήτηση. Εντούτοις, οι επιπτώσεις από την παρατεταμένη οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα, επηρεάζουν σαφώς και την ΠΙΝ. Αν και διατηρεί ορισμένες αντιστάσεις, ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις τάσεις οικονομικής ύφεσης της χώρας και των υπολοίπων Περιφερειών.

Όσον αφορά στην παραγωγική διάρθρωση της ΠΙΝ, ένας από τους κυριότερους παράγοντες που επηρεάζουν τις αναπτυξιακές προοπτικές της, είναι η σταθερή ενίσχυση της βαρύτητας του τριτογενή τομέα. Ειδικότερα η συμμετοχή του τριτογενή τομέα στη συνολική ΑΠΑ της Περιφέρειας ανέρχεται σε 89%, ενώ ο δευτερογενής και ο πρωτογενής τομέας συμμετέχουν κατά 8,6% και 2,6% αντίστοιχα.

Η οικονομική ζωή της ΠΙΝ είχε ανέκαθεν αγροτικό χαρακτήρα, με τη γεωμορφολογία να ευνοεί τις κλασσικές μορφές της αγροτικής εκμετάλλευσης. Η διάρθρωση του πρωτογενούς τομέα της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από την επικράτηση της φυτικής παραγωγής έναντι της ζωικής και την κυριαρχία της ελαιοκαλλιέργειας στο σύνολο της φυτικής παραγωγής. Σημαντικός επίσης από άποψη εξαγωγών είναι ο τομέας της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών.

Η ποικιλία των σχετικά μικρών σε ποσότητες παραγόμενων προϊόντων, χαρακτηριστικό των νησιωτικών οικονομιών, δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα. Η ελαιοκαλλιέργεια κυριαρχεί σε όλες τις ΠΕ της ΠΙΝ αλλά κυρίως στην ΠΕ Κέρκυρας. Ο πολλαπλής χρησιμότητας κερκυραϊκός ελαιώνας, που εκτείνεται σε έκταση περίπου 240.000 στρεμμάτων με κυρίαρχη ποικιλία τη «λιανολιά» και 1.200 στρέμματα βιολογικής καλλιέργειας, αποφέρει περί τους 15.000 τόνους ελαιολάδου ετησίως. Στην ΠΕ Ζακύνθου η καλλιέργεια της ελιάς καταλαμβάνει 100.000 στρέμματα, εκ των οποίων 2.000 στρέμματα βιολογικής καλλιέργειας, και παράγει 6.000 τόνους ελαιολάδου, με την ποικιλία της «Κορωνέικης» ελιάς να κυριαρχεί στο 85%. Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, η ελαιοκαλλιέργεια καταλαμβάνει έκταση 100.000 στρεμμάτων (εκ των οποίων 530 στρέμματα βιολογικής καλλιέργειας), με τοπικές ποικιλίες όπως η «ντόπια», η «θειακιά» κ.ά. και ετήσια παραγωγή 2.000 τόνων. Στην ΠΕ Λευκάδας η ελαιοκαλλιέργεια καταλαμβάνει περίπου 82.000 στρεμμάτων, εκ των οποίων 2.000 στρέμματα βιολογικής καλλιέργειας, με κυρίαρχη ποικιλία την «ασπρολιά» και ετήσια παραγωγή περίπου 1.000 τόνους (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Η αμπελοκαλλιέργεια είναι σημαντική σε όλες τις ΠΕ της ΠΙΝ αλλά κυρίως στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και στην ΠΕ Ζακύνθου, λόγω της καλλιέργειας της σταφίδας. Στην ΠΕ Κέρκυρας καταλαμβάνει έκταση περίπου 200 στρέμματα και η πιο γνωστή ποικιλία είναι η «κακοτρύγη». Η καλλιέργεια της αμπέλου είναι σημαντική στην ΠΕ της Ζακύνθου, όπου καταλαμβάνει 8.750 στρέμματα με αρκετές οινοποιήσιμες (ΠΓΕ) ποικιλίες το «σκιαδόπουλο», το «σαββατιανό», τη «βερντέα» κ.ά. Στην ίδια περιοχή συναντάται η παραδοσιακή καλλιέργεια της σταφίδας που καταλαμβάνει το 10% της

καλλιεργούμενης έκτασης (16.000 στρέμματα), με το γνωστό εξαγωγίμο ΠΟΠ προϊόν «Zante currants», που παράγεται και μεταποιείται στο σταφιδεργοστάσιο της ΕΑΣ Ζακύνθου. Ονομαστή για την ποιότητα των κρασιών της είναι η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, όπου η αμπελοκαλλιέργεια καταλαμβάνει έκταση 12.500 στρέμματα, με τρεις ΠΟΠ οίνους («ρομπόλα», «μαυροδάφνη», «μοσχάτος») να ξεχωρίζουν. Σημαντικός για την περιοχή είναι ο Συνεταιρισμός παραγωγών «ρομπόλας» με 300 μέλη, που αναπτύσσει εξαγωγική δραστηριότητα. Στην ΠΕ Λευκάδας η αμπελοκαλλιέργεια καταλαμβάνει έκταση 4.000 στρέμματα, είναι διάσπαρτη σε όλο το νησί και οι επικρατούσες ποικιλίες είναι το «βερτζαμί» και η «βαρδέα» (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Ο σημαντικότερος κτηνοτροφικός κλάδος είναι η αιγοπροβατοτροφία, με την εκτροφή των βοοειδών να ακολουθεί. Στην ΠΙΝ εκτρέφονται συνολικά 237.000 αιγοπρόβατα σε 1.765 μονάδες και 6.300 βοοειδή σε 700 μονάδες. Στην εκτροφή αιγοπροβάτων ξεχωρίζει η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, όπου εκτρέφεται το 85% του συνόλου των αιγοπροβάτων, ενώ οι άλλες τρεις ΠΕ μοιράζονται περίπου το υπόλοιπο ποσοστό. Σε ό,τι αφορά στα βοοειδή, το 48% του αριθμού των βοοειδών εκτρέφεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, το 27% στην ΠΕ Ζακύνθου, το 15% στην ΠΕ Κέρκυρας και το 10% στην ΠΕ Λευκάδας (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Η μελισσοκομία παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον στην ΠΙΝ, όπου υπάρχουν περίπου 46.500 κυψέλες και 8.460 παραγωγοί. Η μελισσοκομία είναι περισσότερο ανεπτυγμένη στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, όπου η γεωμορφολογία και οι κλιματικές συνθήκες προσδίδουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στο μέλι (170-200 τόνοι ετησίως «θυμαρίσιο», «ανθέων» ή «ελάτης», εξαιρετικής ποιότητας και φήμης). Στην ΠΕ Κέρκυρας ο κλάδος αναπτύσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς (150 τόνοι ετήσιας παραγωγής, 2 τυποποιητήρια και 1 Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός), όπως και στη Λευκάδα (110 τόνοι ετησίως), όπου το θυμαρίσιο μέλι δύναται να τύχει πιστοποίησης, παρότι η παραγωγή υστερεί ως προς την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων, αλλά και στη Ζάκυνθο (90 τόνοι ετησίως), (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Συνολικά στην ΠΙΝ υπάρχουν 3.041 αλιείς, 1.613 αλιευτικά σκάφη, 8 αλιευτικοί σύλλογοι και 98 αλιευτικά καταφύγια, ενώ η ΠΕ Κέρκυρας έχει πιο ανεπτυγμένη αλιεία σε σχέση με τις άλλες τρεις (ΔΑΟΚ, 2017). Η ιχθυοκαλλιέργεια επίσης, αποτελεί πολύ δυναμικό κλάδο παραγωγής και εξαγωγών, με την Κεφαλονιά να ηγείται. Η ΠΙΝ διαθέτει 27 μονάδες αλιευμάτων (εκ των οποίων οι 25 στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης), που εξαγουν πάνω από το 10% της ετήσιας παραγωγής. Επίσης υπάρχει ένας ιχθυογεννητικός σταθμός στην Κεφαλονιά, 4 εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων και 2 μονάδες εμπορίας για τσιπούρα και λαβράκι.

Λοιπά γνωστά τοπικά προϊόντα είναι το «κουμ-κουάτ» της Κέρκυρας (15 χιλ. δένδρα – προϊόν ΠΓΕ, εξαγωγίμο), η φακή της Λευκάδας (παραδοσιακή καλλιέργεια με ετήσια παραγωγή 20-25 τόνων στην Εγκλουβή κ.ά.), το πεπόνι (300 στρέμματα) και το νεροκρέμμοδο (300 στρέμματα) Ζακύνθου, τα αλλαντικά της Κέρκυρας και της Λευκάδας, το τυρί της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς, καθώς και εσπεριδοειδή και κηπευτικά στους περισσότερους νομούς. Σημαντική είναι η ποικιλία αυτοφυών αρωματικών φυτών στην Κεφαλονιά (Αίνος κ.ά., όπου υπάρχει και μία μικρή βιοτεχνία), αλλά και σε Κέρκυρα και Λευκάδα κ.α. (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Στον τομέα της φυτικής και ζωικής παραγωγής λειτουργούν περί τις 417 μεταποιητικές μονάδες με συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών περί τα 11,7 εκατ. ευρώ (ΕΛΣΤΑΤ 2008). Ξεχωρίζουν 103 ελαιοτριβεία, 22 τυποποιητήρια ελαιολάδου, 29 οινοποιεία, 1 σταφιδεργοστάσιο, 7 μονάδες γαλακτοκομικών προϊόντων, 27 μονάδες κρέατος, 20 μονάδες παραδοσιακών προϊόντων, 2 εγκαταστάσεις επεξεργασίας αλιευμάτων, 1 ιχθυοκαλλιέργειες και 38 εγκαταστάσεις μελιού. Μοναδικές είναι οι μονάδες παραγωγής μπύρας, τσιτσιμπύρας και σαπουνιού στην Κέρκυρα (ΓΔΑΟΚ, 2017).

Τα τρόφιμα, με μερίδιο 86%, είναι ο βασικός εξαγωγικός κλάδος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Από αυτά, τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα είναι τα ψάρια και θαλασσινά (μερίδιο 52%), καθώς και τα λίπη &

τα έλαια (33%). Οι εξαγωγές ψαριών και θαλασσινών από το 2008 μέχρι το 2012 έχουν επταπλασιαστεί, ενώ ανοδικά κινούνται και οι εξαγωγές λιπών & ελαίων, με μέσο ρυθμό 12%. Σημαντική επίσης είναι η εξαγωγή της σταφίδας Ζακύνθου (RIS3, 2015).

1.5.2 Φυτική Παραγωγή

Η καλλιεργήσιμη γη της ΠΙΝ είναι 769.000 εκ των οποίων το 5,8%, δηλαδή 44.000 είναι αρδευόμενα (ΕΛΣΤΑΤ, 2009). Στον Πίνακα 34 φαίνονται οι εκτάσεις σε στρέμματα, των επικρατέστερων καλλιεργειών της ΠΙΝ, οι οποίες δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης⁸. Οι σημαντικότερες καλλιέργειες και στις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες είναι η καλλιέργεια της ελιάς και της αμπέλου για παραγωγή οίνου. Ωστόσο σε κάθε ΠΕ ξεχωρίζουν και κάποιες άλλες καλλιέργειες. Στην ΠΕ Κέρκυρας σημαντική είναι η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών, με σημαντικότερο είδος το κουμ κουάτ. Στην ΠΕ Ζακύνθου η δεύτερη σημαντική καλλιέργεια είναι η σταφίδα της Ζακύνθου και ακολουθεί η καλλιέργεια της αμπέλου για παραγωγή οίνου. Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, σημαντική είναι η καλλιέργεια των σιτηρών κυρίως για κτηνοτροφικές ανάγκες. Τέλος στην ΠΕ Λευκάδας σημαντική είναι η καλλιέργεια των οσπρίων με τις φακές Εγκλουβής και το λαθούρι Καρυάς να ξεχωρίζουν.

Μικρότερης σημασίας καλλιέργειες στην ΠΙΝ είναι τα κηπευτικά, άλλα δενδρώδη και οι πατάτες. Πλούσια είναι η αυτοφυής βλάστηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών σε όλες τις ΠΕ.

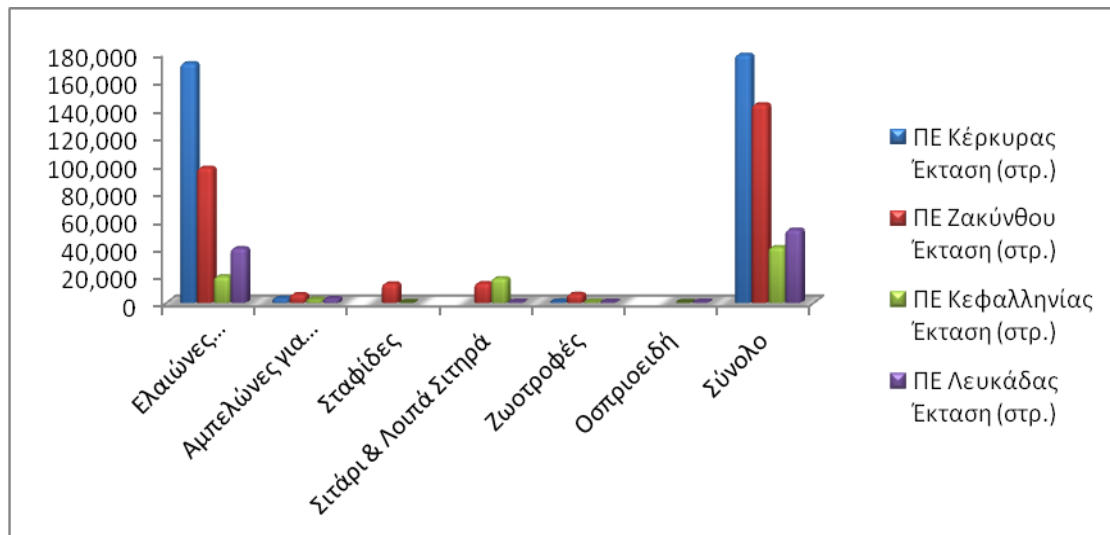
Πίνακας 34: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΙΝ, 2012

Είδος Καλλιέργειας	ΠΕ Κέρκυρας Έκταση (στρ.)	ΠΕ Ζακύνθου Έκταση (στρ.)	ΠΕ Κεφαλληνίας Έκταση (στρ.)	ΠΕ Λευκάδας Έκταση (στρ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	172.909	97.565	19.135	39.441
Αμπελώνες για παραγωγή οίνου	3.183	6.204	2.395	2.967
Σταφίδες		14.033		
Σιτάρι & Λοιπά Σιτηρά		14.315	17.881	451
Ζωοτροφές	594	6.401	381	330
Οσπριοειδή			87	549
Σύνολο	179.069	143.326	40.282	52.872

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012 (www.gaiapedia.gr-Στατιστικά καλλιεργειών)

Οι επικρατέστερες καλλιέργειες, σύμφωνα με τα στοιχεία ΟΣΔΕ 2012 καθώς και κατανομή τους στις τέσσερις ΠΕ απεικονίζονται στο Διάγραμμα 17.

⁸ Η Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (Ε.Α.Ε) υποβάλλεται κάθε χρόνο από τους ενδιαφερόμενους γεωργούς προς τον Ο.ΠΕΚ.Ε.ΠΕ, το μοναδικό στη χώρα μας διαπιστευμένο Οργανισμό για τον έλεγχο και την πληρωμή των γεωργικών ενισχύσεων της Ε.Ε. Εκτός από τη λήψη ενισχύσεων, η Ε.Α.Ε αποτελεί Δήλωση Καλλιέργειας και Εκτροφής Ζώων προς τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.

Διάγραμμα 17: Επικρατέστερες Καλλιέργειες ΠΙΝ, 2012

Πηγή: ΟΣΔΕ 2012

Ελιά – ελαιόλαδο

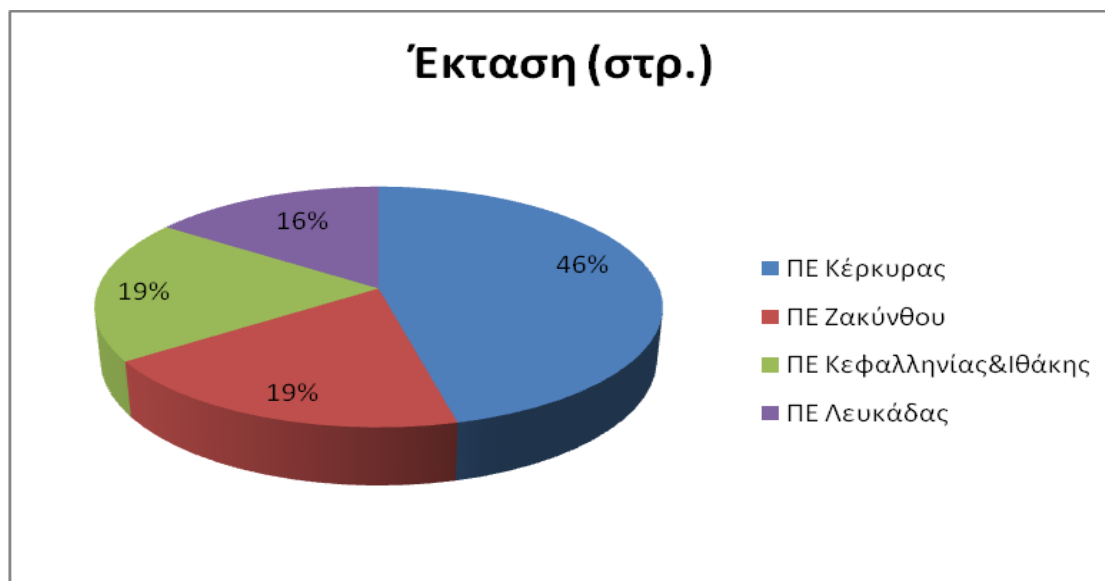
Η καλλιέργεια της ελιάς αποτελεί τη σημαντικότερη καλλιέργεια της ΠΙΝ. Στο σύνολο της περιφέρειας, καλλιεργούνται 520.000 στέμματα, που αντιστοιχούν σε περίπου 2/3 της καλλιεργήσιμης γης της, με 7.580.000 ελαιόδεντρα, που παράγουν 24.000 τόνους ελαιολάδου ετησίως (Πίνακας 35).

Πίνακας 35: Στοιχεία ελαιοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017

Καλλιέργεια Ελιάς	Έκταση (στρ)	Αριθμός Ελαιοδένδρων	Παραγωγή (τόνοι)
ΠΕ Κέρκυρας	240.000	4.000.000	15.000
ΠΕ Ζακύνθου	100.000	1.750.000	6.000
ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	100.000	1.000.000	2.000
ΠΕ Λευκάδας	80.000	830.000	1.000
Σύνολο Περιφέρειας	520.000	7.580.000	24.000

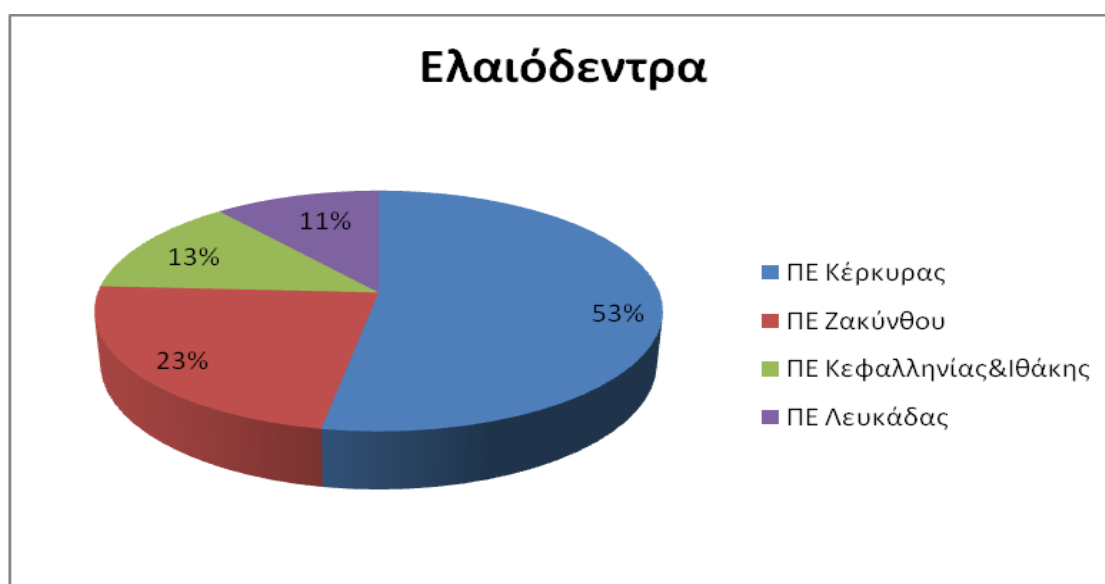
Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Στα Διαγράμματα 18, 19 και 20 απεικονίζεται η κατανομή των καλλιεργειών, των ελαιόδεντρων και της ετήσιας παραγωγής στις τέσσερις ΠΕ. Σε γενικές γραμμές παρατηρούμε πως η ΠΕ Κέρκυρας καταλαμβάνει το 50% περίπου της συνολικής έκτασης και του συνολικού αριθμού ελαιόδεντρων, η ΠΕ Ζακύνθου το 25% αυτών, ενώ οι ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και Λευκάδας μοιράζονται το υπόλοιπο 25%. Η παραγωγή ελαιόλαδου είναι περίπου 63% στην ΠΕ Κέρκυρας, 25% στην ΠΕ Ζακύνθου, 8% στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και 4% στην ΠΕ Λευκάδας.

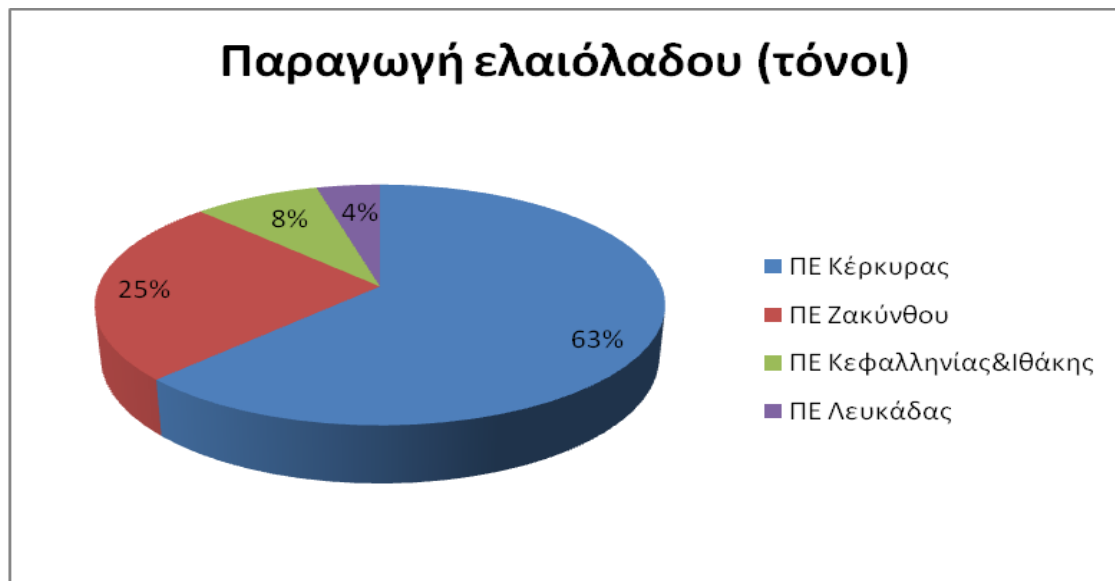
Διάγραμμα 18: Κατανομή εκτάσεων ελαιοκαλλιέργειας στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 19: Κατανομή ελαιόδενδρων στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 20: Κατανομή παραγωγής ελαιόλαδου στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Η βιολογική καλλιέργεια ελιάς, καταλαμβάνει μόλις 1% της συνολικής έκτασης καλλιέργειας ελιάς, δηλαδή 5.730 στρέμματα και απασχολεί 176 παραγωγούς. Η κατανομή της ανά ΠΕ αποτυπώνεται στον Πίνακα 36.

Πίνακας 36: Στοιχεία βιολογικής ελαιοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017

Βιολογική Καλλιέργεια Ελιάς	Έκταση (στρ)	Αριθμός Παραγωγών
ΠΕ Κέρκυρας	1.200	60
ΠΕ Ζακύνθου	2.000	54
ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	530	22
ΠΕ Λευκάδας	2.000	40
Σύνολο Περιφέρειας	5.730	176

Πηγή: ΔΑΟΚ, 2017

Στην ΠΙΝ συναντούμε διαφορετικές ποικιλίες σε κάθε ΠΕ, ειδικότερα οι σημαντικότερες ποικιλίες ελιάς είναι, η «λιανολιά» στην ΠΕ Κέρκυρας, η «κορωνέικη» στην ΠΕ Ζακύνθου, η «ντόπια» και η «θειακιά» στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και η «ασπρολιά» στην ΠΕ Λευκάδας. Συνολικά στην Περιφέρεια υπάρχουν 103 ελαιουργεία και 22 τυποποιητήρια ελαιολάδου.

Αμπέλι – Οίνος

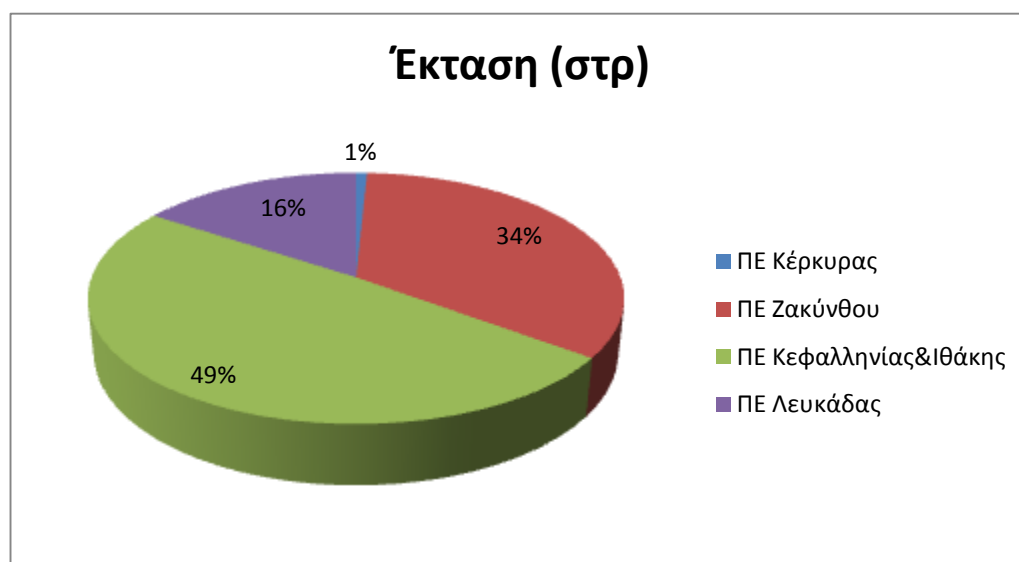
Η καλλιέργεια της αμπέλου καταλαμβάνει 254.500 στρέμματα, που αντιστοιχεί σε ποσοστό λίγο μεγαλύτερο της καλλιεργήσιμης έκτασής της ΠΙΝ. Η αμπελοκαλλιέργεια αφορά στο μεγαλύτερο μέρος τις ποικιλίες για παραγωγή οίνου.

Πίνακας 37: Στοιχεία αμπελοκαλλιέργειας, ΠΙΝ, 2017

Καλλιέργεια Αμπέλου (χωρίς τη σταφίδα)	Έκταση (στρ)
ΠΕ Κέρκυρας	200*
ΠΕ Ζακύνθου	8.750
ΠΕ Κεφαλληνίας&Ιθάκης	12.500
ΠΕ Λευκάδας	4.000
Σύνολο Περιφέρειας	25.450

Πηγή: ΔΑΟΚ, 2017 (*δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα στο Αμπελουργικό Μητρώο)

Η κατανομή των εκτάσεων ανά ΠΕ φαίνεται στο Διάγραμμα που ακολουθεί. Η ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό των εκτάσεων ωστόσο στην ΠΕ Κέρκυρας σύμφωνα με τα στοιχεία της ΓΔΑΟΚ Κέρκυρας δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα.

Διάγραμμα 21: Κατανομή έκτασης αμπελοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Στην ΠΙΝ συναντούμε διαφορετικές ποικιλίες σε κάθε ΠΕ. Οι κυριότερες ποικιλίες στην ΠΕ Κέρκυρας είναι «κακοτρύγη», «λευκό πετροκόρυθο», «μαύρο πετροκόρυθο», «βερτζαμί», «σκοπελίτικο», «μοσχάτο», «φειδιάς» και άλλες οινοποιήσιμες ποικιλίες. Οι κυριότερες ποικιλίες οινοποιήσιμες ποικιλίες στην ΠΕ Ζακύνθου από άποψη εκτάσεων είναι «σκιαδόπουλο», «παύλος», «ρομπόλα» και «σαββατιανό» από τις λευκές ποικιλίες, ενώ από τις ερυθρές «αυγουσιάτης» και «κατσακούλιας». Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται είναι στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι «ρομπόλα Κεφαλληνίας», «μαυροδάφνη Κεφαλληνίας», «μοσχάτος Κεφαλληνίας» (τρεις ποικιλίες που δίνουν περίφημους ΠΟΠ οίνους), «τσαούσι», «Αρακλινός», «γουστολίδι», «κορφιάτικο», «μοσχατέλλα», «μοσχούδι», «θειακό (μαύρο και άσπρο)», «μοθωνιός» και άλλες. Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται στην ΠΕ Λευκάδας είναι οι τοπικές ποικιλίες «βερτζαμί» και «βαρδέα», ενώ άλλες

ποικιλίες είναι «μαλαγουλιά», «μαυροδάφνη», «κακοτρύγης», «λαγόρθι», «μοσχάτο άσπρο», «μερλό» κ.α. Συνολικά στην ΠΙΝ υπάρχουν 29 οινοποιεία.

Λοιπές καλλιέργειες

Εκτός από την ελαιοκαλλιέργεια και την αμπελοκαλλιέργεια που είναι σημαντικές και για τις τέσσερις ΠΕ σε κάθε περιφέρεια ξεχωρίζουν και άλλες σημαντικές καλλιέργειες.

Στην ΠΕ Κέρκυρας σημαντικότερη είναι η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών, όπου σε έκταση 5.800 στρεμμάτων, καλλιεργούνται πορτοκάλια, λεμόνια και μανταρίνια με ετήσια παραγωγή 4.500 τόνους. Σημαντικότερο είδος εσπεριδοειδών αποτελεί το κουμ κουάτ, το οποίο είναι Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), καλλιεργείται σε έκταση 160 στρεμμάτων με 15.000 δέντρα και παράγει 200 τόνους ετησίως. Τα υπαίθρια κηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων και των οικιακών κήπων, καλλιεργούνται σε έκταση 21.000 και παράγουν 24.950 τόνους ετησίως. Πλούσια είναι η αυτοφυής βλάστηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών (ρίγανη, θυμάρι, δεντρολίβανο, μάραθο, φασκόμηλο, χαμομήλι, τσάι βουνού, λεβάντα, μέντα, δάφνη, βασιλικός κλπ.), καθώς το κλίμα και το έδαφος (ορεινός όγκος Παντοκράτορα, Άγιοι Δέκα) ευνοούν την ανάπτυξή τους.

Στην ΠΕ Ζακύνθου η δεύτερη σημαντική καλλιέργεια είναι η σταφίδα της Ζακύνθου και ακολουθεί η καλλιέργεια της αμπέλου για παραγωγή οίνου. Καλλιεργούνται περίπου 16.000 στρέμματα, ποσοστό 9% του συνόλου της καλλιεργήσιμης έκτασης του νησιού και παράγονται 2.500 τόνοι σταφίδας ετησίως. Είναι γνωστή στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά με την επωνυμία «Zante currants» και διατίθεται εκτός της εσωτερικής αγοράς στην Αγγλία, Ολλανδία, Γερμανία ενώ παράλληλα έχουν γίνει εξαγωγές στο παρελθόν σε Αυστραλία, Σιγκαπούρη και Κίνα. Η μεταποίηση και η επεξεργασία γίνεται στο σταφιδεργαστάσιο της ΕΑΣ Ζακύνθου. Η σταφίδα Ζακύνθου έχει αναγνωριστεί ως προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και καλλιεργείται σε έκταση 110 στρέμματα με παραγωγή 45 τόνους ετησίως. Στην ΠΕ Ζακύνθου σημαντικές επίσης είναι οι καλλιέργειες των σιτηρών και των ζωοτροφών για την εκτροφή των ζώων, των κηπευτικών και των εσπεριδοειδών.

Εκτός από τις δύο βασικές καλλιέργειες της ελιάς και της αμπέλου, στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης καλλιεργούνται 8500 στρέμματα σιτηρά καλύπτοντας κυρίως κτηνοτροφικές ανάγκες. Καλλιεργούνται επίσης 3.700 στρέμματα κηπευτικά και 3.400 στρέμματα δενδρωδών καλλιεργειών, όπως εσπεριδοειδή, που καλύπτουν τις οικιακές ανάγκες. Η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης διαθέτει, λόγω του ανάγλυφου και του κλίματος, σημαντικό αριθμό καλλιέργειας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών (ρίγανη, θυμάρι (θρούμπι), φασκόμηλο και δάφνη, μολόχα, αγριομάραθο, δάφνη, άγρια μέντα, χαμομήλι και τσάι).

Τέλος στην ΠΕ Λευκάδας ξεχωριστή είναι η καλλιέργεια των οσπρίων, τα οποία καλλιεργούνται σε ποσοστό 0,6% της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης της ΠΕ, δηλαδή σε 700 στρέμματα. Παρόλο που η καλλιέργεια είναι μικρής σημασίας, περιλαμβάνει δυο ξεχωριστά τοπικά προϊόντα, τη φακή Εγκλουβής και το Λαθούρι Καρυάς. Στην ΠΕ Λευκάδας καλλιεργούνται επίσης 1000 στρέμματα εσπεριδοειδή, και 1200 κηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων των λαχανόκηπων. Η ΠΕ Λευκάδα διαθέτει επίσης πλούσια βλάστηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

1.5.3 Ζωική Παραγωγή

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο κλάδος των αιγοπροβάτων. Συνολικά στην ΠΙΝ εκτρέφονται 236.915 αιγοπρόβατα σε 1.765 μονάδες. Η κατανομή τους σε πρόβατα, αίγες και αιγοπρόβατα φαίνεται στον Πίνακα 38 και το Διάγραμμα 22. Μετά τα αιγοπρόβατα,

σημαντικότερος κλάδος είναι τα βοοειδή, με 700 εκτροφές, 6.291 βοοειδών και με τα βοοειδή γαλακτοπαραγωγής να υπερτερούν σε αριθμό, αλλά να έχουν μικρότερο αριθμό εκτροφών έναντι των βοοειδών κρεοπαραγωγής. Η κονικλοτροφία, η σαλιγκαροτροφία και η ορνιθοτροφία αποτελούν μικρότερης σημασίας κλάδους.

Πίνακας 38: Στοιχεία ζωικής παραγωγής ΠΙΝ, 2017

Κατηγορία ζώου	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων
Βοοειδή	700	6.291
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγής	188	3.435
Βοοειδή κρεοπαραγωγής	241	2.162
Βοοειδή μεικτής εκτροφής	271	694
Αιγοπρόβατα	1.765	236.915
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	662	74.542
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	444	68.097
Αιγοπρόβατα (μεικτές)	659	94.276
Κονικλοτροφία	26	22.450
Σαλιγκαροτροφία	281	59.100
Ορνιθοτροφία	1	115.000

Πηγή: ΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 22: Στοιχεία ζωικής παραγωγής (εκτροφές) ΠΙΝ, 2017

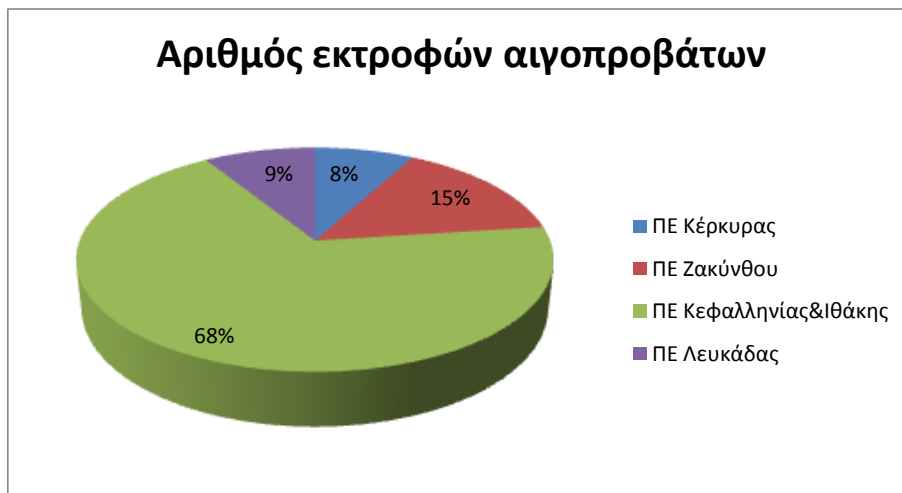
Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Ειδικότερα για τα αιγοπρόβατα, στον Πίνακα 39 και τα Διαγράμματα 23 και 24, απεικονίζεται η κατανομή του αριθμού των εκτροφών και των ζώων αιγοπροβάτων στις τέσσερις ΠΕ. Στον κλάδο των αιγοπροβάτων κυριαρχεί η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, που έχει το 68% του αριθμού των εκτροφών και το 85% του αριθμού αιγοπροβάτων. Οι υπόλοιπες ΠΕ ακολουθούν και περίπου μοιράζονται το υπόλοιπο ποσοστό της ΠΙΝ.

Πίνακας 39: Κατανομή αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017

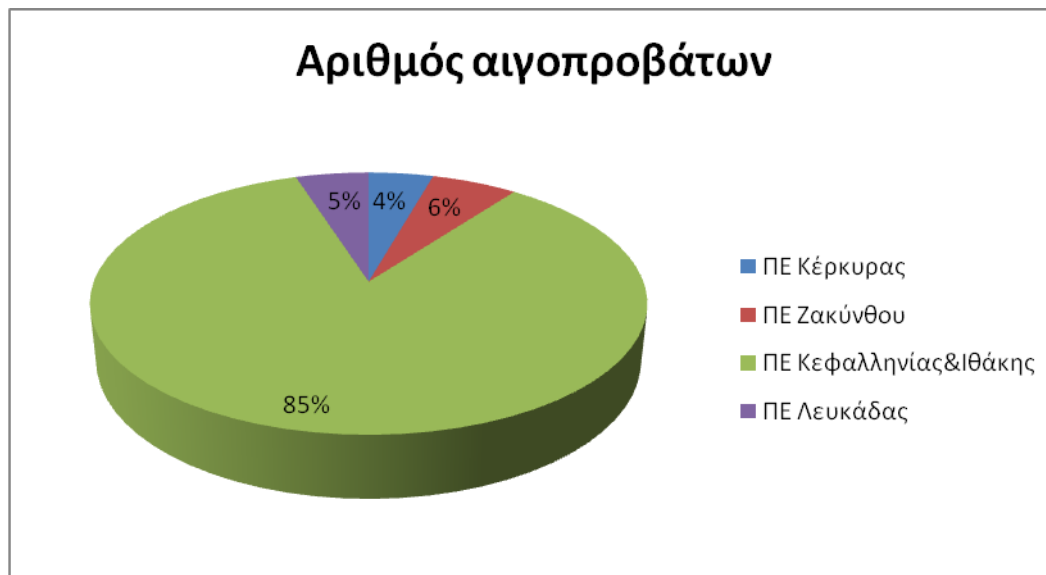
Αιγοπρόβατα	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων
ΠΕ Κέρκυρας	140	10.438
ΠΕ Ζακύνθου	265	13.885
ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	1.203	200.827
ΠΕ Λευκάδας	157	11.765
Σύνολο	1.765	236.915

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 23: Κατανομή εκτροφών αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 24 Κατανομή αριθμού αιγοπροβάτων ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

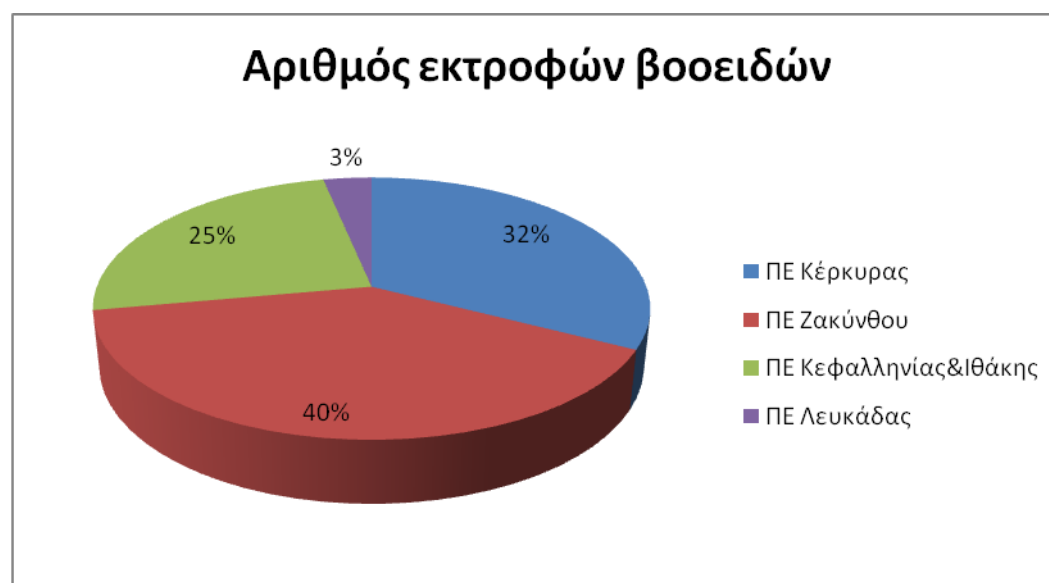
Όσον αφορά στα βοοειδή, στον Πίνακα 40 και τα Διαγράμματα 25 και 26, απεικονίζεται η κατανομή του αριθμού των εκτροφών και των ζώων βοοειδών στις τέσσερις ΠΕ.

Η ΠΕ Ζακύνθου έχει τον μεγαλύτερο αριθμό εκτροφών βοοειδών, με την ΠΕ Κέρκυρας και Κεφαλονιάς & Ιθάκης να ακολουθούν. Ωστόσο ο μεγαλύτερος αριθμός βοοειδών συναντάται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, ακολουθεί η ΠΕ Κέρκυρας και μετά η ΠΕ Ζακύνθου. Ο αριθμός εκτροφών βοοειδών και ζώων στην ΠΕ Λευκάδας είναι πολύ μικρότερος σε σχέση με τις άλλες ΠΕ.

Πίνακας 40: Κατανομή βοοειδών ΠΙΝ, 2017

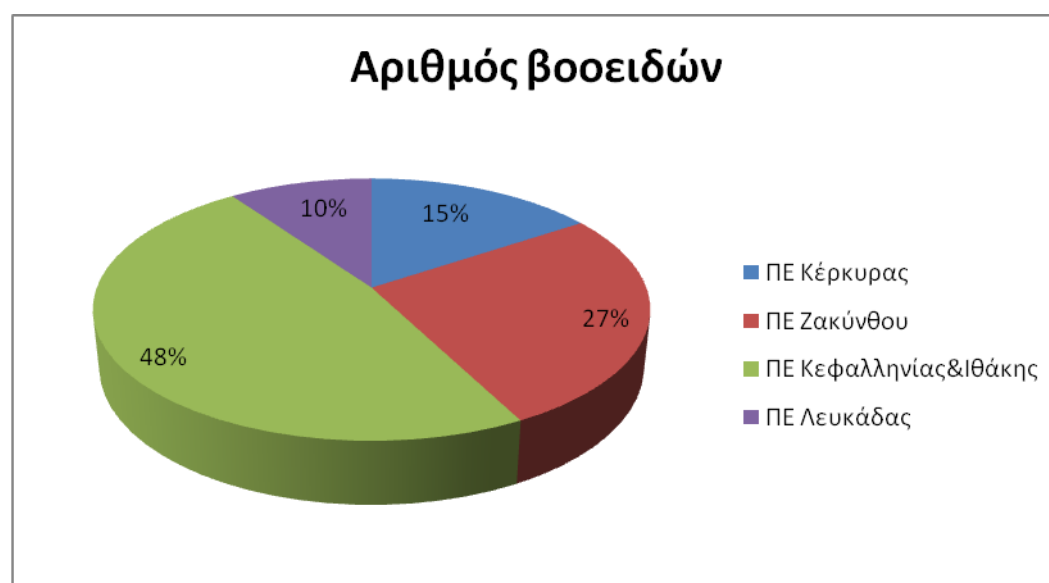
Βοοειδή	Αριθμός εκτροφών	Αριθμός ζώων
ΠΕ Κέρκυρας	228	985
ΠΕ Ζακύνθου	277	1.680
ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	172	3.011
ΠΕ Λευκάδας	23	615
Σύνολο	700	6.291

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 25: Κατανομή εκτροφών βοοειδών στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 26: Κατανομή αριθμού βοοειδών στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή: ΓΔΑΟΚ, 2017

Στην ΠΙΝ κυριαρχεί το «Κεφαλονίτικο» πρόβατο ενώ στα βοοειδή αξίζει να αναφερθεί η σπάνια φυλή των «βραχυκερατικών» αγελάδων. Σημειώνεται ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων από τοπικές φυλές αιγοπροβάτων καθιστούν επιτακτική την ανάγκη δημιουργίας προτύπου αιγοπρόβειου κρέατος με οριοθέτηση της περιοχής.

Ενδεικτικά, στο νησί της Κεφαλονιάς εκτρέφεται το πρόβατο φυλής Κεφαλονιάς που παρουσιάζει ιδιαίτερα μορφολογικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά, ώστε να διακρίνεται από όλες σχεδόν τις άλλες ελληνικές φυλές προβάτων. Επίσης, η φυλή Ζακύνθου, που εκτρέφεται στο ομώνυμο νησί, παρουσιάζει υψηλές αποδόσεις σε γάλα και κρέας και υψηλή αντοχή στις αντίξοες συνθήκες του περιβάλλοντος της περιοχής. Τέλος, στα νησιά του Ιονίου Πελάγους συναντάται και η ντόπια Ελληνική φυλή αιγών (Capra Prisca). Στην Κέρκυρα και παλαιότερα έκτρεφαν το πρόβατο της Λευκίμμης (ντόπιο). Σήμερα δεν είναι γνωστό εάν υπάρχει καθαρή φυλή.

Η Κεφαλονιά είναι το νησί με τη μεγαλύτερη παραγωγή και αξιοποίηση του πρόβειου και του γίδινου γάλακτος παράγοντας κυρίως λευκό τυρί άλμης.

Μελισσοκομία

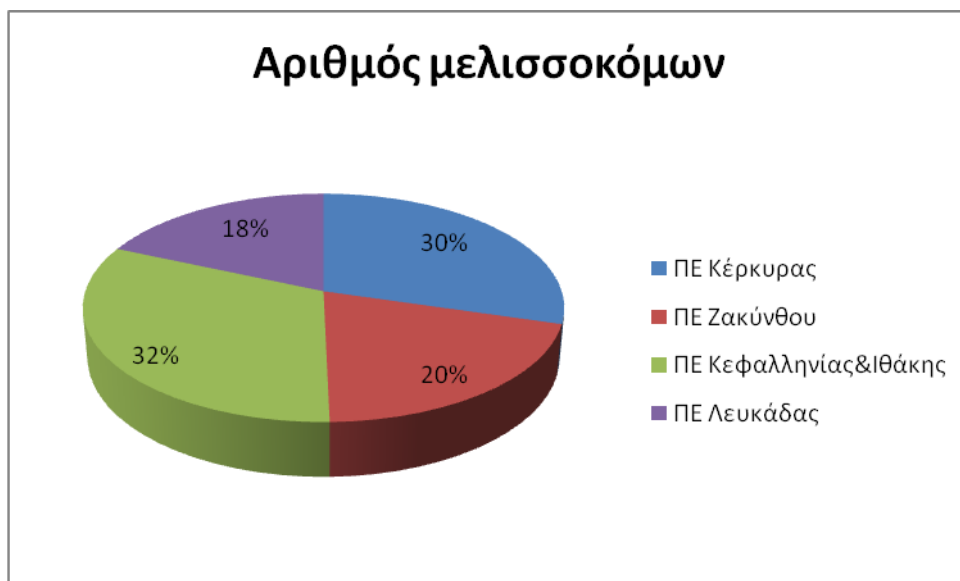
Ο κλάδος της μελισσοκομίας παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον για την ΠΙΝ, όπου 846 περίπου μελισσοκόμοι, κατέχουν 46.500 κυψέλες και παράγουν 530 τόνους μέλι ετησίως (Πίνακας 45).

Πίνακας 41: Στοιχεία μελισσοκομίας ΠΙΝ, 2017

Μέλι	Αριθμός μελισσοκόμων	Αριθμός κυψελών	Παραγόμενο μέλι (tn)
ΠΕ Κέρκυρας	250	10.000	150
ΠΕ Ζακύνθου	170	8.000	90
ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	270	19.000	180
ΠΕ Λευκάδας	156	9.500	110
Σύνολο Περιφέρειας	846	46.500	530

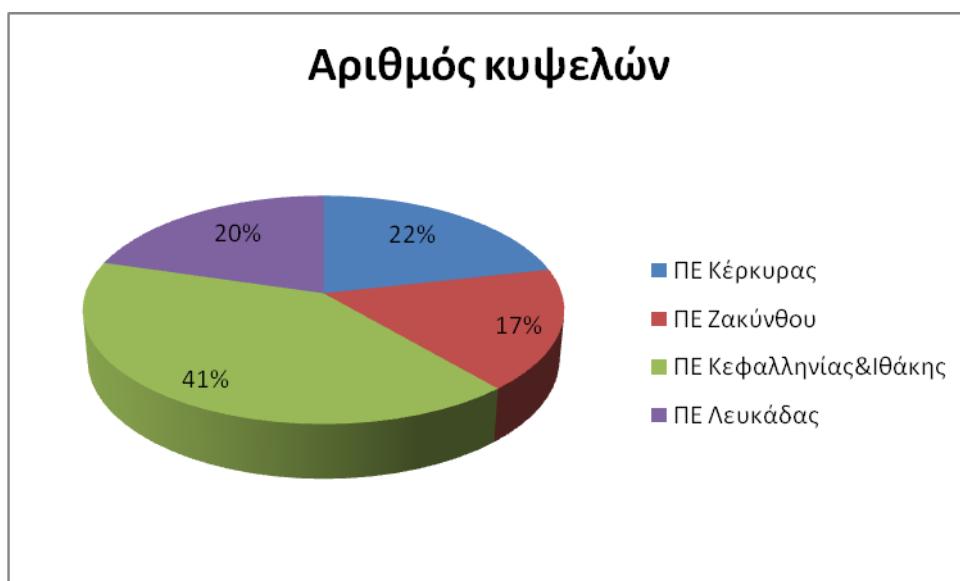
Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

Η κατανομή του αριθμού των μελισσοκόμων, των κυψελών και του παραγόμενου μελιού στις τέσσερις ΠΕ απεικονίζεται στα Διαγράμματα 27, 28 και 29. Από αυτά προκύπτει πως η μελισσοκομία είναι περισσότερο ανεπτυγμένη στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Το 40% του αριθμού των κυψελών βρίσκεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, το 22% στην ΠΕ Κέρκυρας, το 20% στην ΠΕ Λευκάδας και το 17% στην ΠΕ Ζακύνθου. Η ίδια περίπου κατανομή, ακολουθείται σε γενικές γραμμές και στον αριθμό μελισσοκόμων και στην ετήσια παραγωγή μελιού.

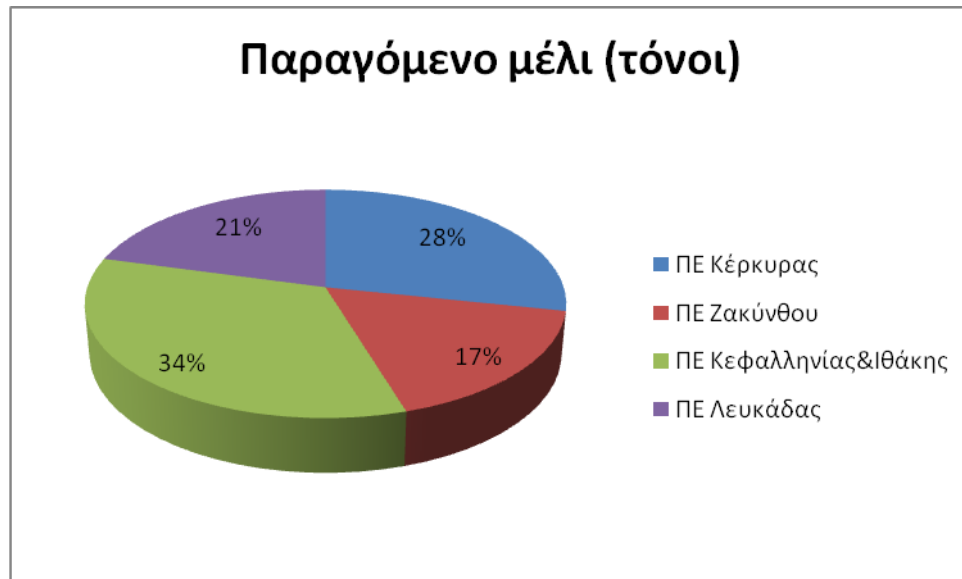
Διάγραμμα 27: Κατανομή αριθμού μελισσοκόμων στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 28: Κατανομή αριθμού κυψελών στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

Διάγραμμα 29: Κατανομή παραγόμενου μελιού στην ΠΙΝ, 2017

Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

Στην Π.Ι.Ν υπάρχουν 38 εγκαταστάσεις επεξεργασίας μελιού, με τη συντριπτική πλειοψηφία αυτών στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης.

Δράσεις, οι οποίες μπορούν να στηρίξουν, να αναδείξουν και να ενισχύσουν ακόμα περισσότερο τη μελισσοκομία της περιοχής, είναι:

- Ανάδειξη του ελατόμελου και η προώθηση της παραγωγής του, με λήψη μέτρων για την καλύτερη διαφήμισή του. Ο συγκεκριμένος τύπος μελιού συμπεριλαμβάνεται στους οκτώ αμιγείς τύπους μελιού, των οποίων τα χαρακτηριστικά έχουν καταγραφεί και ταυτοποιηθεί.
- Ανάδειξη του μελιού από εσπεριδοειδή, το οποίο είναι πολύ αρωματικό και λήψη μέτρων για τη διαφήμιση και προώθησή του.
- Στήριξη της βασιλοτροφίας και της παραγωγής βασιλικού πολτού, γύρης, πρόπολης και κεριού ως εναλλακτικές λύσεις για την αύξηση του εισοδήματος των μελισσοκόμων της περιοχής.

1.5.4 Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια

Στον Πίνακα 42 περιγράφονται τα στοιχεία αλιείας & υδατοκαλλιέργειας για κάθε ΠΕ ξεχωριστά και συνολικά για την ΠΙΝ

Συνολικά στην ΠΙΝ υπάρχουν 3.041 αλιείς, 1.613 αλιευτικά σκάφη, 8 αλιευτικοί σύλλογοι και 98 αλιευτικά καταφύγια. Η ΠΕ Κέρκυρας υπερτερεί σε όλα από τα παραπάνω στοιχεία που αφορούν στην αλιεία και ακολουθούν η ΠΕ Ζακύνθου, η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και τελευταία η Π.Ε Λευκάδας.

Τα κυριότερα είδη ψαριών είναι σαργός, κοκκινόψαρο, μπακαλιάρος, μπαρμπούνια, γόπα κ.α. στην ΠΕ Κέρκυρας, σαρδέλα, μαρίδα, γόπα, κολιός, μαγιάτικο, γαύρος, μπαρμπούνι, σκορπίδι, κουτσουμούρα, φαγκρί, σφυρίδα, ροφός, σαργός, σουπιά, χταπόδι, μπακαλάος στην ΠΕ Ζακύνθου, μπαρμπούνι, κουτσουμούρα, γαύρος, σαρδέλα, σουπιά και αστακός στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και γαύρος, σαρδέλα, σαφρίδια, παλαμίδα, μπακαλιάρη, κουτσουμούρες, μπαρμπούνια, μπακαλιάρη, παλαμίδα, γόπες, κέφαλοι και σαφρίδια στην ΠΕ Λευκάδας. Η ετήσια παραγωγή αλιευμάτων, αναφέρεται όπου

υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από τις ΔΑΟΚ, στις ενότητες για την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια κάθε ΠΕ

Η ιχθυοκαλλιέργεια έχει πλέον εδραιωθεί ως ένας πολύ δυναμικός κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής της περιοχής και κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Η περιοχή διαθέτει 27 μονάδες (εκ των οποίων οι 25 στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης) με δυναμικότητα μεγαλύτερη από 20.000 τόνους αλιευμάτων το χρόνο και εξαγωγές πάνω από το 10% της ετήσιας παραγωγής. Κυριότερα είδη ιχθυοκαλλιέργειας είναι η τσιπούρα, το λαβράκι, τα κεφαλοειδή και το χέλι. Στην ΠΙΝ υπάρχουν 4 λιμνοθάλασσες με συνολική έκταση 15.200 στρέμματα. Επίσης υπάρχει ένας ιχθυογεννητικός σταθμός στην Κεφαλονιά που παράγει 5.000.000 ιχθύδια, 4 εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας αλιευμάτων (κυρίως τσιπούρα, λαβράκι, χταπόδι, καλαμάρι) και 2 μονάδες εμπορίας για τσιπούρα και λαβράκι.

Πίνακας 42: Στοιχεία Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας ΠΙΝ, 2017

Είδος	ΠΕ Κέρκυρας	ΠΕ Ζακύνθου	ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	ΠΕ Λευκάδας	ΠΙΝ
Αλιείς	1.300	891	500	350	3.041
Αλιευτικά σκάφη	521	556	270	266	1.613
Αλιευτικοί σύλλογοι	2	1	3	2	8
Αλιευτικά καταφύγια	64	8	14	12	98
Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας	1	0	25	1	27
Λιμνοθάλασσες αριθμός	1	0	1	2	4
Λιμνοθάλασσες (στρ.)	7.500	0	1.200	6.500	15.200
Μονάδες επεξεργασίας	1			3	4
Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί			1		1
Εμπορία	1			1	2

Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

1.5.5 Μεταποίηση – Τυποποίηση - Εμπορία

Στον Πίνακα 43 περιγράφεται το είδος των μονάδων μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας αγροδιατροφικών προϊόντων ανά τομέα παραγωγής, ΠΕ και συνολικά για την ΠΙΝ

Συνολικά στην ΠΙΝ υπάρχουν 103 ελαιοτριβεία και 22 τυποποιητήρια ελαιολάδου, με τα περισσότερα από αυτά στις ΠΕ της Κέρκυρας και της Ζακύνθου, όπου η ελαιοκαλλιέργεια είναι περισσότερο ανεπτυγμένη. Επίσης σε όλες τις ΠΕ υπάρχουν 29 οινοποιεία, ενώ στην ΠΕ της Ζακύνθου υπάρχει το μοναδικό σταφιδεργοστάσιο της ΠΙΝ

Για τα προϊόντα ζωικής παραγωγής, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις τέσσερις ΔΑΟΚ, υπάρχει ένα σφαγείο στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και συνολικά σε όλη την ΠΙΝ 7 επιχειρήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων, 11 εγκαταστάσεις τεμαχισμού κρέατος και 8 εγκαταστάσεις

παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας. Παρατηρούμε πως η πλειοψηφία των μονάδων επεξεργασίας προϊόντων ζωικής παραγωγής βρίσκονται στην ΠΕ της Κέρκυρας και όχι στην ΠΕ της Κεφαλληνίας & Ιθάκης, όπως θα περίμενε κανείς, αφού όπως προκύπτει από τα στοιχεία ζωικής παραγωγής της ΠΙΝ, η ΠΕ της Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι αυτή που έχει περισσότερο ανεπτυγμένη κτηνοτροφία, συγκριτικά με τις υπόλοιπες.

Πίνακας 43: Μονάδες μεταποίησης, τυποποίησης, εμπορίας ΠΙΝ, 2017

Τομέας Παραγωγής	Είδος μεταποιητικής/ τυποποιητικής μονάδας	ΠΕ Κέρκυρας	ΠΕ Ζακύνθου	ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης	ΠΕ Λευκάδας	Σύνολο
Ελιά & Ελαιόλαδο	Ελαιοτριβεία	40	40	12	11	103
	Τυποποιητήρια ελαιολάδου	8	7	5	2	22
Αμπέλι & Οίνος	Οινοποιεία	7	8	9	5	29
	Σταφιδεργοστάσιο	0	1	0	0	1
Ζωική Παραγωγή	Σφαγείο			1		1
	Μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων	4	1	2		7
	Μονάδες τεμαχισμού κρέατος- κρεατοσκευάσματα	7	nd	2	2	11
	Μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας	6	nd	nd	2	8
	Μονάδες μελιού	3	nd	34	1	38
Αλιεία & Υδατοκαλλιέργεια	Μονάδες συσκευασίας- επεξεργασίας αλιευμάτων	2	nd		nd	2
	Εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας	1	nd	nd	nd	1
Δεύτερη Μεταποίηση	Μονάδες παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων	nd	6	6	8	20

Πηγή ΓΔΑΟΚ, 2017

Στον τομέα της μελισσοκομίας, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, σε ολόκληρη την ΠΙΝ υπάρχουν 38 εγκαταστάσεις μελιού εκ των οποίων οι 34 βρίσκονται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, η οποία έχει περισσότερο ανεπτυγμένη μελισσοκομία συγκριτικά με τις υπόλοιπες τρεις.

Για την τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία μόνο για την ΠΕ Κέρκυρας. Σύμφωνα με αυτά υπάρχουν 2 εγκαταστάσεις επεξεργασίας αλιευμάτων και 1 εγκατάσταση ιχθυοκαλλιέργειας.

Τέλος στον τομέα της δεύτερης μεταποίησης που αφορά παραδοσιακά προϊόντα, στο σύνολο της ΠΙΝ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία των τεσσάρων ΔΑΟΚ, υπάρχουν 20 μονάδες και αφορούν κυρίως είδη όπως το παστέλι, το μαντολάτο, η λαδόπιτα, τα λαδοκούλουρα κ.α.

1.5.6 ΠΟΠ – ΠΓΕ - Παραδοσιακά

Συνοψίζοντας τα επικαιροποιημένα διαθέσιμα στοιχεία (2017) της ΓΔΑΟΚ, τα σημαντικότερα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) και τα σημαντικότερα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα είναι τα εξής

Ελιά - Ελαιόλαδο

ΠΟΠ - ΠΓΕ

1. ΠΓΕ Άγιος Μαθαίος Κέρκυρας
2. ΠΓΕ Ζάκυνθος, (αρ. αναγνώρισης 379565/20.8.1993/17.7.1998 (Καν. (ΕΚ) 1549/98), παράγονται 62 τόνοι ετησίως)
3. ΠΓΕ Κεφαλονιά,

Το ελαιόλαδο «Άγιος Μαθαίος» της ΠΕ Κέρκυρας, από ποικιλία κορωνέικη έχει καταχωρηθεί στα μητρώα ως Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) (αρ. απόφασης καταχώρησης ονομασίας C321/2003 σελ.43, Καν. (ΕΟΚ) αριθ. 2081/92 του Συμβουλίου), ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει τυποποιηθεί, λόγω έλλειψης υποδομών (ΚΑΛΑΘΙ 2012).

Αμπέλι – Οίνος

Οίνοι ΠΟΠ

1. Ρομπόλα Κεφαλληνίας,
2. Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας και Μοσχάτο Κεφαλληνίας

Οίνοι ΠΓΕ

3. ΠΓΕ Κέρκυρας (αρ. αποφ. 330585/7.8.1996 (ΦΕΚ 765/Β/28.8.1996) τοπικός οίνος Κέρκυρας όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την αρ. αποφ. 316844/29.11.2004 (ΦΕΚ 1850/Β/14.12.2004))
4. ΠΓΕ Χαλκίδας (Κέρκυρα), (αρ. απόφ. 316853/29.11.2004 τοπικός Οίνος Χαλκίδας (ΦΕΚ 1850/Β/14.12.2004))
5. ΒΕΡΝΤΕΑ Ονομασία κατά Παράδοση Ζακύνθου ΠΓΕ (καλλιεργείται σε έκταση 85,2 στρεμμάτων και παράγει 43,36 τόνους ετησίως)
6. ΠΓΕ Ζάκυνθος (αρ. απόφ. :310945/24-12-2010 Υ. Α.Α.Τ (ΦΕΚ 2042 τ. Β')), καλλιεργείται σε έκταση 107,5 στρέμματα και παράγει 53,42 τόνους ετησίως)
7. ΠΓΕ Λευκάδος (2.500 τόνοι ετησίως),
8. ΠΓΕ Κεφαλονιάς σε τρεις ζώνες:
 - i. ΠΓΕ Μαντζαρινάτα
 - ii. ΠΓΕ Μεταξάτα
 - iii. ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου

Λοιπές καλλιέργειες

1. ΠΟΠ Σταφίδα Ζακύνθου (ημερ. καταχώρησης 31/5/2008 (Καν. (ΕΚ) 483/2008). Καλλιεργείται σε έκταση 110 στρέμματα και παράγει 45 τόνους ετησίως.
2. ΠΓΕ «κουμ-κουάτ» Κέρκυρας (160 στρέμματα, 15.000 δέντρα, 200 τόνοι ετήσια παραγωγή). Ο καρπός από το κουμ κουατ είναι εσπεριδοειδές, που μεταποιείται στο ομώνυμο λικέρ, φρουί γλασέ και σε μικρότερες ποσότητες σε μαρμελάδα και γλυκό του κουταλιού. Πωλείται σε τοπικά παραδοσιακά μαγαζιά αλλά και σε σουπερ μάρκετ και σε μικρό ποσοστό εξάγεται.

Παραδοσιακά προϊόντα

Γνωστά τοπικά παραδοσιακά προϊόντα φυτικής παραγωγής είναι το πεπόνι (300 στρέμματα, 750 τόνοι ετήσια παραγωγή) και το νεροκρέμμοδο (300 στρέμματα, 1.500 τόνοι ετήσια παραγωγή) στην ΠΕ Ζακύνθου, η φακή Εγκλουβής (350 στρέμματα, 30 τόνοι ετησίως) και το λαθούρι Καρυάς (3,5 τόνοι ετησίως) στην ΠΕ Λευκάδας. Για τη φακή Εγκλουβής και το λαθούρι Καρυάς έχει κατατεθεί φάκελος αίτησης για να χαρακτηριστούν Π.Ο.Π. Παραδοσιακά προϊόντα επίσης αποτελούν τα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά στις περισσότερες ΠΕ. Σημαντική είναι η ποικιλία αυτοφυών αρωματικών φυτών στην Κεφαλονιά (Αίνος κ.ά., όπου υπάρχει και μία μικρή βιοτεχνία), αλλά και σε Κέρκυρα και Λευκάδα κ.α..

Ιδιαίτερα γνωστά είναι τα παραδοσιακά γλυκά και ποτά της ΠΙΝ. Στην ΠΕ Κέρκυρας ξεχωρίζουν η τσιτσιμπύρα (είδος αναψυκτικού από λεμόνια), το λιμοντσέλο (είδος απεριτίφ από λεμόνια) και η κερκυραϊκή φρέσκια μπύρα. Η τσιτσιμπύρα αντιπροσωπεύει τη νεότερη ιστορία της Κέρκυρας, αποτελεί σήμα κατατεθέν των Επτανήσων από την εποχή της αγγλικής κυριαρχίας και γνωρίζει μεγάλη επιτυχία στα καφέ, τις ταβέρνες και τα μίνι μάρκετ του νησιού. Διατηρείται αποκλειστικά στο ψυγείο, σαν το γάλα, γι αυτό και δεν είναι εύκολη η εξαγωγή της. Η συκόπιτα ή συκομαΐδα είναι εκλεκτός ουζομεζές της ΠΕ Κέρκυρας, που φτιάχνεται από αποξηραμένα σύκα, ούζο, πιπέρι και άλλα μπαχαρικά και παρασκευάζεται από κάποιες μεταποιητικές μονάδες κουμ κουάτ. Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης γνωστά είναι τα γλυκά κουταλιού όπως κυδώνι, κούμαρο, αχλάδι αλλά και μαρμελάδες, ραβανί και άλλα πολλά. Στην ΠΕ Λευκάδας παράγεται παστέλι, μαντολάτο, λαδόπιτα, λαδοκούλουρα, γλυκά κουταλιού - χρησιμοποιώντας παλιές συνταγές, προϊόντα σοκολατοποιίας, λικέρ (ροζολί, κανέλα, γαρίφαλο, σομάδα, κ.α.), κονιάκ και ούζο.

Παραδοσιακά προϊόντα γάλακτος είναι το βούτυρο Κέρκυρας, το λαδοτύρι Ζακύνθου (60 τόνοι ετήσια παραγωγή), το ανθότυρο Ζακύνθου, το βαρελίσιο τυρί άλμης (πρώην φέτα) Κεφαλονιάς, το κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς, οι μυζήθρες και η πρέντζα Κεφαλονιάς, η ξινομυζήθρα ή σαλαμούρα της Λευκάδας. Ξεχωριστά τοπικά παραδοσιακά προϊόντα επίσης είναι το νούμπουλο (καπνιστό χοιρινό φιλέτο) Κέρκυρας και άλλα αλλαντικά της Κέρκυρας (σαλάμι, λουκάνικα, πηχτή), το σαλάμι αέρος (180 τόνοι ετησίως), τα λουκάνικα Λευκάδας (40 τόνοι ετησίως) και άλλα αλλαντικά της Λευκάδας.

Το μέλι όλων των ΠΕ αποτελεί επίσης αξιόλογο τοπικό προϊόν. Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης παράγονται 170 - 200 τόνοι ετησίως «θυμαρίσιο», «ανθέων» ή «ελάτης», εξαιρετικής ποιότητας και φήμης. Στην ΠΕ Κέρκυρας ο κλάδος αναπτύσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς (150 τόνοι ετήσιας παραγωγής) όπως και στη Λευκάδα (110 τόνοι ετησίως) όπου το θυμαρίσιο μέλι αξίζει πιστοποίησης, παρότι η παραγωγή υστερεί ως προς την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και στη Ζάκυνθο (90 τόνοι ετησίως).

2. ΚΑΛΑΘΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Στο παρόν Κεφάλαιο παρατίθεται επικαιροποιημένο το Ε. Σ. «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ», καταγράφεται η υλοποίηση των δράσεων προώθησης, που είχαν προταθεί κατά τη σύνταξη του Ε.Σ το 2012 καθώς και των εκδηλώσεων προώθησης στις οποίες συμμετείχε η ΠΙΝ κατά την περίοδο 2013-2017 και πραγματοποιείται κριτική επισκόπηση των εν λόγω δράσεων προώθησης.

Αναλυτικότερα το παρόν Κεφάλαιο περιλαμβάνει τα ακόλουθα δύο υποκεφάλαια:

- Το υποκεφάλαιο **«2.1 Στόχοι και Άξονες του Καλαθιού»**, στο οποίο καταγράφονται οι στόχοι και οι άξονες του ΕΣ Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, τα προϊόντα που αποτελούν το Καλάθι της ΠΙΝ και γίνεται μια κατηγοριοποίηση αυτών με βάση τους άξονες του Καλαθιού.
- Το υποκεφάλαιο **«2.2 Δράσεις Προώθησης του Καλαθιού – Κριτική Επισκόπηση»**, στο οποίο περιλαμβάνεται η καταγραφή της υλοποίησης των δράσεων προώθησης, που είχαν προταθεί κατά τη σύνταξη του Ε.Σ το 2012 καθώς και των εκδηλώσεων προώθησης στις οποίες συμμετείχε η ΠΙΝ κατά την περίοδο 2013-2017 και πραγματοποιείται κριτική επισκόπηση των εν λόγω δράσεων προώθησης

2.1 Στόχοι και Άξονες του Καλαθιού

Το «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ» αποτελεί επιχειρησιακό σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που αφορά τη χρηματοδότηση υπηρεσιών και υποδομών σχετικά με την προώθηση, τυποποίηση, πιστοποίηση, εμπορία και τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της.

Το αντικείμενο του Καλαθιού συνίσταται στην προώθηση και προβολή των τοπικών αγροτικών προϊόντων σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο, σε συνάρτηση με τη βελτίωση της ποιότητας, την αύξηση της παραγωγής και την ενίσχυση της εμπορευσιμότητάς τους.

2.1.1 Στόχοι του Καλαθιού

Στόχοι του εν λόγω επιχειρησιακού σχεδίου είναι :

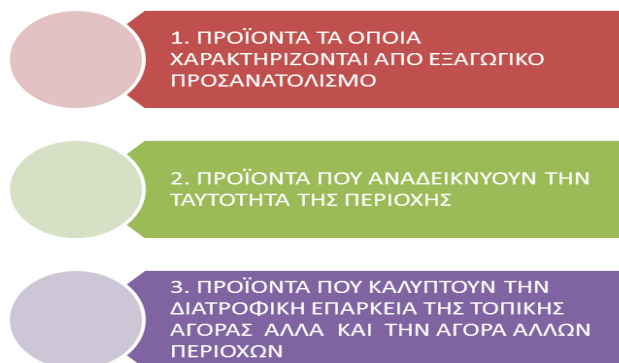
- η ανάδειξη της παραγωγικής και γαστρονομικής ταυτότητας της περιοχής,
- η προβολή και προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ,
- η ανάπτυξη της τοπικής γεωργικής παραγωγής με σκοπό την κάλυψη των τοπικών διατροφικών αναγκών και τη μείωση της εξάρτησης από την ηπειρωτική Ελλάδα,
- η βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων, με την παραγωγή προϊόντων ποιότητας, όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικών,
- η επέκταση των δυναμικών κλάδων της πρωτογενούς παραγωγής με στόχο την προώθηση των προϊόντων στην εθνική και διεθνή αγορά (αύξηση εξαγωγών),
- η ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος καθώς και η διατήρηση και ενίσχυση τοπικών θέσεων εργασίας, με παράλληλο στόχο την ηλικιακή ανανέωση του πληθυσμού,

- η διασύνδεση της πρωτογενούς αγροτικής παραγωγής με τον τουρισμό και η προώθηση των τοπικών, παραδοσιακών και υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων μέσω αυτού,
- η ίδρυση βελτιωμένων μονάδων μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας,
- η δημιουργία σύγχρονων συλλογικών αγροτικών οργανώσεων, όπως οι οργανώσεις παραγωγών και οι αγροδιατροφικές συμπράξεις,
- η δημιουργία σήματος με ένδειξη «νησιωτικό προϊόν»⁹
- η προστασία των καταναλωτών
- η προστασία του περιβάλλοντος μέσω της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων

2.1.2 Άξονες του Καλαθιού

Το Ε.Σ. «Καλάθι των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων», προτείνεται να περιλαμβάνει τρεις (3) κατηγορίες προϊόντων:

1. Προϊόντα τα οποία χαρακτηρίζονται από εξαγωγικό προσανατολισμό
2. Προϊόντα τα οποία αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής
3. Προϊόντα τα οποία καλύπτουν τη διατροφική επάρκεια της τοπικής αγοράς αλλά και την αγορά άλλων περιοχών της Ελλάδας

..

2.1.3 Προτεινόμενα προϊόντα για το Καλάθι

Τα προϊόντα για το Καλάθι της ΠΙΝ προτείνονται με βάση την υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ στον αγροδιατροφικό τομέα και το υφιστάμενο Επιχειρησιακό Σχέδιο «Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ», το οποίο έχει προκύψει μετά από διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους στον αγροδιατροφικό τομέα φορείς. Επιπλέον λαμβάνεται υπόψη η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΙΝ όπου ένας από τους τομείς προτεραιότητας είναι ο αγροδιατροφικός τομέας καθώς και το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων.

Τα αγροτικά προϊόντα του Καλαθιού είναι τα Πιστοποιημένα ΠΟΠ,ΠΓΕ προϊόντα φυτικής προέλευσης, τα υποψήφια προς πιστοποίηση προϊόντα και τα παραδοσιακά προϊόντα.

⁹ Σύμφωνα με την Έκθεση της Επιτροπής COM(2013) 888/16-12-2013 προς το ΕΚ και το Συμβούλιο, δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί οριζόντια γενική επισήμανση για τα «προϊόντα νησιωτικής γεωργίας».

2.1.3.1 ΠΟΠ- ΠΓΕ προϊόντα

Για την προστασία και την προώθηση προϊόντων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που συνδέονται με τη γεωγραφική τους προέλευση καθώς και για τα παραδοσιακά προϊόντα, η ΕΕ δημιούργησε λογότυπα ποιότητας με τίτλο "Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης" (ΠΟΠ), "Προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη" (ΠΓΕ) και "Εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα".

Μέσω των συστημάτων ποιότητας της ΕΕ, η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) παρέχει εργαλεία που βοηθούν στην ανάδειξη των ποιτήτων και της παράδοσης, που συνδέονται με καταχωρημένα προϊόντα και που εξασφαλίζουν στους καταναλωτές ότι αυτά είναι τα γνήσια προϊόντα. Κατά συνέπεια, τα συστήματα αυτά και τα λογότυπά τους βοηθούν τους παραγωγούς / ομάδες παραγωγών να προωθούν καλύτερα τα προϊόντα τους, παρέχοντάς τους νομική προστασία από την κακή χρήση ή παραποίηση του ονόματος προϊόντος. Συγκεκριμένα, τα συστήματα ποιότητας των προϊόντων της ΕΕ αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα, τους οίνους, τα αλκοολούχα ποτά και τους αρωματισμένους οίνους, τα οποία έχουν καταχωρίσει οι παραγωγοί ή οι ομάδες παραγωγών σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ.

Η Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) προσδιορίζει τα προϊόντα που παράγονται, επεξεργάζονται και προετοιμάζονται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, χρησιμοποιώντας την αναγνωρισμένη τεχνογνωσία των τοπικών παραγωγών και των συστατικών της περιοχής. Πρόκειται για προϊόντα των οποίων τα χαρακτηριστικά συνδέονται με τη γεωγραφική τους προέλευση. Πρέπει να τηρούν συγκεκριμένο σύνολο προδιαγραφών και να φέρουν το λογότυπο ΠΟΠ.

Η Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) προσδιορίζει τα προϊόντα των οποίων η ποιότητα ή η φήμη συνδέονται με τον τόπο ή την περιοχή παραγωγής, επεξεργασίας ή παρασκευής, αν και τα χρησιμοποιούμενα συστατικά δεν πρέπει κατ' ανάγκη να προέρχονται από τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Όλα τα προϊόντα ΠΓΕ πρέπει επίσης να τηρούν ένα ακριβές σύνολο προδιαγραφών και να φέρουν λογότυπο.

Η ένδειξη Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα προσδιορίζει προϊόντα παραδοσιακού χαρακτήρα, είτε στη σύνθεση είτε στα μέσα παραγωγής, χωρίς συγκεκριμένη σύνδεση με μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Σκοπός του εν λόγω συστήματος ποιότητας είναι να διαφυλαχθούν οι παραδοσιακές μέθοδοι παραγωγής και οι συνταγές με την παροχή βοήθειας προς τους παραγωγούς παραδοσιακών προϊόντων για την εμπορική προώθηση και τη γνωστοποίηση στους καταναλωτές των στοιχείων που προσδίδουν αξία στις παραδοσιακές συνταγές και τα προϊόντα τους.

Τα Προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ της ΠΙΝ είναι:

Ελαιόλαδα

1. ΠΓΕ Ζάκυνθος,
2. ΠΓΕ Κεφαλονιά,
3. ΠΓΕ Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας

Οίνοι ΠΟΠ

1. Ρομπόλα Κεφαλληνίας,
2. Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας και Μοσχάτο Κεφαλληνίας

Οίνοι ΠΓΕ:

1. ΒΕΡΝΤΕΑ Ονομασία κατά Παράδοση Ζακύνθου ΠΓΕ ,
2. ΠΓΕ Ζάκυνθος ,
3. ΠΓΕ Λευκάδος,
4. ΠΓΕ Κεφαλονιάς
5. ΠΓΕ Μαντζαρινάτα
6. ΠΓΕ Μεταξάτα
7. ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου,
8. ΠΓΕ Κέρκυρας
9. ΠΓΕ Χαλικούνας

ΠΟΠ Σταφίδα Ζακύνθου**ΠΓΕ Κουμ-κουατ Κέρκυρας****2.1.3.2 Υποψήφια προς Πιστοποίηση προϊόντα**

Τα αξιόλογα τοπικά προϊόντα με σταθερή διαδικασία παραγωγής και τήρησης των κανόνων ορθής γεωργικής πρακτικής και προαπαιτούμενων, υποψήφια για πιστοποίηση όπως:

- Φακή Εγκλουβής, νεροκρέμυδο Ζακύνθου
- Βαρελίσιο λευκό τυρί άλμης (πρώην φέτα Κεφαλληνίας), κεφαλοτύρι Κεφαλληνίας, Λαδοτύρι Ζακύνθου, Νούμπουλο Κέρκυρας, Σαλάμι Κέρκυρας ,Σαλάμι Λευκάδος
- Προϊόντα Ιχθυοκαλλιέργειας Κεφαλονιάς, Λευκάδας και Κέρκυρας (λαβράκι, τσιπούρα, ερυθρός τόνος, μυτάκι, κέφαλος, αυγοτάραχο, χέλι)
- Κερκυραϊκή φρέσκια μπύρα
- Μέλι από κάθε Π.Ε

2.1.3.3 Παραδοσιακά προϊόντα

Τα παραδοσιακά προϊόντα όλων των περιφερειακών ενοτήτων όπως:

- κηπευτικά,
- πεπόνι Ζακύνθου,
- λαθούρι Καρυάς,
- παραδοσιακά γλυκά και ποτά,
- αρωματικά φυτά ,
- κτηνοτροφικά φυτά ,
- προϊόντα κρέατος,

- προϊόντα γάλακτος όπως κρέμες, μυζήθρες και πρέντζα Κεφαλονιάς .

2.1.4 Προϊόντα με βάση τους άξονες του Καλαθιού

Τα παραπάνω προϊόντα του Καλαθιού της ΠΙΝ κατατάσσονται σύμφωνα με τους άξονες του καλαθιού.

1. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ:

Ελαιόλαδο,
Οίνος,
Σταφίδα Ζακύνθου,
Προϊόντα
ιχθυοκαλλιέργειας
(τσιπούρα, λαβράκι,
χέλι)

2. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ :

Μέλι,
κουμ-κουάτ,
φακή Εγκλουβής ,
λαθούρι Καρυάς ,
νεροκρέμμυδο
Ζακύνθου,
τυροκομικά προϊόντα
Κεφαλονιάς(άσπρο
τυρί άλμης,
κεφαλοτύρι,
μυζήθρες) λαδοτύρι
Ζακύνθου ,
νούμπουλο Κέρκυρας,
σαλάμι Κέρκυρας,
σαλάμι Λευκάδος,
αρωματικά φυτά

3. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Κηπευτικά,
Εσπεριδοειδή,
Κτηνοτροφικά φυτά,
Γαλακτοκομικά
προϊόντα,
Κρέας και προϊόντα
του,
Παραδοσιακά γλυκά

Προϊόντα τα οποία χαρακτηρίζονται από εξαγωγικό προσανατολισμό:

- ελαιόλαδο ,
- οίνος,
- σταφίδα Ζακύνθου,
- προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας (τσιπούρα, λαβράκι, χέλι), (κάποια από τα προϊόντα αυτά εξάγονται ήδη έστω και σε μικρές ποσότητες).

Το ελαιόλαδο, οι οίνοι και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας αποτελούν δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους με ανταγωνιστικά συγκριτικά πλεονεκτήματα (ΚΕΠΕ, 2015).

Προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής

- μέλι,
- κουμ-κουάτ,
- φακή Εγκλουβής ,
- λαθούρι Καρυάς ,
- νεροκρέμμυδο Ζακύνθου,
- τυροκομικά προϊόντα Κεφαλονιάς (άσπρο τυρί άλμης, κεφαλοτύρι, μυζήθρες) λαδοτύρι Ζακύνθου ,
- νούμπουλο Κέρκυρας,
- σαλάμι Κέρκυρας,
- σαλάμι Λευκάδος,
- αρωματικά φυτά

Το μέλι είναι ένας κλάδος με συγκριτικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλες χώρες, ωστόσο τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει δραματική επιδείνωση της ανταγωνιστικότητάς του (ΚΕΠΕ 2015).

Προϊόντα που καλύπτουν την διατροφική επάρκεια της τοπικής αγοράς

- Κηπευτικά,
- εσπεριδοειδή,
- κτηνοτροφικά φυτά,
- γαλακτοκομικά προϊόντα,
- κρέας και προϊόντα του,
- παραδοσιακά γλυκά κάθε ΠΕ.

Τα φρούτα και τα κηπευτικά, ανήκουν επίσης στους δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους με ισχυρά ανταγωνιστικά συγκριτικά πλεονεκτήματα και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να διερευνηθεί περισσότερο, αν κάποια είδη φρούτων και λαχανικών και με ποιες προϋποθέσεις (π.χ. θερμοκηπιακές, θερμοκηπιακές υδροπονικές καλλιέργειες κ.α.), θα μπορούσαν να αποκτήσουν εξαγωγικό προσορισμό.

Στην υφιστάμενη κατάσταση οι ποσότητες που παράγονται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι μικρές και γι' αυτό τα προϊόντα αυτά ανήκουν στον Άξονα του καλαθιού, με «τα προϊόντα που καλύπτουν τη διατροφική επάρκεια της τοπικής αγοράς αλλά και άλλων περιοχών της Ελλάδας».

Επίσης προτείνεται να εξεταστεί κατά πόσο, τα γαλακτοκομικά προϊόντα που ανήκουν στους δυναμικά εξελισσόμενους εξαγωγικούς κλάδους αλλά και στους κλάδους αιχμής, μπορούν να αποτελέσουν και αυτά προϊόντα με εξαγωγικό προορισμό. Το κρέας και οι ζωοτροφές ανήκουν στους αδύναμους (ελλειμματικούς) εξαγωγικούς κρίκους της ελληνικής οικονομίας και με συνεχή διαχρονική επιδείνωση της ανταγωνιστικής του θέσης (ΚΕΠΕ 2015).

2.2 Δράσεις Προώθησης του Καλαθιού – Κριτική Επισκόπηση

Στο Ε.Σ. «Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ», 2012 είχαν προταθεί οι παρακάτω υποστηρικτικές δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ:

2.2.1 Πιστοποίηση Προϊόντων

Μια από τις δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού ήταν η πιστοποίηση αυτών. Συγκεκριμένα είχαν προταθεί οι ακόλουθες ενέργειες:

- η υποβολή φακέλων για αναγνώριση και πιστοποίηση ως ΠΓΕ των προϊόντων: ελαιόλαδο Κέρκυρας, νούμπουλο Κέρκυρας, σαλάμι Λευκάδος, σαλάμι Κέρκυρας
- η υποβολή φακέλων για αναγνώριση και πιστοποίηση ως ΠΟΠ των προϊόντων: λευκό τυρί άλμης Κεφαλληνίας, κεφαλοτύρι Κεφαλληνίας, λαδοτύρι Ζακύνθου, λευκό τυρί Κέρκυρας
- η κατοχύρωση μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ
- η στήριξη των σύγχρονων μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας της Κεφαλονιάς για πιστοποίηση των προϊόντων τους.
- η δημιουργία υποστηρικτικής δομής που μέλημα της θα είναι να βοηθήσει τους παραγωγούς ή τις επιχειρήσεις ώστε να ολοκληρώσουν το φάκελο για την πιστοποίηση προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ιδιότυπα προϊόντα .
- η προώθηση ενεργειών προκειμένου σημαντικά προϊόντα των Π.Ε να φέρουν την ένδειξη «νησιωτικό προϊόν»
- η προώθηση της βιολογικής γεωργίας και της ολοκληρωμένης διαχείρισης σε όλες τις καλλιέργειες.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της ΠΙΝ, μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί κανένας φάκελος για πιστοποίηση, ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ, των προϊόντων που αναφέρονται παραπάνω, καθώς δεν υπήρχε ενδιαφέρον από τους παραγωγούς/μεταποιητές αυτών. Επίσης δε δημιουργήθηκε υποστηρικτική δομή της εν λόγω διαδικασίας, ούτε πραγματοποιήθηκαν ενέργειες σχετικά με τις υπόλοιπες δράσεις που είχαν σχεδιαστεί.

2.2.2 Ομάδες Παραγωγών Αγροτικών Προϊόντων

Στο πλαίσιο του ν. 4015 (ΦΕΚ /210/Β/21.4.11) «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου-Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» είναι δυνατή η σύσταση Ομάδων Παραγωγών αγροτικών προϊόντων, δράση η οποία προτείνεται στο Καλάθι της ΠΙΝ στο πλαίσιο των δράσεων προώθησης αυτού.

Οι ομάδες και οι οργανώσεις παραγωγών βοηθούν τους γεωργούς να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις που θέτουν η αύξηση του ανταγωνισμού και η παγίωση των αγορών σε σχέση με την εμπορία των προϊόντων τους, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αγορών. Η σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών ενθαρρύνεται από την ΕΕ.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της ΠΙΝ, κατά την τελευταία πενταετία δε δημιουργήθηκαν Ομάδες Παραγωγών αγροτικών προϊόντων στην Περιφέρεια, διότι δεν υπήρξε σχετικό ενδιαφέρον. Υπάρχει καταγεγραμμένη μια Οργάνωση Παραγωγών «ΑΣ Ενιαίος Αγροτικός Ελαιουργικός Σταφιδικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Ζακύνθου».

2.2.3 Σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης

Μια από τις σημαντικότερες δράσεις που περιγράφεται στο ΕΣ «Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ», η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού, είναι η δημιουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, σύμφωνα με τον ν. 4015 (ΦΕΚ /210/Β/21.4.11) «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου-Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους», με σκοπό την ανάδειξη προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων που παράγονται στη περιφέρεια και την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης του «Καλαθιού της Περιφέρειας».

Το 2016 ξεκίνησε η διαδικασία για τη σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της ΠΙΝ, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Συνεταιριστικού Νόμου 4384/2016, το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 9 του Νόμου 4015/2011, που προέβλεπε για πρώτη φορά την δημιουργία των Αγροδιατροφικών Συμπράξεων των Περιφερειών στην χώρα. Το Νομικό Πλαίσιο για την ίδρυση και την λειτουργία της Σύμπραξης διέπεται από το άρθρο 196 του Νόμου 3852/2010 (Νόμος Καλλικράτη) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την παράγραφο 11 του Άρθρου 44 του Νόμου 3979/2011 και η Σύμπραξη θα έχει τη νομική μορφή της Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρείας με βάση τα άρθρα 741 έως 784 του Αστικού Κώδικα.

Το Μάιο του 2017 συστάθηκε η Αγροδιατροφική Σύμπραξη της ΠΙΝ, ως Αστική Εταιρεία Μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 741 επ. Α.Κ. του Νόμου 3852/2010 όπως ισχύει και του άρθρου 35 του Νόμου 4384/2016. Η επωνυμία της Εταιρείας είναι «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ», με διακριτικό τίτλο «Ιόνια Γη».

Βασικοί σκοποί της Εταιρείας είναι η υποστήριξη, ανάδειξη, προβολή και προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων, που παράγονται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας, στην περιφερειακή, εθνική και διεθνή αγορά καθώς και η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και προώθησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου ανάπτυξης του Αγροτικού και Αγροδιατροφικού Τομέα, όπως αυτό εκάστοτε θα επικαιροποιείται με βάση τις αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων.

Η Αγροδιατροφική Σύμπραξη θα επιχειρήσει αφενός μεν να υποστηρίξει, να προβάλλει και να προωθήσει τα τοπικά αγροτικά και αγροδιατροφικά προϊόντα στις εγχώριες και διεθνείς αγορές μέσω της ανάπτυξης ή ενίσχυσης υπάρχοντων κοινών και ενιαίων μηχανισμών και πρωτοβουλιών άλλων φορέων (αγρότες, συλλογικοί φορείς, ιδιωτικοί φορείς κλπ), αφετέρου δε να ενισχύσει την τοπική

εφοδιαστική αλυσίδα αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες που θα συμβάλουν στην αύξηση της «ζήτησης» των τοπικά παραγόμενων προϊόντων από τους κατοίκους και τους επισκέπτες της Περιφέρειας.

Μέλη της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης είναι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, οι Δήμοι Λευκάδας, Κεφαλονιάς, Παξών, Ζακύνθου και Ιθάκης, ΕΑΣ, Επιμελητήρια, εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον αγροδιατροφικό τομέα καθώς και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Περιφέρειας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων.

2.2.4 Σύμφωνο Ποιότητας – Περιφερειακό σήμα

Μια από τις δράσεις που θα συνέβαλαν στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ είναι η δημιουργία «Συμφώνου Ποιότητας για την ΠΙΝ». Ως στρατηγικός στόχος του Συμφώνου Ποιότητας αναφέρεται «η ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη της ΠΙΝ μέσω της συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς, τις επιχειρήσεις και τη κοινωνία των πολιτών». Στο σχεδιασμό του Καλαθιού ήταν το Σύμφωνο Ποιότητας της ΠΙΝ «να ενσωματωθεί στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη προκειμένου να δημιουργήσει δυναμικές ενέργειες στο πεδίο της σύμπραξης όλων των εμπλεκόμενων φορέων».

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας δεν έχουν γίνει ενέργειες σχετικά με τη δημιουργία «Συμφώνου Ποιότητας για την ΠΙΝ», παρόλο που έχει συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό. Βασική αίτια είναι ότι δεν είχε συσταθεί η Αγροδιατροφική Σύμπραξη, η οποία θα αναλάμβανε, σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, την εν λόγω πρωτοβουλία.

2.2.5 Παρατηρητήριο τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων

Στο πλαίσιο του ν. 4015 (ΦΕΚ /210/Β/21.4.11) «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου-Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» ήταν δυνατή η δημιουργία Παρατηρητηρίου τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων, δράση η οποία προτείνεται στο Καλάθι της ΠΙΝ στο πλαίσιο των δράσεων προώθησης αυτού. Σύμφωνα με το Καλάθι της ΠΙΝ θεωρείται απαραίτητος μηχανισμός ο οποίος, μαζί με το μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων, συμβάλει όχι μόνο στη διαφανή διαδικασία εμπορίας, αλλά και στη μείωση του κόστους παραγωγής (λόγω φθηνότερων εφοδίων) με αποτέλεσμα την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος και τη μείωση της τιμής των προϊόντων για τον καταναλωτή.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της ΠΙΝ δεν πραγματοποιήθηκαν ενέργειες για τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Τιμών μέχρι σήμερα.

2.2.6 Ενιαίο μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών

Στο πλαίσιο του ν. 4015 (ΦΕΚ /210/Β/21.4.11) «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου-Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» ήταν δυνατή η δημιουργία Ενιαίου μητρώου εμπόρων αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών, δράση η οποία προτείνεται στο Καλάθι της ΠΙΝ στο πλαίσιο των δράσεων προώθησης αυτού. Σύμφωνα με το Καλάθι της ΠΙΝ, η σύσταση του αποσκοπεί στη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και πληροφοριών η οποία θα αποτελέσει ένα σημαντικό βοήθημα στην αποτελεσματική παρακολούθηση, ανάλυση και έλεγχο των μηχανισμών διαμόρφωσης των τιμών της αγοράς εγχώριων γεωργικών προϊόντων και θα συμβάλει καθοριστικά στην διαπίστωση και εξάλειψη των αθέμιτων συμβατικών πρακτικών μεταξύ επιχειρηματικών φορέων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.

Με τον Νόμο 3955 (ΦΕΚ 89 της 20ης Απριλίου 2011) ιδρύθηκε ηλεκτρονική βάση δεδομένων και πληροφοριών με τον τίτλο «Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών» και σκοπό την καταγραφή της εμπορίας και την ενοποίηση των κατακερματισμένων υπαρχόντων μητρώων που τηρούνταν από διάφορες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Σημαντικό επίσης είναι ότι προβλέπεται στο νόμο αυτό, για τον καλύτερο εντοπισμό των υπευθύνων για φαινόμενα αισχροκέρδειας στην αγορά αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών, η Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης να συσχετίζει τα στοιχεία του Μητρώου με το Παρατηρητήριο Τιμών Αγροτικών Προϊόντων, το οποίο έχει συσταθεί και λειτουργεί με την ΚΥΑ 334235/10.1.2001(ΦΕΚ Β'97). Επίσης, ο Ν. 4015/2011 (ΦΕΚ Α'/210/21-9-2011) συστήνει ένα «Εθνικό Μητρώο Συλλογικών Αγροτικών Οργανώσεων» και Ομάδων Παραγωγών Αγροτικών Προϊόντων (Ο.Π.), και καθορίζει τις βασικές αρχές λειτουργίας και αξιολόγησης των Αγροτικών Συνεταιρισμών, την έννοια των Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (ΑΕΣ), τις Διεπαγγελματικές οργανώσεις, τις Αγροδιατροφικές συμπράξεις της Περιφέρειας, ενώ επίσης θεμελιώνει τις «Συμβάσεις μελλοντικής πώλησης αγροτικών προϊόντων», που μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην εκτέλεση της συμβολαιακής γεωργίας, και των Δημοπρατηρίων αγροτικών προϊόντων.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της ΠΙΝ, δεν έχει πραγματοποιηθεί κάποια δράση από την Περιφέρεια σχετικά με το εν λόγω Μητρώο, γεγονός που αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Σημειώνεται ότι η Γενική Δ/ση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΙΝ ενημερώνει με επίσημη αλληλογραφία τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των νωπών Οπωροκηπευτικών ότι η εγγραφή τους στη Βάση Δεδομένων Μητρώο Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (ΜΕΝΟ) είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με το άρθρ. 3 της ΚΥΑ με αριθ. 257543/ΦΕΚ 1122/Β'/2003. Η υποχρέωση εγγραφής στο ΜΕΝΟ αφορά τους εισαγωγείς, εξαγωγείς & διακινητές, τους εμπόρους χονδρικής πώλησης, των κεντρικών λαχαναγορών, της λιανικής πώλησης (super-markets, μανάβικα, πωλητές λαϊκών αγορών, πλανόδιοι ή υπαίθριοι έμποροι) και τους παραγωγούς. Για την εγγραφή τους στο ΜΕΝΟ οι υπόχρεοι πρέπει να απευθύνονται στη Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας για την Κέρκυρα και στα κατά τόπους Τμήματα Φυτοϋγειονομικού & Ποιοτικού Ελέγχου, των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων. Η μη αναγραφή στο ΜΕΝΟ είναι «Μη συμμόρφωση ως προς την υποχρέωση εγγραφής στα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία Μητρώα» και επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 1.000-10.000€, σύμφωνα με το άρθρ. 23, του Νόμου 4235, ΦΕΚ 32/Α'/2014. Σύμφωνα με τη ΔΑΟΚ Λευκάδας (2017) ξεκίνησε το 2006 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, η καταγραφή παραγωγών και εμπόρων οπωροκηπευτικών στο ΜΕΝΟ και έχουν καταγραφεί 25 παραγωγοί και 40 έμποροι.

2.2.7 Συμβολαιακή Γεωργία

Με το Νόμο 4015 (ΦΕΚ 210/Α/21.9.2011) για το «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου - Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» θεμελιώνονται οι «Συμβάσεις μελλοντικής πώλησης αγροτικών προϊόντων», που είναι καθοριστικής σημασίας για την εκτέλεση συμβολαιακής γεωργίας. Οι «Συμβάσεις μελλοντικής πώλησης αγροτικών προϊόντων» είναι συμβόλαια μεταξύ επιχειρήσεων και αγροτών για την παράδοση προϊόντος σε προκαθορισμένες τιμές (ή εύρος τιμών). Η συμβολαιακή γεωργία καταγράφεται στο Καλάθι της ΠΙΝ ως άλλη μια δράση η οποία δύναται να στηρίξει την προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας η συμβολαιακή γεωργία είναι μια πρακτική που δεν έχει υιοθετηθεί στην περιφέρεια μέχρι σήμερα.

2.2.8 Εκπαίδευση αγροτών

Μια οριζόντια δράση, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων, είναι η εκπαίδευση των αγροτών σύμφωνα με τον υφιστάμενο σχεδιασμό και συγκεκριμένα *«Η συνεχής εκπαίδευση και ενημέρωση των αγροτών είναι απαραίτητη για τις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις, τόσο σε κοινωνικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Ο αγρότης παύει να είναι απλά παραγωγός προϊόντων και θα πρέπει να προσανατολίσει τη γεωργική του εκμετάλλευση και σε άλλες δραστηριότητες (μεταποίηση, αγροτουρισμός) γεγονός που κάνει αναγκαία εκτός από την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης για παροχή εξειδικευμένων συμβουλών και κατάρτισης σε πεδία που σχετίζονται με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων σημαντικής προστιθέμενης αξίας, τη προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση και διαφοροποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων»*.

Σύμφωνα με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας δεν υπάρχει σχεδιασμός για την εκτέλεση προγραμματισμένων δράσεων εκπαίδευσης αγροτών. Έχουν γίνει κάποιες περιστασιακές δράσεις, όπως ένα σεμινάριο μελισσοκομίας, που διοργανώθηκε το 2013 στο πλαίσιο συνεργασίας της ΠΙΝ με τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, με στόχο την ποιοτική πρωτογενή παραγωγή και απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού των Ιονίων Νήσων στον πρωτογενή τομέα. Στο πενθήμερο σεμινάριο έλαβαν μέρος επαγγελματίες και ερασιτέχνες μελισσοκόμοι της ΠΕ Κέρκυρας, οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν σχετικά με τα μελισσοκομικά φυτά, εχθρούς και ασθένειες των μελισσών και τρόπους πρόληψης, προϊόντα κυψέλης, βιολογική μελισσοκομία, πιστοποίηση μελισσοκομικών προϊόντων κ.ά. Αντίστοιχες δράσεις επιμόρφωσης ενηλίκων στη μελισσοκομία διοργάνωσε και η Πρακτική Γεωργική Σχολή Παναγή Βαλλιάνου στην Κεφαλονιά.

2.2.9 Εκδηλώσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων

Κατά τη διάρκεια των ετών 2013-2017, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, συμμετείχε σε 7 εκθέσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), σε μία (1) διεθνή έκθεση στην Πολωνία, ενώ δημιούργησε ένα (1) ανοιχτό μεμονωμένο περίπτερο προώθησης προϊόντων στο Λιμάνι της Κέρκυρας. Συνολικά πραγματοποίησε 11 δράσεις εκδηλώσεων, οι οποίες περιγράφονται εν συντομία παρακάτω:

- 1 «Θεσμοφóρια» 2013, Αθήνα
- 2 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2015, Αθήνα
- 3 Detrop 2015, Θεσσαλονίκη
- 4 Εκθεσιακό Περίπτερο (ΟΛΚΕ), Λιμάνι Κέρκυρας
- 5 OINOPAMA 2016, Αθήνα
- 6 Detrop 2016, Θεσσαλονίκη
- 7 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2016, Αθήνα
- 8 Food Show 2016, Πολωνία
- 9 OINOPAMA 2017, Αθήνα
- 10 Detrop 2017, Θεσσαλονίκη
- 11 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017, Αθήνα

2.2.9.1 «Θεσμοφóρια» 2013 Αθήνα

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας

Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Κόστος ενέργειας μη διαθέσιμο

Χρονική περίοδος υλοποίησης 24-26 Μαΐου 2013

Πηγή χρηματοδότησης μη διαθέσιμο

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹⁰

Η συμμετοχή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με το καλάθι αγροτικών της προϊόντων, στην τριήμερη εκδήλωση “ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ”, που διοργανώθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε συνεργασία με το Υπουργείο Τουρισμού, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, με τη συμβολή του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών του Υπουργείου Παιδείας, στις 24,25 & 26 Μαΐου 2013 στο Μουσείο της Ακρόπολης, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία.

¹⁰ <https://www.mylefkada.gr/alles-eidiseis/perifereia/pin-thesmofovia-13567/>

http://84.205.237.112/oldpin/index.php?option=com_content&view=article&id=2500:nea0306-1&catid=81:pe-zakyntou&Itemid=58
<http://www.zanteppress24.gr/index.php/zante/5529--lr-sp-221571173>

Η συμμετοχή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στη πρώτη αναβίωση του θεσμού «ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ», στο χώρο – σύμβολο της Ελλάδας, αποτελεί δράση στην προσπάθειά της να προβάλλει σε πανελλαδικό επίπεδο την παράδοση και την πελώρια πολιτιστική κληρονομιά του Ιονίου, να συνδέσει τον πρωτογενή τομέα και την μεταποίηση με τον τουρισμό, ενσωματώνοντας τα ποιοτικά τοπικά αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα στο τουριστικό προϊόν, αναδεικνύοντας τα Ιόνια Νησιά ως τόπο παραγωγής ποιοτικών προϊόντων αλλά και ως γαστρονομικό τουριστικό προορισμό.

Στο τριήμερο εκδηλώσεων, εκτός της γενικότερης προώθησης της παραγωγικής φυσιογνωμίας του Ιονίου ως περιοχής που παράγει προϊόντα υψηλής ποιότητας, πραγματοποιήθηκε προβολή και ανάδειξη των ποιοτικών παραδοσιακών προϊόντων της κάθε επιχειρηματικής συμμετοχής μέσω γευσιγνωστικών δοκιμών, εδεσμάτων και ποτών από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, τα οποία έγιναν ανάρπαστα από το πολυπληθές κοινό της έκθεσης.

Ο εκθεσιακός χώρος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κέρδισε τις θετικότερες εντυπώσεις, συγκεντρώνοντας πλήθος επισκεπτών και δημοσιογράφων κλαδικού έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου, απέσπασε εξαιρετικά σχόλια για τα προϊόντα αλλά και την παρεχόμενη φιλοξενία από την Αντιπεριφερειάρχη Ιονίων Νήσων, κ. Καταβάτη Μαρία, και το προσωπικό των Περιφερειακών Ενοτήτων, της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που συνόδευσε την αποστολή και προσέφερε ένθερμα τις υπηρεσίες του. Την δεύτερη ημέρα των εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκε συνέδριο, στο οποίο ως ομιλήτρια η Αντιπεριφερειάρχης, Ιονίων Νήσων, παρουσίασε το καλάθι αγροτικών προϊόντων, την ιδιαίτερη γαστρονομική κουλτούρα, τις παρεχόμενες τουριστικές υπηρεσίες, τον πολιτισμό, την παράδοση και την ομορφιά των νησιών και των ανθρώπων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Τη συμμετοχή αυτής της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συνέδραμαν τα Επιμελητήρια Λευκάδας, Ζακύνθου και Κέρκυρας από το οποίο παραστάθηκαν και πολύτιμα συνέβαλαν καθ' όλη την διάρκεια των εκδηλώσεων. Συμμετείχαν παραγωγικοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

2.2.9.2 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2015, Αθήνα

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας (30 εκθέτες), η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ήταν η τιμώμενη περιφέρεια

Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Βράβευση προϊόντος Κερκυραϊκό ελαιόλαδο της εταιρείας Olive Fabrica των Σπ και Γ. Δαφνή που το λάδι τους με την ονομασία The Governor πήρε το πρώτο βραβείο παραδοσιακού τρόπου παρασκευής.

Κόστος ενέργειας μη διαθέσιμο

Χρονική περίοδος υλοποίησης 30 Ιανουαρίου- 2 Φεβρουαρίου 2015

Πηγή χρηματοδότησης μη διαθέσιμο

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹¹

Εξαιρετικά επιτυχημένη ήταν η παρουσία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που ήταν και τιμώμενη περιφέρεια, στη 2η Διεθνή έκθεση τροφίμων και ποτών ΕΞΠΟΤΡΟΦ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 30/1 έως 2/2/2015.

Στο περίπτερο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συμμετείχαν 30 εκθέτες ενώ τα εγκαίνια έκανε ο περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων κ. Θεόδωρος Γαλιατσάτος. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης έγιναν πολλές συναντήσεις και συσκέψεις για την προώθηση των τοπικών προϊόντων όπως με τον πρόεδρο του Ελληνορωσικού Επιμελητηρίου Χ. Δήμα με τον ακόλουθο του Χονγκ Κονγκ με αντιπροσωπεία της πολωνικής πρεσβείας στην Ελλάδα, η οποία έδειξε και μεγάλο ενδιαφέρον για τα προϊόντα της Επτανήσου και με Ρωσικό εμπορικό επιμελητήριο. Σημαντική ήταν η βράβευση της Κερκυραϊκής εταιρείας Olive Fabrica των Σπ και Γ. Δαφνή που το λάδι τους με την ονομασία The Governor πήρε το πρώτο βραβείο παραδοσιακού τρόπου παρασκευής.

Στην έκθεση συμμετείχαν παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων με στόχο να προβάλλουν τα τοπικά προϊόντα της Περιφέρειας. Ενδεικτικά από την Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας & Ιθάκης, συμμετείχαν οι παρακάτω:

Χαρτουλιάρης Γεράσιμος με την DIVINO WINES & VINEGAR (κρασί και ξύδι)

Παποράκης Σταύρος & ΣΙΑ ΟΕ με την Farm Out (λάδι)

Καββαδίας Θέμης με την BAILEY KABBADIAS ΕΕ (λάδι)

Κοσμετάτου Ελένη <ΚΤΗΜΑ ΠΡΑΣΑΤΟ> με την GENTILINI (λάδι) και

οι Τρίκαρδος Αν. & Σαριμπέγιογλου Χ. με την KEFALONIAN WINES & GOURMET (κρασί).

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=kyF71CUWHwM>
<http://aromalefkadas.gr/%CE%B7-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%BD%CE%AE%CF%83%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7/>
http://www.kefalonitikanea.gr/2015/02/blog-post_71.html
<http://expotrof.gr/%CE%B4%CF%84-2%CE%B7-%CE%B5%CE%BE%CF%80%CE%BF%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86-2015/>
<http://lefkadapress.gr/protoselida/periferia-ionion-nison-timomeni-stin-2i-expotrof/>

2.2.9.3 Detrop 2015, Θεσσαλονίκη

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας

(23 εκθέτες)

Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ενδεικτικά λάδι, μέλι, κρασί, μπύρα, τσιτσιμπύρα, σταφίδα, φακή, κουμ κουάτ, γαλακτοκομικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, προϊόντα περιποίησης σώματος, προϊόντα διαίτης και υγείας κ. ά

Κόστος ενέργειας μη διαθέσιμο

Χρονική περίοδος υλοποίησης 26 Φεβρουαρίου – 1 Μαρτίου 2017

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹²

Στη διεθνή έκθεση τροφίμων, ποτών, μηχανημάτων, εξοπλισμού και συσκευασίας Detrop που πραγματοποιήθηκε στο διεθνές εκθεσιακό κέντρο Θεσσαλονίκης 26/2-1/3, συμμετείχε η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με 23 εκθέτες από τα Ιόνια Νησιά που προέβαλαν τα προϊόντα τους σε ειδικά διαμορφωμένο περίπτερο 120 τ.μ. Οι παραγωγοί των νησιών του Ιονίου είχαν μέσω της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας της Περιφέρειας τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τα προϊόντα τους στο ελληνικό και διεθνές επιχειρηματικό κοινό.

Επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ήταν ο περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων Θ. Γαλιατσάτος συνοδευόμενος από τον αντιπεριφερειάρχη πρωτογενούς τομέα Γ. Φοντάνα, τον αντιπεριφερειάρχη Κεφαλονιάς Π. Δρακουλόγκωνα, τους περιφερειακούς συμβούλους Γ. Κουλούρη, Τζ. Σιγούρος και υπηρεσιακούς παράγοντες της ΠΙΝ. Ιδιαίτερη νότα στην έκθεση αποτέλεσε παρουσία μελών της Κερκυραϊκής Ένωσης Θεσσαλονίκης «Αγ. Σπυρίδων» με την παραδοσιακή Κερκυραϊκή στολή που ερμήνευσαν επτανησιακές καντάδες.

Οι παραγωγή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, εξέφρασαν την ικανοποίηση τους για τη συμμετοχή της Περιφέρειας στη διεθνή έκθεση Detrop που τους έδωσε τη δυνατότητα να κάνουν γνωστά στο ευρύ κοινό τα αγροτικά προϊόντα τους όπως το λάδι, το μέλι το κρασί, τη μπύρα, τη τσιτσιμπύρα, τη σταφίδα, τη φακή, τα προϊόντα κουμ κουάτ, γαλακτοκομικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, προϊόντα περιποίησης σώματος, προϊόντα διαίτης και υγείας κ.ά.

¹² <http://www.mylefkada.gr/eidhseis/pitichimeni-i-simmetochi-tis-pin-sti-diethni-ekthesi-trofimon-ke-poton-detrop-52831/>

2.2.9.4 ΟΛΚΕ Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας Α.Ε.

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από την Κέρκυρα

Προϊόν ή προϊόντα Τοπικά αγροτικά προϊόντα της Κέρκυρας

Κόστος ενέργειας μη διαθέσιμο

Χρονική περίοδος υλοποίησης τέλος 2014, αρχές 2015

Πηγή χρηματοδότησης μη διαθέσιμο

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹³

Την Τρίτη 16-12-2014, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, εγκαινίασε το εκθεσιακό της περίπτερο για τοπικά αγροτικά προϊόντα στο χώρο του λιμανιού της Κέρκυρας, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Λιμένα Κέρκυρας. Το περίπτερο φιλοξενεί ντόπιους παραγωγούς με τη φροντίδα των υπηρεσιών της Περιφέρειας.

Η διασύνδεση και συνεργασία του Τουριστικού με τον Πρωτογενή τομέα, η οποία προωθείται από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, έχει στόχο να βελτιώσει και να αναβαθμίσει τόσο τις προσφερόμενες υπηρεσίες του τουριστικού τομέα, όσο και την ποιότητα, την αναγνωρισιμότητα και την εμπορευσιμότητα των τοπικών προϊόντων των Ιονίων Νησιών.

¹³ <http://ekefalonias.gr/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF%CF%80%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AC/>

<http://www.paseges.gr/el/news/Kioski-probolhs-agrotikwn-proiontw-sto-limani-ths-Kerkyras>

2.2.9.5 ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2016, Αθήνα

Συμμετέχοντες Οινοποιεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Προϊόν ή προϊόντα Οίνοι της Περιφέρειας

Κόστος ενέργειας 9.000 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 5-7 Μαρτίου 2016

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις

Οινοποιεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, συμμετείχαν στο Οινόραμα 2016 στο Ζάππειο¹⁴.

¹⁴

<http://kefalonianews.gr/%CF%84%CE%B1-%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%BD%CE%AE%CF%83%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%84/>

2.2.9.6 Detrop 2016, Θεσσαλονίκη

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Ελαιόλαδα, Κρασιά, Σταφίδα και τυροκομικά προϊόντα από τη Ζάκυνθο, Κουμ - Κουάτ Ελαιόλαδα και Μπύρα από την Κέρκυρα, Κρασιά από την Κεφαλονιά κ.α.)

Κόστος ενέργειας 9.810 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 26-29 Φεβρουαρίου 2016

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹⁵

Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, είχαν την ευκαιρία με την συμμετοχή τους στην DETROP –OENOS, να προβάλλουν τα ποιοτικά προϊόντα τους, Ελαιόλαδα Κρασιά Σταφίδα και τυροκομικά προϊόντα από τη Ζάκυνθο, Κουμ - Κουάτ Ελαιόλαδα και Μπύρα από την Κέρκυρα, Κρασιά από την Κεφαλονιά. Μέσα από την έκθεση αυτή, τα προϊόντα των Ιονίων Νήσων συνάντησαν και συγκρίθηκαν με τα άλλα ποιοτικά ελληνικά τρόφιμα και ποτά. Εκεί παρουσιάστηκαν τα καλύτερα delicatessen προϊόντα και τρόφιμα που παράγονται στη χώρα μας.

Η παρουσία του κόσμου ήταν μαζική, και αποτύπωσε τόσο το ενδιαφέρον γύρω από τα Καινοτόμα και Πιστοποιημένα προϊόντα, όπως τα Γλυκά και τα Λικέρ Κουμ-Κουάτ Κέρκυρας Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής ένδειξης, Τα ελαιόλαδα τα κρασιά και την σταφίδα Ζακύνθου και την μοναδική Μπύρα που διαθέτει η Κέρκυρα. Εκπρόσωποι μεγάλων εταιρειών από διάφορους τομείς της αλυσίδας τροφίμων της Ελλάδος και του εξωτερικού είχαν επαφές με τους επιχειρηματίες των Ιονίων Νήσων.

Οι επισκέπτες εντυπωσιάστηκαν από τα εκθέματα του περιπτέρου των Ιονίων, στο οποίο παρευρίσκοντο καθ όλη την διάρκεια της έκθεσης ο Περιφερειάρχης Θεόδωρος Γαλιατσάτος ο οποίος έδειχνε ενθουσιασμένος και ικανοποιημένος από τη μεγάλη προσέλευση και το ενδιαφέρον των επισκευών για τα προϊόντα των επιχειρήσεων της Περιφέρειας.

Η έκθεση κατάφερε να προσελκύσει 25.850 επισκέπτες, μέγεθος αυξημένο κατά 23% έναντι της προηγούμενης διοργάνωσης. Οι εκθέτες και οι εμπορικοί επισκέπτες που έδωσαν δυναμικό «παρών», προέρχονταν από 30 χώρες, μεταξύ των ξένων και των ελληνικών επιχειρήσεων ήταν η Αίγυπτος, Βουλγαρία, Γερμανία, Δανία, Κύπρος, Λευκορωσία, Λίβανος, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Εσθονία, Τσεχία, Αυστρία, Βρετανία, Ολλανδία, Ιταλία, Αλβανία, Αυστραλία, Βέλγιο, Ιράκ, Ισραήλ, Ρωσία, Πορτογαλία.

Σημειώνεται ότι η 24η Διεθνής Έκθεση Τροφίμων-Ποτών-Μηχανημάτων & Εξοπλισμού «Detrop» και η 5η Διεθνής Έκθεση Οίνου «Oenos» φιλοξένησαν το 2016 περισσότερους από 500 εκθέτες και κάλυψαν 7.665 τ.μ. εκθεσιακού χώρου, σε επτά περίπτερα. Μαζική ήταν η συμμετοχή και στις παράλληλες εκδηλώσεις των δύο εκθέσεων, που περιλάμβαναν πλούσιες δράσεις και πολύ θέαμα όπως ήταν ο 9ος Διαγωνισμός Μαγειρικής Νότιας Ευρώπης και ο 15ος Διεθνής Διαγωνισμός Οίνου.

¹⁵ <http://www.kerkyrasimera.gr/index.php/en/topika/koinonia/item/1712-epityxis-parousia-tis-pin-stin-26i-detrop>
<http://www.kefalonitikanea.gr/2016/02/detrop.html>

2.2.9.7 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2016, Αθήνα

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας

Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Κόστος ενέργειας 14.760 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 29 Ιανουαρίου- 1 Φεβρουαρίου 2016

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις ¹⁶

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έλαβε μέρος στην 3η Πανελλαδική Έκθεση Τροφίμων και Ποτών, Ελλήνων παραγωγών, , με δικό της περίπτερο, προκειμένου να προβάλλει και να προωθήσει στο ευρύ κοινό τα προϊόντα της Ιόνιας γης.

Η «ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2016» αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης επαγγελματιών και καταναλωτών από όλη τη χώρα, με χιλιάδες επισκέπτες, αλλά και εκπροσώπων από μεγάλες αγορές που την επιλέγουν για τη διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων (π.χ. το ΕλληνοΡωσικό Επιμελητήριο που διοργάνωσε εξαγωγικό συμπόσιο ή το ΕλληνοΚινεζικό Επιμελητήριο που διοργάνωσε ημερίδα).

¹⁶

<http://aromalefkadas.gr/%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%AE-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CE%B9%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-3%CE%B7-%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%AD/>

<http://www.ert.gr/ert-zakinthou-stin-3i-panelladiki-ekthesi-trofimon-ke-poton-expotrof-2016-i-periferia-ionion-nison/>

2.2.9.8 Έκθεση Food Show 2016, Βαρσοβία-Πολωνία

Συμμετέχοντες 4 παραγωγοί από Κεφαλονιά και 1 από Ζάκυνθο

Προϊόν ή προϊόντα Ελαιόλαδο και οίνος

Κόστος ενέργειας μη διαθέσιμο

Χρονική περίοδος υλοποίησης 3-4 Δεκεμβρίου 2016

Πηγή χρηματοδότησης μη διαθέσιμο

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις

Το GREEK FOOD SHOW στο Εθνικό Στάδιο της πολωνικής πρωτεύουσας, έγινε στα πλαίσια της μεγάλης έκθεσης GRECKA PANORAMA που έχει στόχο την προώθηση της Ελλάδας στην Πολωνία, με επιμέρους πυλώνες τον τουρισμό, τον πολιτισμό και τη γαστρονομία.

Στην έκθεση συμμετείχαν πέντε (5) συνολικά παραγωγοί ελαιόλαδου και κρασιού από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, τέσσερις (4) από την Κεφαλονιά και ένας από την Ζάκυνθο. Οι παραγωγοί, γνώρισαν και συνομίλησαν με χιλιάδες επισκέπτες που σταμάτησαν στο περίπτερο για να δοκιμάσουν τα προϊόντα και συναντήθηκαν με τοπικούς παράγοντες και εισαγωγείς τροφίμων.

2.2.9.9 ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2017

Συμμετέχοντες Οινοποιεία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Προϊόν ή προϊόντα Οίνοι της Περιφέρειας

Κόστος ενέργειας 9.000 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 11-13 Μαρτίου 2017

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις ¹⁷

Σ ένα από τα πιο μεγάλα γεγονότα της κλαδικής έκθεσης ΟΙΝΟΡΑΜΑ στο Ζάππειο μέγαρο, αναδείχθηκε η συμμετοχή των οινοποιείων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ενιαία σ ένα περίπτερο.

Τα οινοποιεία που συμμετείχαν, με τη στήριξη της Περιφέρειας (για τα οινοποιεία των Ιονίων) και του Δήμου Κεφαλληνίας (ειδικά για τα οινοποιεία της Κεφαλονιάς), απέδειξαν ότι μπορούν μαζί να προσελκύσουν το οινόφιλο κοινό της Ελλάδος και να τέρψουν τους γευστικούς κάλυκες των επαγγελματιών του κλάδου, ανοίγοντας τον δρόμο για νέες συνεργασίες και τη διάδοση των κρασιών μας και εκτός των Ιονίων Νήσων.

¹⁷ <http://www.portoni.gr/2017/03/15/%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%AE-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD/>

<http://imerazante.gr/2017/03/14/144592>

<http://kefalonianews.gr/%CF%84%CE%B1-%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%BD%CE%AE%CF%83%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%84/>

2.2.9.10 Detrop 2017, Θεσσαλονίκη

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Κόστος ενέργειας 11.076 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 3-6 Μαρτίου 2017

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις¹⁸

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στο πλαίσιο της ανάπτυξης και προβολής του πρωτογενούς τομέα και των τοπικών προϊόντων της Ιόνιας γης, συμμετείχε στην έκθεση «Detrop-Oenos» η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 3 έως τις 6 Μαρτίου 2017 στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του περιπτέρου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων προβλήθηκαν τα τοπικά προϊόντα με την συνδρομή και συμμετοχή παραγωγών και συνεταιρισμών από όλα τα νησιά, σε 300 προσκεκλημένους αγοραστές από το εξωτερικό και εμπορικούς επισκέπτες από 36 χώρες.

¹⁸ <http://www.kefalonitikanea.gr/2017/03/detrop.html>
<https://www.mylefkada.gr/eidhseis/periferia-ionion-nison-stin-ekthesi-detrop-oenos-110683/>
<http://imerazante.gr/2017/03/10/144247>

2.2.9.11 ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017, Αθήνα

Συμμετέχοντες Παραγωγοί και επιχειρήσεις από το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας

Προϊόν ή προϊόντα Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Κόστος ενέργειας 19.939 ευρώ

Χρονική περίοδος υλοποίησης 27 – 30 Ιανουαρίου 2017

Πηγή χρηματοδότησης Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Σχετικά δελτία τύπου, διαφημιστικά μηνύματα, δημοσιεύσεις ¹⁹

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έλαβε μέρος στην Πανελλαδική Έκθεση Τροφίμων και Ποτών, Ελλήνων παραγωγών, «ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017», με δικό της περίπτερο όπως και τις προηγούμενες χρονιές, προκειμένου να προβάλλει και να προωθήσει στο ευρύ κοινό τα προϊόντα της Ιόνιας γης.

Η «ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017», αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης επαγγελματιών και καταναλωτών από όλη τη χώρα, με χιλιάδες επισκέπτες, αλλά και εκπροσώπους από μεγάλες αγορές που την επιλέγουν για τη διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων (συμπόσια και ημερίδες από ελληνικά και ξένα Επιμελητήρια και μεγάλες εξαγωγικές εταιρίες).

Στην έκθεση συμμετείχαν πολλοί παραγωγοί και εκπρόσωποι συνεταιρισμών από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, αριθμός που ξεπέρασε και τους πλέον φιλόδοξους στόχους της Περιφέρειας.

Η συμμετοχή στην ΕΞΠΟΤΡΟΦ 2017, εντάσσεται στο πλαίσιο των προσπαθειών για να προβληθεί η εγχώρια παραγωγή και να ενισχυθεί η τοπική οικονομία. Η ανταπόκριση των παραγωγών από τα Ιόνια νησιά ήταν πολύ ικανοποιητική. Αρχικός στόχος της Περιφέρειας είναι να συνδυάσει το τουριστικό προϊόν με την παράδοση και τον πρωτογενή τομέα. Στόχος της είναι να βοηθήσει στην αύξηση των εξαγωγών των προϊόντων μας και να ανοίξει νέες αγορές για τους παραγωγούς.

¹⁹

<https://www.acheloostrv.gr/news/2017/01/23/%CE%A0%CE%95%CE%A1%CE%99%CE%A6%CE%95%CE%A1%CE%95%CE%99%CE%91-%CE%99%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A9%CE%9D-%CE%9D%CE%97%CE%A3%CE%A9%CE%9D-%CE%A3%CE%A5%CE%9C%CE%9C%CE%95%CE%A4%CE%9F%CE%A7%CE%97-%CE%A3%CE%A4/>
<http://www.ert.gr/kerkyra-stin-ekthesi-trofimon-ke-poton-pin/>
<https://www.facebook.com/LazarisDistillery/videos/1826314987581197/>
<http://anexartitosblog.gr/%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CF%89%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%84/>
<http://imerazante.gr/2017/01/17/139824>

2.2.10 Κριτική επισκόπηση δράσεων προώθησης

Για την κριτική επισκόπηση των δράσεων προώθησης του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, για τη χρονική περίοδο 2013-2016, σχεδιάστηκε το ερωτηματολόγιο του Παραρτήματος Ι.

Για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και την ανάλυση των απαντήσεων του, ελήφθησαν υπόψη οι οδηγίες και τα πρότυπα ερωτηματολόγια, της πλατφόρμας ερευνών SurveyMonkey (www.surveymonkey.com). Τα ερωτηματολόγια της πλατφόρμας αυτής χρησιμοποιούνται ευρέως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε έρευνες για τον αγροδιατροφικό τομέα. Κυρίως αναλύθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν πρότυπα ερωτηματολόγια ικανοποίησης πελατών και πρότυπα ερωτηματολόγια ανάδρασης (feedback) εκδηλώσεων.

Το ερωτηματολόγιο αυτό στάλθηκε ηλεκτρονικά σε φορείς που ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

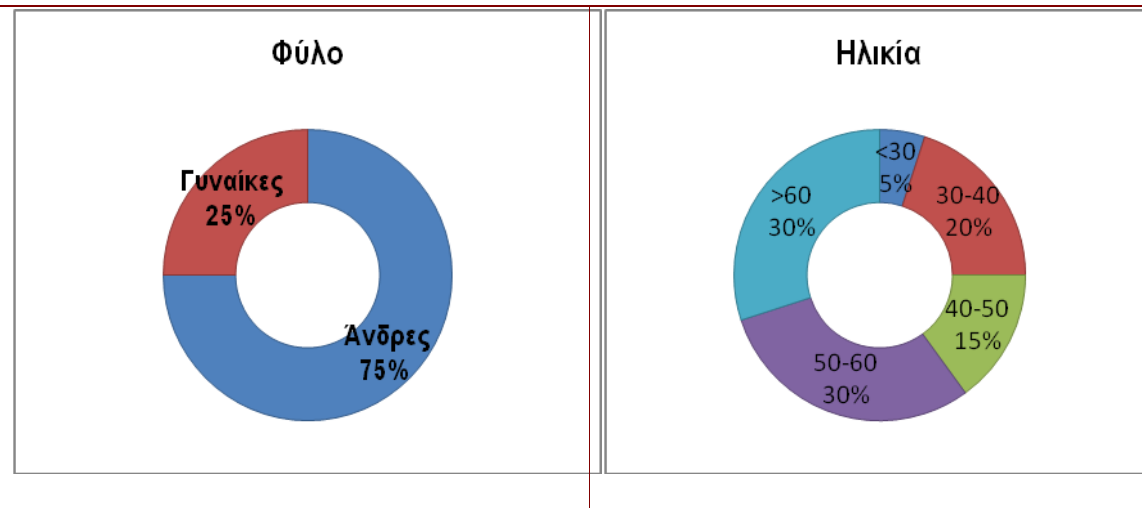
1. Μέλη της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης
2. Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ Κέρκυρας, ΕΑΣ Ζακύνθου, ΕΑΣ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός Παραγωγών Ρομπόλας Κεφαλληνίας κ.ά.)
3. Ομάδες Παραγωγών
4. Επιμελητήριο Κέρκυρας, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκάδας, Επιμελητήριο Ζακύνθου, Επιμελητήριο Κεφαλληνίας & Ιθάκης
5. Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο Κεφαλονιάς – Ιθάκης
6. Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
7. Συμμετέχοντες στις δράσεις προώθησης

Ανάλυση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου

Γενικά στοιχεία

Το ερωτηματολόγιο για τις δράσεις προώθησης του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για τη χρονική περίοδο 2013-2016, στάλθηκε ηλεκτρονικά από μέλη της αγροδιατροφικής σύμπραξης και απαντήθηκε με τον ίδιο τρόπο από 20 άτομα.

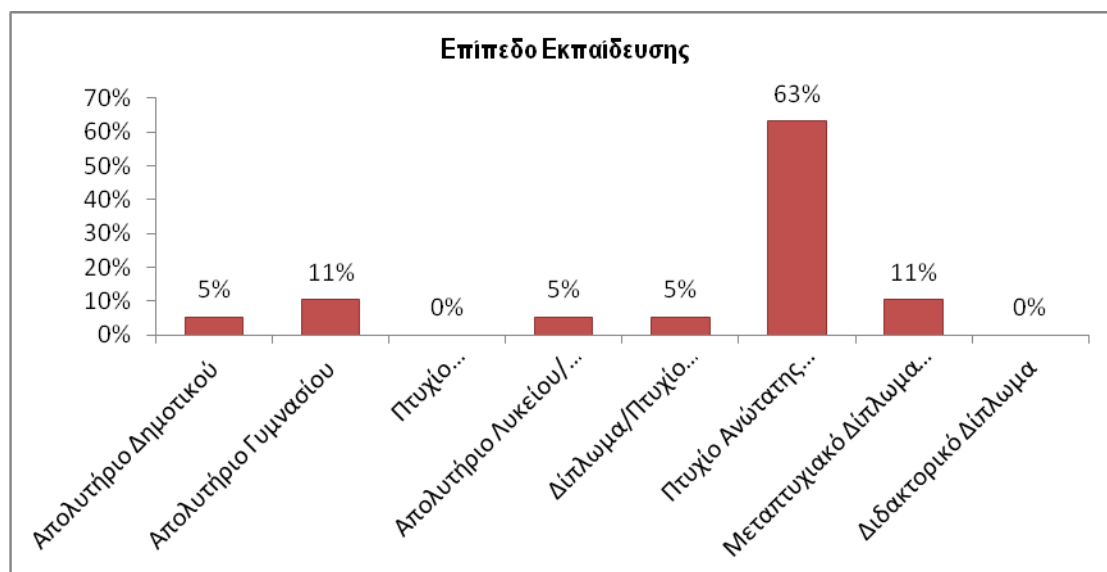
Η πλειοψηφία των ατόμων που απάντησαν είναι άνδρες και το 60% αυτών ηλικίας πάνω από 50χρονών (Διαγράμματα 30 και 31).

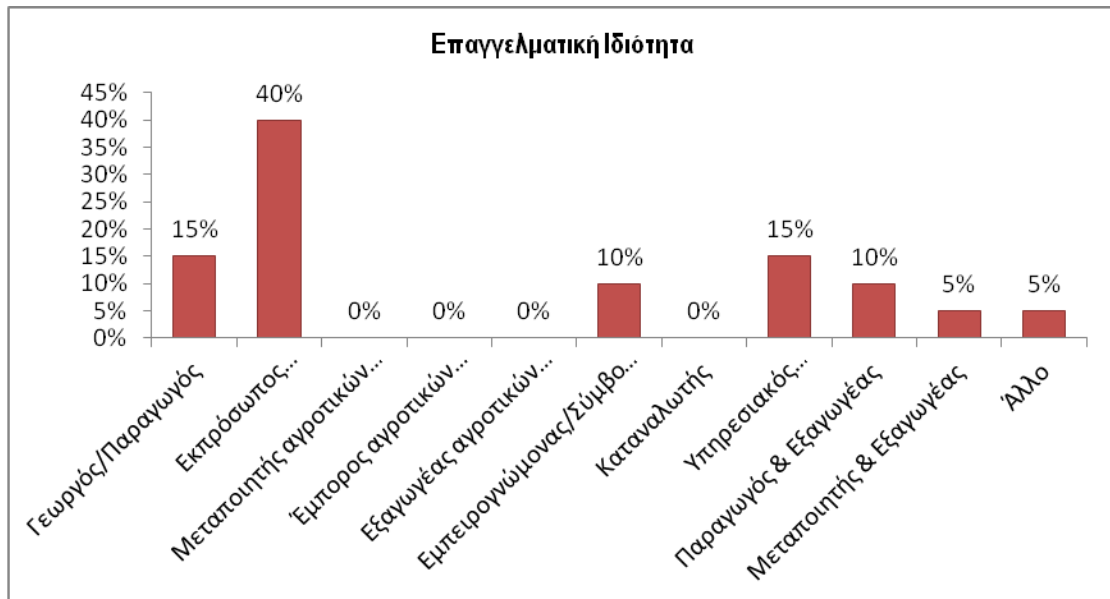
Διάγραμμα 30: Κατανομή απαντήσεων ανά φύλο

Διάγραμμα 31: Κατανομή απαντήσεων ανά ηλικία

Πάνω από τους μισούς (63%) από αυτούς που απάντησαν, έχουν πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης/Πανεπιστημίου/ΤΕΙ (Διάγραμμα 32). Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, είναι εκπρόσωποι συνεταιρισμών ή ομάδων παραγωγών (40%), 15% έχουν την ιδιότητα του εξαγωγέα (είτε ως παραγωγοί & εξαγωγείς, είτε ως μεταποιητές & εξαγωγείς, 15% είναι παραγωγοί, 15% είναι υπηρεσιακοί και 10% εμπειρογνώμονες/σύμβουλοι (Διάγραμμα 33).

Διάγραμμα 32: Κατανομή απαντήσεων ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Διάγραμμα 33:Κατανομή απαντήσεων ανά επαγγελματική ιδιότητα

Αναγνωρισιμότητα του καλαθιού και των προϊόντων του

Η πλειοψηφία αυτών που απάντησαν (75%) γνώριζαν τι είναι το Καλάθι (Διάγραμμα 34).

Διάγραμμα 34:Αναγνωρισιμότητα του Καλαθιού

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων τα γνωστότερα προϊόντα του καλαθιού, είναι το ελαιόλαδο και ο οίνος (22% των απαντήσεων) και ακολουθούν η σταφίδα, το μέλι, τα παραδοσιακά προϊόντα (κουμ κουατ και φακές) και τα τυριά (10% των απαντήσεων). Η μπύρα, τα αλλαντικά και άλλα προϊόντα (π.χ. βρώσιμες ελιές) θεωρούνται λιγότερο σημαντικά από τα προηγούμενα προϊόντα του καλαθιού.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως κανένας από τους ερωτηθέντες δεν ανέφερε στα πέντε σημαντικότερα προϊόντα το κρέας και ένας μόνο ανέφερε το ψάρι, ίσως γιατί στις εκθέσεις προώθησης που έγιναν, η εκπροσώπηση των προϊόντων αυτών ήταν πολύ μικρή. (Διάγραμμα 35).

Διάγραμμα 35: Γνωστότερα προϊόντα του καλαθιού

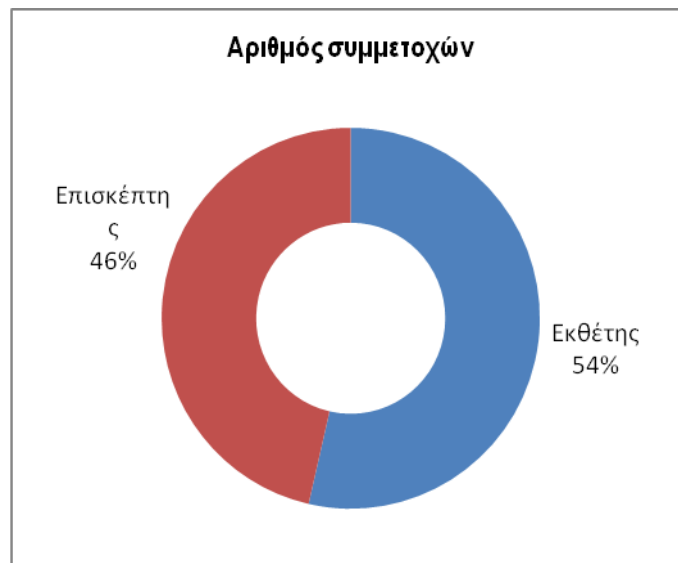
Συμμετοχή σε δράσεις προώθησης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμμετείχε στο Εκθεσιακό Περίπτερο (ΟΛΚΕ) στο λιμάνι της Κέρκυρας. Ακολουθούν οι συμμετοχές στο ΟΙΝΟΡΑΜΑ το 2016 και το 2017 και μετά οι συμμετοχές στην ΕΞΠΟΤΡΟΦ και Detrop τις χρονιές 2015, 2016 και 2017. Ένα πολύ μικρό ποσοστό των συμμετοχών αφορά στα «Θεσμοφόρια» 2013 και στην έκθεση Food Show στην Πολωνία το 2016 (Διάγραμμα 36).

Διάγραμμα 36: Συμμετοχή στις δράσεις προώθησης της ΠΙΝ

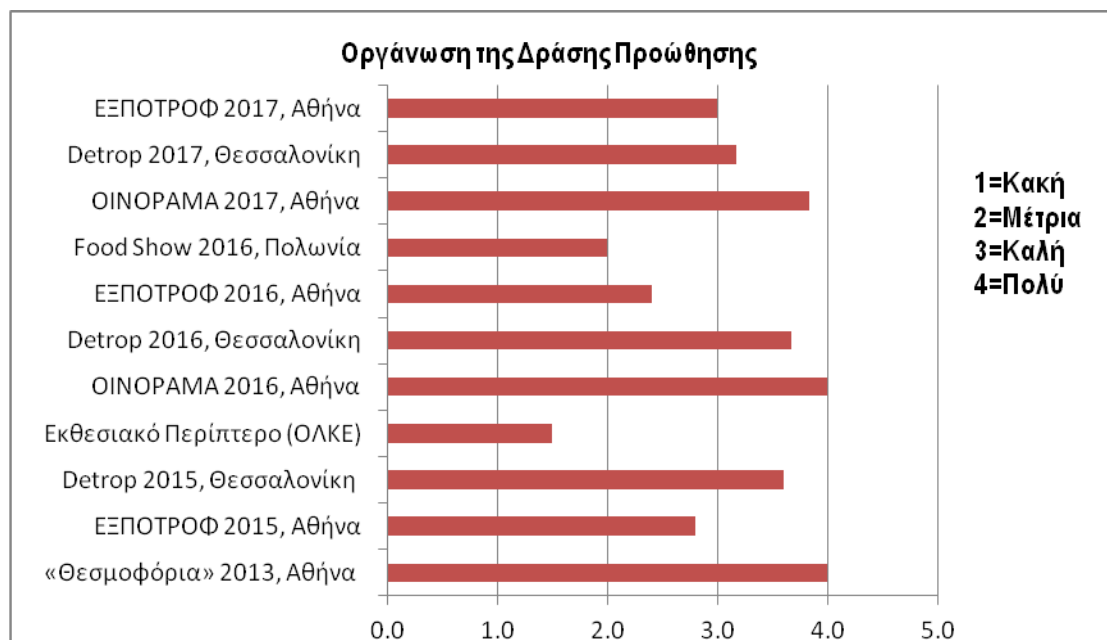
Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων ήταν εκθέτες σε ποσοστό 54%, ενώ οι επισκέπτες ήταν 46% (Διάγραμμα 37).

Διάγραμμα 37: Κατηγορίες συμμετεχόντων.

Οργάνωση των δράσεων προώθησης και επίτευξη των στόχων της

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, φαίνεται πως πολύ καλή ήταν η οργάνωση της Έκθεσης ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2016 και 2017 και στα «Θεσμοφόρια» 2013 αν και στην τελευταία συμμετείχε μόνο ένας από τους 20 που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο. Πάνω από καλή ήταν η οργάνωση της Detrop και τις τρεις χρονιές 2015, 2016 και 2017. Ακολουθεί η οργάνωση της ΕΞΠΟΤΡΟΦ η οποία αξιολογήθηκε από μέτρια έως καλή. Η οργάνωση της Food Show αξιολογήθηκε ως μέτρια, ενώ η οργάνωση του Εκθεσιακού Περίπτερου (ΟΛΚΕ) ανάμεσα σε κακή και μέτρια. (Διάγραμμα 38).

Διάγραμμα 38: Αξιολόγηση της οργάνωσης των εκθέσεων

Διάγραμμα 39:Επίτευξη του στόχου προώθησης των εκθέσεων

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτει πως το ΟΙΝΟΡΑΜΑ 2016 και 2017, πέτυχε το στόχο του από καλά έως πολύ καλά. Η έκθεση Detrop πέτυχε μέτρια έως καλά το στόχο της για προώθηση των αγροτικών προϊόντων και τις τρεις χρονιές (2015, 2016 και 2017). Η έκθεση ΕΞΠΟΤΡΟΦ πέτυχε μέτρια το στόχο της τα έτη 2015, 2016 και 2017. Η έκθεση Food Show δεν πέτυχε το στόχο της, ενώ το Εκθεσιακό Περίπτερο (ΟΛΚΕ) ανάμεσα σε κακά και μέτρια. Σύμφωνα με την απάντηση μόνο ενός ερωτηθέντα τα «Θεσμοφóρια» πέτυχαν καλά το στόχο τους (Διάγραμμα 39)

Συμπεραίνουμε ότι σε γενικές γραμμές, η κατανομή των απαντήσεων των ερωτηθέντων για την οργάνωση είναι περίπου ίδια με αυτή για το στόχο της έκθεσης. Αυτό σημαίνει πως οι ερωτηθέντες συνδέουν στενά την οργάνωση μίας έκθεσης με την επίτευξη του στόχου της που είναι η προώθηση των προϊόντων, χωρίς αυτό να σημαίνει πως αρκεί μόνο ο παράγοντας της οργάνωσης.

Ενέργειες επισκεπτών

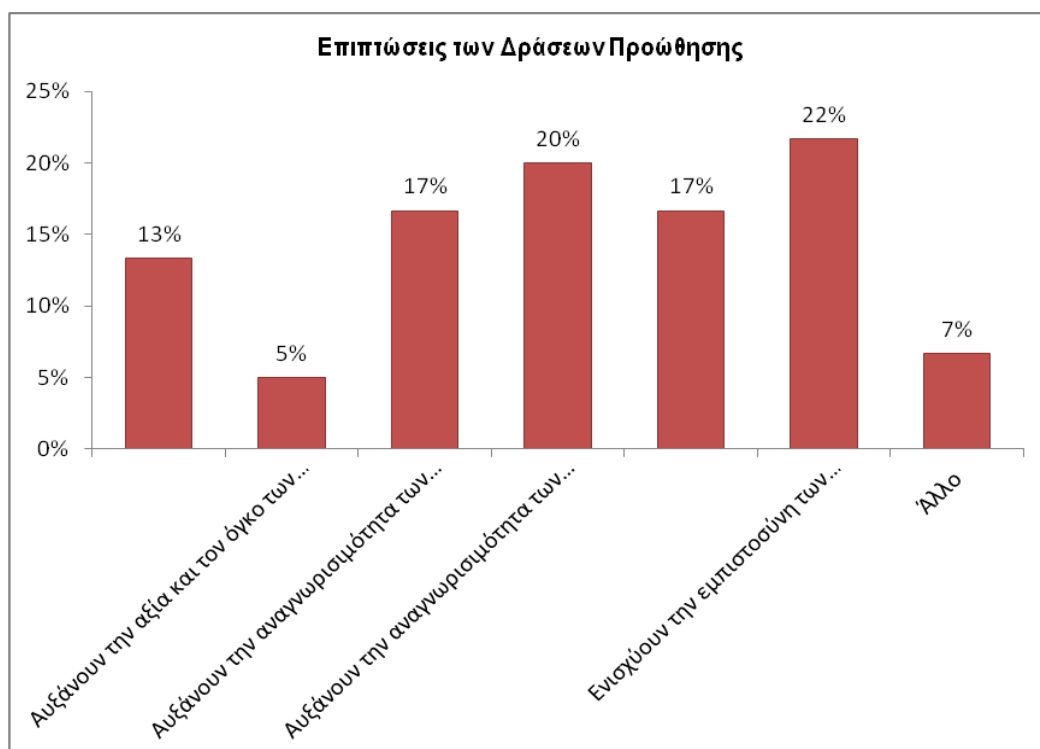
Ως σημαντικότερες ενέργειες από τις απαντήσεις των επισκεπτών, αναδεικνύεται το ό,τι έμαθαν για νέα προϊόντα και δοκίμασαν προϊόντα. Αρκετοί από αυτούς θα ήθελαν να συμμετέχουν ως εκθέτες και αρκετοί επίσης αγόρασαν προϊόντα μετά τη δράση. Πολύ λίγοι ωστόσο αγόρασαν προϊόντα κατά τη διάρκεια της δράσης (Διάγραμμα 40).

Διάγραμμα 40:: Σημαντικότερες ενέργειες των επισκεπτών

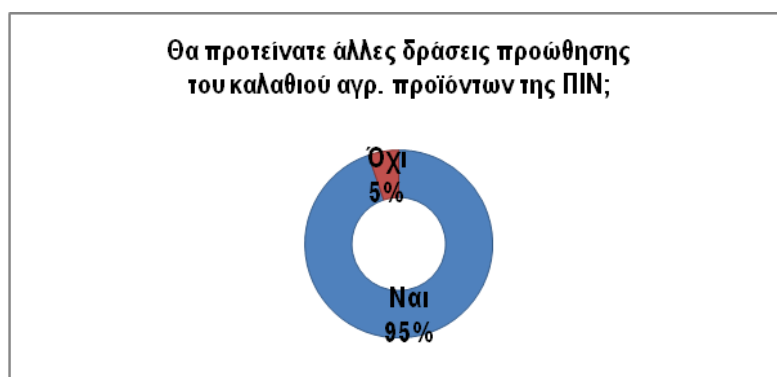
Επιπτώσεις των δράσεων προώθησης

Οι ερωτηθέντες απάντησαν πως οι δράσεις προώθησης αυξάνουν κυρίως την εμπιστοσύνη των καταναλωτών (22%) και την αναγνωρισιμότητα (20%) των ποιοτικών προϊόντων του καλαθιού. Ακολούθως αυξάνουν την αναγνωρισιμότητα των πιστοποιημένων προϊόντων (17%) και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών (17%). Σύμφωνα επίσης με το 13% των απαντήσεων λόγω των εκθέσεων αυξάνονται οι πωλήσεις και η κατανάλωση των προϊόντων. Τις λιγότερες απαντήσεις συγκέντρωσαν οι επιλογές αύξηση της αξίας και του όγκου των εξαγωγών (5%) και άλλο (7%) (Διάγραμμα 41).

Διάγραμμα 41: Σημαντικότερες επιπτώσεις των δράσεων προώθησης

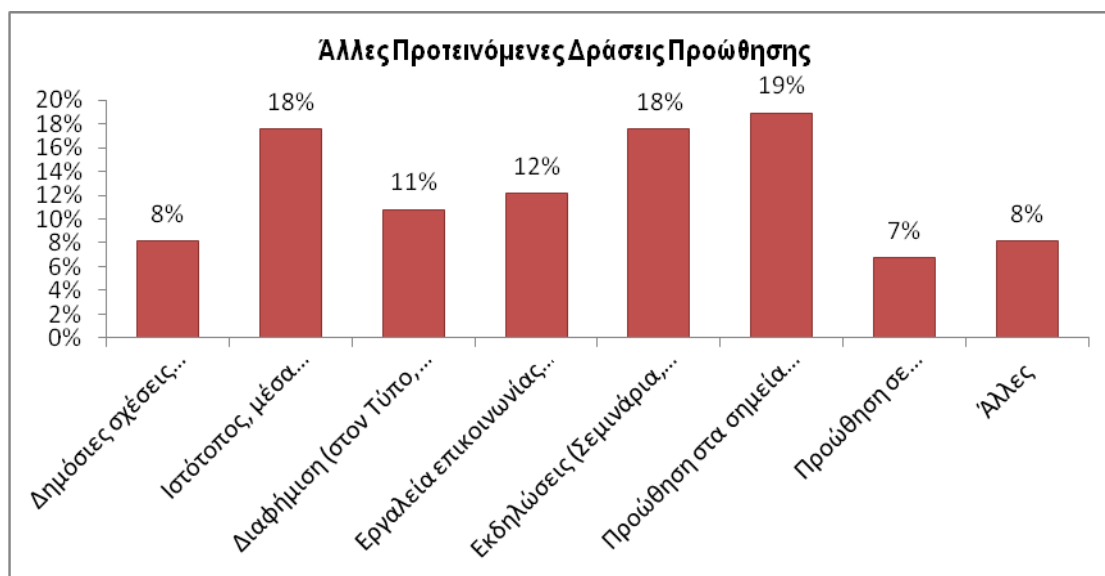
Άλλες προτεινόμενες δράσεις προώθησης

Διάγραμμα 42: Πρόταση άλλων δράσεων προώθησης

Οι 19 από τους 20 ερωτηθέντες (95%) πρότειναν άλλες δράσεις προώθησης (Διάγραμμα 42).

Ως κυριότερες δράσεις που προτάθηκαν από τους ερωτηθέντες είναι η προώθηση στα σημεία πώλησης (ημέρες γευσιγνωσίας κ.α.) – ποσοστό απαντήσεων (19%), οι εκδηλώσεις (σεμινάρια, ημερίδες, συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B), κύκλους κατάρτισης εμπόρων/μαγείρων, δραστηριότητες σε σχολεία, εβδομάδα ειδικών προσφορών εστιατορίων) (18%) και ο ιστότοπος και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (18%). Ακολουθούν τα εργαλεία επικοινωνίας (δημοσιεύσεις, πακέτα με υλικό για τα ΜΜΕ, διαφημιστικά αντικείμενα) (12%) και η διαφήμιση (στον τύπο, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, σε εξωτερικούς χώρους, στον κινηματογράφο) (11%). Ως τελευταία προτείνονται οι δημόσιες σχέσεις (δραστηριότητες PR, εκδηλώσεις τύπου) (8%), η προώθηση σε δημοσιεύσεις που απευθύνονται στους λιανοπωλητές, διαφήμιση σε σημεία πώλησης (7%) καθώς και άλλες δράσεις (Διάγραμμα 43).

Διάγραμμα 43: Κυριότερες προτεινόμενες δράσεις προώθησης

Κατά τη διάρκεια των ετών 2013-2017 και κυρίως τα τελευταία τρία έτη, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, συμμετείχε με δικό της περίπτερο σε επτά (7) εκθέσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) και σε μία (1) διεθνή έκθεση στην Πολωνία, ενώ παρουσίασε τα προϊόντα της σε ένα ανοιχτό μεμονωμένο περίπτερο στο Λιμάνι της Κέρκυρας. Πραγματοποίησε δηλαδή συνολικά έντεκα (11) δράσεις προώθησης που όμως όλες ανήκουν στην κατηγορία εκδηλώσεις και ειδικότερα εκθεσιακά περίπτερα. Η χρηματοδότηση των δράσεων αυτών έγινε στη συντριπτική πλειοψηφία από το

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης της ΠΙΝ Αξίζει να σημειωθεί πως τον Απρίλιο του 2017, η ΠΙΝ υπέγραψε Συμφωνία Συνεργασίας με την Enterprise Greece, με στόχο την αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών τοπικών προϊόντων της Περιφέρειας.

Αναλύοντας τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, σχετικά με τις δράσεις προώθησης που πραγματοποίησε η ΠΙΝ διαπιστώνουμε καταρχήν πως η αναγνωρισιμότητα του καλαθιού αγροτικών προϊόντων την ΠΙΝ είναι μεγάλη αφού τρεις στους τέσσερις ερωτηθέντες γνωρίζουν το καλάθι, ωστόσο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη πως οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες ήταν κάτοικοι της ΠΙΝ. Τα πιο δημοφιλή προϊόντα του καλαθιού είναι το ελαιόλαδο και ο οίνος και ακολουθούν η σταφίδα, το μέλι, τα παραδοσιακά προϊόντα (κουμ κουάτ και φακές) και τα τυριά. Η μπύρα, τα αλλαντικά και άλλα προϊόντα (π.χ. βρώσιμες ελιές) είναι λιγότερο δημοφιλή, ενώ το κρέας και το ψάρι δεν είναι καθόλου γνωστά. Η χαμηλή δημοφιλία του κρέατος και των ψαριών μπορεί να οφείλεται στη χαμηλή εκπροσώπησή τους στα περίπτερα των εκθέσεων, αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ενισχυθεί η μελλοντική προώθηση των προϊόντων αυτών. Επίσης κανείς από τους ερωτηθέντες δεν ανέφερε στα σημαντικά προϊόντα τα υπόλοιπα προϊόντα του καλαθιού που είναι, τα αρωματικά φυτά, τα παραδοσιακά γλυκά, το λαθούρι Καρυάς, το νεροκρέμυδο Ζακύνθου, τα κηπευτικά και τα εσπεριδοειδή, ίσως και γιατί και γι' αυτά η εκπροσώπησή τους στα περίπτερα ήταν πολύ χαμηλή έως και μηδενική. Θα πρέπει λοιπόν να ενισχυθεί η εκπροσώπηση και αυτών των προϊόντων στα εκθεσιακά περίπτερα, ή να διερευνηθεί η προώθησή τους μέσω άλλων πιο κατάλληλων δράσεων προώθησης εκτός των περιπτέρων.

Πιο συγκεκριμένα και σε ό,τι αφορά στις έντεκα (11) δράσεις προώθησης, σύμφωνα με τις απαντήσεις, η πιο πετυχημένη από άποψη οργάνωσης και επίτευξης στόχου, φαίνεται πως ήταν η έκθεση OINOPAMA και ακολουθούν με σειρά αξιολόγησης η έκθεση Detrop και η έκθεση ΕΞΠΟΤΡΟΦ. Η πιο αποτυχημένη έκθεση φαίνεται πως ήταν το Εκθεσιακό Περίπτερο (ΟΛΚΕ) στο Λιμάνι της Κέρκυρας. Οι απαντήσεις για την έκθεση Food Show και τα θεσμοφόρια 2013, ήταν πολύ λίγες, οπότε δεν μπορούν να αξιολογηθούν με ασφάλεια.

Ως σημαντικότερες επιπτώσεις των έντεκα (11) περιπτέρων, είναι η αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και της αναγνωρισιμότητας των ποιοτικών και πιστοποιημένων προϊόντων. Η έκθεση των προϊόντων δεν αυξάνει τις πωλήσεις και την κατανάλωση των προϊόντων, αφού όπως φαίνεται και από τις απαντήσεις των επισκεπτών οι περισσότεροι μαθαίνουν για νέα προϊόντα, δοκιμάζουν, αλλά πολύ λίγοι αγοράζουν προϊόντα κατά τη διάρκεια ή μετά την έκθεση. Επίσης σύμφωνα με τις απαντήσεις οι συγκεκριμένες δράσεις δεν αυξάνουν την αξία και τον όγκο των εξαγωγών.

Η συντριπτική πλειοψηφία, πρότεινε και άλλες δράσεις προώθησης εκτός από τα εκθεσιακά περίπτερα. Οι σημαντικότερες που προτάθηκαν ήταν η προώθηση σε σημεία πώλησης, άλλες εκδηλώσεις (όπως σεμινάρια, ημερίδες, συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων, καταρτίσεις, ειδικές προσφορές) και ο ιστότοπος και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τα εργαλεία επικοινωνίας και η διαφήμιση προτείνονται σε μέτριο βαθμό, ενώ οι δημόσιες σχέσεις και οι δημοσιεύσεις λιγότερο.

3. ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΚΑΛΑΘΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΙΝ

Στο παρόν Κεφάλαιο παρατίθενται προτάσεις για νέες δράσεις προώθησης του Καλαθιού των Αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ, λαμβάνοντας υπόψη την κριτική επισκόπηση των δράσεων που είχαν προταθεί στο «Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ – 2012» (βλ. Κεφ. 2), επιπλέον δράσεις προώθησης που υλοποιήθηκαν από την Περιφέρεια κατά τα τελευταία τρία χρόνια καθώς και τη δυνατότητα χρηματοδότησης των προτεινόμενων δράσεων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, από τα Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ και από άλλους πόρους.

Αναλυτικότερα το παρόν Κεφάλαιο περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία υποκεφάλαια:

- Το υποκεφάλαιο **«3.1 Αγροδιατροφική Σύμπραξη ΠΙΝ»**, στο οποίο περιλαμβάνεται περιγραφή της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης και των στόχων και προτείνεται η αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της.
- Το υποκεφάλαιο **«3.2 Δράσεις Προώθησης και Ενημέρωσης»**, στο οποίο περιλαμβάνεται αποτύπωση των δράσεων προώθησης και ενημέρωσης οι οποίες πρέπει να αναληφθούν για την αποτελεσματική προώθηση του Καλαθιού της ΠΙΝ
- Το υποκεφάλαιο **«3.3 Υποστηρικτικές Δράσεις Προώθησης»**, στο οποίο περιλαμβάνεται πρόταση υποστηρικτικών δράσεων προώθησης, οι οποίες αφορούν σε δράσεις ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας και σε δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και έμμεσα δύναται να συμβάλουν σημαντικά στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού.

3.1 Αγροδιατροφική Σύμπραξη ΠΙΝ

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 2.2.3. της παρούσας μελέτης, τον Μάιο του 2017 συστάθηκε η Αγροδιατροφική Σύμπραξη, ως Αστική Εταιρεία Μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 741 επ. Α.Κ. του Νόμου 3852/2010 όπως ισχύει και του άρθρου 35 του Νόμου 4384/2016. Η επωνυμία της Εταιρείας είναι «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ», με διακριτικό τίτλο «Ιόνια Γη».

Η λειτουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της ΠΙΝ είναι καθοριστική για την υλοποίηση των δράσεων προώθησης που προτείνονται παρακάτω, τόσο των άμεσων δράσεων προώθησης και ενημέρωσης όσο και των υποστηρικτικών δράσεων προώθησης. Η Αγροδιατροφική Σύμπραξη μπορεί να λειτουργήσει ως δικαιούχος σε μέτρα των διαρθρωτικών ταμείων αλλά και άλλων προγραμμάτων όπως το πρόγραμμα Enjoy! It's from Europe (βλ. ενότητα 4.1.1) ή τα Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ.

Στους στόχους της εταιρείας άλλωστε συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Η ανάδειξη και παρουσίαση των ωφελημάτων της τοπικής και Μεσογειακής Διατροφής.
- Η βελτίωση της αναγνωρισιμότητας και κατ' επέκταση της ζήτησης των αγροδιατροφικών προϊόντων των Ιονίων Νήσων.
- Η διαφύλαξη των παραδοσιακών και υγιεινών προτύπων διατροφής.
- Η προβολή και προώθηση τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και ασφάλειας, με ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα την τοπικότητα και την πολιτιστική κληρονομιά.
- Η ενθάρρυνση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας.
- Η δημιουργία συνεργειών μεταξύ πρωτογενή και μεταποιητικού τομέα της Περιφέρειας.
- Η δημιουργία συνεργειών μεταξύ του αγροδιατροφικού τομέα και των τομέων της εστίασης και του τουρισμού της Περιφέρειας.
- Η ανάπτυξη και η διάχυση της έρευνας και της καινοτομίας στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των αγροδιατροφικών προϊόντων.
- Η διάσωση και προώθηση των τοπικών ποικιλιών και φυλών, οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις απειλούνται με εξαφάνιση.
- Η εκπαιδευτική υποστήριξη και η αύξηση ευκαιριών απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού στον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα της Περιφέρειας.

Η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης είναι το κλειδί για την επιτυχία των παραπάνω στόχων και φυσικά των δράσεων προώθησης του Καλαθιού της ΠΙΝ. Για το λόγο αυτό οι υπηρεσίες της Περιφέρειας θα εκπονήσουν σχέδιο για την αποτελεσματική λειτουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης ΠΙΝ με τον αναλυτικό σχεδιασμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας της κατά τρόπο ώστε να εκπληρώσει τους σκοπούς της, όπως προσδιορίζονται από το άρθρο 35 του Νόμου 4384/2016, καθώς και αναλυτικό σχέδιο δράσης της, με βάση:

- την επικαιροποίηση των στοιχείων που συνθέτουν το Επιχειρησιακό Σχέδιο "Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων" σύμφωνα με την Πολιτική για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση του Πρωτογενή Τομέα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως αυτή προσδιορίζεται από τα όργανα διοίκησης της Περιφέρειας, με κύρια έμφαση στην κριτική επισκόπηση των δράσεων προώθησης του καλαθιού που έλαβαν χώρα κατά την προηγούμενη περίοδο και τον προσδιορισμό των νέων δράσεων που θα πρέπει να αναληφθούν για την αποτελεσματική προώθηση του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της περιφέρειας (παρούσα μελέτη) και

- την περαιτέρω εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσεων ως προς τον άξονα της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που περιγράφονται στην Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS) και τη Στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη. Η εξειδίκευση θα λάβει υπόψη της το αναθεωρημένο Επιχειρησιακό Σχέδιο "Καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων" και θα ανταποκρίνεται με το βέλτιστο δυνατό τρόπο στις τρέχουσες ανάγκες και τη στρατηγική ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα στην περιφέρεια.

3.2 Δράσεις Προώθησης και Ενημέρωσης

Για την προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ θα πρέπει να υλοποιηθούν άμεσες ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης. Οι ενέργειες πρέπει να αποσκοπούν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για τα πλεονεκτήματα των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ και των μεθόδων παραγωγής τους, στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της αναγνώρισης των συστημάτων ποιότητας της ΠΙΝ, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού, στη βελτίωση της προβολή τους τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης και στην αύξηση του μεριδίου αγοράς τους, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις αγορές τρίτων χωρών που έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης.

Οι ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης μπορούν να περιλαμβάνουν δραστηριότητες, όπως:

- Καθορισμός στρατηγικής επικοινωνίας,
- Καθορισμός της οπτικής ταυτότητας της εκστρατείας προώθησης,
- Δημόσιες σχέσεις,
- Δημιουργία ιστότοπου και μέσω κοινωνικής δικτύωσης, κινητές εφαρμογές (apps), πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης, διαδικτυακά σεμινάρια,
- Διαφήμιση (στον Τύπο, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, σε εξωτερικούς χώρους, στον κινηματογράφο),
- Δημιουργία εργαλείων επικοινωνίας, όπως δημοσιεύσεις, υλικό για τα ΜΜΕ, διαφημιστικά αντικείμενα, διαφημιστικά βίντεο,
- Εκδηλώσεις, όπως περίπτερα σε εμπορικές εκθέσεις, σεμινάρια, ημερίδες, συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B), κύκλους κατάρτισης εμπόρων/μαγείρων, δραστηριότητες σε σχολεία, εβδομάδα ειδικών προσφορών εστιατορίων, χορηγία εκδηλώσεων,
- Προώθηση στα σημεία πώλησης, ημέρες γευσιγνωσίας.

Το πρόγραμμα Enjoy! It's from Europe αποτελεί το καλύτερο χρηματοδοτικό εργαλείο για την προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ, συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και η υλοποίηση των ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης γίνεται μέσα από προγράμματα συνεκτικών δράσεων που εγκρίνονται από την Ε.Ε. και εφαρμόζονται σε περίοδο διάρκειας από ένα έως τρία έτη (βλ. Κεφ. 4).

Ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης δύναται να χρηματοδοτηθούν από τον εθνικό οργανισμό Enterprise Greece, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων, από άλλες δράσεις του Πυλώνα I της ΚΑΠ εκτός από το πρόγραμμα Enjoy! It's from Europe, από δράσεις του Πυλώνα II της ΚΑΠ – ΠΑΑ 2014-2020 (Μέτρο 03, CLLD), από το ΕΠ Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020, από το ΕΠ Ανάπτυξης

Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας (ΕΠΑνΕΚ) καθώς και από δράσεις των γραφείων ΟΕΥ του ΥΠΕΞ, άλλων Υπουργείων, συνδέσμων, διεπαγγελματικών και εμπορικών φορέων και από πόρους ιδιωτών.

3.3 Υποστηρικτικές Δράσεις Προώθησης

Εκτός από τις άμεσες ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης για τα αγροτικά προϊόντα του Καλαθιού της ΠΙΝ, οι οποίες περιγράφονται στο υποκεφάλαιο 3.2, κρίνεται απαραίτητη η επιπλέον υλοποίηση υποστηρικτικών δράσεων, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων και στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με αυτά. Οι δράσεις αυτές ομαδοποιούνται σε δράσεις ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα και σε δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον αγροδιατροφικό τομέα.

Οι δράσεις που περιγράφονται στις υποενότητες 3.3.1 και 3.3.2 αφορούν στους Θεματικούς Στόχους του ΕΣΠΑ²⁰, ΘΣ1 «Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας» και ΘΣ3 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)».

3.3.1 Δράσεις ενίσχυσης έρευνας και καινοτομίας

Η ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα της ΠΙΝ αποτελεί προτεραιότητα για την Περιφέρεια καθώς τόσο η *ερευνητική δραστηριότητα όσο και τα αποτελέσματα παραγωγής νέων καινοτόμων ιδεών μέσω της ακαδημαϊκής διαδικασίας στον τομέα είναι περιορισμένα. Επίσης στον αγροδιατροφικό τομέα έχει εντοπιστεί απουσία συνεργασιών για τη δημιουργία & μεταφορά τεχνογνωσίας από τον ακαδημαϊκό-ερευνητικό χώρο προς τις τοπικές επιχειρήσεις, παρόλο που τα τμήματα των ΑΕΙ/ΑΤΕΙ της Περιφέρειας σχετίζονται με δραστηριότητες του αγροδιατροφικού τομέα. Περιορισμένη είναι και η υιοθέτηση καινοτόμου πνεύματος, όσο και εισαγωγή τεχνολογικών εξελίξεων και προηγμένων εφαρμογών στο αγροδιατροφικό σύστημα.*

Οι δράσεις ενίσχυσης έρευνας και καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα, η προώθηση της συνεργασίας και της ανάπτυξης της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές και η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της γεωργίας και της παραγωγής τροφίμων από τη μια και της έρευνας και καινοτομίας από την άλλη, μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη καινοτόμων και ποιοτικών προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία, τα οποία θα είναι ανταγωνιστικά και θα μπορούν να προωθηθούν στην αγορά. Επίσης η δημιουργία συμπράξεων στον αγροδιατροφικό τομέα θα δημιουργήσει προστιθέμενη αξία τόσο στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων όσο και στην ανάπτυξη υπηρεσιών.

Δράσεις ενίσχυσης έρευνας και καινοτομίας, όπως περιγράφονται παραπάνω, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν υποστηρικτικά στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω των Μέτρων 01 και 16 του ΠΑΑ, μέσω των δράσεων 1.α.1.1 και 1.β.1.1 του ΠΕΠ και μέσω των Ευρωπαϊκών Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων (βλ. Κεφ. 4).

²⁰ Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020

3.3.2 Δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ

Οι δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ αποτελούν προτεραιότητα για την Περιφέρεια καθώς το παραγωγικό της μοντέλο χαρακτηρίζεται από μονοκαλλιέργεια με ενδείξεις στασιμότητας στον τομέα του τουρισμού και φθίνουσα πορεία του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα. Είναι δεδομένη η ανάγκη διαφοροποίησης και εκσυγχρονισμού του περιφερειακού παραγωγικού μοντέλου και η ανάγκη αξιοποίησης τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της παραγωγής νέων προϊόντων & υπηρεσιών στον αγροδιατροφικό τομέα. Είναι επίσης αναγκαία η ενίσχυση

παραγωγικών δικτύων συνεργασίας, η υποστήριξη και εκκόλαψη νέων επιχειρήσεων, η υποστήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και η δημιουργία μηχανισμού υποστήριξης της καινοτομίας στο αγροδιατροφικό σύστημα.

Οι δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ στον αγροδιατροφικό τομέα, η προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, η ενίσχυση της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των πρωτογενών παραγωγών με την καλύτερη ένταξή τους στη γεωργική αλυσίδα τροφίμων μέσω συστημάτων ποιότητας, προσθέτοντας αξία στα γεωργικά προϊόντα, με προώθηση σε τοπικές αγορές και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, ομάδες και οργανώσεις παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις μπορούν να συμβάλει σημαντικά και υποστηρικτικά στις δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του καλαθιού της ΠΙΝ.

Οι δράσεις που αναφέρονται παραπάνω δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω των Μέτρων 03, 04, 06, 09 και 16 του ΠΑΑ, μέσω των δράσεων 3.α.1.1 και 3.α.1.2 του ΠΕΠ και μέσω των Ευρωπαϊκών Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων (βλ. Κεφ. 4).

4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ & ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Στο παρόν Κεφάλαιο παρατίθενται οι δράσεις προώθησης και ενημέρωσης για το Καλάθι των αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ ανά πηγή χρηματοδότησης. Η προώθηση των αγροτικών προϊόντων είναι σημαντική για την αντιμετώπιση σύγχρονων προκλήσεων όπως ο έντονος ανταγωνισμός, η αυξημένη πίεση του κόστους και η έλλειψη ενημέρωσης για τις ιδιότητές τους, γι' αυτό η ΕΕ έχει υιοθετήσει νέα πολιτική προώθησης αγροτικών προϊόντων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα της Ένωσης και παρέχει στήριξη για δράσεις προώθησης μέσω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Επιπλέον οι δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων δύναται να ενισχυθούν με επιπλέον ευρωπαϊκούς (από τα ΕΔΕΤ και τα Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ), εθνικούς και περιφερειακούς πόρους, αλλά και από ιδιωτικές επενδύσεις.

Αναλυτικότερα το παρόν Κεφάλαιο περιλαμβάνει τα ακόλουθα δύο υποκεφάλαια:

- Το υποκεφάλαιο **«4.1. Πυλώνας I της ΚΑΠ»**, στο οποίο περιλαμβάνονται τα χρηματοδοτικά μέσα για δράσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ)²¹.
- Το υποκεφάλαιο **«4.2 Πυλώνας II της ΚΑΠ»**, στο οποίο περιλαμβάνονται τα μέτρα και οι δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014 – 2020 (ΠΑΑ) μέσω των οποίων ενισχύονται άμεσες δράσεις προώθησης, αλλά κυρίως υποστηρικτικές δράσεις προώθησης αγροτικών προϊόντων. Το ΠΑΑ συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)²².
- Το υποκεφάλαιο **«4.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020»**, στο οποίο περιλαμβάνονται τα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020, μέσω των οποίων ενισχύονται τόσο άμεσες όσο και υποστηρικτικές δράσεις προώθησης. Το ΕΠΑΛΘ συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.
- Το υποκεφάλαιο **«4.4 ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2014-2020»**, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δράσεις του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020, μέσω των οποίων ενισχύονται κυρίως υποστηρικτικές δράσεις προώθησης.
- Το υποκεφάλαιο **«4.5 ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)»**, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δράσεις του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020, μέσω των οποίων ενισχύονται κυρίως υποστηρικτικές δράσεις προώθησης.
- Το υποκεφάλαιο **«4.6 Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ»**, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δράσεις των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Interreg 2014-2020 και του προγράμματος ERASMUS+, μέσω των οποίων ενισχύονται κυρίως υποστηρικτικές δράσεις προώθησης.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου

²² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1698/2005 του Συμβουλίου

- Το υποκεφάλαιο **«4.7 Άλλες Πηγές Χρηματοδότησης»**, στο οποίο περιλαμβάνονται πηγές χρηματοδότησης δράσεων προώθησης όπως το Enterprise Greece, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων καθώς και δράσεις Υπουργείων, Συνδέσμων, Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, Εμπορικών φορέων και Επιμελητηρίων.

4.1 Πυλώνας Ι της ΚΑΠ – Κανονισμός (ΕΕ) 1144/2014

4.1.1 Προώθηση αγροτικών προϊόντων – Καν. (ΕΕ) 1144/2014

Η νέα πολιτική προώθησης αγροτικών προϊόντων με το σύνθημα [Enjoy! It's from Europe](#), έχει ως γενικό στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα της Ένωσης και σύμφωνα με τον υπ' αριθ. Καν. 1144/2014, χρηματοδοτεί ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. και σε τρίτες χώρες.

Οι ενέργειες αυτές αποσκοπούν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για τα πλεονεκτήματα των αγροτικών προϊόντων και των μεθόδων παραγωγής τους, στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της αναγνώρισης των συστημάτων ποιότητας της Ένωσης. Επιπλέον, στοχεύουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης των αγροτικών προϊόντων της Ένωσης, στη βελτίωση της προβολή τους τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης και στην αύξηση του μεριδίου αγοράς τους, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις αγορές τρίτων χωρών που έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης. Οι ενέργειες αυτές θα πρέπει να συμπληρώνουν και να ενισχύουν επωφελώς τις ενέργειες που υλοποιούνται από τα κράτη μέλη.

Η χρηματοδότηση των ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης γίνεται μέσα από προγράμματα συνεκτικών δράσεων που υποβάλλονται από προτείνουσες (υποψήφιες) οργανώσεις στην Ε.Ε., εγκρίνονται από την Ε.Ε. και εφαρμόζονται σε περίοδο διάρκειας από ένα έως τρία έτη.

4.1.1.1 Θεσμικό Πλαίσιο

Τα προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων υλοποιούνται με βάση το παρακάτω θεσμικό πλαίσιο:

- Καν. (ΕΕ) 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3/2008 του Συμβουλίου
- Εκτελεστικός Καν. 2015/1831 της Επιτροπής, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες
- Κατ' Εξουσιοδότηση Καν. 2015/1829 της Επιτροπής, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες
- ΚΥΑ 419/18559 (ΦΕΚ 855/Β/16.3.2017) Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής των Καν(ΕΕ) 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του κατ' εξουσιοδότηση Καν(ΕΕ)2015/1829 της Επιτροπής και του εκτελεστικού Καν(ΕΕ)2015/1831 της Επιτροπής, σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες.

4.1.1.2 Είδη Προγραμμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Καν. (ΕΕ) 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, τα προγράμματα ενημέρωσης και προώθησης αποτελούνται από συνεκτικές δέσμες δράσεων, εφαρμόζονται σε περίοδο διάρκειας ενός έτους τουλάχιστον αλλά όχι μεγαλύτερης των τριών ετών και διακρίνονται σε :

- Απλά προγράμματα, τα οποία είναι προγράμματα προώθησης που υποβάλλονται από μία ή περισσότερες προτείνουσες οργανώσεις του ίδιου κράτους μέλους και
- Πολλαπλά ή πολυπρογράμματα ή διακρατικά προγράμματα, τα οποία είναι προγράμματα που υποβάλλονται από τουλάχιστον δύο προτείνουσες οργανώσεις που προέρχονται από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή από μία ή περισσότερες ευρωπαϊκές οργανώσεις (επαγγελματικές ή διεπαγγελματικές οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τον σχετικό τομέα ή τους σχετικούς τομείς σε επίπεδο Ένωσης).

4.1.1.3 Λεπτομέρειες Υλοποίησης των Προγραμμάτων

Δικαιούχοι - Προτείνουσες (υποψήφιες) οργανώσεις

- Επαγγελματικές ή διεπαγγελματικές οργανώσεις που είναι αντιπροσωπευτικές του σχετικού τομέα ή προϊόντος σε επίπεδο κράτους μέλους
- Επαγγελματικές ή διεπαγγελματικές οργανώσεις που είναι αντιπροσωπευτικές του σχετικού τομέα ή προϊόντος σε επίπεδο ΕΕ
- Οργανώσεις παραγωγών ή ενώσεις οργανώσεων παραγωγών
- Φορείς του αγροδιατροφικού τομέα που έχουν στόχο την ενημέρωση και την προώθηση αγροτικών προϊόντων και στους οποίους έχει ανατεθεί, από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, σαφώς οριοθετημένη αποστολή δημόσιας υπηρεσίας στο πεδίο αυτό. Οι φορείς αυτοί πρέπει να έχουν νομίμως εγκατασταθεί στο εν λόγω κράτος μέλος τουλάχιστον δύο έτη πριν από την ημερομηνία της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων (αγροδιατροφικές συμπράξεις, γεωργικά επιμελητήρια κ.α.)

Επιλέξιμα προϊόντα και συστήματα

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 1 έως 3, του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1144/2014, χρηματοδοτούνται οι ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης για τα ακόλουθα προϊόντα:

- Όλα τα γεωργικά προϊόντα (παράρτημα Ι της Συνθήκης της ΣΛΕΕ) εξαιρουμένου του καπνού όπως κρέας, πουλερικά, κουνέλια, γάλα, αυγά, προϊόντα σηροτροφίας, μελισσοκομίας, σαλιγκαροτροφίας, ζωτροφές, δημητριακά, ελαιούχα προϊόντα, οίνος, σπρωροκηπευτικά, ακρόδρυα, ξηροί καρποί, άνθη, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό, ξύδι.
- Ορισμένα προϊόντα μεταποίησης (αυτά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού 1144/2014) δηλαδή (μπύρα, σοκολάτα και παράγωγα προϊόντα, προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής, ζαχαρώδη παρασκευάσματα και προϊόντα μπισκοτοποιίας, ποτά με βάση εκχυλίσματα φυτών, ζυμαρικά, αλάτι, φυσικά κόμμεα και ρητίνες, πολτός μουστάρδας, γλυκό καλαμπόκι, βαμβάκι).

- Τα αλκοολούχα ποτά με Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.
- Ο οίνος και ειδικότερα στις περιπτώσεις που έχουμε:
 - ο απλά προγράμματα, χρηματοδοτείται η προσέγγιση καλαθιού, όχι δηλαδή η αποκλειστική προώθηση του οίνου, αλλά η προώθησή του μαζί με άλλα προϊόντα
 - ο πολλαπλά προγράμματα, είναι δυνατή η αποκλειστική προώθηση οίνου
 - ο ενέργειες στην εσωτερική αγορά, χρηματοδοτείται μόνο η ενημέρωση για τα συστήματα ποιότητας ή της υπεύθυνης κατανάλωσης οίνου
- Τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, για τα οποία χρηματοδοτείται η προσέγγιση καλαθιού, δεν χρηματοδοτείται δηλαδή η αποκλειστική προώθηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, αλλά η προώθησή τους σαν καλάθι μαζί με άλλα προϊόντα

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 4, του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1144/2014, χρηματοδοτούνται οι ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης για τα συστήματα ποιότητας της ΕΕ²³, τα βιολογικά²⁴ και τα εθνικά συστήματα για την ποιότητα²⁵.

Επιλέξιμες δράσεις

Οι ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Διαχείριση του έργου
2. Στρατηγική (Καθορισμός της στρατηγικής επικοινωνίας και της οπτικής ταυτότητας της εκστρατείας)
3. Δημόσιες σχέσεις (Δραστηριότητες PR, Εκδηλώσεις Τύπου)
4. Ιστοτόπος, μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Δημιουργία, επικαιροποίηση, συντήρηση ιστοτόπου, Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κινητές εφαρμογές (apps), πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης, διαδικτυακά σεμινάρια, κ.ά.)
5. Διαφήμιση (στον Τύπο, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, σε εξωτερικούς χώρους, στον κινηματογράφο)
6. Εργαλεία επικοινωνίας (δημοσιεύσεις, πακέτα με υλικό για τα ΜΜΕ, διαφημιστικά αντικείμενα, διαφημιστικά βίντεο)
7. Εκδηλώσεις
 - Περίπτερα σε εμπορικές εκθέσεις
 - Σεμινάρια, ημερίδες, συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B), κύκλοι κατάρτισης εμπόρων/μαγείρων, δραστηριότητες σε σχολεία
 - Εβδομάδα ειδικών προσφορών εστιατορίων
 - Χορηγία εκδηλώσεων
 - Εκπαιδευτικά ταξίδια στην Ευρώπη
8. Προώθηση στα σημεία πώλησης (Ημέρες γευσιγνωσίας)
9. Άλλες δράσεις: προώθηση σε δημοσιεύσεις που απευθύνονται στους λιανοπωλητές, διαφήμιση σε σημεία πώλησης.

²³ Που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 110/2008 και στο άρθρο 93 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1308/2013

²⁴ όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου

²⁵ που αναφέρονται στα στοιχεία β) και γ) του άρθρου 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Χρηματοδοτικό σχήμα

Τα προγράμματα συγχρηματοδοτούνται μόνο από την ΕΕ (η εθνική συγχρηματοδότηση είναι μηδέν) σύμφωνα με το εξής σχήμα:

- 70% για την εσωτερική ευρωπαϊκή αγορά
- 80% για τρίτες χώρες

Ένα ποσοστό 5% προστίθεται για τα κράτη-μέλη που λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή (δηλαδή τα παραπάνω ποσοστά διαμορφώνονται ως 75%, 85% αντίστοιχα).

Για την Ελλάδα, τα ποσοστά χρηματοδότησης διαμορφώνονται σε 75% για την εσωτερική ευρωπαϊκή αγορά και 85% για τις τρίτες χώρες. Το υπόλοιπο ποσοστό καλύπτεται από τις υποψήφιες οργανώσεις.

4.1.1.4 Διαδικασία υλοποίησης

Η Επιτροπή δημοσιεύει πρόσκληση υποβολής προτάσεων για απλά προγράμματα και για πολυπρογράμματα συνήθως στις αρχές κάθε έτους. Οι προτάσεις υποβάλλονται προς έγκριση στην Επιτροπή μέχρι περίπου τον Απρίλιο του ίδιου έτους και κοινοποιούνται στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής, Διεθνών Σχέσεων και Προώθησης Προϊόντων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η αξιολόγηση και η επιλογή των προτάσεων γίνεται από την Επιτροπή, η οποία εκδίδει εκτελεστική απόφαση για τον καθορισμό των επιλεγμένων προγραμμάτων προώθησης και τον προϋπολογισμό τους, συνήθως τον Οκτώβριο ή Νοέμβριο του ίδιου έτους.

Ενώ η επιλογή των προγραμμάτων γίνεται από την Ε.Ε. στην περίπτωση των απλών προγραμμάτων, η διαχείριση της υλοποίησης τους (εκτέλεση, πληρωμές, παρακολούθηση και έλεγχος) (άρθρο 14 Καν. (ΕΕ) 2044/2014) γίνεται από το κράτος μέλος. Αντίθετα η διαχείριση της υλοποίησης των εγκεκριμένων πολυπρογραμμάτων, γίνεται αποκλειστικά από την Ε.Ε. μέσω του οργανισμού της Ε.Ε. για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (CHAFEA).

Πληροφορίες για τις προσκλήσεις και το θεσμικό πλαίσιο των προγραμμάτων προώθησης, υπάρχουν στις παρακάτω ιστοσελίδες της Ε.Ε.:

http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy/index_en.htm

<https://ec.europa.eu/chafea/agri/>

καθώς και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ):

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/enimerosiproothisigeorproionton/572-energiesenimerosis>

Αρμόδια αρχή στην Ελλάδα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των απλών προγραμμάτων προώθησης, έναντι των εθνικών και κοινοτικών οργάνων, είναι η Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής, Διεθνών Σχέσεων και Προώθησης Προϊόντων του Υπουργείου Αγροτικής, ενώ αρμόδια αρχή για τις πληρωμές των απλών προγραμμάτων είναι η Διεύθυνση Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς του Ο.ΠΕΚ.Ε.ΠΕ.

Προσκλήσεις - Αποτελέσματα

Πρόσκληση έτους 2017

Στις 12 Ιανουαρίου 2017 εκδόθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η πρόσκληση για τα «προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων» του Κανονισμού (ΕΕ) 1144/2014 για το έτος 2017, με καταληκτική ημερομηνία την 20η Απριλίου 2017.

Για το 2017 διατέθηκε από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό το ποσό των 128,5 εκατ. ευρώ για τις προτάσεις προγραμμάτων από τα κράτη μέλη. Για τα απλά προγράμματα διατέθηκε το ποσό των 85,5 εκατ. ευρώ και για τα πολυπρογράμματα 43 εκατ. ευρώ.

Οι προτάσεις υποβλήθηκαν απευθείας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία είναι αρμόδια για την αξιολόγηση και την έγκρισή τους.

Στην πρόσκληση του έτους 2017, υποβλήθηκαν 186 προτάσεις για απλά προγράμματα και 35 και διακρατικά. Εκτιμάται ότι τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν τον Οκτώβριο του 2017.

Πρόσκληση έτους 2016

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης έτους 2016, υποβλήθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο 199 προτάσεις για απλά προγράμματα, από τις οποίες εγκρίθηκαν 60 (ποσοστό εγκρίσεων 30%, περίπου μία στις τρεις), συνολικού προϋπολογισμού 121,3 εκατ. ευρώ και 27 προτάσεις για πολυπρογράμματα, εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 6 (ποσοστό εγκρίσεων 22%), συνολικού προϋπολογισμού 16,8 εκατ. ευρώ.

Από την Ελλάδα υποβλήθηκαν συνολικά 41 προτάσεις για απλά προγράμματα, εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 8 (ποσοστό εγκρίσεων 20%, δηλαδή μία στις πέντε) και 3 προτάσεις για πολυπρογράμματα χωρίς να τύχουν έγκρισης. Τα εγκριθέντα προγράμματα αφορούν ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων όπως αιγοπρόβειο κρέας, επιτραπέζιες ελιές, κονσερβοποιημένα φρούτα, κηπευτικά καθώς και καλάθι προϊόντων σε περιφερειακό επίπεδο.

Ένα από τα προγράμματα αυτά, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα καλής πρακτικής για το καλάθι αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, είναι η προώθηση του καλαθιού της Περιφέρειας Κρήτης, με συντονιστή έργου την Αγροδιατροφική Σύμπραξη Κρήτης.

Σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα 44, το πρόγραμμα προώθησης του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Κρήτης, με τίτλο «The European Food Masters» έχει προϋπολογισμό 1.161.902,62 ευρώ και στοχεύει στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων του καλαθιού, όπως είναι το ελαιόλαδο, το τυρί, τα αυγά, το μέλι και τα μελισσοκομικά προϊόντα, το κρασί, το ξύδι, ο μηλίτης και τα λαχανικά. Οι χώρες στόχοι στις οποίες θα υλοποιηθούν οι δράσεις προώθησης του προγράμματος, είναι η Ελλάδα και η Γερμανία.

Στον Πίνακα 44 περιλαμβάνονται τα 8 προγράμματα προώθησης που εγκρίθηκαν για το έτος 2016 και θα εφαρμοστούν από προτεινόμενες οργανώσεις της χώρας.

Πίνακας 44:Εγκεκριμένα προγράμματα προώθησης Ελλάδας, 2016

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΣΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΡΟΣ ΠΡΩΘΗΣΗ	ΧΩΡΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (€)
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΡΗΤΗΣ	ETAM A.E.	The European Food Masters / 734668	Ελαιόλαδο, τυρί, αυγά, μέλι και μελισσοκομικά προϊόντα, κρασί, ξύδι, μηλίτης, λαχανικά	Ελλάδα, Γερμανία	1.161.902,62
Α.Σ. ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ «ΑΝΑΤΟΛΗ»	NOVACERT ΕΠΕ	Vegiterraneo / 734298	Λαχανικά εκτός από γλυκό καλαμπόκι	Ελλάδα, Γερμανία, Πολωνία, Τσεχία	2.946.573,60
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ	SOPEXA A.E.	Meet the Lamb / 734589	Πρόβειο και κατσικίσιο κρέας	Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία	3.200.264,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΩΝ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΕΛΙΑΣ (ΠΕΜΕΤΕ)	SOPEXA A.E.	Olive You / 734464	Επιτραπέζιες ελιές	Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Πολωνία, Ουκρανία, Σουηδία	3.391.554,50
ΠΕΜΕΤΕ	SOPEXA A.E.	Olive You / 734681	Επιτραπέζιες ελιές	ΗΠΑ, Καναδάς	3.106.410,98
ΠΕΜΕΤΕ	SOPEXA A.E.	Olive You / 734436	Επιτραπέζιες ελιές	Αυστραλία, Ρωσία, Νορβηγία	2.121.556,00
ΠΕΜΕΤΕ	SOPEXA A.E.	Olive You / 734797	Επιτραπέζιες ελιές	Σαουδική Αραβία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	2.486.356,80
ΔΕΛΚΟΦ Α.Ε.	ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕ-ΧΝΙΚΗ ΕΠΕ	Peach Flavours IS / 734575	Κομπόστα ροδάκινο	Σιγκαπούρη, Ινδονησία	2.050.720,00

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Δ/ση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης

4.1.2 Μέτρα Προώθησης – Καν (ΕΕ) 1308/2013

Ο Καν. (ΕΕ) 1308/2013 θεσπίζει την κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων (ΚΟΑ) για όλα τα προϊόντα του παραρτήματος Ι των Συνθηκών με εξαίρεση τα ψάρια.

Στο πλαίσιο της ΚΟΑ συμπεριλαμβάνονται δράσεις προώθησης οπωροκηπευτικών, οίνου, προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και Παραδοσιακής Ένδειξης, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ και αφορούν κυρίως οργανώσεις παραγωγών. Οι δράσεις αναφέρονται ενδεικτικά για να υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα των δράσεων προώθησης των αγροτικών προϊόντων, χωρίς να αποτελούν πηγή χρηματοδότησης από την οποία θα μπορούσε να αντλήσει άμεσα πόρους η ΠΙΝ για την προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της.

4.1.2.1 Επιχειρησιακά Προγράμματα τομέα Οπωροκηπευτικών

Τα επιχειρησιακά προγράμματα του τομέα των οπωροκηπευτικών έχουν ελάχιστη διάρκεια τριών ετών και μέγιστη διάρκεια πέντε ετών και δύναται να έχουν ως έναν από τους στόχους τους την προώθηση των προϊόντων, νωπών ή μεταποιημένων.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα υποβάλλονται στα κράτη μέλη προς έγκριση από Οργανώσεις Παραγωγών.

4.1.2.2 Προγράμματα Στήριξης στον Αμπελοοινικό τομέα

Η Ελλάδα μπορεί να υποβάλει στην Επιτροπή σχέδιο πενταετούς προγράμματος στήριξης στον αμπελοοινικό τομέα, στο οποίο δύναται να συμπεριλαμβάνονται μέτρα ενημέρωσης ή προώθησης αναφορικά με τους ενωσιακούς οίνους:

α) στα κράτη μέλη, προκειμένου να ενημερώνονται οι καταναλωτές σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου και σχετικά με τα ενωσιακά συστήματα που διέπουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις ή

β) σε τρίτες χώρες, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

Τα μέτρα προώθησης αφορούν τους οίνους με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ) ή τους οίνους με ένδειξη της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου και συνίστανται αποκλειστικά σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

α) μέτρα δημόσιων σχέσεων, προώθησης ή διαφήμισης, που προβάλλουν ιδίως τις υψηλές προδιαγραφές των ενωσιακών προϊόντων, κυρίως ως προς την ποιότητα, την ασφάλεια των τροφίμων ή την προστασία του περιβάλλοντος

β) συμμετοχή σε εκδηλώσεις ή εκθέσεις διεθνούς σημασίας

γ) ενημερωτικές εκστρατείες, ιδίως για τα ενωσιακά συστήματα που αφορούν τις ονομασίες προέλευσης, τις γεωγραφικές ενδείξεις και τη βιολογική παραγωγή

δ) μελέτες νέων αγορών που είναι αναγκαίες για τη διεύρυνση των εμπορικών δραστηριοτήτων

ε) μελέτες για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων ενημέρωσης και προώθησης.

Η ενωσιακή συνεισφορά στην ενημέρωση ή στις δραστηριότητες προώθησης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

Τα προγράμματα στήριξης αρχίζουν να ισχύουν τρεις μήνες μετά την υποβολή του σχεδίου προγράμματος στήριξης στην Επιτροπή.

4.2 Πυλώνας II της ΚΑΠ – Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Η Αγροτική Ανάπτυξη είναι ο 2ος Πυλώνας της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), που εξασφαλίζει για τα Κράτη Μέλη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία διαχειρίζονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο μέσω πολυετών, συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ). Στα 28 ΚΜ έχουν εγκριθεί και υλοποιούνται 118 ΠΑΑ. Τα ΠΑΑ συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)²⁶, το οποίο είναι ένα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της ΕΕ.

Η Ελλάδα κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 υλοποιεί ένα εθνικό ΠΑΑ, σημαντικό τμήμα του οποίου έχει εκχωρηθεί προς υλοποίηση στις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Το ΠΑΑ χρηματοδοτεί δράσεις στο πλαίσιο των έξι προτεραιοτήτων της Αγροτικής Ανάπτυξης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανταγωνιστικότητα του αγροτικού τομέα και στην αποκατάσταση, διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων που σχετίζονται με τη γεωργία. Το ΠΑΑ σε ότι αφορά την προτεραιότητα 3 «Πρώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία», θα στηρίξει περισσότερες από 8.300 γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τη δημιουργία βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού, την ανάπτυξη τοπικών αγορών και για την έναρξη δραστηριοτήτων πρώτης προώθησης.

Στο πλαίσιο του ΠΑΑ δύναται να στηριχθεί η πιστοποίηση/πρώθηση/εμπορία των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, μέσω των παρακάτω μέτρων/δράσεων:

4.2.1 Μέτρο 01. Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης

Στο πλαίσιο του Μέτρου 01, προγραμματίζονται δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης με στόχο την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού:

- που απασχολείται στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας
- των πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, των οποίων το αποτέλεσμα είναι επίσης γεωργικό προϊόν
- και του δασικού τομέα.

Στόχος, κυρίως, είναι η κατάρτιση γεωργών και κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες, οι οποίοι συνειδητά θα αποφασίζουν για τις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις, με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος, την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων και την εισαγωγή καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία.

Ο στόχος του μέτρου συμβάλλει έμμεσα στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, δεδομένου ότι η κατάρτιση των γεωργών και η απόκτηση δεξιοτήτων που θα τους δώσουν τη

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1698/2005 του Συμβουλίου

δυνατότητα να λειτουργούν ως επιχειρηματίες αγρότες θα κάνει πιο ανταγωνιστικά τα προϊόντα τους στην αγορά.

Στο πλαίσιο του Μ01 έχουν προγραμματιστεί οι παρακάτω δράσεις:

M1.1.1 Δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Μέσω της δράσης M1.1.1 θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες ενέργειες για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις:

- **Τυπικά προγράμματα** επαγγελματικής κατάρτισης, από 90-150 ώρες
- **Ομάδες συζήτησης** με μέσο όρο 10 συμμετέχοντες, που θα αντιπροσωπεύουν τις επιχειρήσεις/εκμεταλλεύσεις κάθε περιοχής.
- **Πιλοτικά εργαστήρια** 3-5 ημερών, με ομάδες έως 15 ατόμων ανά θεματική, για την επικαιροποίηση και τη διαρκή παροχή και διάχυση της γνώσης και κυρίως των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας²⁷.

Η δράση θα υλοποιηθεί από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» με αυτεπιστασία.

M1.1.2 Δράσεις κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση μέτρων του ΠΑΑ

Θα πραγματοποιηθούν ενέργειες κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων ατόμων που απασχολούνται στον γεωργικό και δασικό τομέα (συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εργατών και των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις, που μεταποιούν και εμπορεύονται γεωργικά προϊόντα) και παράλληλα είναι δικαιούχοι των μέτρων Μ03, Μ04, Μ08, Μ09, Μ10 του ΠΑΑ, από πάροχο κατάρτισης που θα προκύψει από σχετικό διαγωνισμό. Οι ενέργειες θα είναι:

- Προγράμματα κατάρτισης, διάρκειας από 45 έως 150 ώρες
- Προγραμμάτων για την κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τομέα των Δασών
- Πιλοτικά εργαστήρια -συζήτηση σε μικρές ομάδες έως 10 ατόμων, σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες.
- Υπάρχει η δυνατότητα ατομικής καθοδήγησης, κατά κύριο λόγο σε εν δυνάμει δικαιούχους των ενισχύσεων για το περιβάλλον και το κλίμα.

M1.2 Δράσεις επίδειξης και ενημέρωσης

Με τη δράση Μ1.2 δίνεται η δυνατότητα στους ωφελούμενους να μαθαίνουν στην πράξη, την παραγωγική διαδικασία, την αξιοποίηση των συγχρόνων μεθόδων παραγωγής, της καινοτομίας και της χρήσης νέων τεχνολογιών.

Ως εκ τούτου μέσω του παρόντος υπομέτρου δίνεται στήριξη για:

²⁷ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα» /* COM/2012/079

- Δραστηριότητες επί τόπου επίδειξης, μιας ήδη δοκιμασμένης και εφαρμοσμένης τεχνολογίας, της χρήσης ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου μηχανήματος, μιας νέας μεθόδου προστασίας των καλλιεργειών ή μιας συγκεκριμένης τεχνικής παραγωγής, στο γεωργικό τομέα.
- Δράσεις ενημέρωσης, που αφορούν στη διάδοση πληροφοριών αναφορικά με τη γεωργία, τη δασοπονία και τις ΜΜΕ του τομέα. Οι δράσεις αυτές μπορούν να έχουν τη μορφή εκθέσεων, συναντήσεων, παρουσιάσεων ή εντύπων και ηλεκτρονικών μέσων

M1.3 Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών, δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών, καθώς και επισκέψεις σε αυτές

Στόχος της δράσης είναι η ανταλλαγή γνώσεων και καλών πρακτικών μεταξύ των απασχολούμενων στον αγροτικό και δασικό τομέα. Τα εν λόγω προγράμματα ανταλλαγών και επισκέψεων εστιάζονται, ειδικότερα, στις μεθόδους ή/και τεχνολογίες βιώσιμης γεωργίας και δασοκομίας, τις εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν σε βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και νέων τεχνολογιών, και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών.

- Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές αγροτών για διαχείριση γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών εντός της Ε.Ε. προκειμένου να αποκομίσουν προσωπική και πρακτική γνώση από κάποιον άλλο αγρότη
- Επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου ένας γεωργός να μάθει σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα ή ένα τρόπο διεξαγωγής εργασιών (χρήση ενός μηχανήματος, μετατροπή της συμβατικής σε βιολογική γεωργία, κ.λπ.).

4.2.2 Μέτρο 02. Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Στο πλαίσιο του μέτρου ΜΟ2 προωθούνται η χρήση και η σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών στην εκμετάλλευση και οι υπηρεσίες επιμόρφωσης συμβούλων.

Οι στόχοι του μέτρου είναι:

- η βελτίωση της οικονομικής και της περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- η εκπαίδευση/επιμόρφωση των συμβούλων.
-

M2.1 Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών στο γεωργικό τομέα

Οι συμβουλές παρέχονται στις γεωργικές (φυτικής ή/και ζωικής κατεύθυνσης) εκμεταλλεύσεις και κατατάσσονται σε έξι πακέτα συμβουλών (ΠΣ), ένα εκ των οποίων αφορά σε συμβουλές που αποσκοπούν στη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του γεωργικού προϊόντος, στοιχεία τα οποία συμβάλουν έμμεσα, αλλά σημαντικά στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ.

4.2.3 Μέτρο 03. Συστήματα ποιότητας

Το Μέτρο 03 μπορεί να συμβάλει άμεσα στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, μέσω των παρακάτω υπομέτρων:

M3.1 Συστήματα Ποιότητας

Μέσω της δράσης 3.1 ενισχύονται οι γεωργοί και οι ομάδες γεωργών, οι οποίοι θα συμμετάσχουν σε ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, περιλαμβανομένων των συστημάτων πιστοποίησης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Το μέτρο καλύπτει μόνο τις νέες εισόδους στα εν λόγω συστήματα ή την είσοδο σε ένα νέο σύστημα ποιότητας.

Το M3.1 στοχεύει:

- Στην αύξηση της αξίας του γεωργικού προϊόντος στις αγροτικές περιοχές, μέσω της πιστοποίησης με αναγνωρίσιμα από τον καταναλωτή πρότυπα.
- Στη δημιουργία συνθηκών για την διασφάλιση υψηλών επιδόσεων ποιότητας για τα προϊόντα, με έμφαση στο συνδυασμό με εμπορεύσιμη ποσότητα.
- Στην καλύτερη πρόσβαση των πρωτογενών παραγωγών στην αγορά με την αύξηση της αξιοπιστίας των ομάδων των παραγωγών ως σταθερών προμηθευτών πιστοποιημένου ποιοτικού προϊόντος με επιθυμητά χαρακτηριστικά.

Δικαιούχοι του Μέτρου είναι οι ενεργοί γεωργοί, οι ομάδες παραγωγών, οι οργανώσεις παραγωγών, οι διεπαγγελματικές οργανώσεις ή άλλου νομικού τύπου οντότητες.

M3.2 Στήριξη για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης, που υλοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά

Το M3.2 παρέχει ενίσχυση για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης προϊόντων που καλύπτονται από τα συστήματα γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και αποσκοπεί στη στήριξη δραστηριοτήτων πληροφόρησης και προώθησης που πραγματοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά.

Το M3.2 στοχεύει:

- Στην ανάδειξη της ποιότητας, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ή των πλεονεκτημάτων των εν λόγω προϊόντων,
- Στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μεθόδων γεωργικής παραγωγής που συνδέονται με το σύστημα ποιότητας
- Στη διάδοση των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για τα προϊόντα αυτά
- Στην αύξηση των πωλήσεων των επιλέξιμων προϊόντων ποιότητας

Δικαιούχοι του M3.2 είναι ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις ή άλλου νομικού τύπου οντότητες.

4.2.4 Μέτρο 04. Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού

Το Μέτρο ενισχύει:

- ένα μεγάλο φάσμα ιδιωτικών επενδύσεων στον πρωτογενή και στον αγροδιατροφικό τομέα της Ελλάδας.
- την κατασκευή βασικών δημόσιων υποδομών όπως εγγειοβελτιωτικών έργων, έργων πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, οδικό δασικό δίκτυο και
- την υλοποίηση μη παραγωγικών επενδύσεων σε υποδομές που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων.

Σκοπός του μέτρου είναι: ο πρωτογενής τομέας να γίνει ανταγωνιστικός και βιώσιμος λαμβάνοντας υπόψη την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος.

4.2.1 Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (γεωργικό προϊόν)

Στόχοι του υπομέτρου είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας, η χρήση νέων τεχνολογιών και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, η διατήρηση και η δημιουργία θέσεων εργασίας και η προστασία της ανθρώπινης υγείας στις διαδικασίες μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

Η δράση αφορά στη μεταποίηση και εμπορία των παρακάτω τομέων:

- Κρέας – πουλερικά – κουνέλια (όπως σφαγεία βοοειδών, πτηνοσφαγεία, χοιρινών, αιγοπροβάτων, παραγωγή κρεατοσκευασμάτων και προϊόντων με βάση το κρέας, αλλαντικών, μονάδες δημιουργίας ζωικών υποπροϊόντων)
- Γάλα (όπως επεξεργασία γάλακτος, παραγωγή προϊόντων γάλακτος, τυρί, γιαούρτη)
- Αυγά (όπως τυποποίηση συσκευασία αυγών, παραγωγή νέων προϊόντων)
- Διάφορα Ζώα (όπως Μέλι – Σηροτροφία - σαλιγκάρια)
- Ζωοτροφές (όπως παραγωγή μιγμάτων ζωοτροφών για οικόσιτα και γουνοφόρα ζώα)
- Δημητριακά (όπως παραγωγή αλεύρων, ξήρανση δημητριακών)
- Ελαιούχα Προϊόντα (εξαιρούνται οι ιδρύσεις ελαιοτριβείων)
- Οίνος
- Οπωροκηπευτικά
- Άνθη (όπως τυποποίηση και εμπορία ανθέων)
- Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά
- Σπόροι & Πολλαπλασιαστικό Υλικό
- Ξύδι (π.χ. παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες)

Οι δράσεις που προβλέπονται στους ανωτέρω τομείς αφορούν κυρίως σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις, μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων.

Η στήριξη παρέχεται με τη μορφή επιχορήγησης. Δικαιούχοι είναι οι πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, καθώς και μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Το μέτρο συμβάλει έμμεσα αλλά σημαντικά στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ καθώς οδηγεί σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας με δυνατότητες προώθησης στην αγορά. Επιπλέον είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της επένδυσης μελέτες για δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, σήμανση).

4.2.3 Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων από επαγγελματίες αγρότες

Το υπομέτρο 4.2.3 αφορά μόνο επαγγελματίες αγρότες για δράσεις στη μεταποίηση και εμπορία στους παρακάτω τομείς:

- Κρέας – πουλερικά – κουνέλια (παραγωγή κρεατοσκευασμάτων, αλλαντικών και προϊόντων με βάση το κρέας,)
- Γάλα (όπως επεξεργασία γάλακτος, παραγωγή προϊόντων γάλακτος, τυρί, γιαούρτη)
- Οίνος – Αμπελουργία (παραγωγή αποσταγμάτων, ποτών)
- Οπωροκηπευτικά (παραγωγή αποσταγμάτων, ποτών)
- Ζυθοποιία
- Μονάδες παραγωγής γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων διατροφής
- Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά
- Ξύδι (π.χ. παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες)
- Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός)

Το μέτρο συμβάλει έμμεσα αλλά σημαντικά στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ καθώς οδηγεί σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας με δυνατότητες προώθησης στην αγορά. Επιπλέον είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της επένδυσης μελέτες για δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, σήμανση).

4.2.5 Μέτρο 09. Οργανώσεις Παραγωγών

Το μέτρο ενισχύει τη σύσταση των ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, κατά τα πρώτα χρόνια όπου προκύπτουν πρόσθετες δαπάνες.

Στόχος του μέτρου είναι να δοθούν τα απαραίτητα κίνητρα στους παραγωγούς ώστε να συνεργαστούν στο πλαίσιο λειτουργίας ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με κύριο σκοπό:

- την προσαρμογή της παραγωγής και των προϊόντων τους στις απαιτήσεις της αγοράς·
- την από κοινού διάθεση εμπορευμάτων στην αγορά,
- τη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της από κοινού χρήσης υλικοτεχνικών υποδομών και
- την ανάπτυξη δεξιοτήτων οργάνωσης επιχειρήσεων και εμπορίας και την υιοθέτηση διαδικασιών καινοτομίας.

Το μέτρο περιλαμβάνει όλους τους γεωργικούς τομείς (γεωργία και κτηνοτροφία), καθώς και τον τομέα της δασοπονίας. Δικαιούχοι είναι οι νέες ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, οι οποίες είναι επίσημα αναγνωρισμένες και είναι ΜΜΕ.

Το μέτρο συμβάλει έμμεσα αλλά σημαντικά στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ .

4.2.6 Μέτρο 16.4. Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης

Το Μ 16.4 συμβάλει άμεσα στην προώθηση των προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, στηρίζοντας την οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων στην αλυσίδα εφοδιασμού (όπως παραγωγοί, ενώσεις παραγωγών, επαγγελματικές οργανώσεις, μεταποιητές, έμποροι λιανικής) με σκοπό :

- τη δημιουργία και ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού - Δράση 1 αλλά και
- τη δημιουργία τοπικών αγορών (Αγορών Παραγωγών Farmers' Markets σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία) - Δράση 2

Σκοπός των συνεργασιών είναι η διάθεση των αγροτικών προϊόντων νωπών ή μεταποιημένων απευθείας στο καταναλωτικό κοινό χωρίς να παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητές, μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή. Το Μ 16.4 αφορά νέες συνεργασίες που θα έχουν σκοπό τη διάθεση των προϊόντων τους μέσω λιανοπωλητών στους καταναλωτές ή μέσω των Αγορών Παραγωγών.

Είναι δυνατή η χρήση διαμεσολαβητή/διευκολυντή (Innovation Broker/Facilitator) για τη διευκόλυνση της εξεύρεσης εταίρων για την ανάπτυξη συνεργασιών.

Οι δικαιούχοι είναι σχήματα συνεργασίας φορέων με νομική οντότητα στην οποία θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας. Τα μέλη των συνεργασιών μπορεί να είναι παραγωγοί, ενώσεις παραγωγών, επαγγελματικές οργανώσεις, μεταποιητές, έμποροι λιανικής, Δήμοι, καταναλωτές και οργανώσεις τους.

4.2.7 Μέτρο 19. CLLD - LEADER

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών. Η μέθοδος βασίζεται στη συμμετοχή εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

Σκοπός του μέτρου είναι να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές. Σκοπός είναι να ενισχυθούν «νέες και πιο καινοτόμες» προσεγγίσεις με βάση τα καινούργια αναπτυξιακά δεδομένα και εργαλεία (όπως τάση επιστροφής νέων στην ύπαιθρο, κοινωνικές πρωτοβουλίες, **ενίσχυση βραχέων αλυσίδων και εναλλακτικών καναλιών διάθεσης αγροτικών προϊόντων, διασύνδεση αγροτικού τομέα με τον πολιτισμό, τον τουρισμό και το περιβάλλον**), αυξάνοντας σχετικές συνέργειες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των αγροτικών περιοχών σύμφωνα με τον αναπτυξιακό και στρατηγικό σχεδιασμό της χώρας για την αγροτική ανάπτυξη.

Το Μ19 μπορεί να συμβάλει άμεσα αλλά και έμμεσα στην προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ και συγκεκριμένα το υπομέτρο 19.2, που περιγράφεται στη συνέχεια.

19.2 Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)

Στο υπομέτρο 19.2 δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα με σκοπό την επίτευξη του σημαντικότερου μέρους των στόχων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης. Το σύνολο των έργων θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στη στρατηγική και το τοπικό

πρόγραμμα και να απευθύνονται στο σύνολο του τοπικού πληθυσμού. Μέσω του M19.2 μπορούν να υλοποιηθούν:

A) Δημόσιου χαρακτήρα παρεμβάσεις: Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων, που σχετίζονται με την προώθηση του Καλαθιού της ΠΙΝ είναι:

- Βελτίωση (συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής αναβάθμισης), αποκατάσταση και επέκταση δημόσιων κτηρίων για κοινωφελή χρήση, για δραστηριότητες όπως διενέργεια εκδηλώσεων, άθληση, εκπαίδευση (μουσεία, εκθετήρια, βιβλιοθήκες κλπ), η δημιουργία πολυχώρων, η στέγαση υπηρεσιών ή / και τοπικών επαγγελματιών με σκοπό την επίδειξη και πώληση τοπικών προϊόντων.
- Έργα δημιουργίας, ανάπτυξης ή βελτίωσης υποδομών και υπηρεσιών αναψυχής, πολιτισμού, καθώς και ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής.

B) Ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις: Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο τοπικό πρόγραμμα και έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων, που σχετίζονται με την προώθηση του Καλαθιού της ΠΙΝ είναι::

- Ενέργειες συνεργασίας και δικτύωσης.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.
- Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.
- Στήριξη της δημιουργίας, εκσυγχρονισμού και επέκτασης ΜΜΕ.

4.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 (ΕΠΑΛΘ) συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας²⁸. Οι κύριοι στόχοι του ΕΠΑΛΘ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τομέων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης, η βιωσιμότητα του τομέα της θαλάσσιας αλιείας και η βιώσιμη ανάπτυξη των παραδοσιακά εξαρτημένων από την αλιεία

περιοχών. Το πρόγραμμα καλύπτει επίσης την ανάγκη προστασίας και αποκατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και πόρων του, τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων, τη συλλογή των αλιευτικών δεδομένων και τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Δράσεις προώθησης για τα προϊόντα αλιείας του Καλαθιού της ΠΙΝ δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω των παρακάτω μέτρων του ΕΠΑΛΘ:

4.3.1 Μέτρα Εμπορίας – Άρθρο 68

Ιδιαίτερα σημαντική για την βιωσιμότητα του τομέα και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τοπικών παραδοσιακών αλιευτικών προϊόντων, κρίνεται η εφαρμογή προτύπων ιχνηλασιμότητας στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, καθώς και η κατοχύρωση γεωγραφικών ενδείξεων για Ελληνικά αλιευτικά προϊόντα με παράλληλη ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των υποδομών των αλιευτικών λιμένων, των τόπων εκφόρτωσης και των αλιευτικών καταφυγίων.

Στο πλαίσιο του Μέτρου Εμπορίας στηρίζονται οι παρακάτω δράσεις:

- Σύσταση οργανώσεων παραγωγών, ενώσεων οργανώσεων παραγωγών ή διακλαδικών οργανώσεων,
- Αναζήτηση νέων αγορών και βελτίωση των όρων διάθεσης στην αγορά προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
- Προώθηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων,
- Συμβολή στη διαφάνεια παραγωγής και αγορών και διενέργεια ερευνών αγοράς και μελετών σχετικά με την εξάρτηση της Ένωσης από τις εισαγωγές,
- Συμβολή στην ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας,
- Κατάρτιση τυποποιημένων συμβάσεων για τις ΜΜΕ σύμφωνων προς την ενωσιακή νομοθεσία,
- Διοργάνωση εκστρατειών γνωστοποίησης και προώθησης για τα βιώσιμα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνικό επίπεδο.

Δικαιούχοι

α) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία της εφοδιαστικής αλυσίδας

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ.2328/2003, (ΕΚ) αριθ.861/2006, (ΕΚ) αριθ.1198/2006 και (ΕΚ) αριθ.791/2007 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

β) Οργανώσεις παραγωγών

4.3.2 Εφαρμογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης (CLLD)

Ένα από τα Μέτρα του ΕΠΑΛΘ είναι η παροχή στήριξης για εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων με στόχους:

- 1) προσφορά προστιθέμενης αξίας, δημιουργία θέσεων εργασίας, προσέλκυση νέων και προώθηση της καινοτομίας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας
- 2) στήριξη διαφοροποίησης εντός ή εκτός των εμπορικών αλιευτικών δραστηριοτήτων, διά βίου μάθηση και δημιουργία θέσεων εργασίας σε περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- 3) βελτίωση και αξιοποίηση περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- 4) προώθηση κοινωνικής ευημερίας και πολιτιστικής κληρονομιάς στις περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- 5) ενίσχυση του ρόλου αλιευτικών κοινοτήτων στην τοπική ανάπτυξη και τη διακυβέρνηση τοπικών αλιευτικών πόρων και θαλάσσιων δραστηριοτήτων
- 6) δαπάνες λειτουργίας και συντονισμός των Ομάδων Τοπικής Δράσης Αλιείας.

Στο πλαίσιο του Μέτρου είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν και δράσεις προώθησης.

Δικαιούχοι

Φορείς δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, ιδιώτες, Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιείας

4.4 Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων 2014-2020

Οι κύριες αναπτυξιακές ανάγκες που καλείται να καλύψει η Ελλάδα κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 προσδιορίζονται στο «Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και οι δυνατότητες που δίνονται στη χώρα και στις περιφέρειές της προγραμματίζονται ανά Θεματικό Στόχο²⁹.

Η υλοποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής της ΠΙΝ στον αγροδιατροφικό τομέα επιχειρείται σε ένα βαθμό μέσω του ΠΕΠ. Ιονίων Νήσων 2014-2020.

Το ΠΕΠ. Ιονίων Νήσων 2014-2020 συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας & των ΤΠΕ, που είναι συμβατός με την 1η Χρηματοδοτική Προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής και ενσωματώνει:

- τον ΘΣ 1 «Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας» με τις επενδυτικές Προτεραιότητες (ΕΠ) για:
 - ενίσχυση υποδομών Ε/Κ σε συνδυασμό με την ενίσχυση της ικανότητας ανάπτυξης αριστείας (ΕΠ 1α),
 - ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, κλπ (ΕΠ 1β).
- τον ΘΣ 2 «Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και της ποιότητάς τους» με τις ΕΠ για:
 - ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ, κυρίως στον «ψηφιακό πολιτισμό», την «ηλεκτρονική υγεία» (ΕΠ. 2γ),
 - ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ (ΕΠ 2β)
- τον ΘΣ 3 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)» με τις ΕΠ για:
 - προαγωγή της επιχειρηματικότητας ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομική αξιοποίησης νέων ιδεών (ΕΠ 3α),
 - στήριξη της ικανότητας των Μ.Μ.Ε. να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας (ΕΠ. 3δ).

Στο πλαίσιο του Άξονα προτεραιότητας 1 το ΠΕΠ ενισχύει τον αγροδιατροφικό τομέα μέσω των ΕΠ 1α, 1β και 3α, δράσεις οι οποίες δύναται να λειτουργήσουν υποστηρικτικά προς τις δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, όπως αναφέρεται στο Κεφ. 3.

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006

4.4.1 Επενδυτική Προτεραιότητα 1α

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας & των ΤΠΕ.

Επενδυτική Προτεραιότητα 1α: Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

Ειδικός στόχος 1.α.1: Αύξηση της ερευνητικής δραστηριότητας σε τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης & διεθνούς ενδιαφέροντος

Δράση 1.α.1.1: Στοχευμένες δράσεις προώθησης της Έρευνας και Τεχνολογίας σε τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης και νέους ανταγωνιστικούς σε διεθνές επίπεδο τομείς.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται η υποστήριξη και προώθηση στοχευμένων ερευνητικών έργων των εκπαιδευτικών φορέων της Περιφέρειας (στο πεδίο των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων), με απώτερο σκοπό την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους στο πλαίσιο της προωθούμενης παραγωγικής εξειδίκευσης της Περιφέρειας, στους τομείς της βιο-πληροφορικής (που σύμφωνα με τη RIS αναμένεται να συμβάλει στη δημιουργία ευκαιριών ανάπτυξης τουρισμού υγείας) και της αγροδιατροφής. Οι δράσεις σχεδιάζεται να περιλαμβάνουν μείγμα παρεμβάσεων ενίσχυσης ερευνητικών υποδομών και κέντρων αριστείας στο πλαίσιο ενός επιχειρησιακού σχεδίου, κατά περίπτωση. Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στον ειδικό στόχο μέσω της προώθησης της έρευνας και της τεχνολογίας σε τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης και μέσω της δημιουργίας σχετικής εξειδικευμένης ερευνητικής υποδομής για την ανάπτυξη δράσεων σε νέους ανταγωνιστικούς σε διεθνές επίπεδο τομείς.

4.4.2 Επενδυτική προτεραιότητα 1β

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας & των ΤΠΕ.

Επενδυτική Προτεραιότητα 1β: Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

Ειδικός στόχος 1.β.1: Αύξηση της επιχειρηματικής δαπάνης σε ΕΤΑΚ στους τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης της ΠΙΝ

Δράση 1.β.1.1: Συνεργασία επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς σε τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αναφέρεται στην ενθάρρυνση της συνεργασίας επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας, εστιασμένα (κατά προτεραιότητα) στους τομείς που η Περιφέρεια διαθέτει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο αγροδιατροφικός τομέας. Ενδεικτικά προβλέπεται να ενισχυθούν:

- επενδύσεις σε εφαρμοσμένη έρευνα που στοχεύει σε προϊόντική ή διεργασιακή τεχνολογικά οδηγούμενη καινοτομία μεμονωμένων επιχειρήσεων (κουπόνια καινοτομίας για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και ανάπτυξη ερευνητικής υποδομής), έως τα αρχικά στάδια παραγωγικής επένδυσης (πilotικές γραμμές κλπ)
- συμπράξεις ΜΜΕ με ερευνητικούς φορείς για την υλοποίηση κοινών Ε&Τ δράσεων.

4.4.3 Επενδυτική Προτεραιότητα 3α

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας & των ΤΠΕ.

Επενδυτική Προτεραιότητα 3α: Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων

Ειδικός στόχος 3α.1: Αύξηση παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης

Δράση 3α.1.1: Παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων & υπηρεσιών καθώς και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό σε τομείς προτεραιότητας Περιφερειακής εξειδίκευσης, όπως ο αγροδιατροφικός.

Η ενότητα δράσεων αναφέρεται στην παροχή κινήτρων στήριξης υπαρχουσών και δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, οι οποίες πρόκειται να δραστηριοποιηθούν στην παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, καθώς και στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, κυρίως σε τομείς αναπτυξιακής προτεραιότητας της Περιφέρειας, με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο.

Ειδικότερα οι ενισχυόμενοι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της δράσης αφορούν κυρίως :

- την «αγροδιατροφική αλυσίδα» (παραγωγή και μεταποίηση τυπικών προϊόντων κατά κύριο λόγο ενταγμένων στο «καλάθι της Περιφέρειας», με προτεραιότητα την υιοθέτηση καινοτομικών στοιχείων διαφοροποίησης, καθώς και επιχειρήσεις που σχετίζονται με την τοπική γαστρονομία)
- τη «θαλάσσια οικονομία» (ανάπτυξη ειδικών κατηγοριών τουρισμού που σχετίζονται με το θαλάσσιο στοιχείο, όπως ιστιοπλοϊκός, υποθαλάσσιος, καταδυτικός, τουρισμός κρουαζιέρας κλπ.)
- τη «δημιουργική & πολιτιστική οικονομία» (παραγωγή ψηφιακών προϊόντων και ψυχαγωγικών παιγνίων, μέσω προηγμένων τεχνολογιών χειροποίητων ενθυμημάτων, παραγωγή & πώληση πιστών αντιγράφων, «έξυπνα συστήματα» αναπαραστάσης, μετάφρασης & ξενάγησης, εικαστικές κ.ά. τέχνες, εκδόσεις, χειροτεχνία κλπ)
- τον «ποιοτικό θεματικό τουρισμό» (ενίσχυση λοιπών ειδικών κατηγοριών τουρισμού που σχετίζονται με τη φύση, τον πολιτισμό κ.ά., όπως, οικολογικός, θρησκευτικός, city breaks, καλλιτεχνικός κ.ά.) και • πεδία της «Πράσινης Οικονομίας» (περιβάλλον κλπ) Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στον ειδικό στόχο μέσα από : • την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε τομείς με συγκριτικό πλεονέκτημα και εμπορικότητα

Δράση 3α.1.2: Δημιουργία δικτύων με επίκεντρο τον τουρισμό, τον πολιτισμό & την αγροδιατροφική αλυσίδα

Προβλέπονται δράσεις ενίσχυσης της δημιουργίας παραγωγικών δικτύων που προάγουν τη συνεργασία, ιδιαίτερα εντός ή/και μεταξύ των τομέων της περιφερειακής οικονομίας που εμφανίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα (αγροδιατροφή & γαστρονομία, θαλάσσια και δημιουργική Οικονομία, ποιοτικός τουρισμός). Τα δίκτυα μπορούν να προωθούν διάφορες μορφές συνεργασίας, τόσο «κάθετης» (μεταξύ διαφορετικών τομέων) όσο και «οριζόντιας» (μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων), με τοπική, περιφερειακή και διεθνή εμβέλεια (π.χ. δίκτυα επιχειρήσεων τουριστικού τομέα με παραγωγούς τοπικών προϊόντων, δίκτυα κρουαζιέρας, δίκτυα θεματικού τουρισμού, δίκτυα πολιτιστικών φορέων με επιχειρήσεις δημιουργικού & τουριστικού τομέα).

Η πολλαπλή συνεργασία (ανάπτυξη κοινών υποδομών & υπηρεσιών, κοινή προβολή και προώθηση προϊόντων, συμβουλευτική & υποστήριξη κλπ) αναμένεται να δημιουργήσει πρόσθετη αξία και οφέλη για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.

4.5 ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)

Το Τομεακό Πρόγραμμα ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ), στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 3(δ) «Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε αγορές (περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς) και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας» χρηματοδοτεί τις παρακάτω δράσεις:

1. Υποστήριξη επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού: (π.χ οργάνωση και λειτουργία μηχανισμών πληροφόρησης / ενημέρωσης, εξειδικευμένες μελέτες αγοράς, εξειδικευμένες μελέτες βιωσιμότητας για την πρόσβασης σε αγορές και διάθεση προϊόντων, κτλ)
2. Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών: (π.χ. παροχή επιτόπιων εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της εξαγωγικής ωριμότητας, κτλ)
3. Αναβάθμιση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό: (π.χ. Σχεδιασμός πρωτότυπων ελληνικών προϊόντων, ανάπτυξη «έξυπνης εξειδίκευσης», τυποποίηση, πιστοποίηση και σήμανση των ελληνικών προϊόντων με υιοθέτηση διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων, προώθηση των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές μέσω ενεργειών σχεδιασμού, κτλ.)
4. Συνεργασίες, συμπράξεις ή/και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας

Δικαιούχοι των δράσεων αυτών δύναται να είναι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας για ενέργειες προώθησης της εξωστρέφειας, αλλά και δημόσιοι φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα προώθησης σε νέες αγορές του εξωτερικού.

4.6 Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ

4.6.1 Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας - INTERREG

Τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών μεταξύ των χωρών μελών της Ευρώπης, αλλά και με τρίτες χώρες. Μπορεί να είναι προγράμματα διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε διμερή και πολυμερή.

Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διασυνοριακές περιοχές, να αξιοποιήσουν τις προοπτικές ανάπτυξης και φυσικά να ενδυναμώσουν τη συνεργασία προς όφελος της αρμονικής πορείας της Ένωσης. Το διμερές πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας στο οποίο είναι επιλέξιμη να συμμετέχει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι τα Διασυνοριακά Προγράμματα Ελλάδα – Ιταλία 2014-2020 και Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020.

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία είναι επιλέξιμη να συμμετέχει η ΠΙΝ είναι τα εξής:

- Αδριατικής – Ιονίου (διακρατικό)
- MED (διακρατικό)
- MED ENI CBC (διασυνοριακό)
- INTERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
- Balkan Mediterranean (διακρατικό)

Στο πλαίσιο των παραπάνω προγραμμάτων είναι δυνατό να ενταχθούν έργα με στόχο μεταξύ άλλων την προώθηση του Καλαθιού της ΠΙΝ.

4.6.1.1 Ελλάδα – Ιταλία 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Ιταλία 2014-2020» ανέρχεται περίπου σε 123,2 εκ € και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Οι επιλέξιμη περιοχή του Προγράμματος περιλαμβάνει:

- τις Περιφερειακές Ενότητες Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας, Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Λευκάδας, Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας στην Ελλάδα και
- τις Περιφέρειες Taranto, Brindisi, Lecce, Foggia, Bari και Barletta-Andria-Trani στην Ιταλία.

Ο γενικός στόχος του Προγράμματος «Ελλάδα - Ιταλία» είναι η στήριξη της στρατηγικής της Διασυνοριακής Συνεργασίας για μια πιο ευημερούσα και βιώσιμη περιοχή στο Ιόνιο Πέλαγος. Έμφαση δίνεται στη δημιουργία μιας δυναμικής οικονομίας που προωθεί την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της επιλέξιμης περιοχής

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στις δράσεις του Προγράμματος για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, μέσω της προώθησης των επενδύσεων των επιχειρήσεων στην Έρευνα & Τεχνολογία, την ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών και μέσω προώθησης της επιχειρηματικότητας.

4.6.1.2 Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται περίπου στα 42,3 εκ. ευρώ. Η επιλέξιμη περιοχή περιλαμβάνει:

- τις Περιφερειακές Ενότητες Γρεβενών, Καστοριάς, Φλώρινας, Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας, Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας στην Ελλάδα
- τις Περιφέρειες Vlorë, Gjirokastër, Korçë και Berat στην Αλβανία.

Η βασική στρατηγική του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg IPA II "Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020" είναι να «βρει την ισορροπία μεταξύ της βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και της ενίσχυσης της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών πληθυσμών και των περιφερειακών οργανισμών, στη βάση των Ευρωπαϊκών και των Εθνικών πολιτικών, ώστε να αντιμετωπίσει τις κοινές προκλήσεις μέσα από κοινές παρεμβάσεις».

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο του στόχου του Προγράμματος για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανάπτυξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), του εμπορίου και των επενδύσεων καθώς και του στόχου για την ενθάρρυνση του τουρισμού και της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

4.6.1.3 Αδριατικής – Ιονίου 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται περίπου στα 118 εκ. ευρώ. Η επιλέξιμη περιοχή του Προγράμματος περιλαμβάνει οκτώ χώρες:

- Τέσσερα ΚΜ της ΕΕ, που είναι η Κροατία, η Ελλάδα, η Ιταλία (μέρος της χώρας) και η Σλοβενία,
- Τρεις υποψήφιες χώρες που είναι η Αλβανία, η Σερβία και το Μαυροβούνιο και
- Μία δυνητικά υποψήφια χώρα, την Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Η βασική στρατηγική του Προγράμματος είναι να λειτουργήσει ως οδηγός πολιτικής και καινοτόμος διακυβέρνηση, προωθώντας την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μεταξύ των κρατών εταίρων, εκμεταλλευόμενη το πλούσιο φυσικό, πολιτιστικό και ανθρώπινο δυναμικό που περιβάλλει τις ακτές της Αδριατικής και του Ιονίου και ενισχύοντας την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή στην περιοχή του προγράμματος

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο του στόχου του Προγράμματος για τη στήριξη της ανάπτυξης ενός περιφερειακού μοντέλου καινοτομίας για την περιοχή Αδριατικής – Ιονίου καθώς και του στόχου για την προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής ως στοιχεία ανάπτυξης.

4.6.1.4 MED 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται περίπου στα 276 εκ. ευρώ.

Η επιλέξιμη περιοχή του Προγράμματος περιλαμβάνει 57 Περιφέρειες από 10 Κράτη-μέλη της ΕΕ (Γαλλία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ-) και 3 υποψήφιες χώρες IPA (Αλβανία, Βοζνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο). Η Ελλάδα συμμετέχει με το σύνολο των Περιφερειών της.

Η βασική στρατηγική του Προγράμματος είναι «η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης της περιοχής της Μεσογείου χρησιμοποιώντας καινοτόμες ιδέες και πρακτικές, προάγοντας την ορθολογική χρήση των πόρων και στηρίζοντας την κοινωνική ενσωμάτωση μέσω ολοκληρωμένης εδαφικής συνεργασίας.».

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο του στόχου του Προγράμματος για την τόνωση της καινοτομίας μέσω της συνεργασίας μεταξύ ΜΜΕ, κρατικών αρχών και ερευνητικών φορέων καθώς και του στόχου για την προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

.

4.6.1.5 MED ENI CBC 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ENI CBC “Mediterranean Sea Basin” ανέρχεται στα 209 εκ. ευρώ. Η επιλέξιμη περιοχή περιλαμβάνει:

- τις χώρες της ΕΕ: Κύπρος, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Μάλτα, Πορτογαλία και Ισπανία
- άλλες χώρες της Μεσογείου: Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Παλαιστίνη, Τунησία.

Η βασική στρατηγική του Προγράμματος είναι να «βρει την ισορροπία μεταξύ της βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και της ενίσχυσης της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών πληθυσμών και των περιφερειακών οργανισμών, στη βάση των Ευρωπαϊκών και των Εθνικών πολιτικών, ώστε να αντιμετωπίσει τις κοινές προκλήσεις μέσα από κοινές παρεμβάσεις».

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο του στόχου του Προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), μέσω της υποστήριξης των νεοφυών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν πρόσφατα, με ιδιαίτερη έμφαση στη νεανική και γυναικεία επιχειρηματικότητα και υποστήριξη της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ενδεχομένως και της εμπορικής προώθησης και μέσω της ενίσχυσης και υποστήριξη των ευρώ-μεσογειακών δικτύων, clusters, κοινοπραξιών και αλυσίδων αξίας σε παραδοσιακούς τομείς (αγροδιατροφή, τουρισμός, κλωστοϋφαντουργία / ένδυση, κλπ).

4.6.1.6 INTERREG EUROPE

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται στα 359 εκ. ευρώ. Η επιλέξιμη περιοχή περιλαμβάνει 30 χώρες, τα 28 Κ.Μ. της ΕΕ, την Ελβετία και τη Νορβηγία.

Το Πρόγραμμα έχει στόχο να βελτιώσει την εφαρμογή των περιφερειακών αναπτυξιακών πολιτικών και προγραμμάτων, ιδιαίτερα τις επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση και τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο των τομέων «Έρευνα και Καινοτομία» και «Ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ» του Προγράμματος.

4.6.1.7 Βαλκανική - Μεσόγειος 2014-2020

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται περίπου στα 40 εκ. ευρώ. Η επιλέξιμη περιοχή περιλαμβάνει 5 χώρες, τρία Κ.Μ. της ΕΕ (Βουλγαρία, Ελλάδα, Κύπρος) και δύο υποψήφιες χώρες, την Αλβανία και τη ΠΓΔΜ.

Η βασική στρατηγική του Προγράμματος είναι να «προωθήσει την ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξης και συνεργασία για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και αειφορίας της επιλέξιμης περιοχής».

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο των στόχων του Προγράμματος για την τόνωση της επιχειρηματικής απόδοσης και εξωστρέφειας μέσω διακρατικών διασυνδέσεων, συμπλεγμάτων και δικτύων, τη βελτίωση σε διακρατικό επίπεδο της ικανότητας για καινοτομία του επιχειρηματικού τομέα και την επιχειρηματική μάθηση και μεταφορά γνώσεων για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.

4.6.2 Πρόγραμμα ERASMUS+

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας, σε όλους τους τομείς της Δια Βίου Μάθησης (Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχολική Εκπαίδευση, δραστηριότητες νεολαίας, κτλ). Το πρόγραμμα Erasmus+ δομείται σε 3 βασικές Δράσεις (Key Actions) για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη νεολαία οι οποίες είναι:

1. Βασική Δράση 1 (KA1/BD1): Κινητικότητα των ατόμων
2. Βασική Δράση 2 (KA2/BD2): Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών
3. Βασική Δράση 3 (KA3/BD3): Ενίσχυση σε θέματα μεταρρυθμίσεων πολιτικής

Δράσεις προώθησης του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πλαίσιο ενός ευρύτερου πρότζεκτ στο πλαίσιο της Βασικής Δράσης 1 και της Βασικής Δράσης 2 του ERASMUS+ και συγκεκριμένα στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Βασική Δράση 1 - Κινητικότητα

Η βασική Δράση 1 του ERASMUS+ περιλαμβάνει σχέδια κινητικότητας που παρέχουν στους δικαιούχους τη δυνατότητα να μετακινούνται σε μια άλλη συμμετέχουσα χώρα, με σκοπό να σπουδάσουν, να δουλέψουν, να διδάξουν, να εκπαιδεύσουν και να αναπτύξουν επαγγελματικά προσόντα και δεξιότητες.

Δυνατότητες κινητικότητας παρέχονται μεταξύ άλλων για την επαγγελματική ανάπτυξη και κατάρτιση προσωπικού σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, όπως είναι ο αγροδιατροφικός τομέας. Τα σχέδια κινητικότητας στο πλαίσιο της Δράσης KA1 - Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, προωθούν δραστηριότητες διακρατικής κινητικότητας με σκοπό την τεχνική εκπαίδευση, κατάρτιση, μαθητεία, πρακτική άσκηση, job shadowing σε φορείς υποδοχής που εδρεύουν σε χώρες της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μετέχουν στο πρόγραμμα. Μέσω των σχεδίων

κινητικότητας, οι ωφελοούμενοι μπορούν να αποκτήσουν νέες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες με στόχο την προσωπική τους ανάπτυξη, να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες, να έρθουν σε επαφή με μια νέα κουλτούρα και πολιτισμό και να αναπτύξουν το αίσθημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται μόνο από νομικά πρόσωπα, όπως είναι η Αγροδιατροφική Σύμπραξη ή οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Ο αιτών οργανισμός μπορεί να είναι οποιοσδήποτε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, ο οποίος επιχειρησιακά και/ή θεσμικά δραστηριοποιείται αποδεδειγμένα στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και αγοράς εργασίας.

Βασική Δράση 2 - Συμπράξεις

Η βασική Δράση 2 του Erasmus+ ενισχύει μεταξύ άλλων τις Στρατηγικές συμπράξεις στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας.

Οι Στρατηγικές Συμπράξεις/Εταιρικές Σχέσεις αφορούν σχέδια συνεργασίας που επιτρέπουν στους συμμετέχοντες οργανισμούς να αντιμετωπίζουν από κοινού σημαντικά θέματα, να αναπτύσσουν συνεργασίες και να μοιράζονται καινοτόμες πρακτικές. Στο πλαίσιο του Erasmus+ ένας οργανισμός ηγείται της σύμπραξης και έχει το συντονισμό του σχεδίου. Στρατηγικές συμπράξεις διαφόρων μεγεθών είναι επιλέξιμες, ώστε να δοθεί η ευκαιρία και σε μικρότερους οργανισμούς να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

Οι Στρατηγικές Συμπράξεις στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης - ΚΑ2 αφορούν στην ανάπτυξη και ενίσχυση διακρατικών συνεργασιών μεταξύ φορέων/οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς της οικονομίας, όπως ο αγροδιατροφικός προκειμένου να παράξουν από κοινού αποτελέσματα και παραδοτέα προϊόντα για την επαγγελματική κατάρτιση και αγορά εργασίας. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μέσα από τη διεθνή συνεργασία, την ανταλλαγή καλών πρακτικών, καινοτομιών και τεχνογνωσίας μπορούν φορείς να δημιουργήσουν, στη βάση ενός κοινού οράματος και μιας συμφωνημένης στόχευσης, παραδοτέα τα οποία θα καλύψουν τις επαγγελματικές ανάγκες σε εκπαίδευση και κατάρτιση μιας ομάδας-στόχου στην αγορά εργασίας, στο δημόσιο ή/και στον ιδιωτικό τομέα.

4.7 Άλλες πηγές χρηματοδότησης

4.7.1 Δράσεις Enterprise Greece

Η Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. Enterprise Greece, αποτελεί μετεξέλιξη της Invest in Greece, στην οποία ενσωματώνονται, μεταξύ άλλων, και οι αρμοδιότητες του «Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» (ΟΠΕ Α.Ε.). Προσφέρει υπηρεσίες για τις εξαγωγικές δραστηριότητες και το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα, σε επενδυτές και επιχειρηματικούς εταίρους μέσω ενός ενιαίου, εξωστρεφούς φορέα. Προβάλλει και υποστηρίζει τις σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες της Ελλάδας και παράλληλα προωθεί στη διεθνή επιχειρηματική κοινότητα τα υψηλής ποιότητας εξαγώγιμα προϊόντα και υπηρεσίες της χώρας.

Η Enterprise Greece έχει διευρυμένο Δίκτυο Συνεργατών, σε διεθνές, πανελλαδικό και τοπικό επίπεδο. Το δίκτυο των διεθνών συνεργατών περιλαμβάνει οργανισμούς και θεσμικούς εταίρους άλλων χωρών. Πανελλαδικά η Enterprise Greece, συνεργάζεται στενά με Υπουργεία, Εμπορικούς και Βιομηχανικούς Συνδέσμους, ξένες πρεσβείες στην Ελλάδα, πρεσβείες της Ελλάδας στο εξωτερικό, Επιμελητήρια, ΜΚΟ, καθώς και με άλλους σημαντικούς θεσμικούς φορείς. Σε τοπικό επίπεδο συνεργάζεται στενά με κυβερνητικούς φορείς, Περιφέρειες, επαγγελματικούς συνδέσμους, εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια, πανεπιστημιακά ιδρύματα, τεχνολογικά πάρκα, καθώς και άλλους θεσμικούς εταίρους, προκειμένου να υλοποιεί δράσεις εξωστρέφειας, που προβάλλουν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των Περιφερειών της χώρας.

Η Enterprise Greece επιθυμώντας να ενισχύσει τις επενδυτικές διμερείς σχέσεις, να αναπτύξει τη συνεργασία του με ομόλογους Οργανισμούς άλλων χωρών κι όχι μόνο, να θέσει σε εφαρμογή ένα πρακτικό πλαίσιο για την προώθηση των άμεσων επενδύσεων και την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών για αντίστοιχες πρωτοβουλίες, υπογράφει Συμφωνίες (Μνημόνια) Συνεργασίας. Πρόσφατα παραδείγματα Συμφωνιών Συνεργασίας που αφορούν στις εξαγωγές και επενδύσεις στον αγροδιατροφικό τομέα, είναι η Συμφωνία Συνεργασίας με τον Σύνδεσμο Ελληνικού Οίνου, με τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας, το Επιμελητήριο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Γεωργίας της Ινδίας, με διάφορες Περιφέρειες μεταξύ των οποίων πρόσφατα και με την Περιφέρεια των Ιονίων, με οργανισμούς προώθησης άλλων χωρών όπως η Κίνα, η Τυνησία, η Ιταλία, με αναπτυξιακές εταιρείες όπως η Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας ΑΕ – ANKO κ.α.

Στις 6 Απριλίου 2017 υπογράφηκε στην Κέρκυρα, Συμφωνία Συνεργασίας ανάμεσα στην Enterprise Greece και την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για τη σταθερή και συνεχή συνεργασία στους τομείς των επενδύσεων και των εξαγωγών τοπικών προϊόντων. Στο πλαίσιο της σχετικής διημερίδας για την προώθηση των εξαγωγών τοπικών προϊόντων και την προσέλκυση επενδύσεων, συμμετείχαν 25 Εμπορικοί Ακόλουθοι και Οικονομικοί Σύμβουλοι από Πρεσβείες, εκπρόσωποι Επιμελητηρίων των Ιονίων Νήσων, παραγωγικών φορέων και παραγωγοί από όλες τις ΠΕ την ΠΙΝ

Στη συνέχεια παρατίθενται παραδείγματα δράσεων της ENTERPRISE GREECE, για τον αγροδιατροφικό τομέα:

Στις 6 Ιουλίου 2017 υπογράφηκε, Συμφωνία Συνεργασίας του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΙΝΟΥ και της ENTERPRISE GREECE για την περαιτέρω ενίσχυση των εξαγωγών του ελληνικού οίνου. Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Συνεργασίας οι δύο Οργανισμοί συμφώνησαν, να υλοποιούν συντονισμένες ενέργειες για την προβολή και προώθηση του κρασιού στο εξωτερικό, να συστήσουν ομάδα εργασίας,

να ενημερώσουν όλα τα οινοποιεία, να εξασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση για τις ενέργειες προβολής στο εξωτερικό.

Δράσεις προβολής και αύξηση πωλήσεων για το ελληνικό κρασί στην αγορά της Ιαπωνίας: Ένα ολοκληρωμένο τριετές πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2015 και περιελάμβανε σειρά εστιασμένων δράσεων όπως καταχωρήσεις και άρθρα στον κλαδικό τύπο, οργανωμένες επισκέψεις ιαπωνικών ΜΜΕ, προκειμένου να γνωρίσουν τον ελληνικό αμπελώνα και πρόσκληση εισαγωγών στην έκθεση «Οινόραμα» στην Αθήνα, για επιχειρηματικές συναντήσεις με Έλληνες οινοποιούς. Όλο το πρόγραμμα υποστηρίχτηκε από την Πρεσβεία της Ελλάδας στο Τόκυο και από εξειδικευμένες εταιρείες δημοσίων σχέσεων στην Ιαπωνία και στην Ελλάδα. Οι δράσεις προβολής του κρασιού στην Ιαπωνία χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς οίνου και από την Enterprise Greece.

Η Enterprise Greece υλοποίησε επίσης το «Ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο προώθησης Ευρύαλων Μεσογειακών Ειδών Ιχθυοκαλλιέργειας» και το «Ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο προώθησης Κατεψυγμένων Αλιευμάτων», τα οποία συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013.

Η Enterprise Greece οργανώνει, συντονίζει και συγχρηματοδοτεί μαζί με ελληνικές επιχειρήσεις, τη συμμετοχή τους σε διεθνείς εκθέσεις τροφίμων, ποτών και αγροτικών προϊόντων. Το Εκθεσιακό Πρόγραμμα Εξωτερικού Εμπορίου 2017, περιλάμβανε τις εκθέσεις του παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 45: Διεθνείς Εκθέσεις Τροφίμων, Ποτών & Αγροτικών Προϊόντων

α/α	Ημερομηνίες	Διεθνής Έκθεση	website	Πόλη	Χώρα
1	08/02/17- 10/02/17	FRUITLOGISTICA	www.fruitlogistica.de/en	Βερολίνο	Γερμανία
2	26/02/17- 02/03/17	GULFOOD	www.gulfood.com	Ντουμπάι	ΗΑΕ
3	07/03/17- 10/03/17	FOODEX JAPAN	www.jma.or.jp/foodex/en	Τόκυο	Ιαπωνία
4	19/03/17- 21/03/17	PROWEIN	www.prowein.com	Ντίσελντορφ	Γερμανία
5	08/05/17- 11/05/17	HOFEX	www.hofex.com	Χονγκ Κονγκ	Κίνα
6	16/05/17- 19/05/17	SEOUL FOOD AND HOTEL	www.seoulfoodnhotel.co.kr	Σεούλ	Ν. Κορέα
7	16/05/17- 17/05/17	PLMA'S WORLD OF PRIVATE LABEL	www.plmainternational.com	Άμστερνταμ	Ολλανδία
8	18/06/17- 21/06/17	VINEXPO	www.vinexpo.com/fr	Μπορντώ	Γαλλία
9	25/06/17- 27/06/17	SUMMER FANCY FOOD SHOW	www.specialtyfood.com/shows-events/summer-fancy-food-show	Νέα Υόρκη	ΗΠΑ
10	11/09/17- 14/09/17	FINE FOOD AUSTRALIA	finefoodaustralia.com.au	Μελβούρνη	Αυστραλία
11	07/10/17- 11/10/17	ANUGA	www.anuga.com/anuga/index-2.php	Κολωνία	Γερμανία

Πηγή <http://www.enterprisegreece.gov.gr>

Η Enterprise Greece οργανώνει, συντονίζει και συγχρηματοδοτεί Επιχειρηματικές Συναντήσεις, επιχειρήσεων του κλάδου Τροφίμων & Αναψυκτικών με αγοραστές από χώρες του εξωτερικού, όπως για παράδειγμα την Άπω Ανατολή, τον Αραβικό κόσμο και την Ευρώπη. Στις συναντήσεις αυτές οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων συναντούν πιθανούς αγοραστές από άλλες χώρες και καλύπτουν ένα κόστος συμμετοχής ανά άτομο και το κόστος μετακίνησης και διαμονής τους.

4.7.2 Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων υπάγεται στην Περιφέρεια. Στις αρμοδιότητες του μεταξύ άλλων είναι (Χρ. Λαδιάς, 2013) :

- Η διαχείριση, βάσει των αποφάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου, των πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- Η διαχείριση χρηματοδοτήσεων, που αφορούν στο δημόσιο, εν γένει και η διαχείριση χρηματοδοτήσεων που προέρχονται από την Ε.Ε. ή άλλων οργανισμών του εξωτερικού, που αφορούν όμως περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα
- Η υποστήριξη της Περιφέρειας για την εκπόνηση μελετών και την πραγματοποίηση ερευνών, που αποσκοπούν στην εφαρμογή προγραμμάτων που δύναται η αυτοδιοικητική μονάδα να αναθέσει σε αυτό
- Η θεσμική δυνατότητα και ικανότητα, να συμμετέχει σε Προγράμματα της ΕΕ, η δυνατότητα να συνάπτει δάνεια με χρηματοδοτικούς φορείς για την εξεύρεση πόρων για την εφαρμογή των προγραμμάτων, η στήριξη του επιτελικού έργου της Περιφέρειας στο στρατηγικό σχεδιασμό της και η υποβοήθεια αυτής στην εκπόνηση και εφαρμογή των προγραμμάτων της

Τα τελευταία τρία χρόνια το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων, χρηματοδότησε το μεγαλύτερο ποσοστό των δράσεων προώθησης του καλαθιού αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Οι δράσεις αυτές ήταν κυρίως δράσεις συμμετοχής παραγωγών προϊόντων του καλαθιού σε μερικές από τις μεγαλύτερες εκθέσεις τροφίμων, ποτών και αγροτικών προϊόντων που έγιναν στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη (ΕΧΠΟΤΡΟΦ, ΟΙΝΟΡΑΜΑ, Detrop), με ξεχωριστό περίπτερο της ΠΙΝ αλλά και στην Πολωνία.

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων, όπως προκύπτει από τις αρμοδιότητες του και τα αποτελέσματα των δράσεων του, αποτελεί σημαντική πηγή χρηματοδότησης δράσεων προώθησης, ιδιαίτερα σε περιόδους που δεν υπάρχουν προσκλήσεις προγραμμάτων και πηγές χρηματοδότησης άλλων φορέων.

4.7.3 Δράσεις προώθησης Υπουργείων

Σημαντικοί είναι οι πόροι που διαχειρίζονται και χρηματοδοτούν κυρίως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Υπουργείο Εξωτερικής Πολιτικής και το Υπουργείο Τουρισμού.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ)

Το ΥΠΑΑΤ εκτός από τις δράσεις προώθησης μέσω του Πυλώνα Ι της ΚΑΠ, του Πυλώνα ΙΙ της ΚΑΠ (ΠΑΑ 2014-2020) και του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας, που περιγράφηκαν αναλυτικά στα Κεφάλαια 4.1, 4.2 και 4.3, δύναται να χρηματοδοτήσει δράσεις προώθησης και από τον Τακτικό του Προϋπολογισμό και από το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών.

Υπουργείο Εξωτερικής Πολιτικής (ΥΠΕΞ)

Το ΥΠΕΞ μέσω το Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (ΟΕΥ) τα οποία αποτελούν τμήματα των διπλωματικών ή έμμισθων προξενικών αρχών, έχουν ως κύρια αρμοδιότητα τη διασφάλιση, υποστήριξη και προώθηση των ελληνικών οικονομικών και εμπορικών συμφερόντων στο εξωτερικό.

Τα γραφεία ΟΕΥ ανά χώρα παρατίθενται στην ηλεκτρονική δ/νση <http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon>.

Τα Γραφεία ΟΕΥ έχουν μεταξύ άλλων τις εξής ειδικότερες αρμοδιότητες:

- Παρακολουθούν και αναλύουν την γενική οικονομική κατάσταση και τις οικονομικές εξελίξεις των κρατών της περιφέρειας αρμοδιότητάς τους
- Μελετούν την παραγωγή, το εξωτερικό εμπόριο και τις διεθνείς συναλλαγές των χωρών της αρμοδιότητάς τους σε σχέση με την παραγωγή και το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας
- Ερευνούν συνεχώς και μεθοδικά την αγορά των χωρών της αρμοδιότητάς τους, ώστε να αξιοποιηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι δυνατότητες προώθησης ελληνικών προϊόντων. Για το σκοπό αυτό μελετώνται οι συνθήκες που επικρατούν στη συγκεκριμένη αγορά, οι συνήθειες, προτιμήσεις και απαιτήσεις της κατανάλωσης, καθώς και οι προβλεπόμενες ή διαγραφόμενες τάσεις της αγοράς σε συσχέτισμό με την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων έναντι των ομοειδών προϊόντων άλλων χωρών
- Παρέχουν κάθε δυνατή διευκόλυνση για την προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα και εισηγούνται τα αναγκαία προς τούτο μέτρα
- Καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την προώθηση των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό
- Συμβάλουν στη συγκρότηση συλλογικών φορέων και ομάδων στήριξης των ελληνικών οικονομικών συμφερόντων και την προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων, ειδικότερα σε ζητήματα σύστασης και λειτουργίας μεικτών επιχειρήσεων στην αλλοδαπή, μεταφοράς τεχνολογίας, υπεργολαβιών, συμπαραγωγής προϊόντων, αντισταθμιστικού εμπορίου και τουριστικής πολιτικής
- Παρακολουθούν και μελετούν τις τάσεις και εξελίξεις του διμερούς εμπορίου με τις χώρες αρμοδιότητάς τους
- Μεριμνούν για την ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών με στόχο τη συνεχή και προοδευτική αύξηση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων
- Προβαίνουν στις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύναψη συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών της αρμοδιότητάς τους, υποβάλλουν σχετικές προτάσεις και συμμετέχουν στις εμπορικές διαπραγματεύσεις με τις χώρες αυτές
- Διοργανώνουν συνέδρια, συμπόσια και ημερίδες με σκοπό την προβολή των δυνατοτήτων και προοπτικών της ελληνικής οικονομίας, την ανάπτυξη σύγχρονων μορφών επενδύσεων, μεταφοράς τεχνολογίας και επιχειρηματικής συνεργασίας και την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχέσεων στις χώρες της αρμοδιότητάς τους
- Παρακολουθούν, καταγράφουν και ενημερώνουν για ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα τεχνικής, οικονομικής συνεργασίας, ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας, καθώς και για διαγωνισμούς κρατικών προμηθειών και δημόσιων έργων
- Παρέχουν κάθε χρήσιμη πληροφορία στους ελληνικούς εμπορικούς οίκους για εισαγωγικούς και εξαγωγικούς οίκους της περιφέρειάς τους, καθώς και κάθε δυνατή συνδρομή για την τοποθέτηση των προϊόντων τους
- Διοργανώνουν εμπορικές και επιχειρηματικές αποστολές από και προς τη χώρα αρμοδιότητάς τους
- Μελετούν και εισηγούνται για την οργάνωση εκθέσεων ελληνικών προϊόντων, για την εγκατάσταση μόνιμων ή προσωρινών εκθετηρίων στις χώρες της αρμοδιότητάς τους, καθώς και για την προβολή και διαφήμιση των εξαγώγιμων ελληνικών προϊόντων με τα πιο πρόσφορα μέσα

- Μελετούν, παρακολουθούν και εισηγούνται επί θεμάτων αγροτικής πολιτικής και αγροτικής συνεργασίας, καθώς και επί άλλων συναφών πολιτικών και συνεργασιών

Για την επίτευξη των στόχων αυτών τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων συνεργάζονται με το σύνολο των φορέων προώθησης εξωτερικού εμπορίου, κλαδικών παραγωγικών οργανώσεων και των επιχειρήσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στις χώρες αρμοδιότητάς τους προσπαθώντας να γνωστοποιήσουν εγκαίρως εκατέρωθεν τα μηνύματα της αγοράς και τις παρουσιαζόμενες επιχειρηματικές ευκαιρίες και να ευαισθητοποιούν τους διαμορφωτές της πολιτικής για τα νέα δεδομένα.

Οι επιχειρηματίες που θέλουν να λάβουν μέρος στις δράσεις των Γραφείων ΟΕΥ, ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του ΥΠΕΞ ή των γραφείων ΟΕΥ <http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon> και συμπληρώνουν τις αιτήσεις συμμετοχής. Η αξιολόγηση των συμμετοχών γίνεται από τα ΟΕΥ και οι συμμετέχοντες επιβαρύνονται κυρίως με μέρος των εξόδων που αφορούν κυρίως τις ατομικές δαπάνες μετάβασης, διαμονής και μεταφοράς.

Υπουργείο Τουρισμού

Το Υπουργείο Τουρισμού στο πλαίσιο δράσεων προώθησης του τουρισμού, συγχρηματοδοτεί και δράσεις προώθησης για τρόφιμα, ποτά και αγροτικά προϊόντα.

4.7.4 Δράσεις προώθησης Συνδέσμων, Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικών, Εμπορικών Φορέων και Επιμελητηρίων

Πολλοί σύνδεσμοι επιχειρήσεων, οργανώσεις παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις, εμπορικοί φορείς και επιμελητήρια του κλάδου τροφίμων, ποτών και αγροτικών προϊόντων χρηματοδοτούν με δικούς του πόρους δράσεις προώθησης. Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι οι εξής:

- Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων <http://www.pse.gr/>
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) <http://www.sev.org.gr/>
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ) <http://www.sevt.gr/>
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ) <http://www.seve.gr/>
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τυποποίησης Ελαιολάδου (ΣΕΒΙΤΕΛ) <http://www.sevitel.gr/>
- Ελληνικό Κέντρο Εξαγωγών και Προώθησης Ελαιολάδου (ΕΚΕΠΕ) <http://www.ekepe.gr/>
- Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου και Ελιάς (ΕΔΟΕΕ)
- Διεπαγγελματική Οργάνωση Επιτραπέζιας Ελιάς (ΔΟΕΠΕΛ) <http://doepel.gr/>
- Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου <http://greekwinefederation.gr/gr/home>
- Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ) <http://www.newwinesofgreece.com/el/home/index.html>
- Πανελλήνια Ένωση Οινοχόων <http://greekson.com/>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Τυποποιητών Συσκευαστών Εξαγωγέων Μελιού (Σ.Ε.Τ.Σ.Ε.Μ.) <http://www.sevt.gr/gr/members-list-details/Fc-O/syndesmos-ellhnwn-typopoihtwn-syskeyastwn-e3agwgewn-meliou-s>
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Επεξεργασίας Κρέατος <http://www.sevek.gr/portal/el/association>
- Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Κρέατος (ΕΔΟΚ) <http://www.edokhellas.com/>
- Εκδηλώσεις Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων (Σ.Ε.Β.ΓΑ.Π.) <https://sevgap.org/>

- Επιμελητήριο Ζακύνθου <http://www.zantecci.org/>
- Επιμελητήριο Κέρκυρας <http://www.corfucci.gr/kerkyra/shared/index.jsp?context=101>
- Επιμελητήριο Κεφαλληνίας και Ιθάκης
http://www.eeki.gr/pegasus/bin/pegweb3.dll?method=../h001/index&pcode=H001_INDEX
- Επιμελητήριο Λευκάδας <http://www.lefkadachamber.gr/lefkada/shared/index.jsp?context=101>

4.7.5 Χρηματοδότηση δράσεων προώθησης Ιδιωτών

Πολλές επιχειρήσεις και παραγωγοί τροφίμων, ποτών και αγροτικών προϊόντων, χρηματοδοτούν από ίδιους πόρους τις δράσεις προώθησης των προϊόντων τους. Σε πολλές περιπτώσεις οι δράσεις προώθησής τους, γίνονται με την τεχνική υποστήριξη εξειδικευμένων συμβουλευτικών εταιρειών προώθησης.

5. ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η υφιστάμενη κατάσταση στον αγροδιατροφικό τομέα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) χαρακτηρίζεται σε γενικές γραμμές από την επικράτηση της φυτικής παραγωγής έναντι της ζωικής και την κυριαρχία του ελαιόλαδου κατά κύριο λόγο και του οίνου κατά δεύτερο στη φυτική παραγωγή. Σημαντικός ωστόσο από άποψη εξαγωγών είναι ο τομέας της αλιείας και των υδατοκαλλιέργειών.

Η καλλιέργεια της ελιάς αποτελεί τη σημαντικότερη καλλιέργεια της ΠΙΝ. Στο σύνολο της περιφέρειας, καλλιεργούνται 520.000 στέμματα, που αντιστοιχούν σε περίπου 2/3 της καλλιεργήσιμης γης της και παράγονται 24.000 τόνοι ελαιόλαδου ετησίως. Η ΠΕ Κέρκυρας καταλαμβάνει το 50% της συνολικής έκτασης και το 63% της παραγωγής της ΠΙΝ, ακολουθεί η ΠΕ Ζακύνθου με το 23% της έκτασης και το 25% της παραγωγής, ενώ οι άλλες δύο ΠΕ μοιράζονται το υπόλοιπο. Η καλλιέργεια της αμπέλου καταλαμβάνει 25.450 στρέμματα, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 3,3% της καλλιεργήσιμης έκτασης της Π.Ι.Ν και στο μεγαλύτερο μέρος της αφορά ποικιλίες για παραγωγή οίνου. Η ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό των εκτάσεων, με την ΠΕ Ζακύνθου να ακολουθεί λόγω της παραγωγής σταφίδας.

Ο σημαντικότερος κτηνοτροφικός κλάδος είναι η αιγοπροβατοτροφία με την εκτροφή των βοοειδών να ακολουθεί. Στην ΠΙΝ εκτρέφονται συνολικά 237.000 αιγοπρόβατα και 6.300 βοοειδή. Στην εκτροφή αιγοπροβάτων ξεχωρίζει η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης όπου εκτρέφεται το 85% του συνόλου των αιγοπροβάτων, ενώ οι άλλες τρεις ΠΕ μοιράζονται περίπου εξίσου το υπόλοιπο ποσοστό. Σε ό,τι αφορά στα βοοειδή, το 48% του αριθμού των βοοειδών εκτρέφεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, το 27% στην ΠΕ Ζακύνθου, το 15% στην ΠΕ Κέρκυρας και το 10% στην ΠΕ Λευκάδας. Η μελισσοκομία παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον στην ΠΙΝ όπου υπάρχουν περίπου 46.500 κυψέλες. Η μελισσοκομία είναι περισσότερο ανεπτυγμένη στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, όπου παράγεται το 34% της συνολικής παραγωγής της ΠΙΝ, ενώ οι άλλες τρεις συνεισφέρουν σχεδόν ισομερώς στο υπόλοιπο.

Συνολικά στην ΠΙΝ υπάρχουν 3.041 αλιείς, 1.613 αλιευτικά σκάφη, 8 αλιευτικοί σύλλογοι και 98 αλιευτικά καταφύγια, ενώ η ΠΕ Κέρκυρας έχει πιο ανεπτυγμένη αλιεία σε σχέση με τις άλλες τρεις, αλλά η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης πιο ανεπτυγμένη ιχθυοκαλλιέργεια. Η ιχθυοκαλλιέργεια αποτελεί πολύ δυναμικό κλάδο παραγωγής και εξαγωγών.

Γνωστά τοπικά προϊόντα είναι το «κουμ-κουάτ» της Κέρκυρας (προϊόν ΠΓΕ), η φακή της Λευκάδας, το πεπόνι και το νεροκρέμμυδο Ζακύνθου, τα αλλαντικά της Κέρκυρας και της Λευκάδας, τα τυριά της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς, καθώς και τα εσπεριδοειδή και κηπευτικά στους περισσότερους νομούς. Σημαντική είναι η ποικιλία αυτοφυών αρωματικών φυτών στην Κεφαλονιά αλλά και σε Κέρκυρα και Λευκάδα.

Στον τομέα της μεταποίησης υπάρχουν 103 ελαιοτριβεία, 22 τυτοποιητήρια ελαιόλαδου, 29 οινοποιεία, 1 σταφιδεργοστάσιο, 7 μονάδες γαλακτοκομικών προϊόντων, 27 μονάδες κρέατος, 20 μονάδες παραδοσιακών προϊόντων, 2 εγκαταστάσεις επεξεργασίας αλιευμάτων, 1 ιχθυοκαλλιέργειας και 38 εγκαταστάσεις μελιού. Μοναδικές είναι οι μονάδες παραγωγής μπύρας, τσιτισμπύρας και σαπουνιού στην Κέρκυρα. Επισημαίνεται πως ειδικά για τον τομέα της μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας, δεν είναι διαθέσιμα όλα τα στοιχεία υφιστάμενης κατάστασης.

Τα τρόφιμα, με μερίδιο 86%, είναι ο βασικός εξαγωγικός κλάδος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Από αυτά, τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα είναι τα ψάρια και θαλασσινά (μερίδιο 52%), καθώς και τα λίπη & τα έλαια (33%). Σημαντική επίσης είναι η εξαγωγή της σταφίδας Ζακύνθου.

Ωστόσο σε κάθε ΠΕ παρατηρούνται κάποιες διαφοροποιήσεις σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ στον αγροδιατροφικό τομέα.

Στην ΠΕ Κέρκυρας οι βασικότερες καλλιέργειες είναι της ελιάς και της αμπέλου με χαρακτηριστικά μονοκαλλιέργειας. Σημαντική ωστόσο είναι και η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών εξαιτίας της παραγωγής του κουμ κουάτ που αποτελεί Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης. Η εκτροφή των βοοειδών υπερισχύει της εκτροφής των αιγοπροβάτων. Η αλιεία είναι πολύ ανεπτυγμένη στην Κέρκυρα σε αντίθεση με τη υδατοκαλλιέργεια. Στον τομέα της μεταποίησης ξεχωρίζει ο μεγάλος αριθμός ελαιουργείων και τυτοποιητηρίων ελαιολάδου (8), ο σημαντικός αριθμός οινοποιείων και οι πολλές μονάδες με βάση το κρέας, λόγω της παραγωγής των ξεχωριστών αλλαντικών της. Στην ΠΕ Κέρκυρας ξεχωρίζουν επίσης η τσιτσιμπύρα, το λιμοντσέλο και η κερκυραϊκή φρέσκια μπύρα.

Στην ΠΕ Ζακύνθου κυριαρχούν το ελαιόλαδο και η σταφίδα. Η σταφίδα καταλαμβάνει το 9% του συνόλου της καλλιεργήσιμης έκτασης του νησιού και από τους 2.500 παραγόμενους τόνους ετησίως, ένα σημαντικό ποσοστό τους εξάγεται με την επωνυμία «Zante currants». Η μεταποίηση και η επεξεργασία γίνεται στο σταφιδεργοστάσιο της ΕΑΣ Ζακύνθου. Όσο αφορά στη ζωική παραγωγή εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα και μικρός αριθμός βοοειδών, ενώ ξεχωριστά είναι τα τυριά της ΠΕ Ζακύνθου. Η αλιεία στο νομό Ζακύνθου συνεχώς φθίνει και δεν υπάρχουν μονάδες ιχθυοκαλλιέργειών. Στον τομέα της μεταποίησης, υπάρχει σημαντικός αριθμός ελαιολαδοποιείων, τυτοποιητηρίων ελαιολάδου, οινοποιείων, ένα σταφιδεργοστάσιο και μονάδες παραδοσιακών προϊόντων. Για τους υπόλοιπους τομείς παραγωγής δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις μονάδες μεταποίησης και τυποίησης.

Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη η παραγωγή σιτηρών και ζωοτροφών, γεγονός που οφείλεται στην πολύ ανεπτυγμένη σε σχέση με τις άλλες ΠΕ ζωική παραγωγή. Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης είναι ανεπτυγμένη και η αιγοπροβατοτροφία και η βοοτροφία, γι' αυτό και παράγονται πολλά και ξεχωριστά είδη τυριών. Η μελισσοκομία είναι επίσης πολύ ανεπτυγμένη με το μεγαλύτερο ποσοστό μονάδων επεξεργασίας και συσκευασίας μελιού της ΠΙΝ να βρίσκεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Τέλος είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη η ιχθυοκαλλιέργεια, αφού υπάρχουν 25 μονάδες από τις 27 συνολικά της ΠΙΝ. Υπάρχει επίσης σημαντικός αριθμός ελαιολαδοποιείων, τυτοποιητηρίων ελαιολάδου και οινοποιείων. Αξίζει να σημειωθεί πως υπάρχει μόνο ένα σφαγείο, το οποίο ιδρύθηκε πρόσφατα και λίγες σχετικά μονάδες γαλακτοκομικών προϊόντων και τεμαχισμού κρέατος, ενώ δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις μονάδες παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας. Αξίζει να σημειωθεί πως με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία οι μονάδες μεταποίησης προϊόντων ζωικής παραγωγής είναι λιγότερες από αυτές της ΠΕ Κέρκυρας, της οποίας η κτηνοτροφία δεν είναι τόσο ανεπτυγμένη όσα αυτή της ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Τέλος υπάρχει και σημαντικός αριθμός μονάδων μεταποίησης παραδοσιακών προϊόντων.

Στη Λευκάδα εκτός του ελαιολάδου και του οίνου, ξεχωρίζει η παραγωγή οσπρίων και ιδιαίτερα η καλλιέργεια της Φακής Εγκλουβής, που είναι προϊόν με ξεχωριστή τοπική ταυτότητα και γι' αυτό υποψήφιο για πιστοποίηση. Όσον αφορά στη ζωική παραγωγή εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα και μικρός αριθμός βοοειδών. Η αλιεία είναι σημαντική στις δύο λιμνοθάλασσες της ΠΕ. Σε ότι αφορά στις μονάδες μεταποίησης ξεχωρίζουν οι μονάδες με βάση το κρέας λόγω των αλλαντικών της Λευκάδας. Υπάρχει επίσης σημαντικός αριθμός ελαιολαδοποιείων, τυτοποιητηρίων ελαιολάδου, οινοποιείων και μονάδων τεμαχισμού κρέατος και μονάδων παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας, δεδομένου ότι τα αλλαντικά της ΠΕ Λευκάδας, αποτελούν σημαντικό προϊόν της.

Το «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων της ΠΙΝ» αποτελεί επιχειρησιακό σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που αφορά τη χρηματοδότηση υπηρεσιών και υποδομών σχετικά με την προώθηση, τυποίηση, πιστοποίηση, εμπορία και τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της. Το αντικείμενο του Καλαθιού συνίσταται στην προώθηση και προβολή των τοπικών αγροτικών προϊόντων

σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο, σε συνάρτηση με τη βελτίωση της ποιότητας, την αύξηση της παραγωγής και την ενίσχυση της εμπορευσιμότητάς τους. Τα προϊόντα που αποτελούν το Καλάθι της ΠΙΝ προτείνεται να είναι: α) τα πιστοποιημένα ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντα φυτικής προέλευσης, όπως οι οίνοι ΠΟΠ, Ρομπόλα Κεφαλληνίας, Μαυροδάφνη και Μοσχάτο Κεφαλληνίας, τα ελαιόλαδα ΠΓΕ Ζακύνθου, Κεφαλονιάς και Αγίου Μαθαίου Κέρκυρας, η ΠΟΠ Σταφίδα Ζακύνθου, το ΠΓΕ κουμ-κουάτ Κέρκυρας και άλλοι οίνοι ΠΓΕ, β) τα υποψήφια προς πιστοποίηση προϊόντα, όπως φακή Εγκλουβής, νεροκρέμμυδο Ζακύνθου, βαρελίσιο λευκό τυρί άλμης (πρώην φέτα Κεφαλονιάς), κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς, λαδοτύρι Ζακύνθου, νούμπουλο Κέρκυρας, σαλάμι Κέρκυρας, σαλάμι Λευκάδος, προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας Κεφαλονιάς, Λευκάδας και Κέρκυρας (λαβράκι, τσιπούρα, ερυθρός τόνος, μυτάκι, κέφαλος, αυγοτάραχο, χέλι), κερκυραϊκή φρέσκια μπύρα, και μέλι και γ) τα παραδοσιακά προϊόντα, όπως πεπόνι Ζακύνθου, λαθούρι Καρυάς, παραδοσιακά γλυκά και ποτά, προϊόντα κρέατος, προϊόντα γάλακτος όπως κρέμες, μυζήθρες, πρέντζα Κεφαλονιάς.

Στο Ε.Σ. «Καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ», 2012 είχαν προταθεί, ως υποστηρικτικές δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, η πιστοποίηση προϊόντων, η σύσταση ομάδων παραγωγών αγροτικών προϊόντων, η σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, η υλοποίηση συμφώνου ποιότητας, η σύσταση παρατηρητηρίου τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων, η συμμετοχή στο ενιαίο μητρώο εμπόρων, αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων, η συμβολαιακή γεωργία και η εκπαίδευση αγροτών. Εκτός από τη σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2017 και λίγες αποσπασματικές δράσεις εκπαίδευσης, καμία από τις παραπάνω δράσεις δεν υλοποιήθηκε ούτε βρίσκεται σε διαδικασία υλοποίησης. Οι σημαντικότερες αιτίες ήταν η αργοπορία στη σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως επισπεύδων φορέας για την υλοποίηση των υποστηρικτικών δράσεων προώθησης του Καλαθιού, η αδυναμία εξεύρεσης των κατάλληλων πηγών χρηματοδότησης, η ελλιπής στήριξη του αρμόδιου υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης προς τις Περιφέρειες σχετικά με την υλοποίηση των εν λόγω επιχειρησιακών σχεδίων και η έλλειψη προσωπικού των αρμόδιων υπηρεσιών της ΠΙΝ.

Παρόλα αυτά, η ΠΙΝ, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, προχώρησε σε αξιόλογες δράσεις προώθησης των αγροτικών της προϊόντων, συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις προώθησης. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων πραγματοποίησε έντεκα (11) δράσεις, που όλες αφορούσαν εκθεσιακά περίπτερα, δέκα (10) εξ' αυτών στο πλαίσιο εκθέσεων τροφίμων, ποτών και αγροτικών προϊόντων στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και μία (1) στη Βαρσοβία καθώς και ένα (1) μεμονωμένο τοπικό εκθεσιακό περίπτερο στο Λιμάνι της Κέρκυρας. Στο πλαίσιο της κριτικής επισκόπησης των εν λόγω δράσεων και σύμφωνα με την ανάλυση των αποτελεσμάτων από πρότυπα ερωτηματολόγια ικανοποίησης πελατών και πρότυπα ερωτηματολόγια ανάδρασης (feedback) εκδηλώσεων, τα πιο δημοφιλή προϊόντα είναι το λάδι και ο οίνος και ακολουθούν η σταφίδα, το μέλι, τα παραδοσιακά προϊόντα, κουμ κουάτ και φακές, και τα τυριά. Η μπύρα, τα αλλαντικά και οι βρώσιμες ελιές είναι λιγότερο δημοφιλή, ενώ σημαντικά προϊόντα όπως τα ψαριά και το κρέας δεν είναι καθόλου δημοφιλή. Για τα τελευταία αυτά προϊόντα, όπως και άλλα προϊόντα, που δεν αναφέρθηκαν αν και αποτελούν προϊόντα του καλαθιού (παραδοσιακά γλυκά, αρωματικά φυτά κ.λπ.) πρέπει να γίνουν προσπάθειες ενίσχυσης της προώθησής τους στα εκθεσιακά περίπτερα ή μέσω άλλων δράσεων προώθησης.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, εκτός από τα εκθεσιακά περίπτερα, που αυξάνουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και την αναγνωρισιμότητα των ποιοτικών και πιστοποιημένων προϊόντων, θα πρέπει να γίνουν και δράσεις που αυξάνουν τις πωλήσεις και τον όγκο εξαγωγών. Όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως πρέπει να γίνουν και άλλες δράσεις προώθησης εκτός από τα εκθεσιακά περίπτερα, όπως η προώθηση σε σημεία πώλησης, άλλοι τύποι εκδηλώσεων, να προωθηθούν τα προϊόντα σε ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης εκτός από τη

διερεύνηση νέων δράσεων, θα πρέπει να διερευνηθούν και νέες πηγές χρηματοδότησης εκτός από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης της ΠΙΝ, που ήταν ο βασικός χρηματοδότης τα τελευταία 3 χρόνια. Η πρόσφατη υπογραφή Συμφώνου Συνεργασίας, τον Απρίλιο του 2017, της ΠΙΝ με την Enterprise Greece για την αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών, είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα, προς την κατεύθυνση αυτή.

Στο πλαίσιο διερεύνησης νέων δράσεων προώθησης των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ, είναι σαφές ότι αποτελεί κλειδί για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την υλοποίηση και την επιτυχία τους, η αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της ΠΙΝ, δεδομένου ότι βασικοί στόχοι της εταιρίας αποτελούν η βελτίωση της αναγνωρισιμότητας και κατ' επέκταση της ζήτησης των αγροδιατροφικών προϊόντων των Ιονίων Νήσων, η προβολή και προώθηση τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και ασφάλειας, με ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα την τοπικότητα και την πολιτιστική κληρονομιά, η ενθάρρυνση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας, η δημιουργία συνεργιών μεταξύ του αγροδιατροφικού τομέα και των τομέων της εστίασης και του τουρισμού της Περιφέρειας και η ανάπτυξη και διάχυση της έρευνας και της καινοτομίας στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των αγροδιατροφικών προϊόντων.

Για την προώθηση του Καλαθιού των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ θα πρέπει να υλοποιηθούν άμεσες ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης, που να αποσκοπούν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για τα πλεονεκτήματα των αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ και των μεθόδων παραγωγής τους, στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της αναγνώρισης των συστημάτων ποιότητας της ΠΙΝ, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού, στη βελτίωση της προβολή τους τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης και στην αύξηση του μεριδίου αγοράς τους, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις αγορές τρίτων χωρών που έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης. Επίσης προτείνεται να υλοποιηθούν υποστηρικτικές δράσεις προώθησης, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων και στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με αυτά. Οι δράσεις αυτές ομαδοποιούνται σε δράσεις ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα και σε δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον αγροδιατροφικό τομέα.

Ένα σημαντικό κριτήριο για να προταθούν νέες δράσεις προώθησης, άμεσες και υποστηρικτικές, των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, αποτέλεσε η ύπαρξη πηγών χρηματοδότησης αυτών και έγινε πλήρης αντιστοίχιση των προτεινόμενων δράσεων με τις πηγές χρηματοδότησης. Η ΕΕ έχει υιοθετήσει νέα πολιτική προώθησης αγροτικών προϊόντων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα της Ένωσης και παρέχει στήριξη για δράσεις προώθησης μέσω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Επιπλέον οι δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων δύναται να ενισχυθούν με επιπλέον ευρωπαϊκούς (από τα προγράμματα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και από τα Ανταγωνιστικά Προγράμματα της ΕΕ), εθνικούς και περιφερειακούς πόρους, αλλά και από ιδιωτικές επενδύσεις.

Οι σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης για άμεσες ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης για τα αγροτικά προϊόντα της ΠΙΝ είναι τα προγράμματα προώθησης του Καν. (ΕΕ) 1144/2014, τα προγράμματα για τους τομείς οπωροκηπευτικών και οίνου του Καν. (ΕΕ) 1308/2013, τα μέτρα 03 «Συστήματα ποιότητας», 04 «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού» και 19 «CLLD – LEADER» του ΠΑΑ 2014-2020, τα μέτρα εμπορίας και CLLD του ΕΠΑΛΘ 2014-2020, οι δράσεις του Enterprise Greece, δράσεις προώθησης Υπουργείων, Συνδέσμων, Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικών φορέων και Επιμελητηρίων, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων και δράσεις που υλοποιούνται από ιδιώτες. Οι σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης για υποστηρικτικές δράσεις προώθησης είναι τα μέτρα 01 «Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης», 02

«Συμβουλευτικές υπηρεσίες», 03 «Συστήματα Ποιότητας», 04 «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού», 09 «Οργανώσεις Παραγωγών», 16 «Συνεργασία» και 19 «CLLD-LEADER» του ΠΑΑ, το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, το ΕΠΑνΕΚ, τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας – INTERREG και το πρόγραμμα ERASMUS+.

Ο αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και έχει αναδειχθεί ως ένας από τους τομείς προτεραιότητας στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Η ΠΙΝ θα πρέπει να αναδείξει τα ποιοτικά προϊόντα της και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού της τομέα, να στηρίξει δράσεις που θα αυξήσουν την παραγωγικότητα του τομέα, με την ανάπτυξη και χρήση σύγχρονων τεχνολογιών, να εξασφαλίσει την ορθολογική ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής και της βιώσιμης χρήσης των συντελεστών παραγωγής και παράλληλα να διασφαλίσει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τον γεωργικό πληθυσμό, καθώς και λογικές τιμές και υγιεινά, ποιοτικά προϊόντα για τους καταναλωτές. Επιπλέον είναι σημαντική η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας και διατήρησης θέσεων απασχόλησης. Οι προτεινόμενες δράσεις προώθησης των αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ, θα μπορούσαν να συμβάλλουν σημαντικά στην ανάδειξη του αγροδιατροφικού τομέα της ΠΙΝ και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του.

Επιπλέον η ΠΙΝ πρέπει να επωφεληθεί από την παρούσα συγκυρία, όπου η εξασφάλιση τροφίμων και διατροφικής ασφάλειας έχει αναδειχθεί σε μια από τις σημαντικότερες παγκόσμιες προκλήσεις και να επενδύσει στην ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού της τομέα. Η παροχή τροφίμων και διατροφικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security)³⁰ αποτελεί επείγοντα στόχο, εξαιτίας των αυξανόμενων διασυνδεδεμένων προκλήσεων της έλλειψης φυσικών πόρων, της κλιματικής αλλαγής και της αύξησης του πληθυσμού, οι οποίες επηρεάζουν τα διατροφικά συστήματα παγκοσμίως. Στόχος της ΠΙΝ πρέπει να είναι η προσαρμογή του αγροδιατροφικού της συστήματος στον νέο ορισμό για τα συστήματα τροφίμων, ο οποίος υπερβαίνει την παραγωγή και την παροχή αρκετών τροφίμων για όλους (ποσότητα) και συμπεριλαμβάνει την παροχή ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων για υγιή και βιώσιμη διατροφή (ποιότητα). Τα συστήματα τροφίμων του μέλλοντος θα είναι πιο βιώσιμα, ανθεκτικά, υπεύθυνα, ποικίλα, ανταγωνιστικά και περιεκτικά.

³⁰ European Research & Innovation for Food & Nutrition Security – FOOD 2030 High Level Conference, European Commission, 2016

Βιβλιογραφία

European Commission (2016), European Research & Innovation for Food & Nutrition Security – FOOD 2030 High Level Conference, 2016.

Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΙΝ (2017), «Επικαιροποιημένα στοιχεία υφιστάμενης κατάστασης αγροδιατροφικού τομέα σε επίπεδο ΠΕ».

Δήμος Ζακύνθου (2015), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Δήμου Ζακύνθου 2015-2019».

Δήμος Κέρκυρας (2015), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Δήμου Κέρκυρας 2014-2019».

Δήμος Κεφαλονιάς (2013), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Δήμου Κεφαλονιάς 2013-2014».

Δήμος Λευκάδας (2015), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Δήμου Λευκάδας 2015-2019».

Δήμος Μεγανησίου (2015), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Δήμου Μεγανησίου 2014-2019».

Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου, <http://www.newwinesofgreece.com>.

Ευθυμιάτου –Κατσούνη, Ε.Ν. (2012), «Οι ανθρώπινες επιδράσεις στην εξελικτική πορεία της χλωρίδας και της βλάστησης της Κεφαλληνίας από την Προϊστορική εποχή μέχρι σήμερα: μελέτη για εφαρμογή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση».

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΚΕΟΣΟΕ), ιστοσελίδα.

Κωνσταντακοπούλου Ι. (2015), «Ανάλυση ελληνικού εξωτερικού εμπορίου – Κλαδική ανάλυση, συγκριτικά πλεονεκτήματα, εξαγωγές και οικονομική ανάπτυξη 2000-2014» (2015), ΚΕΠΕ.

Λαδιάς Χρ. (2013), «Σύγχρονο Θεσμικό Πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης στην Ελλάδα» (2013), Εκδ. Παπαζήση.

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2007), Μελέτη για την αγροτουριστική ανάπτυξη στα Ιόνια Νησιά σε σχέση με την εξασφάλιση τοπικών προϊόντων για μία ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη.

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2012), «Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι Περιφέρειας Ιονίων Νήσων».

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2014), «Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων 2014-2020».

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2015), «Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων - RIS3».

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2016), «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση & Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων».

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2017), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2014-2019».

Πρόγραμμα ERASMUS+, 2014.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – INTERREG EUROPE, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – MED 2014-2020, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – MED ENI CBC 2014-2020, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – Αδριατικής Ιονίου 2014-2020, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – Βαλκανική - Μεσόγειος 2014-2020, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – Ελλάδα - Αλβανία 2014-2020, 2015.

Πρόγραμμα συνεργασίας του στόχου της ΕΕΣ – Ελλάδα - Ιταλία 2014-2020, 2015.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (2014), «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020».

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (2015), «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020».

Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2015), «Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020».

Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2014), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020.

Παράρτημα

Κριτική Επισκόπηση δράσεων προώθησης αγροτικών προϊόντων του Καλαθιού της ΠΙΝ - Συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.